

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

SEJNI ZAPISI DRŽAVNEGA ZBORA 36. IZREDNA SEJA

(7. november 2016)

SLOVENIJA JE DEMOKRATIČNA REPUBLIKA. SLOVENIJA JE PRAVNA IN SOCIALNA DRŽAVA.
SLOVENIJA JE DRŽAVA VSEH SVOJIH DRŽAVLJANK IN DRŽAVLJANOV, KI TEMELJI NA TRAJNI IN NEODtujlivi PRAVICI SLOVENSKEGA NARODA DO SAMODOLČNE
PO NAČELU BELTVE OBLASTI NA ZAKONODAJNO, IZVRŠILNO IN SODNO.
V SLOVENIJI IMA OBLAST LJUDSTVO, DRŽAVLJANKE IN DRŽAVLJANI JO IZVRŠUJEJO NEPOSREDNO IN ZVOLITVANO.

MANDAT

VII

IZREDNA
SEJA

36

UVOD

Državni zbor kot najvišja predstavniška in zakonodajna institucija v Republiki Sloveniji, ki opravlja tudi vse ostale funkcije sodobnega parlamenta, izvaja večji del svojih pristojnosti na rednih in izrednih sejah. Seje javnost lahko spremlja v dvorani ali preko televizijskih in spletnih prenosov.

Vsebina sej pa postane pregledno dostopna v obliki sejnih zapisov.

Državni zbor vsako sejo zvočno posname. Simultano ob zvočnem zajemanju nastaja besedilo, ki je na spletu dostopno s približno polurnim zamikom. V uredništvu sejnih zapisov se ob poslušanju zvočnega posnetka preveri avtentičnost zapisanega, besedilo pa se uredi v skladu s strokovnimi merili prenosa govorjene besede v zapisano. Takšno preverjeno in jezikovno urejeno besedilo na spletnem naslovu zamenja prvi zapis.

Besedilo celotne seje se izda tudi v publikaciji Sejni zapisi Državnega zbora. Sejni zapisi vsebuje dnevni red, sprejet na seji Državnega zbora, kazalo, iz katerega je razviden potek seje in v katerem so točke dnevnega reda in govorniki, osrednji del je besedilo seje, zapisano v prvi osebi, na koncu pa je dodan še indeks govornikov.

Sejni zapisi so zgodovinski dokument in vir za preučevanje parlamentarne zgodovine, tradicije, predstavniške demokracije in jezikovne kulture.

Sejni zapisi Državnega zbora. 36. izredna seja (7. november 2016)

ISSN 2385-9490

Pripravi: Dokumentacijsko-knjižnični oddelek

Urednici: Tatjana Mirt Kavšek, dr. Vesna Moličnik

Izdajatelj: Državni zbor

Naslov: Šubičeva 4, 1102 Ljubljana

Telefon: +386 1 478 94 00

Leto izida publikacije: 2017

www.dz-rs.si

DNEVNI RED 36. IZREDNE SEJE

1. točka dnevnega reda: INTERPELACIJA O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT DR. MAJE MAKOVEC BRENČIČ, EPA 1440-VII

VSEBINA

Določitev dnevnega reda	6
1. točka dnevnega reda: INTERPELACIJA O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT DR. MAJE MAKOVEC BREŇČIČ, EPA 1440-VII	6
TOMAŽ LISEC	6
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	10
JANKO VEBER.....	13
LUKA MESEC.....	14
LJUDMILA NOVAK	15
MIRJAM BON KLANJŠČEK	16
DR. SIMONA KUSTEC LIPICER.....	18
NADA BRINOVŠEK.....	21
PETER VILFAN.....	24
TOMAŽ LISEC	25
DR. DRAGAN MATIČ	28
MARIJA BAČIČ	31
TOMAŽ LISEC	32
DR. MATEJ T. VATOVEC	32
IVA DIMIĆ	33
DR. BOJAN DOBOVŠEK	35
FRANC BREZNIK	35
DR. DRAGAN MATIČ	38
VESNA VERVEGA	38
TOMAŽ LISEC	40
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	41
MARJANA KOTNIK POROPAT	42
TOMAŽ LISEC	43
TOMAŽ LISEC	43
FRANC JURŠA.....	44
MARJANA KOTNIK POROPAT	45
TOMAŽ LISEC	45
TOMAŽ LISEC	45
MATJAŽ NEMEC	45
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	46
VIOLETA TOMIĆ	46
FRANC BREZNIK	48
FRANC BREZNIK	49
FRANC BREZNIK	49
FRANC BREZNIK	49
FRANC BREZNIK	49
MATJAŽ HANŽEK	49
FRANC BREZNIK	50
MATJAŽ HANŽEK	50
TOMAŽ LISEC	50
DR. FRANC TRČEK	51
TOMAŽ LISEC	51
DANIJEL KRIVEC	51
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	53
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	53
TOMAŽ LISEC	55
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	56
ŽAN MAHNIČ.....	56
DR. MAJA MAKOVEC BREŇČIČ	58
ŽAN MAHNIČ.....	58

KAMAL IZIDOR SHAKER	58
TOMAŽ LISEC	60
KAMAL IZIDOR SHAKER	60
TOMAŽ LISEC	61
MATJAŽ HAN	61
TOMAŽ LISEC	62
TOMAŽ LISEC	62
MATJAŽ HAN	63
BOJAN PODKRAJŠEK	63
IRENA KOTNIK.....	63
DR. MITJA HORVAT	64
ŽAN MAHNIČ.....	67
TOMAŽ LISEC	67
BOJAN PODKRAJŠEK.....	68
IVAN ŠKODNIK	68
MAG. BOJANA MURŠIČ.....	70
EVA IRGL.....	71
SAŠA TABAKOVIĆ	73
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	75
UROŠ PRIKL	76
TOMAŽ LISEC	77
NADA BRINOVŠEK.....	78
ANITA KOLEŠA.....	81
DR. FRANC TRČEK	82
FRANC JURŠA.....	84
FRANC JURŠA.....	85
JOŽE TANKO	85
DR. MAJA MAKOVEC BRENCIČ	88
JOŽE TANKO	88
TOMAŽ LISEC	88
JOŽE TANKO	90
MAG. BRANKO GRIMS	90
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	91
MAG. BRANKO GRIMS	91
JOŽE TANKO	91
JANI (JANKO) MÖDERNDORFER	92
DR. FRANC TRČEK	92
ŽAN MAHNIČ.....	92
LJUBO ŽNIDAR.....	93
SAŠA TABAKOVIĆ	93
MARIJAN POJBIČ.....	94
NADA BRINOVŠEK.....	94
TOMAŽ LISEC	95

Državni zbor VII. mandat

36. izredna seja 7. november 2016

Predsedujoči: dr. Milan Brglez.....predsednik Državnega zbora
Matjaž Nemec.....podpredsednik Državnega zbora
Primož Hainz.....podpredsednik Državnega zbora

Seja se je začela 7. novembra 2016 ob 9.05.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, gospe in gospodje!

Začenjam 36. izredno sejo Državnega zbora, ki sem jo sklical na podlagi prvega odstavka 58. člena in prvega odstavka 60. člena Poslovnika Državnega zbora.

Obveščen sem, da se današnje seje ne morejo udeležiti naslednji poslanke in poslanci: mag. Bojana Muršič do 15. ure, Anja Bah Žibert, Jelka Godec, mag. Tanja Cink do 15. ure, Vlasta Počkaj do 13. ure, dr. Vinko Gorenak, mag. Andrej Šircelj, Jan Škoberne, dr. Bojan Dobovšek od 16. ure dalje, Marko Ferluga, mag. Matej Tonin, Simon Zajc, Matjaž Hanžek do 17. ure, dr. Franc Trček do 17. ure, Miha Kordiš, Jožef Horvat, Igor Zorčič od 12. do 15. ure, dr. Matej T. Vatovec od 14. ure dalje in Luka Mesec od 17. ure dalje.

Na sejo sem vabil predsednika Vlade dr. Mira Cerarja, ministrico za izobraževanje, znanost in šport dr. Majo Makovec Brenčič ter druge predstavnike Vlade. Vse prisotne lepo pozdravljam!

Prehajamo na **določitev dnevnega reda** 36. izredne seje Državnega zbora. Predlog dnevnega reda seje ste prejeli v četrtek, 27. oktobra 2016, s sklicem seje. O predlogu dnevnega reda bomo odločali v skladu s prvim odstavkom 64. člena Poslovnika Državnega zbora. Predlogov za širitev dnevnega reda seje nisem prejel. Državnemu zboru predlagam, da za današnjo sejo določi dnevni red, kot ste ga prejeli s sklicem. Prehajamo na odločanje. Poslanke in poslance prosim, da preverijo delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Prekinjam glasovanje. Prihaja pomoč. Je zdaj v redu? Sprašujem, če zdaj dela? V redu. Ponavljam.

Glasujemo. Mislim, da bomo morali še enkrat glasovati. Smo?

Prekinjam sejo za 10 minut. Nadaljujemo ob 9.25.

(Seja je bila prekinjena ob 9.10 in se je nadaljevala ob 9.25.)

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ:

Spoštovani kolegice poslanke in kolegi poslanci, nadaljujemo prekinjeno sejo zbora!

Glasujemo o dnevnem redu. Prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Glasujemo. Navzočih je 53 poslank in poslancev, za je glasovalo 53, proti nihče.

(Za je glasovalo 53.) (Proti nihče.)

Ugotavljam, da je dnevni red 36. izredne seje Državnega zbora določen.

Prehajamo na **1. TOČKO DNEVNEGA REDA, TO JE NA OBRAVNAVO INTERPELACIJE O DELU IN ODGOVORNOSTI MINISTRICE ZA IZOBRAŽEVANJE, ZNANOST IN ŠPORT DR. MAJE MAKOVEC BRENČIČ.**

Interpelacijo je v obravnavo zboru predložila skupina 19 poslank in poslancev s prvopodpisanim gospodom Jožetom Tankom.

Besedo dajem predstavniku predlagatelja gospodu Tomažu Liscu za dopolnilno obrazložitev interpelacije.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Spoštovani predsednik, hvala za besedo. Spoštovani predsednik Vlade, ministrica za izobraževanje, ostali ministri in državne sekretarke, sekretarji, kolegi in kolegice, lep pozdrav!

Dovolite, da v uvodu obrazložim, na podlagi česa smo se v Poslanski skupini SDS odločili, da vložimo interpelacijo o delu in odgovornosti ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič.

Prvič. V poslanski skupini SDS menimo, da je ministrica odgovorna za ne ukrepanje in zavlačevanje pri pripravi novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki bi sledila odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije števila U-I-269/12-24 z dne 4. decembra 2014, s katero je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo Republike

Slovenije. Menimo, da je ministrica odgovorna zaradi kršitve Ustave Republike Slovenije in nespoštovanja odločbe Ustavnega sodišča ter s tem povzročitve nepopravljive škode na področju izvajanja javno veljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja.

Tretjič. Menimo, da je ministrica odgovorna zaradi ravnanja in opustitve dolžnega ravnanja kot pristojna ministrica, ki je na področju zagotavljanja obveznega osnovnega izobraževanja dolžna zagotavljati in spoštovati ustavni red.

Četrtrič. Menimo, da je ministrica odgovorna zaradi ustvarjanja neenakosti pred zakonom.

Petič. Menimo, da je ministrica odgovorna zaradi ravnanja in opustitve dolžnosti ravnanja ministrice, pristojne za izobraževanje, znanost in šport pri izvrševanju politične funkcije, ki ima za posledico izgubljeno zaupanje v institucije pravne in socialne države.

Zato poslanci in poslanke Poslanske skupine SDS predlagamo, da Državni zbor Republike Slovenije po končani razpravi o interpelaciji o delu in odgovornosti pristojne ministrice sprejme naslednji sklep: Državni zbor Republike Slovenije na podlagi vlozene interpelacije izreka nezaupnico ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

Spoštovani, dovolite, da pred obrazložitvijo navedem par ključnih pojmov, saj se je pri dosedanjih razpravah pri interpelacijah videlo, da imajo nekateri ogromno težav z razumevanjem pojmov, kot so interpelacija, ustava, razmerje med posameznimi vejami oblasti.

Interpelacija je pojem, ki je parlamentarni izraz za z ustavo določen institut parlamentarne kontrole nad delovanjem vlade ali posameznega ministra. S tem institutom parlament vpliva na način dela izvršilne oblasti. V interpelaciji lahko namreč parlament zastavi formalna vprašanja, vlada ali posamezni minister pa mora na vprašanja odgovoriti in s tem upravičiti svojo politiko. Državni zbor nato poda usmeritve za nadaljevanje dela v obliki posebej sprejetih sklepov. Kršitev ustavnega reda je zagotovo tehten razlog in povod za interpelacijo.

Ustava Republike Slovenije je najvišji splošni akt, s katerim država predpiše splošna načela in oblike svoje politične in družbene ureditev. V Ustavo so običajno zapisana splošna veljavna načela in pravila. Če kršijo Ustavo ministri, kako naj pričakujemo od ostalih državljanov in državljanov, da spoštujejo Ustavo in pravni red Republike Slovenije.

Ustavno sodišče je neodvisen in avtonomen državni organ, ki izvršuje ustavnosodno presojo. Je najvišji organ sodne oblasti za varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin v naši državi, hkrati pa je tudi varuh ustavnosti in zakonitosti. Odločbe Ustavnega sodišča so obvezne.

Ministri so odgovorni za stališča in odločitve vlade ter za izvajanje teh odločitev. Vsak minister v skladu s svojo politiko vodi in

predstavlja ministrstvo, odgovoren je za odločitve pri vodenju ministrstva in za opustitev ukrepov, ki bi jih moral sprejeti.

Za vložitev interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za izobraževanje, znanost in šport smo se torej odločili zaradi neizpolnitve odločbe Ustavnega sodišča z dne 4. 12. 2014, s katero je Ustavno sodišče Republike Slovenije odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena tako imenovanega ZOFVI v neskladju z Ustavo. Ustavno sodišče je tudi ugotovilo, da je treba ugotovljeno protiustavnost odpraviti v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu. Ta rok je pretekel 9. januarja letošnjega leta, torej zamujamo že 10 mesecev.

Lahko bi ministrici pri tej interpelaciji očitati še marsikaj – nezakonito sodelovanje pri pripravi dodatkov za stalno pripravljeno, prejemanje teh nezakonitih dodatkov; neizvrševanje še nekaterih odločb Ustavnega sodišča iz njenega resorja, v prvi vrsti vprašanje izvršitve odločbe glede pojma javna služba pri Zakonu o visokem šolstvu; zavlacavanje z nujno potrebnim novim Zakonom o športu, Zakonom o visokem šolstvu, Zakonom o raziskovalni dejavnosti. Odgovorna je tudi za problematiko nedomišljenega zaključka študija po starem sistemu in nepripravo ustreznih prehodov s starega na nov bolonjski model za študente, ki niso pravočasno končali študija. Soodgovorna je tudi za zmedo glede šolskih bazarjev, probleme na področju izobraževanja odraslih, prepočasi se uvaja sistem vajeništva. Še bi lahko naštevali. A kaj je več kot neizvršitev oziroma celo nasprotovanje odločbi Ustavnega sodišča, ki se je zgodila njenemu resorju in to v mandatu te vlade?

Verjetno pa bomo o odgovornosti delovanja oziroma nedelovanja resorne ministrice razpravljali na seji ob interpelaciji celotne Vlade. Vladajoča stranka SMC, iz kvote katere prihaja tudi gospa ministrica, je pridobila naklonjenost volivcev – če pustimo ob strani medijsko mašinerijo in podporo pravosodju –, ki je politično in protiustavno poslala prvaka opozicije v zapor, s programom, ki je zajemal naslednje pojme: pravna država, pravičnost, transparentnost, etika, morala. Pri neizvrševanju in zavračanju odločbe Ustavnega sodišča glede vprašanja javno veljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja vsi ti pojmi padejo. Le še dokaz več, da Vlada eno govori, dela pa ravno nasprotno.

Še več, predsednik Vlade je pravnik, piše, da naj bi sodeloval pri pisanju Ustave Republike Slovenije, in je najbolj odgovoren ne samo za svoje predvolilne obljube s področja vladavine prava, temveč za dejansko delovanje ustavnega reda Republike Slovenije. Je tudi tisti, ki bi lahko ministrici naložil izvršitev odločbe Ustavnega sodišča v roku enega leta. Kako naj verjamemo, da človek, ki naj bi sodeloval pri pisanju Ustave Republike Slovenije, 25 let kasneje, ko je najvišji predstavnik izvršilne veje oblasti, ne razume zelo preproste odločitve Ustavnega sodišča, če bi lahko sam v enem vikendu napisal zakon na

podlagi jasne odločitve Ustavnega sodišča? Morda pa se je spremenila v času po volitvah etika in morala človeka iz časa pred volitvami. Pustimo ob strani njegove floskule, odločitve Ustavnega sodišča je treba spoštovati in upoštevati.

Še več. Ta predsednik Vlade je aprila letos na obisku Zavoda sv. Stanislava v Šentvidu glede zasebnega šolstva vodstvu in dijakom zaupal stališče SMC, da je treba odločitev Ustavnega sodišča nemudoma uveljaviti. Rekel je: "Ministrica za šolstvo je pohitela, da bi bil zakon čim prej sprejet. Zadeva bo v javni obravnavi, nato gre v parlament. Naša stranka jo bo seveda podprla. V Vladi pa se bom potrudil, da bi dosegel soglasje tudi z ostalima dvema strankama, morda tudi v širšem političnem prostoru." Če zadeve povemo s pravimi besedami, je več kot očitno, da se je predsednik Vlade pred pol leta debelo zlagal. Ob tem nas v Poslanski skupini SDS zanima, kako se predsednik Vlade RS počuti, saj je ob istem obisku dejal tudi: "Kot pravnik in predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe." Spoštovani predsednik Vlade, do kdaj boste še nesrečni? Vse bolj očitno je, da predsednik Vlade kot najvišji predstavnik izvršilne veje oblasti ne spoštuje in ne upošteva odločb Ustavnega sodišča. In ker tega ne terja od resorne ministrice, je odgovornost na njemu. Kako pa je z vprašanjem odgovornosti pri tej vladi, pa pričajo tedenske afere, ko se krši ustavo, zakonodajo in se vzpostavlja politiko po slogu prejšnjega sistema, ki ga prežemata korupcija in klientelizem. Dejansko vse bolj držijo besede bivšega predsednika Ustavnega sodišča gospoda Miroslava Mozetiča, da politika v zadnjih dveh letih "enostavno odlaga z izvršitvijo odločb Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja."

Predsednik Vlade je zaradi svojega delovanja v nasprotju z Ustavo ter odločbami Ustavnega sodišča na zelo dobri poti k ustavni obtožbi zaradi kršitve ustave in zakonov storjene pri upravljanju njegovih funkcij. Predsednik Vlade je tudi predsednik stranke SMC. Ta je na seji sveta te stranke aprila letos, torej že 15 mesecev po odločbi Ustavnega sodišča, sprejela naslednji sklep: "Svet SMC podpira čimprejšnjo uveljavitev ustavne odločbe, pri čemer se začasno ZOFVI dopolni s pogoji za sprejemanje in izvajanje programov ter financiranje dejavnosti šol." V praksi pa ne duha in ne sluha o tem. Čeprav se po resornem ministrstvu preklada neki osnutek sprememb tega zakona, pa se ta zakon te navedene problematike vsaj po naših podatkih sploh ne dotika.

Zadeva postaja čedalje bolj jasna. Poslanska skupina SDS je že v začetku lanskega leta predlagala novelo zakona, ki bi 100 % udejanjila odločbo Ustavnega sodišča. Odgovor Vlade takrat je bil, da se pripravlja sistemska rešitev zakona, ki bo med drugim reševala tudi odločbo Ustavnega sodišča. Do roka, ki ga je dalo Ustavno sodišče, se ni zgodilo nič, zato smo v

Poslanski skupini SDS ponovno predlagali zakon, ki bi izvršil odločbo Ustavnega sodišča, a koalicija, ki naj bi v prvi vrsti delovala s svojim programom pravne države, je bila spet proti.

Medtem je taista vlada šla celo korak stran od odločbe Ustavnega sodišča, torej od pravnega reda in spoštovanja ustave. Predlagala je začetek postopka za dopolnitev Ustave RS z osnutkom ustavnega zakona, da bi se obšlo voljo Ustavnega sodišča. To je ta pravna norma te vlade. Pustimo ob strani, da je v tem predlogu za spremembo ustave polnopravnih nesmislov, neresnic in potvarjanja. Vemo pa, kaj je cilj – ukinitve zasebnega šolstva v Republiki Sloveniji. Da bomo ideološko in politično še bližje državam, kot so Venezuela, Severna Koreja in Belorusija. Predlagatelji spremembe ustave želijo odpraviti odločitev Ustavnega sodišča, ker naj bi po njihovem mnenju manj kot 1 % zasebnih osnovnih šol "razkrojil široko stopnjo doseženega konsenza". Vsa ta politika pa gre v smeri tistih, ki trdijo, da kdor obvladuje izobraževalni sistem, obvladuje državo.

Ena izmed niti zavračanja predlaganih zakonov s strani Poslanske skupine SDS, ki bi sledila odločbi Ustavnega sodišča in je rdeča nit tudi slabo pripravljenega in očitno s strani uradnikov Ministrstva za izobraževanje politično opredeljenega odgovora na to interpelacijo, je tudi to, da je sprožena pobuda za spremembo ustave in posledično se s tem ukvarja Ustavna komisija Državnega zbora.

Spoštovani predstavniki Vlade, spoštovani predstavniki koalicije, predsednik Vlade! Je Ustavna komisija Državnega zbora nad Ustavo Republike Slovenije in odločitvami Ustavnega sodišča? Če je, kje to piše? Naj povem za slovensko javnost, da je ustava nad Ustavno komisijo Državnega zbora, čeprav nas bodo verjetno predstavniki Vlade in koalicije danes skušali prepričati v nasprotno. Odločitev Ustavnega sodišča je jasna – sprememba zakona v skladu z njihovo odločitvijo v roku enega leta. Diktatura sedanje vlade in koalicije zavestno krši Ustavo Republike Slovenije.

Spoštovani, če bo kdo danes med razpravo omenjal dejstvo, da poteka na Ustavni komisiji razprava o spremembi ustave na tem področju, bom predsedujočega vedno proceduralno opomnil, da razpravljavca spomni, da ne pozna pojmov ustava in pravni red Republike Slovenije.

Človek tudi skoraj ne more verjeti, da se med obrazložitvami tako odgovora Vlade kot tudi pobudnikov za spremembo ustave bere, da je peterica sodnikov odločila. Spoštovani, mar 5 od 9 ni večina? Ni to isto kot večina v Državnem zboru, ki preglasi manjšino? Ker se lahko na primer tudi kakšen zakon sprejme z rezultatom 40 proti 39. Čigava bo obveljala? Ali morda absurden primer, ko bi bilo v dvorani 46 poslancev, eden bi bil za, ostali pa bi se vzdržali. Čigava volja bi obveljala? Volja večine ali tistih, ki so proti? Vprašam vas, če bo danes recimo rezultat 45 proti 30 za koalicijo, čigava bo

obveljala. Boste rekli, da je opozicija zmagala? Očitno matematika tistim, ki želijo spreminjati ustavo, ni domača stvar.

Samo pogledjte, kaj so predlagatelji spremembe ustave zapisali. "Zato ne smemo dopustiti, da se ob vse bolj okrepljeni težnji po zagotavljanju konkurenčnega okolja javnemu slednjega siromaši in žali, hiranje pa cinično pospremlja z mislijo, da bo tako dosežena nova kakovost." Dobrodošli v nenormalnost.

Spoštovani, če bo kdo bo danes med razpravo omenjal glasovanje med ustavnimi sodniki, bom tudi takrat predsedujočega proceduralno opomnil, da razpravljavca opomni, prvič, zaradi slabega matematičnega znanja, drugič, nepoznavanja osnov demokracije, in tretjič, nepoznavanja parlamentarne demokracije, kjer odloča večina.

Še več. To težnjo po izkoreninjenju 1 % zasebnih šol nekateri podpihujejo s peticijo Ohranimo javno šolstvo. Spoštovani, naj mi nekdo razloži, kako je lahko 1 % nevaren za ostalih 99 %. Spet je očitno nekdo z slabim znanjem matematičnih pojmov. Če bo kdo danes med razpravo omenjal teorije zarote in strahove, kako naj bi 1 % zasebnega uničeval 99 % javnega osnovnega šolstva, bom tudi takrat predsedujočega proceduralno opomnil, da naj razpravljavca opomni zaradi slabega matematičnega znanja, laganja in ustrahovanja ter nenazadnje nepoznavanja odločbe Ustavnega sodišča, mednarodnih primerjav ter listin Evropske unije o temeljnih pravicah.

Zagotovo se bo danes omenjala tudi podobna odločitev Ustavnega sodišča z leta 2001, a gre za zavajanje in širjenje laži in strahu, kajti tista pobuda je bila dana za celotno sfero zasebnega šolstva, torej ne samo osnovnošolskega – še enkrat, to je po naši ustavi obvezno – ampak tudi srednješolskega in višje in visokošolskega. Tista zahteva je bila za financiranje vsega, ne samo javno veljavnih programov, kot je sedanja zahteva, ampak tudi prostorov in opreme. Skratka, ogromna razlika.

Spoštovani, če bo kdo danes med razpravo omenjal dejstvo, da je tista odločba iz leta 2001 ista, le da so člani Ustavnega sodišča sedeli v drugi sestavi, bom tudi takrat predsedujočega proceduralno opomnil, da razpravljavca opomni, da ne pozna odločb Ustavnega sodišča, o katerih razpravlja, ter posledično laže in zavaja slovensko javnost.

Tudi izgovarjanje na finančne posledice ne pije vode. Gre za maksimalno 400 tisoč evrov na letni ravni, ampak majhna cena v primerjavi z zapravljanjem denarja za mnogo neumnosti, ki si jih privoščite. Sploh ob zavedanju, da je treba odločitve Ustavnega sodišča spoštovati in upoštevati, četudi se z njimi ne strinjaš. Še posebej, če pred volitvami obljubljaš vladavino prava. Ali pa se bosta še enkrat več pokazala sprevržena morala in etika te koalicije, ki je za prihod na oblast nalagala volivke in volivce? Spoštovani državljani in državljanke, današnji dan vas ne bo stal nič, ker smo poslanci plačani

enako, če preživimo v Državnem zboru minuto na mesec ali pa 14 ur na dan. Ker smo enako plačani tisti, ki pišemo zakone in seje odborov, kot tisti, ki so tiho in le pritiskajo tipke.

Dovolite še dva stavka o šolah. Kdor trdi, da je osnovna šola brezplačna, očitno nima svojih otrok in vnukov. Je pa po naši ustavi osnovna šola obvezna. Še bolj žalostno je, da govorimo o razmejitvah med zasebnimi in javnimi šolami. Morali bi namreč govoriti o tem, ali so slovenske šole dobre ali slabe in kaj storiti, da slabih šol ne bo več, še posebej ob dejstvu, da so zasebne osnovne šole dodana vrednost spolitiziranemu javnemu šolstvu in se jih ne more ustanoviti kar tako. Ne morejo biti tam, kjer so že javne osnovne šole, ker ima nad ustanavljanjem osnovnih šol roko Vlada, tudi sedanja, preko Strokovnega sveta za splošno izobraževanje, ki lahko na podlagi pogojev odobri ali zavrne program za ustanovitev osnovne šole. Če ima kdo željo po ustanovitvi zasebne šole, mora investirati v prostor in opremo. Torej odreši resorno ministrstvo finančnih muh. Strahu pred novimi zasebnimi šolami ne bi smelo biti, ampak je in je izključno ideološki.

Spoštovani predsednik Vlade, ministrica in ostali člani SMC, če imate problem v še bolj levih strankah v koaliciji zaradi neizvrševanja odločb Ustavnega sodišča, pridite na obisk v Poslansko skupino SDS, da najdemo najboljšo dikcijo za izpolnitev te odločbe Ustavnega sodišča. Skupaj imamo dovolj glasov, da sprejmemo ustrezen zakon, ker ta materija po meni znanih podatkih in dokumentih ni predmet koalicijske pogodbe. Ali pa boste spet talci Socialnih demokratov in Desusa.

Spoštovani, pobudniki so v svoji pobudi poudarili, da je sporno nefinanciranje javno veljavnega dela programa, ne pa financiranje učnih in drugih vsebin, ki jih starši plačujejo posebej za nadstandardni program. Pobudniki tudi ne izpodbijajo ureditve, po kateri zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, investicijsko vzdrževanje in opremo, javno financiranje iz sredstev lokalnih skupnosti ni predmet te pobude. Primerjava z evropskimi državami kaže, da je zasebno šolstvo v Republiki Sloveniji zelo slabo razvito. Ustavno sodišče je navedlo: "Statistični podatki kažejo izrazito prevlado javnih osnovnih šol, ker poudarjajo tudi pobudniki in Vlada. Iz podatkov Eurostata izhaja, da je v letu 2011 98,4 % vseh učencev osnovnih in srednjih šol obiskovalo javne šole – evropsko povprečje je 82 % –, 0,9% pa je obiskovalo državno sofinancirane zasebne šole – EU povprečje je 10,2 %. Razvid osnovnih šol kaže, da sta poleg tretjega pobudnika vanj vpisana še dva zasebna izvajalca oziroma 0,7 % od vseh izvajalcev."

Spoštovani, dejstvo je, da se je ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič zavedala, da s svojim ravnanjem krši odločbo in Ustavo Republike Slovenije, saj je dejala, da za to potrebujemo

premislek, za katerega si je bolje vzeti več časa kot premalo. Na dejstvo, da odločba še ni izvršena, je ministrico za izobraževanje, znanost in šport opozorila tudi predstavnica Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora pri obravnavi novele ZOFVI s strani Poslanske skupine SDS, ko jo je opozorila na neizvršitev odločbe Ustavnega sodišča. Ministrica je na omenjeni seji na očitke v zvezi z neizvršitvijo odločbe in kršitvijo Ustave Republike Slovenije med drugim odgovorila: "Hkrati pa veste, da je ministrstvo vzporedno pripravilo predlog sprememb, ki se nanašajo ne samo na uveljavljanje ustavne odločbe, ampak tudi sledenje standardom kakovosti." A o tem zakonu ne duha ne sluha. Da se je ministrica zavedala oziroma se zaveda dejstva, da je treba odpraviti z odločbo ugotovljeno enostavnost lahko sklepamo tudi iz javno mnenjskih besed ministrice, ko pravi: "Sem torej za sobivanje in ustrezno urejeno financiranje glede na ustavno odločbo. Spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča smo dolžni zagotoviti."

Ministrici za izobraževanje, znanost in šport očitamo, da je odgovorna zaradi kršitev 1. člena, 2. člena, 3. člena, drugega odstavka 14. člena, 15. člena, 22. člena, 35. člena, 41. člena, prvega odstavka 54. člena in drugega odstavka 57. člena Ustave Republike Slovenije, ki so se zgodile po tem, ko ni pripravila zakonske rešitve, s katero bi odpravila neustavnosti ZOFVI, ki jo je ugotovilo Ustavno sodišče. Posledica tega je poglobljeno nezaupanje v institucije pravne in socialne države. Ž

Ministrica za izobraževanje, znanost in šport je s tem, ko ni odpravljena neustavnost, ki jo je z odločbo ugotovilo Ustavno sodišče, odgovorna za povzročeno diskriminacijo na področju financiranja obveznih osnovnošolskih vsebin in s tem povzročene nepopravljive posledice, ker se še tudi v novem šolskem letu 2016/17 na področju izvajanja obveznega osnovnošolskega izobraževanja, ki je v teku, ustvarja neenakost pred zakonom zaradi kršitve 57. člena Ustave. S tem je izkazala brezbrizen odnos do pomena načela enakost in enakega varstva pravic, s posebno škodo do otrok, ki obiskujejo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja. S takšnim ravnanjem je spodkopana Ustava RS in njeni temelji.

Poleg subjektivne odgovornosti je ministrica v slovenskem ustavnem redu odgovorna tudi objektivno. Kaj je leta 1998 govoril dr. Miro Cerar o objektivni in politični odgovornosti ministra? "Nesporno je, da je objektivna odgovornost v politični sferi dejansko nepogrešljiva, kajti v kompleksnih organizacijskih okvirjih političnih institucij ter v okviru velike politične dinamike sodobne družbe je pogosto nemogoče v zadostni meri ugotoviti vse vzročne povezave in stopnje morebitnega krivdnega ravnanja različnih subjektov v okviru državnih organov ter diferencialno uveljavljati politično odgovornost." Spoštovani, ministrica je ob imenovanju prisegla, da bo spoštovala ustavni red, da bo ravnala po

svoji vesti in z vsemi svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije. Še enkrat, ministrica je ob imenovanju prisegla, da bo spoštovala ustavni red. Po oceni predlagateljev interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za izobraževanje, znanost in šport je kot ministrica za izobraževanje, znanost in šport za opisano ravnanje neposredno subjektivno odgovorna oziroma vsaj objektivno in politično odgovorna. Na podlagi naštetih in utemeljenih razlogov vlagatelji interpelacije o delu in odgovornosti ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič menimo, da gospa ministrica ni primerna za opravljanje funkcije ministrice za izobraževanje, znanost in šport, zato po koncu razprave predlagamo Državnemu zboru, da jo razreši s funkcije ministrice za izobraževanje, znanost in šport. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Odgovor ministrice za izobraževanje, znanost in šport dr. Maje Makovec Brenčič na interpelacijo ste prejeli 6. 10. 2016. Besedo dajem ministrici dr. Maji Makovec Brenčič za obrazložitev pisnega odgovora.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsednik Državnega zbora, cenjene poslanke, poslanci, predsednik Vlade, kolegice, ministrice, ministri!

Vlagatelji interpelacije proti mojemu delu svojo vlogo skušajo utemeljiti na očitkih, strnjениh v pet sklopov. Nanje odgovarjam z vsebinsko povezanim odgovorom, v katerem pojasnujem dejansko stanje in neupravičenost navedb predlagateljev. Očitke, ki izhajajo iz navedene interpelacije, tako v celoti zavračam kot neutemeljene v vseh točkah.

Kot navajajo predlagatelji interpelacije, je Ustavno sodišče decembra 2014 z odločbo številka UI/269/12-24 odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Določilo je, da mora Državni zbor ugotovljeno protiuustavnost odpraviti v roku enega leta od objave te odločbe v Uradnem listu Republike Slovenije. Ustavno sodišče svoje odločitve ni sprejelo soglasno, temveč s petimi glasovi proti štirim. Eden od sodnikov je podal pritrdilno ločeno mnenje, dve sodnici pa odklonilni ločeni mnenji. Odločitev Ustavnega sodišča je med drugim sprožila tudi pobudo za spremembo ustave. Skupina poslank in poslancev je s prvopodpisanim Matjažem Hanom februarja 2015 vložila predlog za začetek postopka za dopolnitev Ustave Republike Slovenije z Osnutkom ustavnega zakona EPA 347-VII, v nadaljevanju: predlog. Predlog predlaga spremembo in dopolnitev 57. člena Ustave Republike Slovenije, s katerim bi uredili, da se osnovno izobraževanje v javnih šolah financira iz javnih sredstev, osnovno

izobraževanje v zasebnih šolah pa se lahko sofinancira v omejenem obsegu, pod pogoji in v višini, kot to določa zakon. V skladu s tem predlogom bi državno financiranje osnovnega šolstva veljalo izrecno za javne šole, medtem ko bi bila ureditev financiranja zasebnih osnovnih šol prepuščena zakonom. Drugi odstavek 57. člena Ustave namreč določa, da je osnovnošolsko izobraževanje obvezno in se financira iz javnih sredstev. Predlagatelji v predlogu navajajo, da bi država osnovnošolsko izobraževanje po ustavi obvezno financirala v javnih osnovnih šolah, medtem ko bi imel zakonodajalec možnost, da bi financiranje zasebnih osnovnih šol uredil posebej z zakonom. Želi odpraviti tudi argument, ki ga je v svoji zadnji odločbi uporabilo Ustavno sodišče, ko je menilo, da je treba omenjeni drugi odstavek razumeti tako, da je država dolžna financirati osnovno šolstvo tako v javnih kot zasebnih osnovnih šolah. Predlog naj ne bi v ničemer posegal v utečeno razmerje med javnim in zasebnim osnovnošolskim izobraževanjem. Določal naj bi le, da je primarna skrb države na področju osnovnošolskega izobraževanja zagotavljanje financiranja javnih šol iz javnih sredstev.

Ustavna komisija Državnega zbora je z razpravo o predlogu ustavnih sprememb, s katerimi bi se omejil obseg financiranja programov zasebnih šol, pričela v maju 2015. Na Ustavni komisiji je bil v nadaljevanju sprejet tudi sklep o ustanovitvi Strokovne skupine, ki je dobila nalogo, da prouči predlog. Skupina je predlog večkrat obravnavala.

V sredini januarja je omenjena skupina Ustavni komisiji Državnega zbora v proučitev podala nov predlog. Po njem bi v Ustavo Republike Slovenije namesto stavka "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev," zapisali stavek "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev v obsegu, da je vsakomur zagotovljena osnovnošolska izobrazba."

Na odločitev Ustavnega sodišča so se s strokovnimi razpravami odzvali številni zainteresirani deležniki, na primer Sindikat vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije, ki je pripravil zbornik z naslovom Komu je napoti kakovostno javno šolstvo. V njem več strokovnjakov razpravlja o posledicah odločbe Ustavnega sodišča glede financiranja zasebnih osnovnih šol. Nastal je tudi zbornik z naslovom Zasebno šolstvo za skupno dobro v izdaji Inštituta za raziskovanje in evalvacijo šolstva, s podobnimi vprašanji so se ukvarjali tudi študenti slovenskih pravnih fakultet v okviru VII. Pitamičevega vseslovenskega tekmovanja študentov prava.

Kot navajajo predlagatelji interpelacije, naj bi me večkrat opozorili na odpravo neustavnosti, dvakrat tudi z novelo ZOFVI, katere pglavitna rešitev naj bi bila spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča. Pri tem naj bi se moja odgovornost kazala s pripravo mnenja

Vladi Republike Slovenije, s katerim je le-ta nasprotovala noveli. Vendar naj poudarim, da navedeno mnenje Vlade Republike Slovenije ne nasprotuje nujnosti spremembe zakona na podlagi ustavne odločbe. Izpostavlja namreč, da je treba ob vprašanju financiranja urediti tudi druga vprašanja, povezana s pridobitvijo javne veljavnosti novo nastajajočih šol, kot so pogoji ustanavljanja, pridobitev javne veljavnosti, spremljanje in zagotavljanje kakovosti, vse navedeno še posebej z vidika aktualnih družbenih sprememb. V mnenju je poudarjeno, da predlog po celovitem reševanju vprašanja zasebnih šol temelji na novih družbenih situacijah, ki so nastopile v zadnjih letih, še posebej nedavno. Stališče Vlade Republike Slovenije torej ne temelji na izogibanju uresničitve ustavne odločbe. Nasprotno, temelji na prepričanju, da je treba položaj zasebnih šol urejati celovito in pri tem upoštevati različne dimenzije tega položaja, pri čemer je financiranje zgolj eden od elementov.

Predlagatelji interpelacije navajajo tudi moje navedbe na posameznih sejah Odbora za izobraževanje, znanost, šport in mladino, odgovore na poslanska vprašanja, intervju v častniku Večer, s katerim naj bi dokazovali, da sem se zavedala neustavnega stanja. Nikoli in nikdar nisem zanikala, da mi je odločitev Ustavnega sodišča dobro poznana in da se zavedam, da jo je treba izvršiti. Pri tem sem poudarjala, da ob kakovostnem javnem in vse vključujočem šolstvu zasebno predstavlja dodatno izbirnost, vsebinsko bogatitev in raznolikost šolskega prostora.

Ureditev zasebnega šolstva temelji na podlagi 54. in 57. člena Ustave Republike Slovenije in je bilo prvič zakonsko urejeno leta 1996. Pri urejanju zasebnega šolstva so bila upoštevana tudi določila Splošne deklaracije o človekovih pravicah, ki v 26. členu zagotavlja, da imajo starši "pravico do izbire vrste izobrazbe za svoje otroke" ter Konvencije o otrokovih pravicah, ki zasebne šole dodatno opredeljuje v dodatku k 29. členu. Pri tem je pomembno opozorilo, da te določbe "ni dovoljeno razlagati tako, kot da bi posameznikom in organom kršila pravico ustanavljanja in upravljanja izobraževalnih ustanov." Podobno opredelitev pozna slovenska ustava, ki v 54. členu določa: "Starši imajo pravico in dolžnost vzdrževati, izobraževati in vzgajati svoje otroke. Ta pravica in dolžnost se staršem lahko odvzame ali omeji samo iz razlogov, ki jih zaradi varovanja otrokovih koristi določa zakon." V 57. členu pa Ustava navaja: "Izobraževanje je svobodno."

Tako tudi koncept zakonske ureditve zasebnih šol na podlagi navedenih vodil v Ustavi Republike Slovenije, Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in Konvenciji o otrokovih pravicah v Sloveniji temelji na razumevanju zasebnih šol kot šol, ki bogatijo šolski prostor.

Umestitev zasebnega šolstva in vrtcev je bila z zakonodajo iz leta 1996 izvedena tako, da so bili vrtci in zasebne šole deležni javne

finančne podpore v višini 85 % sredstev, ki so jih za plače in materialne stroške na učenca oziroma dijaka dobile javne šole, če so pridobili javno veljavnost svojih programov in izpolnili še nekatere druge pogoje, povezane z zagotavljanjem pogojev izvajanja programov, kot so prostor in oprema, ter programskim izvajanjem, kot je vpliv na javno mrežo šol, minimalno število oddelkov in tako dalje. V praksi se je pokazalo, da nekateri programi, predvsem tisti s posebnimi pedagoškimi načeli, težko zagotavljajo tako določen minimalni obseg vpisa, kar je vodilo k spremembi ZOFVI, s katero so bili ti pogoji črtani.

Z zakonodajo iz leta 1996 je bil urejen tudi položaj zasebnih šol, ki so na področju Slovenije obstajale pred uveljavitvijo zakona. Po sprejetju nove zakonodaje je bilo na novo ustanovljeno večje število zasebnih vrtcev, tri osnovne šole in tri srednje šole. Predlagatelji interpelacije navajajo, da naj bi bila s tem, ko ni bila odpravljena neenakost, ki jo je z odločbo ugotovilo Ustavno sodišče, odgovorna za povzročeno diskriminacijo na področju financiranja obveznih osnovnošolskih vsebin ter s tem povzročene nepopravljive posledice, ker se tudi še v šolskem letu 2016/2017 na področju izvajanja obveznega osnovnošolskega izobraževanja, ki je v teku, ustvarja neenakost pred zakonom zaradi kršitve 57. člena Ustave. Ta navedba ne drži. Kot sem že poudarila, je bilo financiranje zasebnih šol urejeno z novo šolsko zakonodajo v letu 1996. Vse do odločitve Ustavnega sodišča št. U-I-269/12-24 z dne 4. 12. 2014 se je taka določba zdela primerna in ustrezna. Nenazadnje je tudi Ustavno sodišče v svoji odločbi št. U-I-68/98, ko je leta 1998 presojalo ustavnost 72. člena ZOVFI, zapisalo, da je zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z Ustavo.

Ustavno sodišče je zakonodajalcu z odločbo U-I-269/12-24 določilo enoletni rok za uskladitev zakona. Ko so starši vpisovali otroke v šolo, so bili seznanjeni z veljavno zakonodajo. Tudi če bi morda prišli do zaključka, da prihaja do neenakosti, ne moremo mimo dejstva, da je odločitev staršev za vpis otrok v zasebno šolo njihova lastna, da so bili s pogoji financiranja seznanjeni, in da jim je bil seveda omogočen vpis v javno osnovno šolo. Kot že večkrat navedeno, je pri pripravi zakonske rešitve namreč treba upoštevati več elementov, ne samo element financiranja, saj bi v nasprotnem primeru prav hitra in tudi slabo premišljena ter predvsem neusklajena rešitev lahko botrovala neenakosti pred zakonom.

Številne družbene spremembe, ki so nastopile v zadnjih letih so aktualizirale vprašanje razmerja med javnim in zasebnim šolstvom. Odras tega je povečanje zanimanja za urejanje tega področja, kar kažejo predvsem mednarodne študije, ki so nastale v zadnjih desetih letih. Številne od teh povzema študija

OECD iz leta 2012. Opozarja na spremembe družbenega okolja ter na številne dimenzije, ki jih je treba upoštevati pri analiziranju obravnavanega področja. Pri tem opozarja na nujnost upoštevanja tradicije in razvoja posameznih šolskih sistemov, na različne dejavnike, ki vplivajo na umestitev zasebnega šolstva v nacionalne izobraževalne sisteme, pa tudi na samo opredelitev zasebnega šolstva. Gre namreč za vprašanje, kdaj se neko šolo sploh všteva pod pojem zasebno, in sicer glede na upravljanje, glede na pridobivanje javnih virov, glede na lastništvo prostorov in druge dejavnike. Tako navedena študija kot tudi študija OECD iz leta 2014 se ukvarjata torej s širšimi vidiki in vprašanji umeščanja zasebnega šolstva, dostopnosti izobraževanja, kakovosti, pravica do izbire, primerljivosti. Na podobne pomisleke opozarjajo že avtorji poglavja o zasebnem šolstvu v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju iz leta 2011. K urejanju izobraževalnega sistema na način, da bo zagotavljal dostopnost, kakovost in pravičnost nas nenazadnje zavezuje tudi nedavno sprejeta Unescova deklaracija izobraževanje 2030. Iz vseh teh navedenih virov izhajajo opozorila v zvezi s premisleki po celovitem urejanju vprašanj zasebnega šolstva, predvsem v luči družbenih sprememb, s katerimi smo soočeni.

Na vse navedeno je bilo opozorjeno v stališču Vlade Republike Slovenije, ki je zato predlagala zavrnitev zakona, ki ga je predlagala Poslanska skupina SDS, saj je menila, da je treba zaradi zgoraj navedenih razlogov – ob siceršnjem vprašanju in reševanju financiranja obstoječih zasebnih šol – urediti tudi druge elemente v zvezi z delovanjem novoustanovljenih zasebnih šol, kot so sprejemanje programov, izpolnjevanje in zagotavljanje kakovosti, vpis v razvid ter zagotavljanje kadrovskih materialnih pogojev. Pri tem menimo, da so zasebne šole, ki delujejo v Republiki Sloveniji in so pridobile javno veljavnost, s svojimi rezultati dokazale, da vzgojno-izobraževalno delo izvajajo kakovostno. Jasnejša ureditev navedenih vprašanj pa je potrebna v primeru nastajanja novih šol. Da je treba tovrstna vprašanja urediti v resnici celovito in transparentno, pa dokazujejo tudi nedavni primeri sosednjih držav.

Na podlagi navedenih in predstavljenih stališč je ministrstvo tako, kot sem že večkrat pojasnila, tudi ob sami informaciji o interpelaciji, pripravilo Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, s katerim je upoštevalo zgoraj navedena dejstva. Na portalu E-demokracija je bilo besedilo objavljeno 15. aprila 2016.

Na pripravljen predlog so na E-demokracijo pa tudi na ministrstvo prispeli številni, tudi povsem nasprotujoči si komentarji, predlogi, sugestije, razmišljanja, in sicer preko 30 samo na portal E-demokracija. Tudi ti kažejo, da so vprašanja povezana z urejanjem

zasebnega šolstva številna in kompleksna ter ne le vezana samo na vprašanje financiranja.

Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki je bil 15. aprila posredovan v javno razpravo, tako dokazuje jasno namero ministrstva k izvrševanju ustavne odločbe. Kot sem zapisala v pisnem odgovoru, vsi nadaljnji postopki, ki so v naši pristojnosti, torej pristojnosti ministrstva, tečejo naprej. Tako smo na podlagi prejetih odgovorov in odzivov strokovne javnosti že dopolnili predlog besedila sprememb in ga posredovali v medresorsko usklajevanje ter seznanitev koalicij.

Glede na vse to in glede na to, da postopki tečejo skladno z navedenimi argumenti, v celoti in odločno zavračam vse očitke vlagateljev interpelacije. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Sledi predstavitev stališč poslanskih skupin. Besedo ima Poslanska skupina Socialnih demokratov, zanjo gospod Janko Veber.

JANKO VEBER (PS SD): Hvala za besedo, predsednik. Lep pozdrav vsem tudi v imenu Poslanske skupine Socialnih demokratov!

V njenem imenu želim na začetku opozoriti, da je sistem javnega šolstva pri nas utemeljen na zgodovinski postati in kot tak prepoznan tudi v 2. členu Ustave, ki določa, da je Slovenija socialna država. To je seveda mogoče uresničevati v okviru mreže storitev, ki jih v javnem interesu zagotavljajo javne ustanove. Dejstvo je, da vzporedno s temi različne skupine na podlagi ekonomskih, ideoloških oziroma političnih interesov vzpostavljajo sistem, ki pač služi njihovim posameznim ciljem. Takšen paralelni svet, kot ga lahko imenujemo, ima v času surove prevlade neoliberalnih idej globalno podporo – spodkopava javno ter se iz njega in na njegov račun celo javno-finančno krepi. S težko popravljivimi posledicami takšnega procesa se Slovenija denimo že sooča na področju zdravstvene oskrbe in na podlagi izkušenj, kako interesne skupine dobesedno lomastijo po omenjenem sistemu, bi zato pričakovali večjo previdnost vseh vej oblasti, ko presojujejo o meji med zasebnim in javnim, saj nenazadnje posledice te nerazmejivosti občutijo predvsem na svoji koži ljudje zaradi slabšega dostopa do javnih storitev.

Temu procesu je sledila tudi peterica sodnikov Ustavnega sodišča, ki jo je konec leta 2014 odločila, da je treba zasebnemu izobraževanju dodeliti dodatna javno-finančna sredstva. S tem je zaobšla svoje pretekle sodbe in spregledala številna vprašanja, ki jih odpira taka zahteva po pavšalni izenačitvi zasebnega z javnim, in to navkljub prej omenjeni potrebi po izredno visoki previdnosti po tem, da imamo zelo jasno razmejitev med javnim in zasebnim. Zato v Poslanski skupini Socialnih demokratov vsebine interpelacije, ki ministrici za izobraževanje,

znanost in šport dr. Makovec Brenčič očita neizvršitev omenjene odločbe, ne podpiramo. Menimo namreč, da je država dolžna prvenstveno poskrbeti za kakovost javnih osnovnih šol, takšno stališče pa je nenazadnje do nedavnega uživalo tudi podporo Ustavnega sodišča. Posledica diametralno nasprotnega mnenja peterice ustavnih sodnikov tako predstavlja izrazit odklon od razvoja pravne misli. Kot taka bi terjala poglobljeno argumentacijo, ki jo sodba ne vsebuje, umanjka pa tudi presoja razlik, vedenje zasnove javnega in zasebnega ter prepoznavanje razlik glede vsebine, ki jo ponujata. V sodbi je namreč spregledana izrazita podnormiranost okolja, ki določa delovanje zasebnih šol in vpliva na vsebinsko ter organizacijsko različnost.

Samo na podlagi strnjjenih argumentov menimo, da je možno izpeljati postopke za izenačitev zasebnega z javnim, vendar v tem postopku to ni bilo izpeljano, zato smo v Poslanski skupini Socialnih demokratov spodbudili politično iniciativo, ki ima vse močnejšo tako strokovno kot tudi javno podporo za spremembo Ustave kot odgovor na različna tolmačenja Ustavnega sodišča glede javno-finančne podpore zasebnemu izobraževanju. Nanjo se v delu odgovora naslanja tudi ministrica, zato pričakujemo, da bo v nadaljevanju svojega dela sprejela ponujeno rešitev oziroma aktivneje sodelovala pri preoblikovanju vsebine na način, ki bo nedvoumno izrazil primarno skrb države za javno šolstvo. Ne pozabimo, da je del tega še posebej dragocen, in to so tudi podružnične šole. Odločitev, ki je prišla preko sodbe peterice sodnikov Ustavnega sodišča, z različnimi oblikami pritiska skuša uveljaviti tudi Slovenska demokratska stranka z današnjo interpelacijo. To interpelacijo pravzaprav razumemo in občutimo kot nastavek za razgradnjo javnega šolstva.

Socialni demokrati pričakujemo, da se bo ministrica zoperstavila vsem poskusom, ki gredo v smeri zadovoljevanja apetitov zasebnih interesov na področju vzgojno-izobraževalnega dela. Poleg zasebne iniciative na celotni vertikali, ki črpa sredstva tako staršev, otrok kot tudi proračuna države in lokalnih skupnosti, zasebni interes vdira v vse pore pedagoškega procesa. Zato ima zaslombo tudi v nekaterih neživiljenjskih, a baje vzgojnih odločitvah inšpekcijskih služb, kot so primeri šolskih bazarjev in šolskih ekskurzij.

Spoštovani. Socialdemokratska politika na področju vzgoje in izobraževanja izhaja iz koncepta znanja kot javnega dobrega, kjer je vsakomur, ne glede na socialno okolje, iz katerega izhaja, dana možnost, da v polnosti razvije svoje sposobnosti. Po našem prepričanju in iz izkušenj nam primerljivih držav je ta cilj učinkoviteje in pravičnejše dosegljiv v okviru javnega.

Predlagateljica interpelacije, torej Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zagovarja nasproten koncept, zato v Poslanski

skupini Socialnih demokratov vsebine interpelacije zoper ministrico za izobraževanje, znanost in šport dr. Majo Makovec Brenčič ne bomo podprli, a kot smo nakazali, od nje vendarle pričakujemo odločnejše korake pri uresničevanju koalicijskega sporazuma, predvsem pa izkazovanju dolžne skrbi za doseganje kakovostnega in dostopnega javnega šolstva v prihodnje. Hvala.

PRESEDNİK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Združena levica, zanjo Luka Mesec.

LUKA MESEC (PS ZL): Hvala za besedo in lep pozdrav vsem skupaj.

Bolj kot na vprašanja, ali bo interpelirana ministrica za izobraževanje Maja Makovec Brenčič danes to interpelacijo preživela – ta odgovor smo namreč poznali, še preden je bila danes izrečena prva beseda –, bo današnja razprava dala odgovor na naslednje vprašanje: Kdo v Sloveniji brani kvalitetno laično in brezplačno šolstvo in kdo mu nasprotuje oziroma ga spodkopava?

V Združenih levici trdno in odločno branimo stališče, da je javno šolstvo temelj socialne države in da le, če je v celoti ustrezno financirano, lahko opravlja temeljno družbeno funkcijo, to je omogočanje enakih možnosti za razvoj vseh. Naše javne šole so kakovostne, v njih delajo zagnane učiteljice in učitelji, a na žalost se od tega ideala – omogočanja enakih možnosti – vse bolj odmikamo, za to pa so odgovorne politike zadnjih vlad. Ključna razloga sta rezi v šolstvo in zgrešene šolske reforme. Proračunska sredstva se namreč zadnja leta vztrajno zmanjšujejo, zaradi česar učitelji delajo za vse bolj mizerna plačila, vse več je prekernosti, sploh med mlajšim kadrom na šolah, šolanje pa za starše postaja vse dražje. Posegi v sistem, od uveljavljanja devetletke do bolonjske reforme, so bili nepremišljeni in dostikrat zgrešeni. Ne preseneča, da na učne uspehe učencev in njihove možnosti v življenju zato vse bolj vplivata njihov socialni položaj oziroma socialni položaj njihove družine in pa kraj, iz katerega otroci prihajajo. Otroci iz urbanih okolij imajo vse več prednosti pred tistimi s podeželja. Ne moremo si več zatiskati oči pred povezavo med učnim uspehom in ekonomsko-socialnimi razmerami, v katerih otroci in mladi živijo. Revnejši kot so, slabši so njihovi učni uspehi in s tem možnosti v življenju. To kažejo vse raziskave.

Prav tako se ne smemo več slepiti, da je šolanje v Sloveniji brezplačno. Že dolgo ni več tako. Vsak, ki ima otroke, ve, kako visoki so stroški šolanja. Učbeniki, delovni zvezki, šole v naravi, šolska kosila. Pokrijte teh osnovnih stroškov si v Sloveniji številne družine težko privoščijo. Nekaterim od teh družin, a še zdaleč ne vsem, pomagajo dobrodelne organizacije, kot so Petka za nasmeh, Botrstvo in Zveza prijateljev mladine. Te organizacije opravljajo vse več

nalog, ki bi jih morala država. Socialna država je tako v 21. stoletju svoje naloge preložila na humanitarne organizacije, ustavne pravice revnih otrok pa veže na dobro voljo prostovoljcev in donatorjev. Majhen korak k zares brezplačnemu šolstvu bomo upam da naredili v kratkem, ko bomo sprejeli zakon, ki smo ga predlagali v Združeni levici, s katerim bomo topel obrok zagotovili vsem revnim otrokom, teh je danes v Sloveniji kar 54 tisoč. Topel obrok namreč otokom omogoči daljše bivanje v šoli, večjo koncentracijo in zato tudi boljši učni uspeh.

A to mora biti le prvi korak k brezplačnemu javnemu šolstvu. Pot k temu cilju in idealu, ki je konec koncev zapisan v naši ustavi, bo dolga in zahtevna. Kako težka bo, smo videli že na prvem koraku. Vladna koalicija je brezplačnim šolskim kosilom za revne nasprotovala z vsemi možnimi argumenti, ki pa so prikrivali enega samega, in sicer temeljnega. Za šolstvo oziroma celo za lačne šolarje je očitno škoda denarja. Seveda ni bil problem, ko ste z anti-socialno reformo podarili 60 milijonov evrov 10 % najbolj plačanih, s čimer je za bogate krize že zdavnaj konec, na drugi strani pa je za šolstvo, zdravstvo in zaposlitev novih učiteljev očitno škoda vsakega evra.

To govorim, ker je vprašanje, čemu bomo kot družba dali prioriteto in namenjali denar, povezano tudi z odločitvijo Ustavnega sodišča, ki je tema današnje interpelacije. Ustavno sodišče v svoji odločitvi v nasprotju s stališči, ki jih je do istega vprašanja že zavzemalo v preteklosti, zdaj naenkrat ustavo bere, kot da ta zahteva enako financiranje javnih in zasebnih šol. Takšna interpretacija pa je velika nevarnost za temelje slovenskega javnega šolstva. Izenačitev financiranja javnih in zasebnih šol namreč pomeni dvoje.

Prvič, manj sredstev za javni šolski sistem in padanje njegove kakovosti. Vsak evrov namreč, ki ga namenimo privatnim šolam, je evro manj za javne šole, hkrati pa to pomeni vzpostavljanje vzporednega privatnega šolstva, ki bo kvalitetnejše od javnega, ker ga bodo starši doplačevali, s tem pa bomo dobili en šolski sistem za privilegirane in en šolski sistem za vse ostale. Kako to deluje, že vidimo v nekaterih državah sveta, najbolj odločno in jasno v Združenih državah Amerike.

Drugič, javno šolstvo je po definiciji namenjeno zagotavljanju splošnega javnega interesa, privatno šolstvo pa zasleduje zgolj delen javni interes, hkrati pa je v njem vgrajen zasebni interes. Lahko je to dobiček, še pogosteje pa je to ideološki interes oziroma neko ne-univerzalistično svetovno nazorsko podajanje. Ne smemo pozabiti, da so glavni zagovorniki izenačitve financiranja šol po svetu ravno verske skupnosti, pri nas najbolj odločno Rimskokatoliška cerkev.

Predlagatelji interpelacije zahtevajo, da se te škodljive spremembe, ki bodo vodile v še manj denarja za javno šolstvo in ki bodo lahko

na dolgi rok pomenile preferiranje privatnega šolstva nad javnim, izvedejo čim prej. Tokrat pravijo, da je treba odločitve Ustavnega sodišča spoštovati in udejanjiti takoj. Seveda pri SDS nismo pozabili, da so bistveno drugače odločali glede drugih odločb Ustavnega sodišča, ko so recimo te odločbe zadevale izenačitev istospolno in raznospolno usmerjenih ali pa ureditve financiranja visokega šolstva, ki ga je isto Ustavno sodišče sprejelo.

Tudi v Združeni levici menimo, da so potrebne spremembe, a spremembe, ki bodo interpretacijo naše ustave vrnile k njenemu duhu, torej k duhu zapisanega, da je temelj v Sloveniji javno, brezplačno in univerzalno javno šolstvo.

Zato smo v Združeni levici skupaj s poslanskimi skupinami SD, Desus in Zavezništvu vložili zahtevo za spremembo ustave, ki bo ponovno jasno ločila javno in zasebno obvezno izobraževanje. Spremembo, ki bi le za javne osnovne šole zahtevala državno financiranje, ne pa tudi za privatne. Postopek spreminjanja ustave je trenutno v obravnavi na Ustavni komisiji, kjer pa stoji zaradi neodločnosti največje stranke vladne koalicije – SMC.

Za konec naj se zato vrnemo k izhodiščnemu vprašanju: Kdo v Sloveniji brani kvalitetno laično in brezplačno javno šolstvo in kdo ga spodkopava? Pobudniki interpelacije, torej SDS, ga zagotovo ne branijo. Kot smo slišali v stališču predlagatelja, je ta stranka mnenja, da je univerzalno javno šolstvo nekaj, kar naj bi bilo značilno za države, kot sta Belorusija in Severna Koreja, ne pa eden od največjih dosežkov razsvetljenske civilizacije in pogoj vsakršne družbe, ki se ima za socialno in ki naj bi zagotavljala vsaj enake možnosti, če že ne enakosti. Zato ni čudno, da ta stranka v tej svoji ideološki slepoti dela vse, da bi zrušila temelje socialne države, vključno z javnim šolstvom, zdravstvom in socialno državo. Podobno je z Novo Slovenijo. Ta stranka, čeprav iz nekoliko drugačnih ideoloških vzgibov, predvsem pa zaradi svojega brezkompromisnega branjenja interesov zasebnikov, zagovarja komercializacijo in privatizacijo socialne države, od javnega šolstva do zdravstva. Ob tem ima očitno tudi problem z laičnostjo tega šolstva.

SD in Desus sta skupaj z Združeno levico vložila zahtevo za spremembo ustave, ki bi ponovno jasno začrtala ločnico med javnim in zasebnim šolstvom, a to ne bo pomenilo nič, če bo Vlada, v kateri sodelujeta ti dve stranki, sprejela novelo ZOFVI, ki bo naredila ravno obratno. To nas pripelje do odgovora, ki ga najbolj pričakujemo. Na katero stran se bosta postavila SMC in ministrica Maja Makovec Brenčič? Med tiste, ki branijo javno šolstvo, ali med tiste, ki pred občji interes postavljajo zasebne apetite? Med tiste, ki branimo socialno državo kot temeljni dosežek 20. Stoletja, ali med tiste, ki jo vidijo kot prežitek totalitarne sistema, kot mu pravijo? Med tiste, ki želimo zagotoviti enako dostopno kvalitetno

javno šolstvo za vse, ali med tiste, ki zagovarjajo en šolski sistem za bogate in drugega za revne? To so odgovori, ki jih pričakujemo od ministrice danes. Boste vi in vaša stranka podprli ustavno spremembo, ki bo jasneje – čeprav je po našem branju in po preteklih branjih Ustavnega sodišča to že danes dovolj jasno zapisano – postavila razmejitev javnega in zasebnega šolstva? Če bomo dobili jasne zaveze glede tega, če nas boste pri obrambi javnega šolstva podprli lahko pričakujete tudi našo podporo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nove Slovenije – krščanskih demokratov, zanjo gospa Ljudmila Novak.

LJUDMILA NOVAK (PS NSi): Spoštovana gospoda predsednika, spoštovani ministrici in ministri, kolegice in kolegi!

Poslanci Nove Slovenije – krščanskih demokratov nismo glasovali za imenovanje dr. Maje Makovec Brenčič za ministrico za izobraževanje, znanost in šport. Kljub temu pa smo napovedali, da bomo podprli vse dobre predloge ministrice. Očitno je bilo, da ima dr. Maja Makovec Brenčič obilo izkušenj na vodstvenih funkcijah in tudi veliko znanja s področja izobraževanja in raziskav. Politične funkcije pa zahtevajo tudi določene večšine in kilometrino, sicer so lahko politični novinci tudi lahek plen bolj izkušenih mačkov, celo iz samih koalicijskih vrst.

V Sloveniji imamo sicer dobro organizirano šolstvo, zavzete vzgojitelje in vzgojiteljice, učitelje in učiteljice ter profesorje, premalo ali pa prepočasi pa učne načrte, učbenike in programe prilagajamo potrebam časa. Lahko rečemo, da ministrstvo, ki bi moralo določati tempo razvoja izobraževanja, znanosti in športa, žal ne sledi dovolj dogajanju na teh področjih. To se vedno bolj kaže v nezadovoljstvu različnih skupin, ki se počutijo neslišane ali zapostavljene. V naši poslanski skupini se oglašajo nezadovoljni raziskovalci, ki kljub najboljšim referencam komaj preživijo in morajo delati več projektov hkrati. Mladi in visoko izobraženi kadri, ki so se izšolali doma in državo tudi kar nekaj stali, odhajajo v tujino, kjer imajo več možnosti za raziskovanje in napredovanje. Pomočnice vzgojiteljic, ki opravljajo tako plemenito in pomembno delo, so javno izrazile svoj gnev, saj zaslužijo le malo nad minimalno plačo. To ni dostojno in ni pravično, predvsem pa ni normalno. Učiteljski poklic na osnovnih in srednjih šolah je zapostavljen, učitelji pa se morajo ukvarjati z birokracijo namesto z učenci in dijaki.

Od ministrice dr. Maje Makovec Brenčič smo ob njenem imenovanju pričakovali, da bo predlagala in izpeljala sistemske rešitve na področju visokega šolstva in znanosti ter čim prej predlagala ustrezen zakon za ti dve področji. Gospodarstvo pričakuje s takšnim znanjem oborožene mlade, ki bodo lahko

izpolnjevali vedno zahtevnejše naloge. Zaenkrat – po letu in pol njenega ministrovanja – se pogovarjamo šele o noveli, ki naj bi ji sledil krovni zakon. S tem ne moremo in ne smemo biti zadovoljni. Pričakovali smo uvedbo dualnega sistema na področju poklicnega izobraževanja, saj nam teoretično znanje bolj malo koristi, če ga ne znamo prenesti tudi v prakso. Predvsem pa je pomembno, da izobražujemo za poklice, ki imajo prihodnost in jih gospodarstvo in družba potrebuje. Realnost je takšna, da je koalicija zavrnila že tri predloge kolegov iz SDS, svojega pa še ni uspela pripraviti.

V Novi Sloveniji smo bili prepričani, da bo ministrica, ki pripada stranki s pravniki na najpomembnejših funkcijah, izpolnila vsaj odločbo Ustavnega sodišča glede 100 % financiranja javno veljavnih osnovnošolskih programov, ki jih izvajajo zasebne šole. Tudi te šole obiskujejo otroci naših državljanov, pogosto iz zelo velikih družin, in otroci naših davkoplačevalcev, v njih pa prav tako poučujejo naši učitelji, naši državljani. Najbolj pomembna mora biti kvaliteta izobraževanja in tudi možnost do izbire. Ob tem se čudimo praznim obljubam ministrice in celo predsednika Vlade. Očitno so odločitve sodišč, tudi ustavnega, za nekatere bolj, za druge pa manj zavezujoče. Kako se lahko odločba Ustavnega sodišča sploh problematizira z vidika rezultata? Odločba je zavezujoča in pika. V Novi Sloveniji menimo, da bi v tem primeru predsednik Vlade moral s svojo avtoriteto podpreti ministrico, da bi se ustrezno izpolnila omenjena odločba Ustavnega sodišča Republike Slovenije, pa na to žal zaman čakamo.

Pričakovali smo, da koalicija ne bo več ovirala sprejetja Odloka o Univerzi v Ljubljani zaradi izvajanja pedagoških programov na Teološki fakulteti, ki se že leta izvajajo. Ker smo odločanje o tem na odboru že pred časom dvakrat preložili, nastaja občutek, da bi se v nekaterih levih strankah radi vrnili v totalitarne čase, ko je bila Teološka fakulteta izločena iz univerze, čeprav je bila med njenimi ustanoviteljicami. Ali je to enakost pred zakonom za vse? Ministrici žal tudi tega ni uspelo rešiti. Poleg teh neizvedenih nalog je za Novo Slovenijo sporno tudi to, da se je financiranje izvajanja mednarodnih programov s področja vzgoje in izobraževanja zelo hitro uredilo s posebnim zakonom. Ni bilo težav urediti financiranja tujih izobraževalnih programov, ne glede na to, ali jih izvaja državna ali zasebna šola. Na drugi strani pa ni politične volje za ureditev financiranja javno veljavnih osnovnošolskih programov za naše državljane.

Spoštovana gospa ministrica! Moramo vam priznati, da ste odprti za dialog. Vidimo, da ste demokratka, kar v Novi Sloveniji cenimo. Dobre namene, želje in načrte mora dobra ministrica znati tudi izvesti, ne samo predlagati. Če vas koalicijski partnerji ovirajo pri izpolnjevanju vaših obvez in onemogočajo izpolnitev odločbe Ustavnega sodišča, pri tem

pa vas je na cedilu pustil tudi predsednik Vlade, bi jaz na vašem mestu ponudila odstop. Vemo, da gre v primeru izpolnjevanja ustavne odločbe za okrog 330 tisoč evrov letno, kar ne bi smel biti velik zalogaj za državni proračun. Očitno se obiski pri papežu odvijajo s figo v žepu.

Poslanci Nove Slovenije bomo predlog za razrešitev podprli.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Nepovezanih poslancev, zanjo dr. Mirjam Bon Klanjšček.

DR. MIRJAM BON KLANJŠČEK (PS NP): Hvala lepa. Vsi prav lepo pozdravljeni!

V Poslanski skupini Nepovezanih poslancev nimamo enotnega stališča glede interpelacije, ki jo je zoper dr. Majo Makovec Brenčič vložila Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke, zato bomo o njej glasovali po lastni vesti.

Dovolite pa, da v lastnem imenu in imenu kolegice Alenke predstavim razloge, zakaj poslanki Zavezništva interpelacije ne bova podprli.

Najprej želim spomniti predlagatelj današnje interpelacije, da smo o razlogih, ki jih danes očitajo interpelirani ministrici, v tem mandatu razpravljali vsaj trikrat, in sicer marca 2015, decembra 2015 in aprila letos. V teh izpostavljenih primerih smo na predlog istih predlagateljev obravnavali Predlog sprememb Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Zakaj to omenjam? Vsakič smo, sicer z nekaterimi manjšimi spremembami oziroma dodatki, obravnavali prav uresničevanje odločbe Ustavnega sodišča, ki se nanaša na 86. člen Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Kot predlagatelj večkrat – torej vsaj v teh treh naštetih primerih in dodatno v interpelaciji – izpostavi, da Ustavno sodišče nalaga Državnemu zboru, da v enem letu od objave odločbe odpravi ugotovljeno neskladje prvega stavka drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na financiranje javno veljavnih programov v zasebnih šolah. Kot veste, je Ustavno sodišče decembra 2014 sprejelo odločbo, s katero je ugotovilo, da je financiranje javno veljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja v zasebnih šolah v neskladju z ustavo.

Ker je odločbe sodišč treba spoštovati, je Poslanska skupina SDS v sprejetje Državnemu zboru kar trikrat vložila novelo zakona za njeno izpolnitev – marca 2015, decembra 2015 in aprila letos. Poslanki Zavezništva tudi meniva, da ni nepomembno dejstvo, da je stranka SDS prvič omenjeni predlog vložila 24. februarja 2015 oziroma natanko šest dni po tem, ko je skupina poslancev SD, Desus, Združene leve in Zavezništva v parlamentarno proceduro vložila predlog spremembe ustave, s katerim želimo postaviti jasno mejo med javnim in zasebnim šolstvom. Predlog za začetek postopka za

dopolnitev ustave z namenom, da se osnovno izobraževanje v javnih šolah financira iz javnih sredstev, osnovno izobraževanje v zasebnih šolah pa se lahko sofinancira v omejenem obsegu, pod pogoji in v višini, kot to določa zakon, je bil vložen februarja 2015. Državno financiranje osnovnega šolstva bi veljalo izrecno za javne šole, ureditev financiranja zasebnih osnovnih šol pa bi bila prepuščena zakonu.

O drugem odstavku 57. člena ustave, ki je predmet spotike, to je "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev", pa Ustavno sodišče ni prvič odločalo v letu 2014. O določitvi ustave je Ustavno sodišče do zdaj odločalo že dvakrat in se tokrat izreklo drugače kot prvič. Zadnja odločitev pa popolnoma negira prejšnjo odločitev iz leta 2001, ko se je Ustavno sodišče opredelilo do opravljanja javne službe vzgoje in izobraževanja in povedalo, do katere mere je država dolžna financirati javno mrežo in programe obveznega osnovnošolskega izobraževanja. Ustavni sodniki so takrat med drugim zapisali: "Pomislek, da so starši otrok, ki pošljejo otroke v zasebne šole in morajo plačevati šolnino, v neenakopravnem položaju v primerjavi s tistimi, katerih otroci obiskujejo javne šole, pa z vidika Ustave ni utemeljen. Zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, je v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z ustavo." To pomeni, da Ustava ne zapoveduje obveznega financiranja zasebnega šolstva in da je Ustavno sodišče z zadnjo odločbo dopolnilo besedilo 57. člena Ustave, kar pa je zgolj v pristojnosti Državnega zbora kot ustavodajalca. Naj omenim, da je v svojem odklonilnem ločenem mnenju tudi sodnica dr. Etelka Korpič – Horvat navedla, da obvezno osnovnošolsko izobraževanje pomeni, da so starši dolžni poskrbeti, da njihovi otroci obiskujejo javno veljaven osnovnošolski program. Navedeni obveznosti staršev ustreza dolžnost države, da organizira osnovnošolska izobraževanja na način, ki bo staršem omogočil izpolniti obveznost, da morajo biti vsi njihovi otroci vključeni v javno veljaven osnovnošolski program. Iz tega sledi, da bi bila pravica do osnovnošolskega izobraževanja otrokom zlorabljena le, če se ne bi mogli vpisati v eno od osnovnih šol iz javne mreže osnovnih šol.

Pri predmetni odločitvi Ustavnega sodišča je namreč presenetljivo ravno to, da je odločba iz leta 2014 v nasprotju z razumevanjem obveznega in brezplačnega osnovnega izobraževanja v razmerju do javnega financiranja le-tega v drugih evropskih državah. Tam namreč ustavna sodišča ne izpeljejo sklepa v smer, da morajo biti enako financirane tako javne kot zasebne šole. V obrazložitvi odločbe slovenskega ustavnega sodišča prav tako ni nobene mednarodne primerjave ustavnopravnih razlag podobnih ustavnih določb. Takšne razlage, kot jo je podalo slovensko ustavno sodišče, ni najti niti v interpretacijah tistih

mednarodnih dokumentov o človekovih pravicah, v katerih je kot dolžnost države navedeno, da mora biti izobraževanje vsaj na osnovni stopnji obvezno in brezplačno. Koncept slovenskega šolstva temelji nad prevladujočim razumevanjem odnosa med javnim in zasebnim šolstvom v smislu izobrazbe kot javnega dobrega, dostopnega vsem. Še posebej to velja za osnovnošolsko izobrazbo. Prav tako pa temelji tudi na razsodbah Evropskega sodišča za človekove pravice, kjer nedvoumno piše, da države, kar zadeva pravice, zajamčene z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, niso obvezne niti ustanavljati zasebnih šol niti jih financirati. Kljub temu pa Slovenija in tudi večina drugih držav iz javnih sredstev financira javne programe, ki jih izvajajo zasebne šole, in to v 85 % njihovih vrednosti. Javne in zasebne šole s koncesijami pa so financirane 100 %.

V Zavezništvu ne nasprotujemo omenjenemu obsegu financiranja zasebnih osnovnih šol, ki izvajajo javno veljavni izobraževalni program, saj bogatijo šolski prostor z drugačno pedagogiko ali pa staršem omogočajo, da se otroci šolajo v ustanovah z istim svetovnim nazorom, v katerem le-ti vzgajajo svoje otroke. Ne strinjamo pa se s tem, da bi zaradi slednjega morali osiromašiti mrežo javnih osnovnih šol. Zasebne šole se lahko zato po našem mnenju torej sofinancirajo v omejenem obsegu na način, kot to določa zakon.

Menimo, da ima Državni zbor kot ustavodajalec pravico, da v ustavi ohrani temeljne vrednote te družbe, ki jih je vanjo zapisal že leta 1991, in sicer da je primarna skrb države na področju osnovnošolskega izobraževanja zagotavljanja financiranja javnih šol iz javnih sredstev. Prepričani smo namreč, da bomo z dopolnitvijo Ustave dosegli zgolj to, da se bo javno šolstvo v Ustavo na način, kot je to določbo interpretiralo Ustavno sodišče v letu 2001, nedvoumno zapisalo kot vrednota in da bo tako postalo edina oblika osnovnošolskega izobraževanja, ki ima tovrstno pravno zaščito. Če pa se starši raje odločajo za zasebne šole, kjer morajo poravnati šolnino ali del stroškov takšnega šolanja, je to njihova svobodna odločitev. Pravica staršev, da za svoje otroke izberejo zasebne šole, je namreč negativna pravica. To pomeni, da jim država ne sme in ne more preprečiti, da bi jih izbrali, če tako želijo. V nasprotju s tem iz pozitivne pravice izhaja dolžnost države, da posamezniku za možnost, da od nje zahteva izpolnitev določene pravice, in država jih tudi mora izpolniti.

Po našem prepričanju med javnimi in zasebnimi osnovnimi šolami obstaja pomembna razlika. Javne šole sprejemajo in morajo sprejeti vse učenke in učence, posamezne zasebne šole pa so namenjene le nekaterim, ter tako učenke in učence izmed vseh, ki si želijo vpisa, lahko same izberejo.

Upravičeno se lahko vprašamo, ali je tokrat Ustavno sodišče z odločitvijo prestopilo meje svojih pristojnosti in prevzelo vlogo zakonodajalca, s tem pa samo kršilo ustavno načelo delitve oblasti. Moramo se namreč zavedati, da bosta odločitev Ustavnega sodišča in takšna razlaga Ustave vsekakor vodila do prilagoditev šolstva v Sloveniji, ki bodo močno spremenile in posegale v razmejitve javnega in zasebnega, zato je pri spreminjanju predmetne zakonodaje pomembno in nujno preiščeno ter celovito urejanje položaja zasebnih šol.

Tukaj ne morem mimo leta 2007, ko je takratna vlada vložila predlog sprememb Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanje z namenom izenačitve javnega sofinanciranja zasebnih šol s financiranjem javnih šol. Vlada, ki s predlogom ni bila uspešna, se je takrat sklicevala na belo knjigo. Po neuspešni obravnavi predloga zakona v Državnem zboru je nato skupina poslancev vladnih strank vložila ustavno presojo člena o javnem sofinanciranju zasebnih šol. Vlada je zahtevo poslancev podprla in obenem zapisala, da je s svojim predlogom sprememb zakona skušala odpraviti njegovo neustavnost. Ta trditev vlade je bila presenetljiva, saj v predlogu sprememb zakona oziroma gradivu, ki ga je ta pripravila, o neustavnosti ni bilo govora. Iz tega lahko sklepamo, da če bi predlagatelji sprememb zakona v resnici izhajali iz stališča, da so spremembe potrebne zaradi neustavnosti, bi jih najverjetneje uporabili v argumentaciji za spremembo zakonodaje. Tako pa so neustavnost kot argument za spremembo zakona izpostavili kasneje, potem ko je bil predlog spremembe zakona neuspešen. Ali je torej takratna vladajoča politika oziroma njen del uporabila Ustavno sodišče kot sredstvo za doseg tistih zakonodajnih sprememb, ki jih ni bilo moč uveljaviti v običajnem zakonodajnem postopku?

Kar pa naju s kolegico Alenko še posebej čudi, pa je obravnava točno te odločbe Ustavnega sodišča. Predlagatelji interpelacije namreč sami ne obravnavajo vseh sodnih oziroma ustavnosodnih odločitev enako. Tu bi izpostavili primer reševanja problematike izbrisanih, kjer je Ustavno sodišče kar dvakrat – in to enako – odločilo o kršitvah, prvič leta 1999 in drugič leta 2006. Dodatno so se o kršitvah mednarodnih obveznosti na področju človekovih pravic izrekli še Odbor Združenih narodov za ekonomske in socialne pravice, Odbor Združenih narodov za človekove pravice, Odbor Združenih narodov proti rasni diskriminaciji, Evropska komisija za boj proti rasizmu in nestrpnosti, komisar Sveta Evrope za človekove pravice ter nazadnje tudi Evropsko sodišče za človekove pravice. Kljub vsem ugotovitvam, tudi sodbam v stranki SDS, zaradi tega nismo interpelirali niti enega svojega ministra. Obe vladi, ki ju je vodila SDS v letih od 2004 do 2008 in od 2012 do 2013, pa navkljub vsemu naštetemu problema nista reševali. To je glede na dejstvo, da je Ustavno sodišče o

financiranju osnovnih šol odločalo dvakrat in o tem sprejelo dve nasprotujoči si odločitvi, katerih implementacija terja celovito urejanje problematike, seveda nekoliko nenavadno.

Kot že uvodoma napovedano in tudi obširno razloženo, poslanki Zaveznitva interpelacije ne bova podprli. Način uresničevanja odločbe Ustavnega sodišča, ki ga je napovedala ministrica, in sicer uvedba pogojev, ki jih morajo izpolnjevati šole, da so financirane iz javnih sredstev, se nam zaenkrat zdi ustrezen. Dokončno pa se bomo o predlogu izrekli v okviru samega zakonodajnega postopka.

Izenačitev obsega financiranja javnih in zasebnih šol, ki so pridobile javno veljavnost programa in pridobijo 100 % javnih sredstev za izvedbo obveznega dela programa, je skladna s predlogom strokovne skupine, ki deluje v okviru Ustavne komisije, in sicer v tem, da je osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev v obsegu, da je vsakomur zagotovljena osnovnošolska izobrazba. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima Poslanska skupina Stranke modernega centra, zanjo dr. Simona Kustec Lipicer.

DR. SIMONA KUSTEC LIPICER (PS SMC): Hvala lepa. Spoštovani oba predsednika, ministrica, kolegi iz Vlade in seveda kolegice in kolegi, poslanke in poslanci!

Znanje je temeljno bogastvo vsakega od nas, je naša osebna vstopnica v svet življenja. Dobro izobraževanje, podajanje znanja na prav in bogat način, zato ni le ključ do lastnega razvoja in uspeha, ampak do civilizacijskega napredka. Odločitev za šolanje je stvar in odgovornost vsakega posameznika, hkrati pa tudi naloga socialno odgovorne države. Naloga slednje je, da zagotovi pogoje za njegovo enako, temeljno dostopnost vsem, ne glede na spol, ne glede na raso, predvsem pa ne glede na premoženjsko stanje otrokovih staršev. Država prav skozi odnos do skrbi za znanje tudi najbolj jasno kaže svoj lasten odnos do intelektualnega razvoja.

V stranki in poslanski skupini SMC izobraževanje postavljamo in razumemo kot središče politik razvoja in prihodnosti. Osnovnošolsko izobraževanje ima v tem pogledu v naši državi vse od njenega začetka še prav posebej pomembno težo in prav je tako. Kakovostna, vsem dostopna in do vseh enako pravična osnovnošolska izobrazba je namreč predpogoj za vse nadaljnje izobraževalne korake vsakega mladega Slovenca in Slovenke. Toliko za uvod.

Zdaj pa politika. Interpelacija najprej. Ustavno sodišče je konec leta 2014 zavzelo stališče, da imajo otroci pravico do brezplačnega obiskovanja javnoveljavnega programa, ne glede na to ali ga izvaja javno pravni ali zasebno pravni subjekt. V skladu z odločitvijo Ustavnega

sodišča je bilo pravzaprav določeno, da mora država izobraževalne programe, ki jih izvajajo zasebne šole brez koncesije, financirati v enakem obsegu kot financira izobraževalne programe, ki so vključeni v javno mrežo šol. Tisti obvezni minimum osnovne izobrazbe, ki je enotno določen po vsebini za vse osnovne šole po državi, kar pa ne zajema financiranja dodatnih vsebin, ki jih zasebne šole ponudijo v svojih tako imenovanih razširjenih programih in se pomembno vežejo na vrednote, če želite, tudi ideološke usmeritve teh šol.

Že na tem mestu mi dovolite, da jasno in glasno ponovno poudarim, da je naša temeljna zaveza in odgovornost, da spoštujemo odločbe Ustavnega sodišča. Tukaj ne gre za vprašanje, kaj nam je všeč ali kaj nam ni, ampak za demokratično odgovornost delovanja v skladu z ustavnimi načeli pravne države in delitve oblasti. Kaj pravzaprav z vidika razmejitve med javnim in zasebnim šolstvom v SMC zagovarjamo ves ta čas, čeprav nas nekateri bolj nekateri pa manj primerno poskušate etiketirati, da stvari ne razumemo, da jih želimo zavlačevati oziroma celo blokirati? Zagovarjamo jasno razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem vzgojno-izobraževalne dejavnosti, kjer mora biti javno razumljeno kot interes in odgovornost države, zasebno pa njegova dopolnitev, v okviru katere se zagotavlja pravica do izbire vsakemu, ki si to želi, ampak ne več na račun in odgovornost države. To od nas zahtevajo vodila v ustavi. Iz tega izhaja koncept zakonske ureditve zasebnih šol, vsebina Splošne deklaracije o človekovih pravicah in Konvencija o otrokovih pravicah. Takšne predpostavke temeljijo na razumevanju zasebnih šol kot šol, ki bogatijo šolski prostor, in s tem tudi osnovno odgovornost države, ki pa si je ne more ali pa ne želi več privoščiti vsakdo. V takšnem razmerju zasebne šole bogatijo javno ponudbo učencem, upam, da ne zgolj njihovim staršem pa omogočajo večjo izbiro in – kar je ključno – dopolnjujejo, ampak ne omejujejo ali rušijo javne šolske mreže, temveč jo idealno kvečjemu spodbujajo k še višji kvaliteti in prilagodljivosti na nove vsebine prihodnosti. Skratka, naloga države je, da zaščiti javno mrežo šol, ki bo vsem otrokom omogočala enak dostop do znanja, hkrati pa tistim, ki si želijo in zmorejo še več in drugače, tega ne bo preprečevala, ampak jim zagotovila vse, kar je v njeni moči, da to raznolikost, to "nadpotrebo" podpira. Lepo prosim, še zdaleč tu ne gre in ne sme iti zgolj za vprašanje finančne podpore. Kakšna pa je navidezno zasebna institucija, če pa njeno delo in obstoj v popolnosti podpira država s svojim z javnim denarjem? Povsem nič drugačna ni od javne.

Današnja interpelacija je nenazadnje tudi odlična priložnost za to, da se zazremo v politična ogledala našega lastnega in skupnega delovanja. Pregled dosedanjih interpelacij kaže, da si predlagatelji, torej kolegi iz SDS, na nek način lastijo prestiž vlaganja interpelacij zoper šolske ministre, saj je današnja že 4. po vrsti, ki

to potrjuje. Ampak bolj bi zaupali v tokratni iskren namen predlagatelja, če bi sami v časih, ko ste vodili to državo in prevzemali odgovornost za dobrobit državljanov in državljanov, za naše temeljne pravice in svoboščine redno in predvsem nemudoma izpolnjevali odločbe Ustavnega sodišča. Veliko bolj bi verjeli v današnjo interpelacijo, če bi v času mandatov, ko ste vodili državo, v zakonodajne postopke pravočasno vlagali predloge zakonov, s katerimi bi odpravljali ugotovljene protiustavnosti. Zaupali bi vašim namenom, če vi sami ne bi zamolčali, mogoče celo pozabili, da so bili ravno vaši ministri interpelirani zaradi nespoštovanja in neizvrševanja odločitev Ustavnega sodišča, na kar vas je tekom zakonodajnih postopkov poleg politike opozarjala tudi Zakonodajno-pravna služba. Veliko bolj bi verjeli, če ne bi vaši ministri v zvezi z vsem tem, kar sem zdaj izpostavila, dajali izjave, kot je na primer izjava vašega nekdanjega ministra za šolstvo dr. Žige Turka, ki je rekel: "To ni ne prva ne zadnja odločitev Ustavnega sodišča, ki ni bila spoštovana in je interpelacija ministra zaradi tega prej izjema kot pravilo." Veliko bolj bi verjeli, če ne bi sami interpelirali nekdanjih ministrov, ki so poskušali uresničiti ne le odločitve Ustavnega sodišča, ampak tudi Evropskega sodišča za človekove pravice. Veliko bolj bi verjeli, če ne bi do posameznih družbenih skupin ravno z nespoštovanjem odločitev sodišč izkazovali brezbrizen odnos do pomena načel enakosti – govorim o izbrisanih in istospolnih, če kdo ni razumel.

Interpelacija je tudi z vidika koalicijskih poslanskih skupin ogledalo, ki ga moramo kot odgovorni del zakonodajne veje oblasti nastaviti tudi sami sebi in lastni Vladi, zato da se položijo računi o tem, kaj je naredila, kako dobro je naredila in kaj vse še bo naredila.

S tem, ko opozarjamo na omenjena politična ogledala, nikakor ne zmanjšujemo odgovornosti te vlade in te ministrice za izobraževanje, znanost in šport, da sledi predmetni odločbi Ustavnega sodišča iz leta 2014, ampak dajmo se pogovarjati o dejstvih, kar imamo v SMC najprej radi.

Prvič, predlog zakona, s katerim se izpolnjuje izrek ustavne odločbe, je bil v mesecu aprilu 2016 posredovan v javno razpravo. Drugič, ravno številne pripombe, prejete v času javne razprave, kažejo, da je pri ureditvi tega vprašanja treba upoštevati več elementov in ne samo financiranje, saj bi ravno hitra in necelovita rešitev lahko botrovala neenakosti pred zakonom. Tretjič, predlog zakona je že v medresorskem usklajevanju. Četrto, dejstvo je, da se s predlogom zakona veliko bolj jasno umešča zasebne šole v javni šolski prostor na način, kot je ta že zastavljen, torej da bogatijo in vsebinsko dopolnjujejo.

Naj dodam še zadnje pomenljivo dejstvo, da so ravno ta vlada in njeni ministri tisti, ki so v prvi polovici mandata izpolnili že kar nekaj odločb Ustavnega sodišča, s katerimi so se odpravile v

preteklosti ugotovljene protustavnosti, ki so že zdavnaj presegle roke za odpravo le-te. Mi smo seveda kot odgovorni parlamentarci, v primerjavi s kom drugim, takšne zakone tudi potrdili, pa čeprav smo vse od njih, vključno s kamnom spotike današnje interpelacije, nič krivi in nič dolžni podedovali od vas, starih političnih mačkov, nekaj od levih, nekaj od desnih, nemalo njih pa kar od obojih skupaj. To so dejstva, ki bodo izpostavljena tudi v nadaljevanju današnje razprave.

Za konec pa mi dovolite, da navedem še nekaj širših izobraževalnih dosežkov mandata vlade SMC. Vi, spoštovani državljanke in državljani, predvsem pa šolarji, dijaki, študenti, učitelji, profesorji, raziskovalci, starši in vsi drugi, ki vam je mar za znanje slovenskega človeka, boste pa sami presodili, kdo v politiki dela kaj in kako za vaše in naše znanje. Po podatkih enega od pomembnejših zbornikov OECD na področju izobraževanja je Slovenija v zgornji polovici držav po vključenosti tri- in štiriletnikov v predšolsko vzgojo. Ohranjamo visok delež, in sicer nad 90 %, mladih v starosti od 15 do 19 let, ki so vključeni v izobraževalne procese. Polovica mladih je vključenih v poklicno usmerjeno izobraževanje, kar predstavlja drugi najvišji delež med analiziranimi državami in je dvakrat višji od povprečja OECD. Delež odraslih z višje- in visokošolsko izobrazbo v obdobju od 25 do 64 let se povečuje in je od leta 2014 enako visok. Delež žensk z višje- in visokošolsko izobrazbo je višji od deleža moških in je nad povprečjem Evropske unije. Narašča tudi delež odraslih v starosti med 25 in 40 let z doseženo terciarno izobrazbo. Slovenija je tudi med državami z visokim deležem tistih, ki imajo doseženo izobrazbo II. stopnje oziroma tej enakovredno.

Vključenost odraslih v vseživljenjsko učenje je bila v letu 2015 13,3 % in je nad povprečjem EU in, kar je zelo pomembno, se v krizi ni zmanjšala. Zagotavljanje podpore znanju kakovostno izobraženih državljanek in državljanov ter spodbujanje možnosti vseživljenjskega učenja za vse še naprej ostaja prioriteta Stranke modernega centra, te vlade in te ministrice za izobraževanje, znanost in šport.

Naj naštejemo samo še nekaj izvedenih in za drugo polovico mandata že načrtanih ukrepov, ki vsemu temu še dodatno pritrjujejo. V šolskem letu 2016/2017 se bodo vsi drugošolci učili tujega jezika. Po večletnem zatišju je oblikovan sistematičen in vzdržan model obnavljanja učbeniških skladov, ki bodo v letu 2017 obnovljeni na vseh ravneh osnovnošolskega izobraževanja. V novem šolskem letu bo začel veljati nov koncept nacionalnega preverjanja znanja. Z namenom opolnomočenja učiteljev se izvajajo številne aktivnosti, ki spodbujajo k uporabi novih pedagoških strategij in oblik dela. Slovenija se je pridružila iniciativi za uvajanje vajeništva, katerega uveljavitev je tik pred zdajci. Novela visokošolskega zakona prinaša nesporne koristi

za visokošolsko politiko in njene deležnike. Po več letih smo uspeli zagotoviti 5 % višji proračun za znanost. Več – 5,6 % – integralnih sredstev za visoko šolstvo, ki so se v zadnjih letih najbolj zmanjševala. Uspešno se zaključujejo pogajanja za članstvo Slovenije v Cernu, kar bo imelo pozitivne učinke tako za raziskovalno dejavnost kot tudi za celoten izobraževalni sistem in gospodarstvo. Takšno stanje moramo ohranjati in ga nadgrajevati za skupno javno dobro. Znanje je javno dobro. Naša podpora temu pa nesporna.

Ali ste opazili, da v gori vseh teh podatkov ni omembe vredne pozitivne ocene o dosežkih na področju našega osnovnošolskega izobraževanja? Prelom v uspehih generacij statistike beležijo v sredini dvatisočih. Takrat, ko beležijo tudi nadpovprečno rast nadpovprečno uspešnih učencev, ki pa s svojim znanjem z vrstniki iz tujine ne morejo konkurirati, saj so veliko slabši. Tukaj je glavni problem. Problem, ki je sistemske narave in ki v resnici kliče po celovitem premisleku, med drugim tudi o tem, zakaj vse od uveljavitve devetletnega osnovnošolskega izobraževanja v naši državi nobeden od ministrov, od ministra Gabra dalje, ki je ta sistem devetletke uveljavil, ni pokazal nikakršne namere po celoviti evalvaciji sistema osnovnošolskega izobraževanja in dosežkov. Govorimo o istem obdobju, ko so se sistemsko začele sprejemati rešitve v razmerjih javno-zasebno, o katerih se pogovarjamo tudi danes. Mogoče bi se pa tu lahko skril odgovor na današnjo interpelacijsko vprašanje.

Upam, da sem vam dala še kaj dodatnega materiala za razmislek. Zdaj je pa čas, da pustim nekaj minut tudi svojim kolegicam in kolegom. Zato samo še zaključujem. Glas Poslanske skupine SMC je glas za odprto, ustvarjalno, zaradi bogatega znanja samozavestno in solidarno mladino in družbo. Naš glas je glas za doseganje visokih izobraževalnih akademskih in raziskovalnih dosežkov in je glas za jasno razmejitev med javnim in zasebnim izvajanjem vzgojne in izobraževalne dejavnosti, kjer je javno izobraževanje interes in skrb države, zasebno pa dopolnitev javnega, dodatna pravica do izbire, ki si jo po lastni želji in finančni zmožnosti zase lahko dodatno zagotovi vsakdo po svoji, ne pa po državni izbiri.

Vemo in zaupamo, da ministrica za izobraževanje, znanost in šport prof. dr. Maja Makovec Brenčič s svojim delom zasleduje prav to. Zato razlogov za njeno zamenjavo, še prav posebej pa s takšnim preteklim političnim pedigreejem, kot ga imate sklicatelji na tem področju, ne vidimo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Nada Brinovšek bo predstavila stališče Poslanske skupine Slovenske demokratske stranke.

Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovani navzoči!

Živimo v državi, kjer nam vlada takšna vlada, ki ne spoštuje odločb Ustavnega sodišča, ne spoštuje odločb sodišč, kjer ministrstva ne spoštujejo zakonov in kjer se ne kaznuje tistih, ki naredijo oziroma povzročijo neko škodo, ampak tiste, ki na to opozarjajo.

Pa se bom ustavila le na primeru, kjer se zavestno ne upošteva odločbe Ustavnega sodišča, kar s to interpelacijo očitamo tudi ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič. To, kar ji očitamo mi, ji očita tudi prejšnji predsednik Ustavnega sodišča Miroslav Mozetič, ki je ob predstavitvi Poročila o delu Ustavnega sodišča za leto 2015 opozoril, da politika v zadnjih dveh letih odlaga izvršitev odločb Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja. Opozoril je še, da je to z vidika pravne države zelo problematično, zlasti če je neizvršitev pogojena politično in ideološko. Med odločbami Ustavnega sodišča je posebej omenil še primer, da še vedno ni izvršena odločba o financiranju zasebnih osnovnih šol.

Konec letošnjega leta bo torej minilo že kar dve leti, odkar je Ustavno sodišče Republike Slovenije na pobudo staršev šoloobveznih otrok, ki obiskujejo zasebno osnovno šolo, v svojem postopku za oceno ustavnosti 4. decembra 2014 ugotovilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Zakaj protiustavnost zakona? Pobudniki, ki so vložili zahtevo za oceno ustavnosti na Ustavno sodišče, so namreč izpodbijali ta prvi stavek drugega odstavka 86. člena tega zakona, ki zasebnim šolam, ki izvajajo javno veljavne izobraževalne programe, za izvedbo programa zagotavlja le 85 % sredstev, ki jih država zagotavlja za izvajanje teh programov. Ustavno sodišče je torej ugotovilo, da je to diskriminatorno do otrok v zasebnih šolah. Starši otrok, ki obiskujejo zasebne osnovne šole, morajo namreč plačevati 15 % za program, kar zneske okoli 60 evrov mesečno. Tega zneska, ki ga plačujejo starši, glede na odločitev Ustavnega sodišča v letu 2014, od januarja letos ne bi smeli več plačevati. Poudarjam, da od januarja letos ne bi smeli več plačevati. Ministrica pa v odgovoru na našo interpelacijo navaja, da je odločitev staršev za vpis otrok v zasebno šolo njihova lastna odločitev in da so bili starši ob vpisu s pogoji financiranja seznanjeni. Spoštovana ministrica, to ni res. To ne drži. Starši so glede na odločitev Ustavnega sodišča iz leta 2015 verjeli, da se bo spremenila zakonodaja in posledično tudi način financiranja. Verjeli so, da živijo v neki pravni državi, ampak so se žal zmotili.

Položaj šoloobveznih učencev v zasebnih šolah je primerljiv s položajem šoloobveznih učencev v javnih šolah. Zato je neenako zagotavljanje javnih sredstev kršitev načela enakosti pred

zakonom, to je ugotovilo Ustavno sodišče. "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev, ne glede na to, ali ga izvaja javnopravni ali zasebnopravni subjekt," je še zapisalo Ustavno sodišče v tej svoji odločbi. Da je zadeva še bolj bizarna, so zasebne šole, ki so bile ustanovljene pred letom 1996, financirane v višini 100 %, zasebne šole, ustanovljene po letu 1996, pa zgolj v višini 85 %. Statistični podatki kažejo izrazito prevlado javnih osnovnih šol. Iz podatkov Eurostata izhaja, da je bilo v Republiki Sloveniji v letu 2011 kar 98,4 % vseh učencev osnovnih in srednjih šol, ki so obiskovali javne šole, evropsko povprečje je 82 %. 0,9 % sofinancirane zasebne šole, evropsko povprečje je tu 10,2 %. In le 0,7 % učencev je obiskovalo neodvisne zasebne šole, evropsko povprečje pa je tu 2,9 %. Trditi, da bo financiranje programov zasebnih osnovnih šol v čemerkoli ogrozilo javne, je torej, milo rečeno, smešno.

Financiranje osnovnošolskega izobraževanja iz javnih sredstev pomeni, da mora to financiranje zagotavljati organizacija ustrezne mreže osnovnih šol in delovanje osnovnošolskega izobraževanja. Vsebinska obveznega javno veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja, ki se financira iz javnih sredstev, je namreč enotno določena za vse izvajalce osnovnošolskega izobraževanja. To izhaja iz zasledovanja enakih ciljev vzgoje in izobraževanja, enakovrednega izobraževalnega standarda, enakih pogojev za strokovne delavce, prostor, opremo, enako uporabo učbenikov za obvezne predmete in nenazadnje za enako omejitev plač. Vsebinske razlike v načelih, po katerih delujejo zasebne oziroma javne šole, se pokažejo pa šele v razširjenih izobraževalnih programih, ki pa se ne financirajo iz javnih sredstev. Treba je ločevati različne segmente financiranja, se pravi izvajanje programov, tekoče stroške in investicije. Skrajni čas je že, da si priznamo, da so za državo zasebne šole precej cenejše kot javne šole. Državi v tem primeru namreč ni treba skrbeti za vse tekoče stroške in investicije, ki so v tem primeru na plečih zasebnika.

Naj še enkrat poudarim, da pobudniki na Ustavno sodišče niso vložili zahteve za presojo drugega odstavka 86. člena, po katerem zasebnim šolam ne pripadajo sredstva za naložbe, za investicijsko vzdrževanje in opremo, ampak so vložili zahtevo za izvajanje programov. Ustava namreč določa, da se javno financira obvezen minimum osnovne izobrazbe, ki je enotno določena po vsebini, kar pa ne zajema dodatnih vsebin, ki so odvisne od vrednostnih usmeritev posameznih izvajalcev osnovnošolskega izobraževanja.

V svojem odgovoru na interpelacijo ministrica navaja, da drugi odstavek 57. člena Ustave določa, da je osnovnošolsko izobraževanje obvezno in da se financira iz javnih sredstev. To drži, spoštovana ministrica, in s tem se popolnoma strinjam. Glede na navedeno naj bi

bili tudi učenci, ki obiskujejo zasebne šole, in pa njihove družine deležni tudi enakih finančnih koristi, ki so na voljo učencem javnih šol in pa tudi njihovim družinam. Ampak ministrica, zakaj potem ne povlečete poteze in spremenite zakona v skladu z odločbo Ustavnega sodišča? Vi po naši oceni ne ukrenete ničesar in samo čakate. Čakate tako, kot čakajo naši bolniki v vrstah v našem zdravstvenem sistemu, žal.

Naloga ministrstva bi morala biti prvenstveno usmerjena v kvaliteto šol. Zdrava konkurenca lahko namreč rodi samo večjo kvaliteto, in to na obeh straneh. Ja, prav imate, ministrica, ko v odgovoru na interpelacijo navajate, da mora biti naš izobraževalni sistem dostopen, kakovosten in pravičen. Prav imate tudi v svojih navedbah, da so zasebne šole s svojimi rezultati dokazale, da svoje delo opravljajo kakovostno. Ampak zakaj potem navajate, da je potrebna jasnejša ureditev v primerih nastajanja novih zasebnih šol? Zakaj jasnejša? Kaj tukaj ni jasno? Rezultati so pokazali, da zasebno šolstvo izvaja dober in kakovosten pouk.

Prav tako mora biti zagotovljena tudi temeljna pravica do svobodne izbire o izobraževanju, kar pomeni, da se spoštuje pravica staršev, da zagotovijo vzgojo in izobraževanje v skladu z lastnim prepričanjem. V zvezi z odločbo Ustavnega sodišča se je sestala tudi Ustavna komisija v Državnem zboru in na svoji seji 10. marca letošnjega leta obravnavala predlog ustavnih sprememb o načinu financiranja zasebnega šolstva, vendar pa je bila ta seja prekinjena zaradi precejšnje razdeljenosti med poslanskimi skupinami in seveda stroko.

Ministrica v odgovoru navaja tudi, da so se na odločitev Ustavnega sodišča odzvali številni zainteresirani deležniki in strokovnjaki, ki razpravljajo o posledicah odločbe Ustavnega sodišča glede financiranja zasebnih osnovnih šol. Jaz se tukaj še enkrat sprašujem, kaj je tu za razpravljati. Odločba je bila izdana in pika. Treba jo je spoštovati, ne pa razpravljati.

Predlagatelji nedvomno ne moremo mimo dejstva, da državi v prvi vrsti ne gre za financiranje, temveč za ideologijo. V Slovenski demokratični stranki smo na odpravo že omenjene neustavnosti, ki jo je z odločbo ugotovilo Ustavno sodišče, vse od prevzema funkcije ministrice že večkrat opozorili na to. Opozorili smo jo tudi, da je treba spoštovati to odločbo Ustavnega sodišča, ampak naše opozorilo je bilo vedno zavrnjeno. Na 11. nujni seji Odbora za izobraževanje 6. maja lanskega leta, kjer se je ministrica predstavila kot kandidatka za ministrico, je na vprašanje poslanske kolegice v zvezi z realizacijo odločbe Ustavnega sodišča ministrica odgovorila: "Seveda, odločitev je dana. Če sem prav razumela, je do konca leta potrebno pripraviti način in pa izvedbo." Konec leta 2015 je že zdavnaj mimo, kmalu bo konec leta 2016 in v naši poslanski skupini sprašujemo ministrico, kje je zdaj ta sprememba.

Kasneje, 27. novembra lanskega leta, je ministrica za medije izjavila: "Za to seveda potrebujemo resen razmislek, za katerega si je bolje vzeti več časa kot pa premalo." Tukaj se spet sprašujem, kakšen razmislek. Odločba Ustavnega sodišča je jasna, tukaj ni treba razmišljati. Še enkrat, točno se ve, kaj je treba narediti.

V primeru dveh predlogov novel Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja s strani Slovenske demokratske stranke, najprej v decembru 2015 in nato še v marcu 2016, je ministrica Vladi predlagala v sprejem mnenje, s katerim je izrekla, da zakonska rešitev, ki bi odpravila z odločbo Ustavnega sodišča ugotovljeno neustavnost, ni primerna za nadaljnjo obravnavo. Na dejstvo, da odločba Ustavnega sodišča še vedno ni realizirana, je ministrico opozorila tudi predsednica Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora, in to takrat, ko smo obravnavali novelo Zakona o organizaciji in financiranju, to je bilo 1. junija letošnjega leta. Citirala bom izjavo oziroma navedbo predstavnice Zakonodajno-pravne službe: "Državni zbor Republike Slovenije kot zakonodajalec mora to odločbo čim prej realizirati, saj v nasprotnem primeru krši načelo pravne države in načelo delitve oblasti. Odločbe Ustavnega sodišča so obvezne, zavezujoče. Državni zbor Republike Slovenije jih mora pravočasno," ponavljam, pravočasno, "izvršiti". Na to opozorilo predstavnice Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora je ministrica na seji odgovorila: "Tu se z Zakonodajno-pravno službo popolnoma strinjam, ker v resnici izpolnitve ustavne odločbe o tem predlogu ni." To je bilo 1. junija 2016. Kot vidimo, se ministrica samo izmika. Enkrat navaja, da je potrebna sprememba, potem, da je potreben resen razmislek, in nenazadnje, da je potrebno širše razumevanje. Jaz ne vem, kaj je pri vsem tem treba razumeti in pa širše razmišljati, če je pa Ustavno sodišče točno povedalo, kaj je treba narediti, brez širšega razmišljanja. Enako nerazumna je bila tudi izjava predsednika Vlade dr. Mira Cerarja na obisku Zavoda Svetega Stanislava 19. aprila letošnjega leta. Na tem obisku je predsednik Vlade dejal: "Kot pravnik in predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe. Prizadevam si, da bi jo čim prej izvršili." Ja, spoštovani predsednik – no, zdaj ga ni več tu –, nesrečni so tudi starši teh šoloobveznih otrok, ki obiskujejo zasebne šole in morajo še vedno plačevati del te šolnine. Prav tako so nesrečne tudi zasebne šole, ker ne dobijo 100 odstotnega financiranja s strani države. Ministrica je v intervjuju za Večer 3. septembra letošnjega leta dejala: "Sem torej za sobivanje in ustrezno urejeno financiranje glede na ustavno odločbo. Spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča smo dolžni zagotoviti." Kakšno sobivanje spet in ustrezno urejeno financiranje glede na ustavno odločbo, če pa še vedno ni potrebne spremembe tega zakona?

Ministrica se spet samo izmika, si pridobiva čas, ki pa je za starše otrok, ki obiskujejo zasebne šole, še kako dragocen, predvsem pa za njihove žepe.

Zaradi vsega navedenega predlagatelji menimo, da je ministrica tako subjektivno kot objektivno odgovorna, ker pač ni naredila nič. Subjektivno je odgovorna, ker glede na svoje pristojnosti in naloge, ki jih izvršuje kot ministrica, ni upoštevala odločbe Ustavnega sodišča. Prav tako je odgovorna glede na Zakon o Vladi Republike Slovenije. Ministrica v skladu s sprejeto politiko namreč vodi in predstavlja ministrstvo, daje politične usmeritve za delo ministrstva in organov v njegovi sestavi ter opravlja druge naloge, ki jih določa zakon in drugi predpisi.

Predlagatelji smo mnenja, da je ministrica dr. Maja Makovec Brenčič odgovorna zaradi neustavnega delovanja, se pravi neizvršitve odločbe Ustavnega sodišča z dne 9. januarja 2011, takrat je ta odločba namreč stopila v veljavo. Ministrica se svojih dejanj oziroma ne dejanj tudi zaveda, kar je priznala oziroma potrdila tudi v intervjuju za časopis Večer, ko je dejala: "Spoštovanje odločbe Ustavnega sodišča smo dolžni zagotoviti." Kje je zdaj spet ta dolžnost, na katero se je za časopis sklicevala ministrica?

Poleg subjektivne odgovornosti je ministrica v slovenskem ustavnem redu odgovora tudi objektivno, saj je vsak minister odgovoren za delo svojega ministrstva.

Ministrica je ob imenovanju prisegla, da bo spoštovala ustavni red, da bo ravnala po svoji vesti in z vsem svojimi močmi delovala za blaginjo Slovenije, ampak žal smo priče temu, da ministrica dopušča še nadaljnjo neustavnost na področju izvajanja javno veljavnih programov osnovnošolskega izobraževanja in nespoštovanja Ustave Republike Slovenije, na katero je ob imenovanju preseгла. Ministrica je torej izgubila osebno integriteto, ki je nujna za opravljanje funkcije ministrice in tudi za zaupanje javnosti.

Ministrica v svojem odgovoru na našo interpelacijo, s katero ji očitamo, da še vedno ni izvršila odločbe Ustavnega sodišča, pravi: "Očitke, ki izhajajo iz navedene interpelacije, v celoti zavračam kot neutemeljene v vseh točkah." Ministrica, če že ne upoštevate nas, opozicije, morate pa upoštevati odločbe Ustavnega sodišča. Vse, kar vam očitamo v tej interpelaciji, je povzeto iz odločbe Ustavnega sodišča, torej posredno trdite, da je odločba Ustavnega sodišča neutemeljena.

V odgovoru ministrica tudi navaja, da Ustavno sodišče svoje odločitve ni sprejelo soglasno, temveč s 5 glasovi za in 4 proti. Jaz zdaj ne vem, spoštovana ministrica in tudi spoštovani kolegi, ali je to nova praksa. Mogoče je to nova praksa te vlade, da potem odločbe Ustavnega sodišča ne bo treba več spoštovati ali pa upoštevati, če ni sprejeta soglasno.

Ministrica, to je najmanj neumnost, kar ste zapisali v vezi s tem.

Dalje. Ministrica v odgovoru na interpelacijo navaja, da je odločitev Ustavnega sodišča sprožila pobudo za spremembo Ustave. To ne drži, spoštovana ministrica. Pobudo za spremembo Ustave je sprožila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom, in to že v februarju leta 2015, se pravi takoj po odločitvi Ustavnega sodišča, zdaj pa smo novembra 2016. Bivši predsednik Ustavnega sodišča Miroslav Mozetič je ob predstavitvi poročila Ustavnega sodišča za leto 2015 v zvezi s tem opozoril, da bi v primeru, da bi Državni zbor Republike Slovenije spremenil ustavo in financiranje zasebnih osnovnih šol uredil drugače, kot so določili ustavni sodniki, to po njegovi oceni pomenilo, da bi Državni zbor zaobšel odločbo Ustavnega sodišča in da je vprašanje, ali bi bilo takšno zaobitje seveda dopustno ali ne. Jaz mislim, da zdaj tukaj vsi razumemo, kaj je s tem želel povedati bivši predsednik Ustavnega sodišča.

Kot že povedano, smo predlagatelji te interpelacije ministrico najmanj dvakrat opozorili na neskladje. Zato smo v proceduro vložili tudi Predlog za spremembo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki bi upošteval odločitev Ustavnega sodišča. Ministrica pa svoje ravnanje oziroma neodzivanje opravičuje z dejstvom, da je Vlada Republike Slovenije v svojem mnenju na naš predlog za odpravo neskladnosti poudarila, da predlog po celovitem reševanju vprašanja zasebnih šol temelji na novih družbenih situacijah, ki so nastopile v zadnjem letu. Moram reči, da me tudi zelo zanima, katere so te nove družbene situacije. Ministrica v odgovoru navaja tudi, da ji je odločitev Ustavnega sodišča dobro poznana in da se zaveda, da jo je treba izvršiti. Jaz še enkrat sprašujem, spoštovana ministrica, kaj potem še vedno čakate.

Zaradi vsega navedenega smo predlagatelji mnenja, da ministrica svoje funkcije ne opravlja odgovorno, zato tudi predlagamo, da se razreši s funkcije ministrica za izobraževanje, znanost in šport.

Spoštovani kolegi, danes se ne pogovarjamo, ali javno ali zasebno šolstvo. Danes se pogovarjamo o tem, ali je treba spoštovati odločbo Ustavnega sodišča ali ne. Predlagatelji s to interpelacijo ministrici – še enkrat poudarjam – ne očitamo ničesar drugega, kot je zapisano v odločbi Ustavnega sodišča. Očitamo ji torej odgovornost za neukrepanje in zavlačevanje pri pripravi novele zakona, ustvarjanje neenakosti pred zakonom in opustitev dolžnega ravnanja pri izvrševanju politične funkcije, ki ima za posledico izgubljeno zaupanje v institucije pravne in socialne države.

Spoštovani kolegi poslanci, še enkrat. Če ste mnenja, da je treba spoštovati ustavo in zakone, verjamem, da boste našo interpelacijo danes podprli. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Gospod Peter Vilfan bo predstavil stališče Poslanske skupine Demokratične stranke upokoencev Slovenije. Izvolite.

PETER VILFAN (PS DeSUS): Spoštovani podpredsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim! To je v bistvu skrajšana verzija mojega pozdrava, ki sem ga imel danes pripravljenega, glede na to, da nas je zdaj samo še peščica v tej veliki dvorani, in to velja tako za poslanke in poslance kot za predstavnike vlade. To dejansko samo potrjuje tisto, kar bom v nadaljevanju predstavil stališča Poslanske skupine Desus povedal o tej in podobnih interpelacijah.

Počasi smo se že navadili, da praktično vsak mesec na eni izmed rednih ali izrednih sej obravnavamo interpelacijo o delu in odgovornosti enega izmed ministrov. Pet jih je za nami, danes je šesta, pred nami sta še dve, ena celo o odgovornosti celotne vlade. Še malo in bomo postavili rekord. Vse skupaj je seveda neproduktivno. Ta inflacija interpelacij ne koristi nikomur, še najmanj pa tistim, ki jih vlagajo. SDS postaja iz dneva v dan bolj patetičen. Niso se znali obdržati na oblasti, vrniti se ne morejo, a včasih so bili vsaj dobra opozicija, danes pa jim tudi to ne gre več od rok. Nekoč je veljalo, da je interpelacija nek resen opozicijski instrument, ki opozarja na slabo delo oziroma nedelo dotičnega ministra, danes pa ob njeni omembi že vsak na ulici zamahne z roko in si misli svoje. Interpelacije ne ganejo več nikogar, še medijev ne, zato ne mislite, spoštovana opozicija, da si dvigujete popularnost. Ne, javnost vas je že zdavnaj prebrala, gre le za pomp in poceni populizem. Nič več in nič manj. Razvrednotili ste institut interpelacije in ko si jo bo nek minister resnično zaslužil, bo ta izzvenela, nihče se ne bo "sekiral", nikogar ne bo več zanimala vsebina. Škoda. Ostalo je nagajanje, blokiranje delovanja posamičnih ministrstev, šov za tiste že prepričane, in – kot je nekdo v tem parlamentu že dejal – otroški vrtec. Samo spomnite se za lase privlečene interpelacije zoper zunanje ministra Karla Erjavca, ki ni bila vredna niti svojega imena. V redu. NSi in predvsem Matej Tonin sta si želela na ta način dvigniti rating. Razumemo, majhni ste, radi bi višje, želeli ste si, če povem po športno, zaigrati v ligi prvakov, a ste si že v kvalifikacijah zabili avtogo!

Današnja interpelacija žal ne bo tako zabavna kot Erjavčeva. Danes gre za trg konceptov, trg svetov. Eni so za zasebno, drugi smo za javno. Ne gre za izvrševanje odločbe Ustavnega sodišča – neizvršenih odločb imamo, mimogrede, kar 12 –, gre za mnogo več. Gre za to, ali bomo v Sloveniji še imeli kvalitetno in vsem dostopno javno osnovno šolstvo. Morda se zdi ta trditev ta trenutek pretirana, a v resnici gre za začaran krog, ki ga bom v nadaljevanju pojasnil. Vsi otroci imajo enake pravice in vsi si zaslužijo dobro osnovno izobrazbo, ki je osnova za nadaljnje življenje. Tu kot država ne smemo

zatajiti. Otrokom moramo omogočiti čim boljše in seveda brezplačno javno šolstvo.

V Poslanski skupini Desus nismo proti zasebnemu šolstvu. Koncept zasebnega šolstva kot dopolnitev javne mreže podpiramo, a z jasno ločnico med javnim in zasebnim. Odločitev Ustavnega sodišča o enotnem financiranju spoštujemo, ni pa treba, da se z njo tudi strinjamo, sploh zato, ker se tudi ustavni sodniki med seboj ne strinjajo. To isto sodišče je namreč leta 2001 odločilo, da je različno financiranje javnih in zasebnih šol v skladu z Ustavo, leta 2014 pa so mnenje spremenili, pa še to s preglasovanjem 5 proti 4. Prav zato smo tudi mi podpisali pobudo za spremembo in dopolnitev 57. člena Ustave Republike Slovenije na način, da bi se javno šolstvo financiralo iz javnih sredstev, zasebno pa se lahko financira v omejenem obsegu, kar bi urejal poseben zakon. Takšna ureditev velja v večini evropskih držav. Trenutna ureditev, ki predvideva 85 % sofinanciranje, je več kot primerna. Sosednja Italija recimo za zasebne šole namenja nič odstotkov, Avstrija okoli 75, Danska med 80 in 85, Nemčija med 50 in 99 – odvisno od programa zvezne dežele – in tako naprej. Ena redkih držav OECD, ki stoddostno financira javne in zasebne osnovne šole, je Švedska. In vedno bolj se izkazuje, da se niso odločili prav. Kvaliteta programov pada, dosežki učencev v primerjavi z drugimi državami padajo, povečala pa se je segregacija med otroki. Si res želimo tega? V Desusu gremo celo dlje. Menimo, da zasebne šole z vidika kakovosti pri nas sploh niso potrebne, a seveda spoštujemo Splošno deklaracijo človekovih pravic in Konvencijo o otrokovih pravicah, zato je staršem treba dati možnost, da svoje otroke izobražujejo v skladu s svojimi filozofskimi in verskimi prepričanji, a nikakor ne na račun javnega šolstva. Bojimo se za javno šolstvo in podatki iz drugih držav potrjujejo, da naša skrb ni neupravičena. Danes imamo pet zasebnih osnovnih šol, če pa sprostimo financiranje, verjemite, da jih bo kmalu bistveno več. To pa na koncu pomeni le eno, in sicer manj denarja za javne šole. Vemo pa, da je denarja že danes premalo. Te bodo na dolgi rok postale manj kakovostne, starši bodo svoje otroke raje vpisovali v boljše zasebne šole. Vse to pa bo povzročilo nove neenakosti in na to v Poslanski skupini Desus ne moremo pristati. Ali si res želimo, da bi se naši otroci že v osnovni šoli delili na tiste z elitno zasebno izobrazbo in tiste s slabšo javno izobrazbo? Posledično se učenec javne šole kasneje ne bo uspel vpisati niti na izbrano srednjo šolo niti na dobro fakulteto. Pa ne le to. Zasebne šole so, zanimivo, samo v mestih. Ali je kdo zaznal kakšno željo ali namero za odprtje zasebne šole recimo v Osilnici? Seveda ne. To pa pomeni, da bodo otroci iz podeželja že v osnovni diskriminirani. Ne, tega v Poslanski skupini Desus ne moremo dopustiti. V taki Sloveniji si ne želimo živeti. Mi podpiramo enake možnosti za vse.

Ker pa ta interpelacija ne govori o ničemer drugem kot o izvrševanju oziroma neizvrševanju ustavne odločbe, kaže pa veliko željo predlagateljev po privatizaciji javnega šolstva, interpelacije zoper ministrico dr. Majo Makovec Brenčič v Poslanski skupini Desus večinsko ne bomo podprli.

PODPREDSEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa. Končali smo s predstavitvijo stališč poslanskih skupin. Sledi razprava poslank in poslancev o interpelaciji.

Besedo ima predlagatelj gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za besedo.

Dovolite, da se po vseh teh uvodnih obrazložitvah v imenih poslanskih skupin na nekatere stvari odzovem. Najprej, spoštovana ministrica, jaz še vedno – vsaj pri sebi – trdim, da so vam odgovor napisali uradniki ministrstva. Da vam osebno tudi vaše izkušnje v prejšnjih poklicih ne bi dovolile takšnega odgovora, kot ste ga pripravili.

Začeli ste s tem, da so to neutemeljeni očitki. Pa dovolite, posebej za vas, še enkrat, odločba Ustavnega sodišča: "Prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja je v delu, ki se nanaša na javno veljavni program osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo. Državni zbor mora ugotovljeno protiuustavnost odpraviti v roku enega leta." Ste to uredili, ministrica? Niste. Ali je to vaša osebna krivda ali krivda uradnikov na ministrstvu ali kolegov iz dveh koalicijskih strank ali pa morda tudi kolegov iz največje vladne stranke – to se zmenite vi. Ampak dejstvo je, da je Ustavno sodišče zapisalo v odločbo, da je treba odpraviti v roku enega leta, vi pa tega niste storili. In pika, kot je bilo danes že rečeno.

Še enkrat, pet proti štiri. Jaz resnično upam, da tega danes ne bom več poslušal. Imamo glasovanje Državnega zbora. Včasih gre za en glas ali pa za dva glasova pri 90 poslancih. Ali boste na primer dovolili – glede na to, da prihajam iz opozicijske poslanske skupine –, da če bo kdaj glasovanje 40 proti 39, damo proceduralni predlog, da se spoštuje mnenje tistih z 39 glasovi oziroma se volja tistih, ki so s 40 glasovi za nek zakon ali pa potrdili amandma, lahko izpodbija. Zaenkrat imamo še vedno parlamentarno demokracijo in imamo sistem večine. Upam, da se strinjamo vsaj tisti, ki smo tudi poskusili in koalicijske in opozicijske čase, da včasih – oziroma jaz upam, da vedno – vsi verjamemo v svoje ideje, ampak včasih pač z njo ne zmagaš, ker je tako imenovani glasovalni stroj koalicije tisti, ki odloča.

Pa jaz ne verjamem, da je Ustavno sodišče odločalo kot glasovalni stroj, ampak so tam ustavni sodniki. Kdo je imenoval te ustavne sodnike, vemo. Noben predsednik republike še ni bil niti z desnega niti s sredinskega političnega

pola, če želite. In kdo predlaga ustavne sodnike? Predsedniki republike. Ampak saj vemo, nekaterim se je že iztekel ta mandat, nekaterim se še bo in tisti stolp, izpisek, ki ga eni že zelo sanjajo na levi strani, se bo očitno slej kot prej popolnoma prevrnil na levo stran.

Skratka, ministrica, so utemeljeni očitki, govorili smo izključno o tej odločbi Ustavnega sodišča, čeprav bi lahko govorili tudi o drugih odločitvah Ustavnega sodišča iz vašega resorja, o nezakonitosti stalnih dodatkov in tako naprej. Ampak smo se odločili, da če nekdo kot minister krši Ustavo, je to več kot dovoljšen razlog za interpelacijo. Kakšne so bile druge interpelacije, so bile samo bolj kot neko ne delo, neresno delo ali pa zavajanje – tokrat imamo ministrico za izobraževanje na tnalu in odločbe Ustavnega sodišča.

Še enkrat, poleg tega, da je bilo 5 proti 4, še Ustavna komisija. Meni je žal, da je predsednik Vlade, ki je ustavni pravnik, šel, da bi končno razložil to famo, ali je Ustavna komisija nad odločbo Ustavnega sodišča. Danes je bilo rečeno, da je bila prej vloga za spremembo Ustave kot pa zakon od SDS. Ni res. Prej smo ga vložili, ampak nekaj časa traja, da prideš na vrsto za sejo Državnega zbora. Ampak imamo Ustavo, imamo odločbo Ustavnega sodišča in imamo Ustavno komisijo, ki pa želi narediti uvod, ampak o tem kaj drugega.

Ustava je jasna. Osnovna šola – da ne bo kdo rekel, da doktoriram –, torej osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev. To je 57. člen, drugi odstavek. O tem danes govorimo. Spoštovana ministrica, tako kot je rekla prej kolegica Nada, starši so vedeli že ob vpisu. To je malo hinavsko, no. Jaz resnično upam, da boste koga na ministrstvu malo za ušesa. Odločba je bila konec leta 2013, v Uradnem listu 9. 1. 2015. V roku enega leta bi moralo biti to urejeno. Starši so otroke vpisovali v dobri veri, da bo ta vlada, ki je zmagala zaradi vladavine prava, spoštovanja ustave in zakonov, to tudi uredila. Pa tega ni naredila. Skratka, šlo je za zavajanje staršev.

Družbene spremembe. Če je koga strah ustanavljanja šol s strani Rimskokatoliške cerkve, so bili politično veliko boljši momenti, ko bi lahko Cerkev ustanavljala osnovne šole. Nenazadnje so bile tudi finančne situacije znotraj Rimskokatoliške cerkve ali pa katere druge, če želite, veliko boljše, kot so zdaj. Je pa bila po letu 2014 ena družbena sprememba – parlamentarne volitve. Zmaga in koalicija treh levih strank, čeprav je ena v neki evropski skupini Alda. Mene vedno zanima, kaj in kako kolegi iz Alde gledajo na Poslansko skupino SMC, ko govorijo o problematiki zasebnega s tako zaničevalnim odnosom. Ampak, spoštovana ministrica, tudi vi ste del te SMC ministrske kvote. Skratka, družbene spremembe so bile samo politične volitve v Državni zbor leta 2014. Če pa je kogarkoli strah pred vdorom muslimanskih ali kakršnihkoli drugih šol, je vlada tista, ki ima preko sveta vse možnosti, da reče

"stop". Ne samo muslimanski, ampak tudi kakršnikoli drugi šoli lahko reče "stop". Malo sem se pozanimal, kakšne probleme so imeli tisti, ki zdaj že imajo zasebne osnovne šole. Waldorfska šola – kako je cerkvena, boste sami povedali. Osnovna šola Alojzija Šuštarja – kako je cerkvena, boste sami povedali, vsaj tisti, ki ste bili tam, lahko o tem govorite. Montessori inštitut. Same elitne šole, danes pa o njih slišimo, kako je vse slabo. Pa se bom pri tem ustavil še potem, ko bom govoril o mnenju poslanskih skupin.

Spoštovana ministrica, če je predlog zakona objavljen – vemo, da je bil, takrat aprila smo celo malo debatirali –, je kakšen problem, da dobimo ta zakon v Poslansko skupino SDS? Vem, da je v medresorskem usklajevanju, ampak najlažje bi nas danes zaustavili, če bi v Poslansko skupino SDS preko elektronske pošte poslali ta zakon in rekli, da je 86. člen, o čemer govori odločba Ustavnega sodišča, v tem in tem členu, rešeno. Mi tega nimamo in za nas še vedno velja odločitev Ustavnega sodišča, ki ni izvedena. Nadaljnji postopki tečejo, mi te informacije nimamo. Na E-demokraciji je bil osnutek zakona, ampak, spoštovana ministrica, midva se zavedava, da smo tisti osnutek takrat gledali pri tistem zakonu, ko ste nam rekli, da saj imate nek svoj zakon, ampak tisti zakon je bil poln nekih evidenc in vsega ostalega, zasebnega šolstva se pa ni dotikal. To je bila zadnja informacija, potem pa je zakon odšel iz tako imenovane E-demokracije.

Suma summarum, ministrica, še vedno kršite ustavo. Ali ste sami krivi, kot sem že rekel, težko dvomim. Če so krivi uradniki, ki imajo ideološko podstat na Ministrstvu za izobraževanje, o katerem se veliko govori, kako je Ministrstvo za izobraževanje poleg Ministrstva za pravosodje najbolj ideološko obremenjeno ministrstvo v tej državi, potem je tudi to vaša krivda. Če imate probleme v koaliciji, je krivda tudi predsednika Vlade. Če pa želite rešiti zadeve, pa še enkrat povem, da so vam vrata Poslanske skupine SDS vedno odprta. Ne se potem izgovarjati, kako je aprila letos se nekaj začelo dogajati. Januarja lanske leto je bila v Uradnem listu objavljena odločba Ustavnega sodišča. Ko ste že tri mesece in po dveh poskusih Poslanske skupine SDS zamujali, ste se pa spravili v pogon. Skratka, zamujanje je na vsakem koraku.

Poslanska skupina SD, kolega Janko Veber: "Gre za spodkopavanje javnega." 0,7 % osnovnih šol je zasebnih. Ne govorim o privatnih, o zasebnih. Vi pa govorite o spodkopavanju javnega. Na kakšen način? To je tako, kot bi nekdo rekel, da se eden od poslancev hoče stepsti z ostalimi 89, pa govorite, da jih bo premalo, pa ostali morajo imeti nek hud problem. Tudi tukaj – 0,7, govorimo o financiranju javno veljavnih programov, in sicer ne razlike od nič pa do 100 odstotkov, ampak od 85 do 100 odstotkov. Kaj govorijo neke mednarodne primerjave, kako imajo urejene zadeve? Mi smo v Republiki

Sloveniji. Za nas velja Ustava Republike Slovenije in za nas veljajo poleg zakonov tudi odločbe Ustavnega sodišča.

Kolega Veber je rekel, da bodo nastale težko popravljive posledice. Kakšne? Če je kakšna nova zasebna osnovna šola na vidiku – o tem danes govorimo, ne o srednjih, višjih in visokih šolah –, boste to veliko bolj vi vedeli kot mi. Še enkrat, Vlada je leva, koalicija je leva in lahko ustanovite kakršnekoli šole, na drugi strani pa lahko daste tudi stop znak šolam, če jih ne želite ustanavljati.

Poleg tega še enkrat vprašanje 5 proti 4 in pretekle sodbe. Še enkrat, sodba iz leta 2001 govori nekaj popolnoma drugega. Ta odločba iz leta 2013 je posebna, ker govori prvič o javno veljavnih programih v osnovnih šolah, ker so po ustavi osnovne šole obvezne in naj bi bile brezplačne. Ampak verjetno se vsi strinjamo, kot že rečeno, da to niti pod razno ne drži. Tista odločba iz leta 2011 pa je govorila o zasebnih šolah, ne samo osnovnih šolah, tudi o srednjih, višjih, visokih in vsem ostalem, ne samo o financiranju javno veljavnih programov, ampak tudi vsega ostalega. Tudi jaz bi imel probleme s takšno odločbo Ustavnega sodišča, ki bi res to naše javno šolstvo morda nagnila na neko evropsko raven in seveda takšna odločba, če bi bila sprejeta odločba Ustavnega sodišča, nikoli ne bi bila uveljavljena, vsaj dokler bodo kakšne leve stranke v Državnem zboru. Ampak še enkrat, govorimo o javno veljavnih programih osnovnih šol. To bom danes še stokrat ponovil, ker to imamo v ustavi in o tem govori odločba Ustavnega sodišča, ne pa o vseh ostalih zadevah, kako imamo zasebno šolstvo, privatno šolstvo, kar se kar vse skupaj vrže, vrže se skupaj osnovne šole, srednje šole, vse skupaj pa ima en imenovalec – utrditev ideologije javnega šolstva, ki ga je strah 0,7 odstotkov zasebnega šolstva.

Spoštovani kolega Janko Veber, ne drži, da ima pa SDS nasprotni koncept. Ja, javne šole, ampak dobre javne šole in – kot je rekla tudi sama ministrica – kot dodatek dobre zasebne šole. Ampak vi še tiste, ki so, zaustavljate, ker ne izvršujejo odločbe Ustavnega sodišča. Če pa bo želja po novih, ste pa tudi vi del koalicije, ki lahko pove, kakšne oziroma koliko zasebnih šol in s kakšnimi programi jih želite. Pa še tam bodo imele dva problema. Prvo je, ali bodo sploh lahko imele pogoje, drugo pa je, da vsakršni nadstandard ni plačan s strani države. Govorimo samo o javno veljavnih programih. Otroci teh osnovnih šol dobijo na koncu osnovne šole iste dokumente, kot tisti v javni šoli. Samo o tem govorimo. Če bi oni hoteli imeti ne vem kakšne predmete, bi si jih morali plačati sami. Če pa bi bili ideološko ali pa versko obrnjeni, je pa to osnovni pogoj, da bi ministrica lahko rekla: "Stop, take šole pa ne dovolimo."

Še druga stvar glede financiranja. Vsi tisti, ki hodite po svojih občinah, veste, s kakšno muko in koliko denarja znese ena osnovna šola. Primer – mi bomo imeli ta teden oziroma drug

teden v okviru občinskega praznika otvoritev ene šole. 6 milijonov je stala. Kdo jo je financiral? Država. Nekaj malega tudi lokalna samouprava. V primeru zasebnih šol pa tistih 4 milijone evrov, ki jih je morala dati država, sploh ne bi bilo vprašljivih. "Snađi se." Kakšno bodo imeli opremo in ali bodo imeli kakšne telovadnice ali ne, je stvar zasebnega investitorja, če ima željo postaviti osnovno šolo.

Glede Združene levice jaz najrajši ne bi nič govoril, ker oni so pa Dobrodošli v Venezuelo leta 2016 v slovenskem političnem in ideološkem prostoru. Kako so škodljive spremembe, kako nič ni jasno, spodkopavanja. Skratka, namesto kakšnega tableta bom rajši spustil komentiranje Poslanske skupine Združena levica.

Tukaj bi se rad zahvalil Poslanski skupini Nove Slovenije za podporo. Podčrtal sem si dve, tri zadeve od kolegice Ljudmile Novak. Prvo, ne samo bogati v zasebnih šolah. Točno to, ker je bilo od nekaterih drugih slišano, da v zasebne šole hodijo pa samo bogati. Spoštovani, kdo od vas je bil v waldorfski šoli, Osnovni šoli Alojzija Šuštarja ali pa Montessori inštitutu? Ne veljajo kot šole za najbogatejše, ampak so najboljše. Še enkrat, lahko so ustanovljene tam, kjer ne spodkopavajo javnih osnovnih šol. Kolegica Ljudmila je govorila tudi o kvaliteti in možnosti izbire. Ja, to želimo imeti v Sloveniji, ne pa še tistega 0,7 % izbrisati iz šolskega sistema. Končal bom z zahvalo Novi Sloveniji. Kot je rekla Ljudmila, je odločba zavezujoča in pika. Odločba Ustavnega sodišča je zavezujoča in pika. 100 % se strinjam.

Kolegi iz nepovezanih so očitno neenotni, tako da so res nepovezani in neenotni. Ja, trikrat smo že razpravljali, ampak kolegica Mirjam Bon Klanjšček še vedno ne razume, da odločbi Ustavnega sodišča iz leta 1998 in iz leta 2001 nista primerljivi s to odločbo iz leta 2014. Hkrati niti očitno ne ve, da gre za financiranje javno veljavnih programov, še manj pa, da obstajajo pogoji za ustanovitev zasebne šole. Jaz vem, da kolegica Mirjam ni v koaliciji, ampak Vlada je tista, ki odloča o pogojih.

Še več, s strani Mirjam Bon Klanjšček je bilo rečeno, da so za ukinitev konkurence. Tega si pa celo Luka Mesec ni upal reči. "Za ukinitev konkurence". Govorimo o tem, kar je v Ustavi obvezno. Osnovne šole so obvezne. Pa se ne bom spuščal v to, koliko politikov in gospodarstvenikov iz levega političnega pola daje otroke v zasebne šole, ne samo zasebne v Sloveniji, ampak v privatne v tujini, ki pa so drage. Koliko teh politikov in gospodarstvenikov, njihovih otrok, družinskih članov uporablja zasebno zdravstvo? Kar naenkrat je gospa Mirjam Bon Klanjšček rekla, da so v nasprotju z nekaterimi členi ustave proti konkurenci. Zaskrbljujoče, da o tem govorimo in poslušamo v tako imenovanem hramu demokracije leta 2016.

Še dva imam, ki sta si dala duška. Jaz razumem, da je kolegica Simona Kustec Lipicer

morala porabiti nekaj časa in imeti ogromno floskul ter da je bila dve tretjini časa izven konteksta interpelacija. Ogromno tistih pojmov sem slišal, ki sem jih že skoraj pozabil, s Fakultete za družbene vede, ko smo imeli toliko teorije, da na koncu nismo znali niti kave naročiti, ker nam je iz vsake pore telesa gledala neka demokratična dikcija – temeljne vrednote, konkurenčnost, bla, bla, bla. Ogromno tega je bilo tudi danes, zelo malo pa v ustavi.

Danes smo spet doživeli nov preboj Stranke modernega centra. Medtem ko smo še v četrtek ali petek poslušali, kako je krožno gospodarstvo prioriteta in center vsega, je danes center vsega, ne boste verjeli, izobraževanje. Kolegica je rekla, da je izobraževanje prioriteta. Spoštovani poslanci in poslanke SMC, dajte malo zmanjšati število prioritet in vsaj katero uresničiti. Vi imate vsak dan novo prioriteto, ampak vsak dan novo neuresničeno prioriteto.

Kolegica Simona je rekla, da spoštujejo odločbe Ustavnega sodišča. Katero že? Te, o kateri je danes govora, ne spoštujete, že 10 mesecev je ne spoštujete. Baje pripravljate nek zakon, ampak odločba je jasna in vi je ne spoštujete. Glede ostalih odločb, prav, ampak danes govorimo o tej odločbi glede Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja.

Bom pustil ob strani, kako je SDS kriva, kako nič ni uredila glede istospolnih. Kdo je prvi sprejel zakon na področju istospolnih? Tista vlada, ki je bila najbolj desna oziroma edina vsaj malo desna. Tista vlada je sprejela. Tako da smo nekaj naredili, nismo bili vedno proti.

Kdo kaj dela in kako se nam bo politično ogledalo nastavilo, v poslanski skupini nimamo problema s tem, da odgovarjamo za svoje delovanje. Bolj imajo problem tiste stranke za en mandat, ko potem naslednji mandat kakšna peščica tam gor v zadnji vrsti obsedi, prepuščena bolj sami sebi kot pa resni diskusiji. Kolegica Simona je rekla, da se pogovarjamo o dejstvih že od aprila leta 2016. Odločbo pa imamo iz januarja 2015. Še enkrat slow motion te koalicije in te vlade. Tri mesece po tistem, ko bi morali že izpolniti odločbo Ustavnega sodišča, ste vi rekli, da smo se pa začeli pogovarjati o dejstvih.

Skratka, ministrica, če bi danes tekom razprave prinesli ta osnutek zakona, ki bi imel to, kar se tiče odločbe Ustavnega sodišča, bi bila lahko razprava veliko lažja in bi predvsem veliko manj časa trajala.

Kolega Vilfan, kakšna postaja SDS, naj ne bo vaša skrb, ker tudi vas v SDS nikoli ne bo. Rekel je, da kršitev Ustave ni dovolj za interpelacijo. Kršitev Ustave ni dovolj za interpelacijo. Spoštovani, povejte vsem tistim ljudem, ki jih ustavi policist, ker peljejo 5 ali 10 kilometrov preveč, da ne bodo plačali kazni, ker bodo rekli: "Če vi ne spoštujete Ustave, jaz ne bom zakona spoštoval." Sigurno se bo policist umaknil in rekel: "Ja, gospod, se opravičujem, zakon pa res ni za vse enak, o ustavi pa sploh

ne bomo govorili, izvolite naprej." Ah, seveda bo. Jaz se večkrat smejim, da bi kot poslanec SDS verjetno pri policistih dobil dvojne pike, če bi karkoli narobe naredil, ker nisem v prid vladajoči koaliciji. Kolega Vilfan pa reče, da kršitev Ustave ni dovolj za interpelacijo. Ja, kaj pa je potem dovolj za interpelacijo? Koliko mrtvih mora biti po vašem, da bomo lahko govorili o interpelaciji kakšnega ministra, če pa kršitev Ustave kot našega pravnega reda ni dovolj za interpelacijo? Kolega Vilfan, rekli ste, da gre za trk svetov. Ne gre za noben trk. Mi smo še vedno za javno šolstvo, ampak hočemo isto, kar gospod Cerar govori, pa ne naredi. Spoštujemo odločbe Ustavnega sodišča, jih pa ne izvršujemo. Še enkrat, pogledajte si samo koalicijski dokument ali pa program Stranke modernega centra. Jaz mislim, da nobene koalicijske pogodbe niso imele tolikokrat v pogodbi zapisanih besed pravica, ustava, pravo, pravno načelo. Mi poslušamo tam od junija 2013 samo o vladavini prava. Potem pa pridete in rečete: "Ustavna odločba, so what!"

Še več. Kolega Vilfan je rekel, da zasebnih šol ne potrebujemo, ker so pa zasebne boljše. Dajmo potem raje drugače razmišljati. Zakaj ne bi imeli samo zasebnih šol, ki bi bile boljše in ki so de facto cenejše, ker državi ni treba dati toliko za opremo, prostor in za plačevanje tako imenovanih nadstandardov? Kolega Vilfan je rekel, da je slabša javna izobrazba. Popljuje zasebne šole, potem pa reče, kako so zasebne šole boljše, ampak on je zadovoljen, ker imamo slabše javne šole, prej pa pohvali, kako so pridni učitelji. Ne gre v kontekst. Zdaj se boste morali odločiti, ali boste radikalno proti zasebnim šolam, kar ste, samo potem ne govoriti o tem, kako so zasebne šole boljše in javne šole slabše. Še enkrat, gospod Vilfan, če ne veste, kdo financira kaj in kakšni so pogoji za ustanovitev, boljše da ne razpravljate o problematiki financiranja javno-zasebnih programov v osnovnih šolah.

Jaz še enkrat resnično prosim, da danes debata ne bo o tem, kakšen je naš izobraževalni sistem, kakšna je problematika srednjih, višjih in visokih šol, kako so neki nadstandardi plačljivi, če točno vemo, kaj odločba Ustavnega sodišča zahteva.

Še enkrat, spoštovani predsedujoči, vsakič, ko bo kdo rekel, kako je pet sodnikov odločilo, kako imamo Ustavno komisijo, ki je očitno nad Ustavo, kako je to mnenje ustavnih sodnikov drugačno, kot je bilo leta 2001 in kako 1 % zasebnega osnovnega šolstva razkrajja javno šolstvo, se bom vedno proceduralno javil in zahteval opravičilo od govornika, ker očitno ne pozna materije, o kateri govorimo. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Dragan Matić, pripravitelj naj se gospa Marija Bačič in dr. Matej Tašner Vatovec.

Izvolite, gospod Dragan Matić.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, gospod predsedujoči. Spoštovana gospa ministrica, dragi kolege in kolegi.

Poslanec Lisec je prej rekel, kako mu je žal da ni več predsednika Vlade v tem prostoru, ker mu je želel nekaj razložiti, kako mu je žal, da ga ni. Meni je bilo prej njega žal gledati, kako je tukaj žalostno sedel skupaj s kolegico Brinovšek, vsi njegovi kolegi so ga zapustili. Tudi zdaj vidim, da je prisotnih 5 poslancev predlagateljice interpelacije. Na začetku smo imeli celo težavo s kvorumom. To kaže na resnost tega vlaganja interpelacij s strani SDS. Na žalost izgubljam ure in ure za to, da sledimo nekim poskusom destabilizacije političnega prostora, ki ne bodo uspeli.

Če se posvetimo interpelaciji, jaz nisem hodil na Fakulteto za družbene vede, tako da moj jezik ne bo tako zelo teoretičen in upam, da bo dovolj konkreten za okus gospoda Lisca.

Stranka SDS ves čas od objave odločbe Ustavnega sodišča, ki je praktično edini temelj za današnjo interpelacijo, vztrajno ob vseh mogočih in nemogočih priložnosti do onemoglosti razlaga eno in isto, in sicer da je treba nemudoma izenačiti financiranje javnih in zasebnih šol. V tem smislu je tudi dvakrat lani in enkrat letos vložila svoje predloge za spremembe ZOFVI. Zdaj pa je v poplavi interpelacij vložila še eno interpelacijo, tokrat zoper ministrico za izobraževanje. Povsem jasno je, da na ta način, s tovrstno hiperprodukcijo interpelacij, SDS ta sicer pomemben instrument parlamentarne demokracije temeljito in povsem devalvirata. Razen izenačitve financiranja se SDS vsa ostala problematika na področju zasebnega šolstva zdi manj pomembna oziroma nezanimiva. Tudi tukaj se je očitno poleg ostalega za njih svet nehal vrteti tam nekje okoli osamosvojitve in nekako se zdi, da so pozabili na vse, kar se je vmes zgodilo, tako v Sloveniji kot v prostoru okoli nas. Zlasti pa so v SDS temeljito pozabili – res temeljito – na to, kakšna junaštva so na področju izvajanja odločb Ustavnega sodišča v vseh teh letih sami uprizarjali.

Ampak pojdemo po vrsti in navedimo nekaj dejstev, ki jih SDS trmasto ne želi ne videti in ne slišati, kar je tudi razvidno iz izvajanja gospoda Lisca.

Naj povem, da bi bilo interpelacijo zoper ministrico Majo Makovec Brenčič mogoče celo razumeti in mogoče celo podpreti, ko bi ministrica bila povsem negibna in se za sodbo Ustavnega sodišča ne bi menila. Ministrica pa je ravno nasprotno večkrat poudarila, da ne nasprotuje odločbi Ustavnega sodišča, javno je povedala, da sodbo dobro pozna in da se zaveda, da jo je treba uveljaviti. Pri tem pa je prav tako jasno izrazila stališče, da financiranje ni edina tema, ki jo je treba zakonsko urediti, ko je govora o zasebnem šolstvu, in da to enostavno ne more biti edina zveličavna rešitev pri tako kompleksnem problemu. Večkrat je izpostavila, da je treba zakonsko opredeliti vse

tisto, kar trenutno v tem zakonu v zvezi z zasebnim šolstvom manjka. Manjka zlasti v luči številnih družbenih sprememb, ki so nastopile v zadnjih desetletjih po vsem svetu.

Ministrica se je jasno postavila na izhodišče, da bi bilo zgolj izenačevanje financiranja zasebnih javnih šol, brez postavitve jasnih meril za dosego kvalitete zasebnega šolstva, tvegano. Zlasti bi bilo tvegano ob nastanku novih šol, ki se v Slovenskem prostoru do sedaj še niso pojavile, kažejo pa se tendence, da bi se želele pojaviti oziroma da bi jih nekdo želel ustanovljati. Iz tega razloga se je skrbno pripravljala zakon o spremembah in dopolnitvah ZOFVI, ki je bil potem od sredine letošnjega aprila v javni razpravi, pred nekaj dnevi pa je bil poslan na medresorsko obravnavo. Poleg implementacije sodbe Ustavnega sodišča glede izenačevanja financiranja zasebnih in javnih šol, ki jo SDS tako težko in željno pričakuje, ta zakonska novela določa naslednje.

Prvič, obveznost zasebne šole, da po eni strani zagotavlja enakovredni izobražbeni standard, vendar da po drugi strani tudi bogati javno ponudbo in omogoča staršem izbiro s tem, da se programsko razlikuje od javnoveljavnega izobraževalnega programa. Na ta način se torej določajo jasni pogoji za sprejem programa, s tem pa se preprečuje pojav, da bi bil ta program v nasprotju cilji javnega programa izobraževanja ali pa da bi šli v drugo skrajnost, ko bi zasebna šola zgolj z nekaj nepomembnimi dodatki v bistvu prepisala javni izobraževalni program.

Drugič, definira se dolžnost evalviranja izvajanja programa, torej preverjanja izvedbene ravni programa na zasebni šoli.

Tretjič, določajo se podrobnejši pogoji za zasebne šole, na primer, da mora imeti zasebna šola zaposlenih vsaj 80 odstotkov učiteljev, potrebnih za izvedbo javnoveljavnega programa. Četrtrič, postavlja se pogoj, da je šola vpisana v razvid izvajalcev izvajanja programa izobraževanja. In tako dalje.

Ministrica z zakonom poleg implementacije odločbe Ustavnega sodišča torej uveljavlja načelo, da je treba pri ustanavljanju zasebnih šol zagotoviti bogatitev in dopolnitev javnega šolskega sistema, vendar da je po drugi strani sistem javnega šolskega sistema treba zavarovati oziroma preprečiti njegovo rušenje ali omejevanje.

Kako daleč lahko zaradi premalo jasno oziroma določno zapisane zakonodaje pripelje razvoj dogodkov, kaže primer iz sosednje Avstrije, kjer so pred slabima dvema letoma oblasti na Dunaju zaprle zasebno saudsko šolo. Izkazalo se je namreč, da ni jasno, kdo je ravnatelj te šole, kdo na njej točno poučuje, po vrhu vsega pa so bile vsebine, ki so se poučevale, nejasne, med drugim zato, ker so bile učencem podajane v arabščini. Zlasti pa je bilo zaskrbljujoče, ker se je izkazalo, da se učencem podajajo skrajne antisemitske vsebine oziroma literatura, torej zelo nestrpnostna ideologija. Ostala je tako utemeljena bojazen, da se ob tovrstnem

nepreglednem delovanju zasebne šole lahko širijo ekstremne oziroma nasilne ideje in da se mladino lahko vzgaja v povsem drugem smislu, kot so splošne sprejete avstrijske družbene vrednote.

Po tem primeru pa pride gospod Lisec, ki pravi, da to sploh ni problem, da lahko Vlada reče stop. To je zanimivo. To je zelo zanimiv nazor SDS o pooblastilih Vlade, kako SDS pojmuje demokracijo. Po mojem prepričanju Vlada ne more reči nobenega stopa, če ni zakonske osnove, da bi sploh preverjali, kaj se bo dogajalo oziroma kaj se dogaja na zasebni šoli, ki bi jo ta ali on rad ustanovil. Da torej ne bi prihajalo do tovrstnih zapletov, je tudi pri nas treba ob že obstoječih zasebnih šolah, ki so s svojim dolgoletnim delovanjem že dokazale kvaliteto svojih programov, da ne bo pomote, določiti jasna merila za bodoče zasebne šole, ki bodo tudi financirane z denarjem slovenskih davkoplačevalcev. Enostavno zato, da ne bi ponavljali slabih izkušenj drugih držav, ki bi jim botrovala preohlapno zapisana zakonodaja. Prav gotovo je treba v družbi ohraniti vsaj minimalno skupno izhodišče vzgoje in izobraževanja, da se ne bi svoboda izbire sprevrgla v destruktivne pojave, da ne bi prihajalo do tega, da bi zasebno šolstvo družbi namesto družbeno bogateče različnosti prineslo delitve in konflikte.

Upam, da sem na ta način še enkrat poudaril tisto, kar je ministrica do sedaj že velikokrat razložila, zakaj ni bilo dovolj zgolj in samo uveljavljati novelo ZOFVI na način, kot jo je predlagala SDS, in zakaj je bilo za boljšo rešitev potrebno več časa. Potrebna je bila bolj sistemska in celovitejša sprememba v izogib razmeram, zaradi katerih bi – kot se je moj kolega Tabaković večkrat slikovito izrazil – lahko vsak, ki bi imel pet minut časa, ustanovil zasebno šolo in izvedbo enega programa financiral iz državnega budžeta.

Ampak SDS se na vse te argumente seveda ne ozira in ponavlja eno in isto mantra o tem, kako je ministrica zamudila rok in s tem povzročila škodo, padec zaupanja v pravno državo, zaupanja v sistem in tako dalje. Ob vseh teh nastopih bi si človek mislil, da so ti ljudje iz SDS karakterni in neomajni in svojo nepopustljivost in ostre obsodbe črpajo iz svoje načelnosti. Legitimnost svojih obtožb lahko izkažejo s svojimi dejanji iz preteklosti, dejanji, s katerimi so pokazali, kako je treba delati v politiki za narodov blagor, zlasti pa, kako je treba strumno izvrševati odločbe Ustavnega sodišča. Pa se ozrimo malo nazaj, na ne tako daljno preteklost, ko je bila SDS na oblasti. Niti resorja ne rabimo zapuščati. Ostanimo kar pri tem, o katerem govorimo danes, in pogledimo kako je sodbe Ustavnega sodišča izpolnjeval super minister za izobraževanje, kulturo, znanost in druge zadeve dr. Žiga Turk iz SDS. Odločbe Ustavnega sodišča o Zakonu o visokem šolstvu iz leta 2011 dr. Žiga Turk nekako ni uspel implementirati, čeprav je rok za njeno izvršitev potekel v

začetku leta 2012, in bi se tudi on soočil z interpelacijo, ko ne bi vlada Janeza Janše februarja 2013 zaradi korupcijskih afer predsednika Vlade Janeza Janše žalostno propadla. Propadla pa je v razmerah, ko je bila država na robu bankrota, Državni zbor pa je oblegalo razjarjeno ljudstvo in so poslance morali braniti z bojno opremo opremljeni policisti, in to za ograjami ob pripravljenosti oklepnikov, solzivca in helikopterjev, ki jim je strumno poveljeval minister Vinko Gorenak. Takrat je minister Turk v svojo obrambo, zakaj odločbe Ustavnega sodišča ne uresniči, izjavljal: "To ni ne prva ne zadnja odločitev Ustavnega sodišča, ki ni bila spoštovana, in je interpelacija ministra zaradi tega prej izjema kot pravilo." To je povedal dr. Turk. Zdaj pa gospod Lisec, ki je nekam šel, gospoda Vilfana podučuje, kako njegovo relativiziranje potrebe interpelacije v slučaju neizpolnjevanja sodbe Ustavnega sodišča ni na mestu. Verjamem, da bo gospod Lisec podučil oziroma poklical tudi dr. Turka, da mu to pove.

Drugi citat dr. Turka: "To drži," namreč to, da ni izpolnil sodbe Ustavnega sodišča, "je pa potrebno postaviti v kontekst. Trenutno je neizpolnjenih veliko odločb Ustavnega sodišča. Ti podatki se sistematično ne zbirajo, vemo pa, da ima naše ministrstvo odprto samo dve vprašanji, financiranje visokega šolstva in versko svobodo."

Tretji citat dr. Turka v zvezi z ustavno odločbo: "Ustavna odločba ministrstvu nalaga ureditev javne službe na področju visokega šolstva in zakonsko ureditev financiranja visokega šolstva v zakonu. Oboje zahteva odprto razpravo in doseganje konsenza z visokošolskimi deležniki v sterilnem okolju. Predvsem pa je treba poudariti, da zakonska rešitev tega področja v nasprotju z neopravičenimi pričakovanji, ki jih nekateri razpihujejo, samo po sebi ne bo prinesla dodatnih sredstev v visoko šolstvu."

Takratni minister Turk je torej v imenu stranke SDS in v svojem imenu javno razglašal, da reševanje tako pomembnih vprašanj zahteva odprto razpravo in doseganje konsenza z deležniki v stabilnem okolju, problematično pa je, da je na ta način celo odkrito spodkopaval odločbo Ustavnega sodišča s trditvami, da zakonska rešitev področja ne bo prinesla dodatnih sredstev za visoko šolstvo. To se pravi, ta zakonska rešitev, kot jo veleva odločba Ustavnega sodišča. V bistvu je na ta način relativiziral samo sodbo Ustavnega sodišča, hkrati je pa tudi on leta 2012 z novelo istega zakona reševal neka druga vprašanja Zakona o visokem šolstvu, ampak se je nevšečnostim implementacije odločbe Ustavnega sodišča raje izognil. Sploh je ni poskušal implementirati, čeprav je imel zakon odprt, na kar je bil opozorjen tudi s strani Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora 20. novembra 2012, ko ga Zakonodajno-pravna služba izrecno opozarja, da v predlog zakona, kljub izteku roka

za izvršitev odločbe Ustavnega sodišča, ni vključena določba, s katero bi se odpravila ugotovljena protiuustavnost posameznih določb ZVIZ. Zdaj pa gospoda iz SDS to očita gospe ministrici Makovec Brenčič, seveda ne vidi pa svojega ravnanja nekaj let nazaj. To so že pozabili. Zdaj so neverjetno načelni, takrat so imeli s tem manjše težave.

V Poslanski skupini SMC upravičeno pričakujemo, da bodo zdaj v SDS podprli novelo zakona o visokem šolstvu, ki izpolnjuje odločbo Ustavnega sodišča, ki je ni uspel uresničiti ravno njihov minister. Za razliko od njihovega ministra, torej današnja ministrica – naša ministrica, iz SMC kvote – sodbe Ustavnega sodišča ne relativizira, ampak jo namerava izvršiti odgovorno in celovito, in sicer z zakonom, ki je bil v javni obravnavi, zdaj je v medresorskem usklajevanju, kmalu pa bo vložen v parlamentarno proceduro. Rešitev je torej tako rekoč na vidiku, SDS to ve, ker seveda sledi dogajanjem. Če bi iskreno želeli čimprejšnjo implementacijo sodbe Ustavnega sodišča, bi ministrico v SDS podprli. Vendar ne, ministrico je treba interpelirati v poplavi interpelacij zoper vse, vsakogar, seveda z namenom, da bi se vendarle zrušilo to vlado in pripeljalo do druge ali tretje oziroma ne vem, katere že republike, o kateri v SDS sanjajo že dve desetletji in več.

Če se ozremo malo še na to, kakšno držo je sicer SDS imela do sodb Ustavnega sodišča. SDS je v času obeh svojih mandatov sprejela številne zakone, za katere je Ustavno sodišče kasneje ugotovilo njihovo protiuustavnost, pa teh kršitev oziroma protiuustavnosti niso pravočasno odpravili. S tem so izkazovali brezbrizen odnos do pomena načela enakosti in enakega varstva pravic, kar danes očitajo ravno naši ministrici. Najbolj značilna, kar je bilo danes že omenjeno, je bila drža SDS v primeru, ko je Ustavno sodišče dvakrat, leta 1999 in leta 2003, odločilo, da je bil izbris iz registra stalnih prebivalcev države protipraven. Tako je Ustavno sodišče oblastem naložilo povrnitev nezakonito odvzetega statusa. Odločitvi dolga leta nista bili izvršeni, odločba Ustavnega sodišča je ostala neizvršena sedem let, vse do leta 2010. V letih 2004–2008, torej cel mandat, ko je državo vodila prva vlada Janeza Janše, se jim njihova lastna zamuda petih let ni zdela problematična – pravzaprav ne gre za zamudo, ampak gre za blokado izvajanja odločbe Ustavnega sodišča –, oni pa se danes zgražajo nad 10-mesečno zamudo. Danes je ob 10-mesečni zamudi aktualne ministrice Makovec Brenčič njihov čut za človeške pravice neprimerno dosti bolj razvit, kot je bil v primeru izbrisanih. Pri izbrisanih ni šlo za stvar, ki bi jo lahko primerjali s pravico staršev, da ne plačujejo šolnine, ker se jim zdi, da mora njihov otrok prejemati v času pouka tudi versko vsebino določene religije ali pa da se mora igrati samo z lesenimi igračkami. Šlo je za več kot 25 tisoč ljudi, ki so jim bile kršene osnovne človekove pravice. Mnogim med njimi je država s protipravnim ravnanjem dobesedno

uničila eksistenco. Ampak tu se stvar še ni končala, kot je bilo tudi danes že rečeno. Ko je kasneje minister Virant z zakonom na podlagi sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice določil način povrnitve škode odškodovanim za tako imenovani izbris iz registra stalnega prebivalstva, so ga v SDS celo interpelirali. Interpelirali so človeka, ki je omogočil izvršitev sodbe Evropskega sodišča za človekove pravice. Zelo zgovorna drža, ki v celoti pojasni legalnost pobudnikov današnje interpelacije.

Podobno je bilo tudi v primeru pravic istospolnih. Predlagatelji današnje interpelacije so leta 2005 sprejeli Zakon o registraciji istospolne partnerske skupnosti, za katerega je Ustavno sodišče po njegovem sprejetju večkrat ugotovilo, da je protiustavno. Tako je nazadnje leta 2009 ugotovilo, da je 22. člen omenjenega zakona v neskladju z ustavo, pa kljub temu te neustavnosti kolegi v SDS niso odpravili v času drugega mandata njihove vlade oziroma so ohranjali protiustavno stanje. Še bi lahko našteval, pa bodi dovolj.

Naj zaključim z obžalovanjem, da bomo danes spet porabili cel dan oziroma vsaj delavnik in pol za to, da bomo obravnavali 10 mesečno zamudo pri reševanju problematike, ki se že razrešuje. Zamudo, ki je torej nekajkrat manjša ne od zamude, ampak od blokade, ki so jo pri izvrševanju sodbe Ustavnega sodišča zagrešili ravno predlagatelji današnje interpelacije, to je stranka SDS. Na tem mestu je opravičen svetopisemski izrek: "Kaj vendarle gledaš iver v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne opaziš." Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Marija Bačič. Pripravita naj se dr. Matej T. Vatovec in gospa Iva Dimic. Izvolite, gospa Bačič.

MARIJA BAČIČ (PS SD): Hvala za besedo, gospod podpredsednik. Spoštovani kolegi in kolegi, spoštovana ministrica!

Interpelacije zoper ministrico za izobraževanje, znanost in šport ne bom podprla iz razloga, ker je vsebina interpelacije v absolutnem nasprotju z našim delom, torej je povsem zgrešena in je nikakor ne morem podpreti.

Ministrica, od vas pa pričakujem podporo predlogu Socialnih demokratov za dopolnitev 57. člena Ustave in seveda tudi to, da sledite izvajanju koalicijskega sporazuma. Naše stališče jasno opredeljuje, da je država najprej dolžna poskrbeti za kakovostno javno šolo in od ministrice pričakujem, da kljub naklonjenosti zasebnemu šolstvu ohrani kakovost javnega šolstva in da financiranje zasebnega šolstva nikakor ne bo škodilo javnemu šolstvu.

Upam tudi, da se bo ministrica v drugem delu mandata v večji meri posvetila delu na drugih področjih, ne le visokemu šolstvu, iz katerega izhaja. Zato dovolite, da se dotaknem

problematike zlasti našega 9-letnega izobraževalnega programa, ki je bil prvotno zastavljen kot prijazna in spodbudna šola. Učenci so stopili vanjo leto dni mlajši in zato potrebujejo tudi drugačne in bolj prijazne pristope. Danes, ko se pogovarjam s starši in učitelji, se zdi, da navedena pričakovanja niso povsem izpolnjena. Šola je postala prezahtevna, učni načrti prenatrpani tudi z neživljenjskimi in nepotrebni vsebinami. Občutek imam, da se vsako leto dodajo samo nove vsebine in se tiste nepotrebne še vedno ohranijo. Če učitelji sledijo učnemu načrtu, s snovjo hitijo, za utrjevanje snovi pa ne preostane dovolj časa, zato morajo učenci veliko in velik del popoldneva posvečati domačemu delu in snov utrjevati s pomočjo staršev. Menim, da to ni namen, saj učenci tudi v popoldanskem času – tako kot mi po službi – potrebujejo sprostitev, počitek in nabiranje novih moči. Predstavljajmo si starše, ki ne zmorejo svojim otrok pomagati ali pa ne znajo. Nekateri si lahko najamejo inštrukcije, drugi pa ostanejo brez potrebne podpore in zato se pojavljajo v šoli učne težave. Najlažje je za take učence pridobiti odločbo o specifičnih učnih težavah, ki pa ni in ne sme biti temu namenjena.

Prepričana sem, da bi morali opraviti temeljito evalvacijo devetletke in jo prenoviti, vključno z vnosom tistih vsebin v učne načrte, ki so dejansko namenjene programom osnovnih šol. Treba bi bilo marsikaj odvzeti in izbrisati – abstraktne, pretežke, neživljenjske vsebine –, če želimo imeti prijazno šolo, kjer bodo učenci pridobili tista potrebna znanja, ki jim bodo koristila v nadaljnjem izobraževanju, ki bodo zanimiva, življenjsko uporabna in ki jih bodo z veseljem sprejemali in se učili. Naš cilj mora biti, da bodo naši otroci z veseljem hodili v šolo, ne pa z odporom in morebitnimi psihosomatskimi težavami.

V letu 2011 je bila predstavljena bela knjiga, ki je vrednotila načrtano smer vzgoje in izobraževanja na Slovenskem ter podala tudi konkretne usmeritve za izboljšanje. Del njih je bil sicer prenesen skozi različne ukrepe, nekateri predlogi so pa žal še vedno v predalu.

Spoštovana ministrica, želim, da se v nadaljevanju v večji meri posvetite tej ravni izobraževanja. Danes se učenci sicer napiflajo definicije in druge faktografske podatke, vsi pa se zavedamo, da je to le kratkega roka. Verjamem, da ste seznanjeni s stranpotmi devetletke. Veliko, res preveč je teorije tudi pri vzgojnih predmetih – glasba, športna vzgoja, likovna vzgoja. Učijo se teorije in po dveh mesecih ne znajo zapeti niti ene pesmice. Če se dotaknem le matematike, na primer poštevnanke, časa za utrjevanje ni. Ker se morajo poštevnanke naučiti v prvi triadi, jo brez utrjevanja pozabijo, in takrat starši krivijo učitelje, da jih niso naučili. Bila sem prisotna, ko so se učiteljice z nižje in višje stopnje prerekale, kdo je kriv, ali tisti na nižji, ki jih niso naučili, ali tisti na višji, ki z njimi niso utrjevali snovi.

Naj se dotaknem še problematike otrok s posebnimi potrebami. O njej smo na sejah že veliko govorili, a učinek je pičel. Pričakujem, da boste, ministrica, v sodelovanju z drugimi kolegicami in kolegi v Vladi opredelili sistemske ukrepe za celostno obravnavo ter prioritete na tem nadvse občutljivem področju. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ:
Predlagatelj, izvolite. Gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Se opravičujem gospodu Matiču, imel sem zunaj neke obveznosti. To, da on v svojem izvajanju diskreditira SDS, ni nič novega. Očitno je le del politike, da bolj, ko boš pljuval po SDS, bližje boš listi pred naslednjimi volitvami, ko se bo ta maneverski prostor Poslanske skupine SMC izgubil.

Razumem ga tudi, ko govori o izgubljenih urah. Za poslance koalicije je vedno problem, ko morajo, namesto da bi bili doma, cel dan preživeti v Državnem zboru, sploh če gre za zadeve, ki jih predlaga opozicija. Če pogledamo delovanje mandata tega Državnega zbora, morate približno polovico časa preživeti tudi zaradi opozicije, ker sami ne naredite, pa moramo potem mi sklicevati nujne seje, vlagati zakone in nenazadnje tudi interpelacije.

Spoštovanega gospoda Matiča bi rad spomnil glede istospolnih in glede izbrisanih. Glede istospolnih vemo, kdo je sprejel prvi zakon, ampak tega sploh nočete priznati – desna vlada. Ja, del je bil potem protiušten, ampak en člen pa se je reševalo tudi preko levih vlad, pa še leve vlade niso dobile zadostnega števila glasov za uveljavitev.

Kar se pa tiče izbrisanih, spoštovani, mislim, da smo kar nekajkrat v Poslanski skupini SDS vložili predlog ustavnega zakona, pa ste bili po navadi vedno proti. Tako kot ste vedno proti, potem pa po svoje naredite. Pa je bil fiskalni svet, pa ste po svoje naredili.

Pa še, kolega Matič, pogledajte si, kdo je kdaj prvopodpisani. Nismo bili vedno prvopodpisani poslanci in poslanke Poslanske skupine SDS.

Spoštovana ministrica, gospod Matič je rekel, da so tendence po ustanavljanju novih zasebnih šol. Lepo vas prosim, razsvetlite vsaj nas v opoziciji, koliko pobud je v tem trenutku na ministrstvu, kakšne so te šole, ali gre res za neke grožnje po avstrijskem primeru, ki ga je omenjal kolega Matič, ali pa gre za neke resne zasebne šole v smislu teh, ki jih v tem trenutku imamo.

Brez skrbi, gospod Matič, tudi v Poslanski skupini SDS smo strogo proti temu, da bi prišlo do takih primerov, kot ste ga navedli, do katerega je prišlo v Avstriji. Upamo, da bomo vsi skupaj toliko modri, da s spremembo zakonodaje ali pa z zdravo razumskostjo takih primerov ne bomo dovolili.

Me je pa kolega Matič seveda spomnil, da vem, spoštovana ministrica, zakaj nimate problema samo s poslanskima skupinama SD in

Desus ali z uradniki na ministrstvu pri uveljavitvi odločbe Ustavnega sodišča, ampak očitno tudi z velikim delom Poslanske skupine SMC, ki svojo liberalnost navzven skriva za sociološkimi debatami v praksi. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Matej Tašner Vatovec, pripravita naj se gospa Iva Dimic in dr. Bojan Dobovšek.

DR. MATEJ T. VATOVEC (PS ZL): Hvala, predsedujoči. Lep pozdrav vsem!

Ja, ta interpelacija se vsaj navidezno skriva za izvrševanjem odločbe Ustavnega sodišča, v resnici pa bomo verjetno čez cel dan poslušali ravno to razpravo, ki se je že precej nakazala v teh začetnih urah, in to je seveda javno in zasebno šolstvo. Zato bom seveda dodal svojih 5 centov k temu.

Seveda imamo v Združeni levici do izobraževanja povsem jasno stališče. Izobraževanje je nekaj, kar bi lahko poimenovali pravica. Intelktualni dosežki človeštva bi iz tega naslova morali biti last vseh in hkrati bi seveda vsem moralo biti omogočeno, da skozi neko kakovostno in predvsem javno šolstvo pridobijo in plemenitijo te intelektualne dosežke. Ne gre samo za osnovnošolsko raven, ampak bi ti principi morali veljati tudi za vse ostale stopnje izobraževanja. Izobrazba mora biti seveda neko univerzalno dostopno načelo in takšno je lahko samo, če je javna in javno financirana.

Seveda je šolstvo tudi del družbenoekonomskega sistema. V tem igra svojo specifično vlogo in tu lahko govorimo predvsem o dveh vlogah. Prva je ta, da je kakovostno in vsem dostopno šolstvo na nek način temelj družbene mobilnosti. To je osnovna funkcija. Seveda zagotavlja tudi večjo družbeno enakost. Drugi vidik pa je ta, da pomembno vpliva tako na gospodarstvo, torej življenje narodnega gospodarstva, in s tem tudi na razvojno usmeritev države same.

Zakaj to govorim? Odločitev o teh dveh vidikih je seveda v prvi vrsti politična. Ali hočemo družbo, ki je visoko tehnološko razvita in trajnostno usmerjena? Če je to vizija, potem potrebujemo visoko izobražene in sposobne ljudi. Po drugi strani pa lahko na nek način pristajamo ali pristanemo na nekem perifernem gospodarstvu, z drobnim sektorjem, privatiziranimi podružnicami mednarodnih korporacij in seveda nizko kvalificirano delovno silo. Zadnje čase smer, v katero trenutno plujemo, kaže bolj to drugo sliko.

Drugo vprašanje je vprašanje družbene pravičnosti in enakosti. Tu mislim, da je ključna razprava o javnem in zasebnem šolstvu. Bodimo bolj konkretni. Ali želimo večjo vlogo trga in zasebnega interesa ali pa želimo javno zagotovljene storitve? Če ima večjo vlogo trg, te storitve – med njimi je tudi izobrazba –, niso dostopne vsem ali pa vsaj ne z enako

kakovostjo. Zakaj? Ker ta dostop omejujejo premoženjske razlike.

Kaj dejansko prinaša zasebno šolstvo na nivoju osnovnih šol? Mislim, da obstajajo neki indici, ki jih je že kolega Veber navedel, torej, da lahko prinaša krepitev zasebnega šolstva tudi neke določene nepopravljive posledice.

Pri zasebnih šolah gre za neko posebno obliko javno-zasebnega partnerstva, kjer se z javnimi sredstvi financira ali vsaj delno financira zasebne interese. Zasebni lastnik šole ima lahko različne interese. Po eni strani je to lahko profit ali pa nek določen svetovni nazor, kar je najbolj pogosto v tem trenutku. Tu velja omeniti, da je šolstvo iz rok verskih skupnosti iztrgalo že razsvetljenstvo. Danes te ideali in dosežki razsvetljenstva niso več tako samoumevni, zaradi tega je tudi treba dati posebno vlogo tem vprašanjem in seveda tudi jasno govoriti o tem. Zasebna šola lahko svoje učence izbira. To je tudi eden od vidikov, ki je pomemben in s to izbiro jih tudi diskriminira. Diskriminira jih lahko na podlagi etnične pripadnosti, na podlagi kakšnega hendikepa in seveda z namenom, da bi se izognila učencem, ki se soočajo z določenimi težavami pri učnem procesu. To ni samo neko govorjenje, ampak so se te stvari v preteklosti že dogajale. Zasebne šole lahko mirno zavrnejo vpis določenega otroka iz takšnega ali drugačnega vzroka, kar je seveda tudi na nek način v nasprotju z ustavo.

Polno financirane zasebne šole lahko z majhnim prispevkom, torej tisto šolnino, dosegajo nadstandardno izobraževanje. Tu tiči tista nevarnost oziroma ta razlika. To seveda lahko dolgoročno vodi v prevlado zasebnega šolstva nad javnim, enostavno zaradi tega, ker bodo na koncu ponujali boljši performans, če tako rečem, skratka, boljše se bodo obnesle. Takšno šolstvo, šolstvo, ki je na nek način diskriminatorno in dela razlike med otroci, seveda ni univerzalno dostopno, je selektivno, selektivno na podlagi premoženja in tudi takšno, ki utemeljuje razredne oblike. Lep primer tega imamo v Združenih državah, kjer sta dva šolska sistema – eden za premožne in eden za revne.

Vsem dostopno kakovostno šolstvo je ključen vidik pri zagotavljanju večje socialne pravičnosti in enakosti, torej te družbene mobilnosti. Ohranitev in z ohranitvijo seveda razvoj javno financiranega šolskega sistema sta temelj. Nikakor ne smemo dopustiti, da neoliberalna ofenziva v izobraževalni sistem prodre tudi na osnovni nivo izobraževanja in da že pri otrocih začnemo producirati, predvsem pa reproducirati, družbene razlike. Že tako so te razlike v uspešnosti pogojene z razredno in slojno pripadnostjo. Različni kulturni kapital, torej dostop do informacij, dostop do kulturnih institucij in tako dalje, v otroštvu privilegira bogate oziroma premožnejše v nasprotju z revnimi, javna šola pa je tista, ki mora te razlike in pogoje izenačevati. Pred nekaj časa sem se seznanil z neko raziskavo, ki jasno kaže na to, da otroci iz revnejših družin – in vemo, da jih je

danesh veliko v Sloveniji, približno 54 tisoč – zaradi pogojev v svojem prostem času, pogojev, v katerih živijo, in tako naprej, ne morejo dosegati takih rezultatov, čeprav imajo čisto enak potencial kot vsi ostali otroci, ker imajo te zunanje omejitve. To je tisto, kar mora osnovno in seveda javno osnovno šolstvo odpravljati ali pa vsaj deloma blažiti. Osnovno šolstvo je torej tisto, ki mora stremeti k temu, da bi bile šole dostopne vsem, da ne bi diskriminirale določenih družbenih skupin, torej ne glede na premoženje, versko, etnično ali nacionalno pripadnost, in da so seveda predvsem ideološko ne le nevtralne, ampak da so dovezetne za tisto, kar bi lahko imenovali civilizacijski in družbeni napredek. Pod črto – da služijo za emancipacijo človeštva. Takšno šolstvo je tisto, ki mora biti javno in zagotavljati ga mora država.

Zaradi tega bi bilo seveda pomembno v tem trenutku – o tem se seveda z Vlado, ministrstvom oziroma ministrico v Združeni levici ne strinjamo – in tudi vztrajamo pri tem, da bi v tem trenutku morali jasneje zapisati v ustavo točno to delitev. Ne torej zdaj spreminjati zakona, ki bi omogočil javno financiranje zasebnih šol, ampak jasno s v ustavo zapisati, da so iz javnega denarja lahko financirane samo javne šole, razen v primeru, ko javni sistem na določenem območju ne omogoča te službe. To je tisto, kar je kljub vsemu pomembno v tej debati in to, kar danes pravzaprav deloma že poslušamo. Podobne razloge smo videli že pri interpelaciji ministrice za zdravje, kjer je spet šlo za vprašanje koncesij, če ga na koncu tako predstavimo, in za vprašanje tega, da se favorizira ravno privatne oziroma zasebne sisteme preko javnih.

Zato mislim, da je tukaj agenda, ki jo ponujajo tisti, ki so interpelacijo pripravili, dokaj jasna, čeprav jo skušajo prikriti za uresničevanje ustavne odločbe. V resnici je v ozadju ravno to, torej financiranje nekega določenega ideološkega oziroma verskega nadzora, predvsem pa tudi krepitev moči zasebnih šol, ki bi lahko potencialno v prihodnosti na nek način spravile iz ravnovesja trenutno situacijo.

Seveda pa po drugi strani obstajajo tudi lise na ministričinem delu, ampak glede na to, da predlagatelji interpelacije niso niti omenili in so se osredotočili samo na to vprašanje, jih verjetno niti nima smisla odpirati.

Dejstvo pa je, da bo treba veliko še narediti na področju izobraževanja, znanosti, verjetno tudi glede športne infrastrukture, njenega financiranja in tako naprej. Ampak verjetno bo to debata za kakšen drugi čas. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Iva Dimic. Pripravita naj se dr. Bojan Dobovšek in gospod Franc Breznik.

IVA DIMIC (PS NSi): Hvala za besedo, predsedujoči. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Današnja interpelacija se bo seveda dotikala različnih tem, vendar je pomembno poudariti določene zadeve, ki so vsem državljanom in državljanom jasne in to tudi zahtevajo, in sicer da so odločbe Ustavnega sodišča zavezujoče in da jih je treba spoštovati. Gospa ministrica, tukaj je vaša največja odgovornost, da se ta izvršitev odločbe Ustavnega sodišča tako dolgo odlašaja in da se potem tudi nenazadnje v Državnem zboru odpirajo neke ideološke in zame osebno lahko rečem celo tudi nestrpne teme.

Kaj vendarle je zasebno šolstvo? Jaz nobenega zasebnega šolstva v Sloveniji še ne poznam. Je javni program, ki ga izvajajo zasebne šole. Naj bo to vendarle že vsem jasno, da država določi, kaj se mora učiti, koliko se mora učiti, kateri so dostopni učbeniki in potem se na podlagi tega tudi v zasebnih prostorih izvajajo izobraževanja. Program je praktično enak javnemu. Jaz sem si par grafov pripravila, da vendarle poskušam predstaviti, kakšna je razlika med javnimi in zasebnimi šolami. Enak program izvajajo, vsi izvajajo enak program. Javne šole imajo to krito 100 %. Zasebne šole, ki izvajajo javni program, imajo krito 85 %. Govorilo se je kdo ogrožaja javno šolstvo. Tukaj je tudi graf, kako ogroženo je naše javno šolstvo. Tukaj kaže, da se praktično 0,7 % otrok šola v zasebnih osnovnih šolah. Bilo je rečeno, da so to otroci iz premožnih družin, da ustvarjamo neke elitne šole, pa vendarle je treba pogledati, iz kako premožnih družin prihajajo ti otroci. Otroci z brezplačno malico na osnovni šoli Alojzija Šuštarja so vsi ti, ki so rdeče obarvani, kar predstavlja 38 %. Otrok, ki se šolajo na osnovni šoli Alojzija Šuštarja in imajo brezplačno malico, je 38 %. Če gremo naprej, pogledajmo otroke z brezplačno malico na osnovni šoli Montessori v Ljubljani, za katero ste tudi rekli, da je elitna šola. Kar 54 % otrok na tej osnovni šoli – pa ne po tistem zakonu, o katerem smo v preteklih tednih govorili, kateri plačilni razred bo imel višje. Že zdaj je v tej šoli 54 % otrok, ki imajo brezplačno malico.

Res je treba poskrbeti za kvalitetno javno šolstvo, da se bodo otroci dobro počutili v šolah. Vse to je res in pod vse to se podpišem. Vendar je pomembna ena razlika. Če dam graf, na katerem je delež plačanih ur matematike v javni in zasebni šoli. Za 6. razred osnovne šole prilagojeno v oddelku z 28 učenci je iz javnih sredstev plačanih 140 ur poučevanja učitelja matematike. To je javna šola, 140 ur. V zasebni šoli, ravno tako v 6. razredu z 28 učenci na oddelku, pa se plača iz javnega programa 119 ur, 21 ur matematike do predpisanih 140 ur poučevanja pa plačajo starši. O tej razliki govorimo. Govorimo o istem programu in o isti vsebini, vendar se različno lahko interpretira, če se ne želi ljudi enakovredno obravnavati in spoštovati to, kar so dosegli, da se tudi spoštuje odločba Ustavnega sodišča.

Veliko besed je bilo danes – javno šolstvo, javno zdravstvo. Kaj so zadnji meseci pokazali naši

državi? Da stranke, ki kotirajo bolj na levi strani, zagovarjajo in besnijo, kako pomembno je javno zdravstvo in kako pomembno javno šolstvo, pa vendarle vidimo, kaj pomeni javno zdravstvo za tiste, ki so njim ljubi. Ali pa, koliko imajo vsi ljudje od tega javnega zdravstva, ki je javno zdravstvo in ga zagovarjam, vendar ne to, da moraš 20 tisoč evrov plačati, da prideš na neko listo. Upam, da bodo to organi pregona seveda pregnali.

Pa tudi javno šolstvo. Spoštovana gospa ministrica, to, da niste izpolnili odločbe, je drugi korak, za katerega sem prepričana, da terja nenazadnje razmislek, če niste mogoče enostavno dobesečno lahko tudi ujetnica lastne koalicije ali karkoli, za vaš odhod. Ker jaz sem osebno vaš odhod pričakovala že, ko se je v javnem zgodila afera dodatkov za stalno pripravljenost in ste bili notri vpleteni. To je javno šolstvo. To je zame javno šolstvo in javno zdravstvo, ki na eni strani določenim omogoča, da na račun javnega šolstva in javnega zdravstva izkoriščajo vse tiste, ki dejansko nimajo za toplo malico ali pa za plačilo kakšne dodatne ure kakšnega krožka. In reči, da moramo mi za to skrbeti, seveda, ker zadaj vendarle pričakujejo neke dodatke za stalno pripravljenost ali pa za kakšne malo prej opravljene operacije. Mene nenazadnje to zelo boli.

Kdaj bomo vendarle spregledali, da moramo delati v dobro ljudi, da moramo gledati v dobro naših prihodnjih rodov? Ne bodo zasebne šole praznile naše šole, prenizka rodnost jih bo izpraznila. Kaj pa mi naredimo kot poslanci tega državnega zbora za to našo prenizko rodnost in posledično prazne javne šole? Praktično nič. Ja, topel obrok, tudi to je polemika, ki se vleče že vse od leta 2014. Že takrat sem postavila poslansko vprašanje takratnemu ministru Pikalu, to je bilo 26. 3., kaj se bo vendarle naredilo za otroke, saj je bila takrat tudi afera, ko jim je piskalo, ker starši niso imeli dovolj, da bi plačali položnice. To se še zmeraj danes dogaja in to je slika naše socialne države. Na eni strani lačni otroci, neplačane položnice staršev, ki niso krivi za to, lahko je bolezen doma, lahko je izguba službe, vendar, kot pravimo, je skozi mesec treba preživeti. In grafi, ki dokazujejo, da v teh zasebnih šolah, ki izvajajo javni program, ki ga predpiše država ... Kar pa je najpomembnejše, ker je bila danes izražena bojazen, da se ne bi zgodilo kot v Avstriji, da bi se mogoče mladino neprimerno vzgajalo, ampak ministrstvo ima možnost nadzora teh šol, teh javnih ustanov, tako javnih kot zasebnih. Saj vendar obstaja inšpekcijski nadzor, obstajajo nadzorne službe, ki to omogočajo. Ampak mi se vrtimo v nekem začaranem krogu, ker če bi vse to dobro delovalo, očitno v tej državi ne bi imeli niti izkoriščanih delavcev v Loški dolini, pa vemo, kakšna afera je bila, pa tudi tam je inšpektorat na nek način zatajil.

Rečeno je bilo, da hodi v zasebne šole elita. Jaz bi rada videla vendarle nek graf, da bi to

dokazali. Jaz sem prepričana, da imajo te zasebne šole podatke tako kot javne, kdo so njihovi starši, da se pogleda, kdo je v teh šolah. V teh šolah so v glavnem otroci iz velikih družin. Ravno to je še en ukrep neizvrševanja odločbe Ustavnega sodišča, pritisk na velike družine, zato da ne bodo imele možnosti takega izobraževanja in ga enostavno potisneš na drugo stran. Tako kot je bilo že z ukinitvijo štipendij po Zakonu o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, otroški dodatki starejšim od 18 let. Mi tu govorimo, kako ščitimo socialno državo. Jaz ne vem, koga vi ščitite, ampak za tiste, ki resnično potrebujejo socialno državo, ki so na dnu, ki so na pragu revščine, zagotovo tak način ni ščitenje, ampak je pehanje v še večjo agonijo in ljudje dobesedno že ne vejo več, kaj bi naredili, kako bi obrnili, da bi se prebili skozi mesec.

Ministrica, vi imate polno odgovornost, da se te agonije ni preprečilo, zato bomo v lastnem imenu in imenu poslanske skupine glasovali za vašo razrešitev danes.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa Dimic.

Besedo ima dr. Bojan Dobovšek.
Izvolite, gospod Dobovšek.

DR. BOJAN DOBOVŠEK (PS NP): Hvala. Spoštovani vsi, ki spremljate to sejo!

Bistvo današnje razprave je nespoštovanje odločb Ustavnega sodišča in nedelovanje pravne države, kar je nekako rak rana te vlade. Fluidna pravna država, ki jo imamo, nam, državljanom, polzi iz rok, kajti ne spoštuje se prava, ne spoštuje se predpisov in ti predpisi se ne izvajajo. Temelj prava je, da omejuje samovoljo suverena. Mi smo stopili v Sloveniji s to vlado še korak naprej. Ne samo, da se ne spoštuje, tudi prisvaja se pravo.

Pri tem sta dva glavna problema. Eden je neizvrševanje že obstoječe zakonodaje, kjer bi opozoril na izvrševanje zakonodaje na vseh nivojih, od osnovnošolske do visokošolske. Še večji problem pa vidim na področju raziskovanja. Neizvrševanje tega, kar zakon že predpisuje. Črpanje sredstev iz kohezijskih skladov, to je velik problem raziskovalnega dela na univerzah. Lahko bi izpostavil tudi problem financiranja po Zakonu o izumih, in sicer vprašanje financiranja podpornega okolja za prenos tehnologij. Vidimo, da se v dobi digitalizacije družbe dobršen del informacijske tehnologije prenaša na Ministrstvo za javno upravo, kar onemogoča delo raziskovalnim inštitutom in zavodom. Tu pogrešamo bolj močno delo ministrstva, da se upre drugemu ministrstvu in postavi za tiste, ki v njihovem ministrstvu nosijo razvoj. Da ne omenjam še tretje dejavnosti, športa, kjer pričakujem večjo transparentnost porabe sredstev in revizijo porabe sredstev za graditev infrastrukture, za organiziranje prireditev in za delo z mladimi.

Skupni imenovalec je torej neizvrševanje zakonodaje in financiranje vseh dejavnosti. Bolje bi bilo, da se pogovarjamo o kvaliteti izvajanja, ne pa o tem, ali bo to izvajanje javno ali zasebno. Bistvena je kvaliteta in izvrševanje zakonov, ki že sedaj omogočajo tovrstno izvajanje.

Zaradi vsega navedenega je prav, da opravimo razpravo o tej tematiki in da izpostavimo probleme, ki so pereči za našo družbo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vam, dr. Dobovšek.

Gospod Franc Breznik, beseda je vaša. Izvolite.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala, gospod podpredsednik.

Mislím, da bi lahko tam, kjer je kolega Dobovšek zaključil svojo razpravo, jaz nadaljeval. Ne bi rad ponavljal.

Torej pogledjmo danes razpravo, ki je tekla do tega trenutka, ura je dobesedno 13.05, imamo nekaj ur razprave. Pogledjmo torej, kako je tekla razprava in kakšni so bili očitki in kakšna je bila kontra argumentacija s strani ministrice in tudi nekaterih poslancev, tako opozicije kot koalicije, ki so branili nespoštovanje odločitve Ustavnega sodišča.

Prva zadeva, pogledjmo odgovor ministrice: Ustavno sodišče je odločilo s 5 proti 4. To je torej temelj, da se ustave, ustavnega določila ali pa ustavne presoje ne spoštuje. 5 proti 4 je odločilo. Mi smo torej nek zakon sprejeli, 20 poslancev SDS je bilo proti, jaz kot poslanec SDS torej pridem na ulico in ne rabim spoštovati tega zakona, ker je bilo vseeno 20 poslancev proti. To je ta protiargumentacija ali pa argumentacija, ki ne vzdrži normalne presoje, spoštovani kolegi.

Nadaljevanje. Širjenje ideologije preko zasebnega šolskega sistema. Dajte mi povedati, katero ideologijo je širilo 0,7 % zasebnih osnovnih šol in recimo 3 % srednjih šol. Dajte mi povedati, katero ideologijo so širile. Naštejte mi ideologije, ki jih širijo. Poznamo pa ravno kontra javno osnovno šolstvo. Spomnimo se relativiziranja zločinov bivše komunistične oblasti, oblačenje raznih pionirčkov na osnovnih šolah, jih jemati dobesedno kot neko orodje v obliki neke indoktrinacije. Na to ministrica, kolikor jaz vem, nikoli ni odgovorila, na takšne zadeve, o katerih bi morala kaj povedati. To, kar dela recimo Nemčija, kjer vodijo že otroke na morišča, da jim kažejo, kaj je počel en izmed totalitarizmov.

Ampak naj se vrnem. Kolega Matić je rekel: "Ne rabimo spoštovati Ustave, zato ker tudi vi, ko ste bili na oblasti, niste spoštovali odločitev Ustavnega sodišča." Totalna laž. Tudi pri izbrisanih je Slovenska demokratska stranka ves čas, tudi v tistem mandatu, ki ga je imela popolnega, ves čas vlagala zakonske predloge za ustavni zakon, kot pa veste, pa moramo

ustavni zakon sprejeti z ustavno večino, kolega Matić. Mi smo vlagali predloge. Celó kolega Grims je napovedal – če boste pogledali posnetke, mislim, da imate celo na YouTube –, kaj se bo zgodilo, če ne bomo sprejeli ustavnega zakona in kaj se bo zgodilo na sodišču za človekove pravice v Strasbourgu. In točno to se je zgodilo. Ampak mi smo pravi čas in ves čas vlagali zakone in smo spoštovali ustavno odločbo. Smo jo spoštovali, kakršnakoli je bila.

Nadaljevanje. Vpliv katoliške cerkve na Slovenskem kot neka indoktrinacija naših učencev v zasebnih osnovnih šolah, kjer je pač cela pobuda na Ustavno sodišče šla iz ene izmed katoliških srednjih šol, ki ima tudi osnovno šolo. Zanimivost, ki sledi temu, je v dveh vzrokih ali pa dveh posledicah, ki jih poznamo. Prva zanimivost je bila, da smo pred dvema letoma s strani ene zasebne univerze dobili vsaj prvič neko sprejemljivo lestvico kvalitete osnovnih in srednjih šol na podlagi kasnejših uspehov pri vpisu v srednjo šolo ali na podlagi zlatih maturantov, koliko so jih torej imeli in na podlagi vsega tega. Kaj smo ugotovili? Od tiste malenkosti, tudi srednjih šol, sta dve katoliški gimnaziji zasedli, bili sta torej enakovredni ali boljši, če pogledamo, da je samo 3 % zastopanost, mesti na vrhu. Tako je tudi pri teh minimalnih osnovnih šolah, 0,7 %, če ovrednotimo, so po kvaliteti v vrhu. To je bil problem. Problem je bil konkurenca, ki nastopi, problem je bil zrcalna slika, kaj se da narediti s 85 % financiranja tistega javnoveljnega programa. Tu je potem problem šolskih sindikatov in tako imenovane šole za ravnatelje, ki monopolizirajo in postavljajo ravnatelje po svoji volji in tako naprej.

Drugi del indoktrinacije, o kateri sem prej govoril. Treba se je spomniti tudi na zgodovino tega šolskega sistema, kako je nastajal. Ko govorite o slovenski katoliški cerkvi, potem se morate spomniti, kdo je sploh postavil našo nekdanjo elito. Kdo je bil zaslužen za to, da smo v Ljubljani leta 1919 sploh dobili univerzo ali pa še pred tem obvezno osnovno šolstvo v času Marije Terezije in vsega ostalega? Tega ne bi bilo, če ne bi bilo katoliške cerkve, če ne bi bilo župnika Luke Knaflija – ki je umrl leta 1671, rodil pa se je v Ribnici kot naš kolega Tanko –, ki je postavil Knaflijevo ustanovo kot najstarejšo slovensko ustanovo za šolanje takrat kranjskih študentov na Dunaju. To je bila osnova naših intelektualnih elit. Katoliška cerkev je bila torej najbolj zaslužna. Da samo povem, kdo je dobil štipendije in kdo je lahko bival v Knafljevi ustanovi. Danes je Knafljeva štipendija, govorimo pa tudi o tako imenovani štipendiji dr. Henrika Tume. Spomnimo se samo Jerneja Kopitarja, Franceta Prešerna, Simona Jenka, Ivana Tavčarja, Henrika Tume, Plemlja in Melika kot geografa. Vsi ti ljudje so se takrat šolali v središču srednje Evrope, v intelektualnem in kulturnem središču na Dunaju. Vsi ti so prenesli ta internacionalni duh tudi v Slovenijo. Zaradi tega smo mi dobili velike Slovence. Miklošič je

postal na Dunaju rektor dunajske univerze in tako naprej. Imeli smo torej elito, ki se je 300 let izobraževala na relaciji Dunaj-Budimpešta-Krakov in tako naprej ter potem Pariz. Takrat je bil trg duhov, trg intelektualnih duhov z različnih kulturnih vidikov, in to pomeni konkurenco, to pomeni različni pristop tudi do problema, tudi v znanstvenih razpravah, v znanstvenih problemih, v znanstvenem proučevanju, spoštovani kolegi.

Ta trg duhov se mora začeti tudi na ravni osnovne šole. Spomnite se našega izobraževanja v osnovni šoli, naše indoktrinacije, tistih, ki smo recimo rojeni pa 1970, ki smo že hodili v osnovno šolo v 70. letih. Recimo kazarje s prstom, kje so razvite socialistične država, kje je gnili kapitalizem. Ko sem kot otrok vprašal, zakaj noben Nemec, Avstrijec in Švicar ne hodi delati v Jugoslavijo, če je tukaj razvit socializem, seveda ni bilo odgovora. Zakaj vsi bežijo v ta gnili kapitalizem? Ni bilo odgovora. Kdo je vprašal mojega očeta, da mi da pionirsko kapico v osnovni šoli? Kdo je mene sprejel proti moji volji v Socialistično mladino Slovenije? In ti isti učitelji, ta isti duh še vedno živi v teh šolah. Ta isti duh še vedno živi v teh šolah. To je problem. Problem je, da zasebno šolstvo trči v neko doktrino, ki še tukaj vlada. Isti, ki zagovarjajo ta isti šolski sistem, torej javni, svoje otroke šolajo na elitne šole, celo osnovne v tujini. Hodijo v srednje šole v tujino in na zasebne fakultete v Ameriko. Zagovarjajo javno zdravstvo. Milan Kučan, ko je prvič imel problem z zdravjem, je takoj šel v tujino na operacijo. Pokojni Janez Drnovšek v tujino. Janez Janša kot predsednik Vlade ob razlitju slepiča ni šel v Klinični center v Ljubljano, ampak je šel v Maribor pokazati, da zaupa slovenskemu sistemu.

Kolegi, ko gre za narod, potem mu ponujate vse javno. Ko gre pa za vaše, za vas in za vaše družinske člane, pa ne živite od javnega, ampak zasebnega, vsega tistega, kar je zasebni sektor ustvaril. Jaz sem enkrat tukaj dejal, in to tudi verjamem, da je vse, kar imamo pred seboj, nastalo zaradi tega, ker ljudje različno razmišljali. Ta zahodna civilizacija, je nastala zaradi tega, ker so različno razmišljali, zato ker je prišlo do trka teh duhov. Danes ne bi imeli luči, ne bi imeli iPadov, iPhonov, ne bi govorili v Phillipsove mikrofone in vsega ostalega. Vse to je nastalo zaradi tega, ker sta javno in zasebno šolstvo sodelovala z roko v roki in so ljudje imeli svobodno odločitev. V Sloveniji pa leta 2016 na podlagi takih razprav, kot jih imate, tako zatohlega duha, tako ozkih, zelo skromnih razprav, ki jih imate, duhovno, kažemo na to, da tega preboja tudi v znanstveni odličnosti ne bomo nikoli sprejeli, zato ker v tako mali populaciji ljudi uničujete v njihovem najbolj občutljivem obdobju, torej osnovni šoli, kjer imate posebne talente in kjer bi zasebno šolstvo ravno lahko odkrivalo te talente na drugačen način. Koliko ljudi, ki tukaj zagovarja javno, ima svoje otroke vpisane v waldorfske šole? Pa tudi polno kolegov socialistov ima svoje otroke

recimo na škofjski gimnaziji tako v Mariboru kot v Ljubljani. Ravno tu se kaže ta zadeva. Nočem govoriti o njihovih imenih. Marsikoga poznam in nočem razkrivati, ker sem fer človek, ampak hočem povedati, da zdrava tekmovalnost mora biti. Mora biti spopad duhov, kot pravimo. To mora obstajati, spoštovani kolegi.

Da bo 0,7% zasebnega šolstva uničilo javni šolski sistem, kolegi, je ena nenormalna ideologija in nenormalno stanje, o katerem vi sedaj razpravljate. Uničili pa bomo našo prihodnost. Spomnimo se tudi, v kakšnem duhu se vzgajajo naši učenci, ki so v javnih osnovnih šolah –teoriji spola, kristjanofobiji, sekularizacija, da ne govorimo o tem, da se še stalno relativizira bivši sistem, da se hvali demokratični socializem, ki baje deluje - jaz ne vem, kje – in tako naprej. Vse to je problem. Problem je, da zasebno šolstvo temu nastavlja zrcalo. To je problem zasebnega šolstva.

Spoštovani kolegi, to, da mi danes govorimo o tem, da je pač nekdo drug kršil Ustavo, mi jo pa tudi lahko sedaj kršimo, ali da v skladu s to odločbo ne rabimo v nekem normalnem roku vzpostaviti tega zakonskega temelja, se mi zdi nesprejemljivo. To ravno kaže na ta lobi, ki obstaja v Sloveniji, to monopolizacijo na celem področju – v zdravstvenem sistemu, v šolskem sistemu, v medijskem prostoru, v gospodarskem sistemu preko družb v državni lasti. Vse to kaže na neko zatohlost, neko slovensko posebnost in kaže na to, da ravno tu jemljemo prihodnost številnim generacijam.

Še ena takšna neumnost, ki jo izjavljate ves čas o socialno ogroženih mladih ljudeh, torej kaj pomeni, da gre v zasebno šolstvo. Če bi zakon sprejeli v takšni sferi, kot ga je postavilo Ustavno sodišče, potem ima nekdo iz socialno šibke družine možnost izbire, da gre na javno šolo, ki bi bila morda bolj pisana ali pa lahko vpliva na dvig njegovega talenta, ki ga ima. Nekdo je boljši recimo v matematiki, drugi je boljši v tujih jezikih, tretji je boljši v geografiji, četrti je boljši v glasbi in tako naprej. Marsikatera zasebna šola je bolj specializirana na nekaterih področjih.

Kolega Matić razlaga o Avstriji. Ne vem, koliko časa ste vi bili v Avstriji, razen da ste hodili ter mogoče švercali kavo in kakšen računalnik v starih komunističnih časih. Sam sem živel več kot pet let na Dunaju. Kako gledajo na Dunaju na zaseben šolski sistem? Prvič, gre za elitizem. Imajo celo vrsto ameriških osnovnih šol, tujih osnovnih šol, katoliških osnovnih šol, kjer je možnost tudi, da dobite recimo del denarja iz posebnih štipendij, tudi že za osnovne šole, potem pa za srednje, zato da se izredno talentirani otroci lahko tam izobražujejo. V ameriškem vrtcu na Dunaju recimo otroci že pri petih letih govorijo vsaj pasivno najmanj tri jezike. Tak ameriški vrtec sedaj obstaja v Zagrebu, v vseh večjih mestih in tako naprej. Hočem povedati, da mora biti možnost izbire v neki državi, ki ima neko demokratično večino razmišljanje, postavljena na prvo mesto.

Nenazadnje Ustava v 57. členu govori, da je izobraževanje svobodno. Starši morajo imeti svobodno izbiro, seveda do veljavnega programa. Zasebne šole, tiste, ki dobijo podporo ministrstva, imajo prav tako javno veljavni program in ga izvajajo. Kot pa je kolegica prej rekla, pa seveda za to obstajajo institucije, kot je inšpektorat, ki to nadzoruje. Tukaj ne vidim nobenega problema.

Danes se ukvarjamo z nekim temeljnim pojmovanjem kaj sploh pomeni svobodna izbira, kaj pomeni konkurenca in kaj pomeni spopad duhov, kar je osnova neke resne države, ki hoče imeti neke izdelke z visoko dodano vrednostjo in v majhni populaciji ljudi poiskati svoje najboljše talente. Svoje najboljše talente najdemo ravno tako, da tudi pri izobraževalnem procesu poiščemo različne pristope vsakega od nas, vsakega posameznika. Vi danes točno to omejujete, zato ker ste sami bili produkti tega komunističnega enoumja, komunističnega izobraževalnega sistema in s tem enoumjem uničujete prihodnost mlajšim generacijam ljudi in posameznikom. To je bistvo današnje razprave v parlamentu.

Želim si, da postavite protiargumente temu, kar jaz govorim, zakaj potrebujemo zasebno šolstvo, zakaj potrebujemo tekmovalnost, zdravo tekmovalnost, zakaj potrebujemo drugačne pristope. Marsikateri problem človeštva v znanosti so reševali ljudje, ki so šli izven rednega šolskega sistema. John Lennon nikoli ni končal glasbene akademije, pa danes velja za enega od genijev glasbe in ga vsi radi poslušate. Ali je bil zaradi tega slabši? Da se ne spomnimo na vse ostale znanstvenike, ki so imeli marsikdaj probleme v rednem šolskem sistemu in so se morda prešolali v zasebni šolski sistem in jim je uspelo. Seveda tudi obratno. Ne smemo reči, da vrhunski znanstveniki niso prišli tudi iz rednega ali pa javnega šolskega sistema. Ampak morata delovati z roki v roki. Ne more biti pozitivno diskriminiran javni šolski sistem. Ne moremo govoriti o zasebnem šolskem sistemu, da indoktrinira, da je ničen, da je slabe kvalitete in tako naprej. Kdo lahko to ocenjuje? Mi vsi, ki smo bili del javnega šolskega sistema, ali nekdo, ki daje kritiko, ki je poskusil en in drug sistem?

V najboljših ali pa tistih državah okoli nas, s katerimi bi se vsaj v sanjah želeli primerjati, ki imajo najvišji standard, imajo njihove državljanke in državljani kombinacijo zasebnega in javnega in dobro funkcionira. V Ameriki najboljša državna univerza, če gremo na področje univerzitetnega izobraževanja, zaseda recimo komaj deseto mesto. Prvih devet je torej zasebnih. To kaže na to, da vaše trditve in vaši argumenti ne držijo in da normalen zahodni svet funkcionira popolnoma drugače, mimo Slovenije, spoštovani kolegi in kolegice. Kaže na to skromnost razprav, kaže na neko maloumsko veleposest, ki jo imamo v glavah, diapazon, ki ga ne moremo širiti, ker smo zaprti še vedno v nekem prostoru in mislimo, da se Evropa in svet sučeta okrog nas. Ampak vsi se nas bodo počasi izogibali.

Tudi tu bomo zmanjšali možnost priključitve ali vključitve naših osnovnošolcev, srednješolcev, univerzitetno izobraženih posameznikov v nek globalni prostor sveta in Evrope.

Danes je treba razumeti, v katerem času in prostoru živimo, spoštovani kolegi in kolegice. Mi živimo v globalnem svetu. Naši kadri, naši diplomanti, naši maturanti se morajo spopadati in se bodo spopadali s svetovno konkurenco, v času neverjetnih iznajdb, neverjetnih povezovanj, neverjetnih digitalnih transformacij in tako naprej. Smo pred četrto industrijsko revolucijo, mi bi pa vanjo vstopili s šolskim sistemom Josipa Visarijonoviča Lenina. To pač ne gre, spoštovani kolegi in kolegice. To pač ne gre.

To je bistvo današnje razprave. Današnja razprava je temelj. Temelj je, da se spoštuje ustavo, temelj je, da se spoštuje odločbo Ustavnega sodišča, temelj je, da se zasebno šolstvo akceptira, temelj je, da se vzpostavi konkurenco na tem področju, temelj je, da starši in otroci dobijo možnost druge izbire, in nenazadnje je temelj, spoštovani kolegice in kolegi, da zaživimo boljše življenje, bolj odprto življenje, svobodno. Da se kljub temu, da imamo različne poglede na neko problematiko in imamo različne rešitve, toleriramo med temi rešitvami in da enkrat zmagata ena rešitev, enkrat druga.

V primeru zasebnega šolskega sistema bom interpelacijo proti ministrici podprl, ravno zaradi tega, ker se mi zdi, da je imela zadosti časa od januarja 2015, odkar je bila uradno objavljena odločba Ustavnega sodišča. Kovanje statusa quo in nedejavnost na tem področju sta temelja za interpelacijo. Da ne govorimo o tisti drugi fazi, o dualnem šolskem sistemu, ki je nujno potreben, kar bi bila spet lahko razprava za naslednjo interpelacijo. Avstrijci so recimo zadnjič rekli, da če pri njih pade dualni šolski sistem, pade celo gospodarstvo in so v desetih letih reveži. Mi smo pa še glede srednjega šolskega strokovnega izobraževanja še vedno v letu 1970, v času, ko smo sprejeli usmerjeno izobraževanje. Tega v bistvu nikoli nismo res odpravili. Tudi tam ostaja.

Ampak to ni temelj današnje interpelacije proti ministrici. Temelj je nespoštovanje ustave, in to je osnova. Če ustave ne spoštuje nekdo, ki je na funkciji ministra za izobraževanje, ki predstavlja tudi najvišjega intelektualnega ministra, potem je to žalostno. To je žalostna podoba Slovenije leta 2016, žalostna podoba neke vlade ali pa neke koalicije, ki je uspela zmagati na volitvah s tem, da je politično konkurenco spravila v zapor, s tem da se je v prvih mesecih ukvarjala s tem, da enega izmed poslanskih kolegov spravi iz parlamenta, za kar vam je Ustavno sodišče vedno povedalo, da ni res. Še danes obtožujete ljudi, ki so nedolžni, jih ponovno javno obtožujete tukaj v parlamentu. To je ta žalost, to je to vaše razumevanje demokracije. Ne zamerim vam, ker ravno to razumevanje demokracije izhaja iz tistega šolskega sistema,

ki ga danes branite. To je bistvo vsega. Vi branite šolski sistem zaradi tega, ker boljšega niste poskušali.

Kot je rekel en stari pregovor, človek, ki je celo življenje gledal konjski rep, dalje od konjskega repa nikoli ne bo videl. Najlepša hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Replika, dr. Matić.
Izvolite, beseda je vaša.

DR. DRAGAN MATIĆ (PS SMC): Hvala za besedo, predsedujoči.

Gospodu Brezniku vendarle moram malo odgovoriti.

Govoril je o maloumski veleposesti. Sam je veleposestnik arogance in nesramnosti, ko mene obtožuje, da Avstrijo poznam samo zaradi mojega domnevnega švercanja kave oziroma cigaret, ali česa me je obtožil gospod Breznik. Jaz ne čutim potrebe kot on, ko na vsaki drugi ali pa tretji seji, ko nastopa, razlaga, kako je delal v neki fabriki v tujini – se mi zdi, da v Siemensu ali kje – in je tako zelo fasciniran od teh časov, da zmeraj znova in znova ponavlja o tej svoji krasni življenjski izkušnji. Gospod Breznik, jaz sem bil eno leto na Dunaju na ustanovi Institut für Österreichische Geschichtsforschung. Tja sem hodil na univerzo in Avstrijo ter Dunaj zelo dobro poznam. Kot rečeno, tam sem živel eno leto. Če vas zanima, od kje poznam Avstrijo, vam to lahko razložim prav prijazno in ne z nekimi podcenjujočimi insinucijami kot vi.

Kar se pa tiče vaših trditev, kako zelo ste si prizadevali v vašem mandatu. Ja, vlagali ste ustavne zakone, ki so imeli pa edini namen, da zaobidejo odločbo Ustavnega sodišča. Edini. Zato sploh ni čudno, da niste dobili dveh tretjin v Državnem zboru. Kasneje pa je prišel človek, ki je to uspel narediti. In kaj je dobil v zahvalo? To, da ste ga interpelirali. Ker je izpolnil sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice. To je vaše ogledalo in to je spričevalo odnosa SDS do odločb Ustavnega sodišča. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Nadaljujemo.
Gospa Vesna Vervega, beseda je vaša, izvolite.

VESNA VERVEGA (PS SMC): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovana ministrica, spoštovani predstavniki ministrstev, Vlade, kolegice in kolegi poslanci.

V svoji razpravi bom opredelila nekaj argumentov, o katerih je prej nekako povpraševal kolega Breznik. Bi pa uvodoma povedala, da nihče od dosedanjih razpravljalcev Stranke modernega centra ni zatrdil, da se odločba ne bo upoštevala. To nenazadnje dokazuje tudi to, da je novela zakona že v medresorskem usklajevanju.

Druga stvar. Tudi tega, da bo zasebno uničilo javno, nismo rekli. Tega absolutno ne zastopamo oziroma smatramo, da se to ne bo zgodilo oziroma se ne more. Razmerje med javnim in zasebnim je namreč postavila oziroma urejala že bela knjiga iz leta 1995, in to med drugim tako, da zasebne šole staršem omogočajo vzgajati in izobraževati v skladu s posebnimi religioznimi ali moralnimi prepričanji. To torej resorno ministrstvo, ministrica in tudi Stranka modernega centra zagovarjamo že od samega začetka.

Vendar omogočanje zasebne iniciative nikoli ni bilo brezpogojno. Omejevalni pogoji se med drugimi ves čas nanašajo samo ali pa izključno na kakovost vzgojno-izobraževalnih programov, predvsem zasebnih šol. Večkrat sem v svojih razpravah o tem do sedaj poudarjala in bom poudarila še enkrat, kar v bistvu predlagatelj v vsebini interpelacije ne ločujejo. To bo pravzaprav tudi nek odgovor kolegici Dimic, ki je prej govorila o tem, da vsi, tako zasebne kot javne šole, izvajajo isti javni program. To namreč nekako ne drži. Javno veljavne izobraževalne programe sprejme minister v sodelovanjem s pristojnim strokovnim svetom, zasebne šole pa javno veljavni program pridobijo in jih kot predlagateljice tudi same oblikujejo. Vsebina in postopek sprejemanja takšnega programa pa se določi v aktu o ustanovitvi določene šole, torej te zasebne šole. Zato ni nujno, da gre za enak predmetnik, enak program, mora pa se zagotavljati enak vzgojno izobraževalni standard oziroma morajo biti stvari v skladu s cilji, ki so določeni v 2. členu ZOVFI, kar nenazadnje potrди tudi strokovni svet. V enem od zbornikov, ki je izšel kot reakcija na odločbo Ustavnega sodišča, s naslovom Zasebno šolstvo za skupno dobro, lahko preberemo – stran 23, mag. Miha Skubic, Zasebno šolstvo in ustavodajalčeva dilema – da je vse strahove glede zasebnih šol možno zadovoljivo rešiti na zakonski ravni. Dalje: "Strinjati se je namreč mogoče, da je veljavna ureditev, ki pred ustanovitelje zasebnih šol ne postavlja visokih kakovostnih in drugih meril za priznavanje javne veljavnosti izobraževalnih programov, pomanjkljiva. V skupnem javnem oziroma družbenem interesu je namreč, da mlade generacije prejmejo kakovostno osnovno izobrazbo." Ministrica s temi predlogi novele krepí tudi večkrat omenjene vzvode, ki naj bi jih ministrstvo imelo, da uredi to problematiko.

Ko smo že pri očitkih, bi rada odgovorila še na enega, ki ga omenjate v sami interpelaciji, to pa je, da starši šoloobveznih otrok že od leta 1996 neupravičeno plačujejo šolnino za svoje otroke, kar je seveda eden izmed razlogov za odpravo neustavnosti, za to diskriminacijo pa naj bi bila tudi odgovorna ministrica. Vendar, kolikor mi je znano, šolnin ne plačujejo od leta 1996, saj večina zasebnih šol programa osnovne šole takrat še ni izvajala, razen seveda waldorske šole, ki ima koncesijo in je 100 odstotno financirana od leta 1991. Podatki namreč

kažejo, da Osnovna šola Alojzija Šuštarja izvaja javno veljavni program od šolskega leta 2008/2009, Montessori inštitut od 2011/2012, Waldorfska šola Maribor 2015 in nov Vzgojno-izobraževalni zavod Antona Martina Slomška, Osnovna šola Montessori od lani. Prav tako vse te šole šolnine ne zaračunavajo od začetka svojega delovanja. Zakaj torej pravzaprav starši plačujejo oziroma so plačevali šolnino? Ali samo zaradi doplačevanja izvajanja obveznega dela programa? Če je temu tako, potem prepoved zaračunavanja šolnin, ki je predlagana, v bistvu odpravlja to diskriminacijo in ne bi smela predstavljati problema.

Tudi Ustavno sodišče se je v 25. točki izreka zelo jasno opredelilo: "Pravica do brezplačnega obiskovanja obveznega javno veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja od države namreč ne zahteva, naj financira tudi izvajanje nadstandardnih ali razširjenih vsebin, s katerimi zasebne šole zasledujejo svoje partikularne interese." Sicer moram povedati, da se ne sama morem strinjati z dikcijo "brezplačna", kajti naša šola dejansko ni brezplačna, je pa javno financirana iz javnih sredstev. To pa ja. Zato dejstvo, ki ga poudarjate, da starši šoloobveznih otrok že od leta 1996 naprej neopravičeno plačujejo šolnino, ni tako enoznačno, kot bi ga želeli prikazati, še manj pa je za to neposredno odgovorna ministrica.

Pa še en vidik bi mogoče rada izpostavila. Večkrat smo slišali, da imamo v Sloveniji in tudi v Evropi majhen delež zasebnega šolstva. To beremo tudi v odločbi Ustavnega sodišča. Vendar velikokrat ni jasna opredelitev, kaj pravzaprav je to zasebna šola, kakšna je definicija zasebne šole. Ali je to tista šole, ki je financirana z zasebnim kapitalom ali tista, ki jo ustanovi zasebno pravni subjekt? Definicija zasebne šole v okviru OECD pa govori o zasebnih šolah, ki so neodvisne in za svoje delovanje od države prejmejo lahko manj kot 50 % javnih sredstev, lahko pa tudi več kot 50 % javnih sredstev. Kam sedaj lahko umestimo ali uvrstimo naše zasebne šole, ki imajo koncesijo, naše zasebne šole, o katerih sedaj govorimo, to so zasebne šole brez koncesije, ki niso vključene v mrežo javnih šol? Kaj je torej pravzaprav zasebna šola?

Pa bom nekako tukaj zaključila. Res je, da si je ministrica vzela malo več časa za to, da uresniči odločbo Ustavnega sodišča, za katero je sicer Ustavno sodišče določilo rok, kot ga je pač določilo, vendar to še ne pomeni, kot sem rekla uvodoma, da ta odločba ne bo uresničena in upoštevana. Prav tako je treba imeti v mislih, da je treba poleg finančnega vidika upoštevati tudi druge rešitve, o katerih sem govorila, pa tudi moji kolegi še bodo.

Kot je poudarjeno že v našem stališču, stališču Poslanske skupine Stranke modernega centra, bi bila današnja interpelacijska razprava veliko bolj na mestu, če bi njeni predlagatelji redno in pravočasno izpolnjevali nekatere druge ter bolj

nedvoumne in jasno opredeljene odločbe Ustavnega sodišča.

Se bom pa nekako navezala tudi na kolegico Kustec Lipicer, ki je prebrala oziroma povedala uvodno stališče, da je včasih pa dobro tudi to, da si ob takšnih razpravah drug drugemu nastavimo politično ogledalo. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa Vervega.

Gospod Lisec, dam besedo vam kot predlagatelju, sledi pa gospa ministrica. Gospod Lisec, izvolite, beseda je vaša.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik, za dano besedo.

Očitno bosta klasični zgodbi predstavnikov koalicije dve. Ena je, da si nastavimo ogledalo, druga pa, da je Vlada dala predlog zakona v medresorsko usklajevanje. Glede ogledala smo že dvakrat povedali, da smo ustavno odločbo iz leta 2002 glede istospolnih vsaj nekako rešili v zakonu leta 2005. Glede izbrisanih smo večkrat dali že pobudo za ustavni zakon, pa ste ga zavračali. Spoštovani, 9. 1. lani je začel veljati enoletni rok za uveljavitev odločbe Ustavnega sodišča. V tem času smo dvakrat predlagali zakon Poslanske skupine SDS, pa ste ga zavračali. 8. 9. letošnjega leta vložimo interpelacijo in kar naenkrat gre baje – to bo ministrica kasneje verjetno potrdila – 2. 11. nek zakon v medresorsko usklajevanje. Veste, koliko časa je od 9. 1. pa do 2. 11.? Skoraj 2 leti. Če je to ta hitrost izpolnjevanja odločbe Ustavnega sodišča, ki je dalo rok eno leto, potem ima problem v prvi vrsti ministrica, ker očitno uradniki ne naredijo svojega posla, to pa je, da čez vikend preberejo odločbo Ustavnega sodišča, ki je dokaj kratka in zelo jasna, in napišejo zakon.

Mi verjamemo, da je tudi ta interpelacija prisila tako ministrici kot verjetno tudi predsedniku Vlade, ki verjetno še vedno nesrečno hodi po različnih koncih naše države, ker odločba še ni vključena v zakonske diktije Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Skratka, ta naša interpelacija je očitno ključni povod, da so se na ministrstvu zganili. Kajti, kot rečeno, tisto gradivo, ki je bilo na E-demokraciji objavljeno aprila letošnjega leta, problematike, ki jo je zapisala odločba Ustavnega sodišča, ni reševalo.

Skratka, če bomo morali v Poslanski skupini SDS vlagati interpelacije zato, ker Vlada in koalicija kršita zakone, jih bomo pač vlagali, ker je interpelacija tudi temu namenjena. Če Vlada ne naredi oziroma, še hujše, krši odločbe Ustavnega sodišča, morajo biti neki mehanizmi, da tudi tiste ljudi na ministrstvih, ki imajo očitno ogromno problemov s tem, kako obiti odločbe Ustavnega sodišča, prisilimo.

Spoštovana kolegica Vervega, meni je zelo všeč vaše razpravljanje glede izobraževanja. Vidim, da ste strokovnjakinja in to spoštujem, ampak ne govorimo o

nadstandardih. Vi ste prebrali ta del 25. točke, kjer pravica do brezplačnega obiskovanja javnega programa ne zahteva, naj financira tudi izvajanje nadstandardnih ali razširjenih programov. Ampak ravno pobudniki so rekli, da tega niti ne pričakujejo. Pravijo: "Vsebina obveznega javno-veljavnega programa osnovnošolskega izobraževanja, ki se financira iz javnih sredstev, je namreč enotno določena za vse izvajalce osnovnošolskega izobraževanja. Vsebinske razlike v načelih, po katerih delujejo zasebne oziroma javne šole kot institucije, se pokažejo šele v razširjenih izobraževalnih programih, ki se ne financirajo iz javnih sredstev in zato niso predmet te pobude." To mi že skozi govorimo, da imamo mi probleme samo s tem, zakaj Vlada ne sledi tej dikciji odločbe Ustavnega sodišča, ko govorimo o javno veljavnih programih. Tudi mi se strinjamo, da pustimo ob strani debato revni – bogati, kdo kam hodi, v katere osnovne in srednje šole. Če se neka šola spomni nek super krožek, naj ga starši plačajo. Seveda imamo potem že problem, ali tukaj govorimo o enakosti otrok, ampak tudi v osnovne šole vozijo eni starši otroke z mercedesi, hodijo pa tudi otroci, ki jim starši komaj plačajo prevoz ali pa malico. Tukaj torej govoriti o tem, kako so javno vsi enaki, ko pa govorimo o zasebnem, imamo pa problem, ali hodijo tudi tisti, ki so čisto povprečni državljani, ali pa je zasebništvu namenjeno le nekim super bogatim stricem, ki svoje otroke lahko izobražujejo bolj kvalitetno. To ni res. Zasebno je samo nekaj drugega. Tisto, kar je nadstandard, je prav, da starši plačajo. Mislim, da se tukaj verjetno strinjamo vsi v tem državnem zboru, da ne samo kakšni predmeti, ampak tudi kakšna oprema in vzdrževanje. Če si jo želijo starši v zasebni šoli privoščiti, naj jo plačajo. Ampak mi govorimo o problematiki javno veljavnih programov, ki pa bi po našem mnenju morali biti – ne samo zaradi odločbe Ustavnega sodišča, ampak zaradi nekega splošnega razumevanja – enaka za vse. Edino, kar nam pritrjuje odločitev Ustavnega sodišča pa je, da se tudi te javno veljavne programe financira 100 % in ne 85 %.

Danes se pričamo o teh 15 %, pri teh treh, štirih šolah, ker vemo, kakšna je odločitev, kakšna je ustava, vmes pa govorimo, kaj vse je problematično v naših osnovnih šolah. Pa je kolegica Vervega lepo povedala, kaj vse bi moralo biti, pa je kolegica Bačič povedala, kaj vse tudi pričakuje od ministrice, da se uredi, ampak potem pa čisto brez veze, pa kar je ključno, v nasprotju z odločitvijo Ustavnega sodišča, zapletate pri teh 15 odstotkih, kot da ne vemo, da je osnovna šola po ustavi obvezna in brezplačna. Ampak vemo, kako je brezplačna. Popolnoma nesmiselno je danes govoriti o tem, kako bomo to sistemsko rešili, vi vidite pa problem v tem, kar vam je zapisalo Ustavno sodišče, in vidite problem od aprila letos, torej po tistem, ko že štiri mesece zamujate z odločitvijo Ustavnega sodišča.

In še enkrat bom potrdil, da če je dr. Miro Cerar resnično tak pravni strokovnjak, za kar ga imate ali pa ga imamo, in če smo v Poslanski skupini SDS v treh, štirih dneh napisali predlog zakona, bi ga z lahkoto tudi sam napisal. Ne pa, da smo novembra 2016, več kot 20 mesecev po odločitvi Ustavnega sodišča. Če je takšen pravnik, ki ga ne zna napisati ali pa od ministrice oziroma ekipe zahtevati, da napiše tak zakon, kot je odločba Ustavnega sodišča, potem nista največji problem ta koalicija in opozicija, ampak mesto predsednika Vlade. Naj ne govori o ustavnem pravu, če ustave niti ne spoštuje.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.
Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Najlepša hvala, spoštovani predsedujoči.

Naj po nekaj razpravah vendarle podam tudi nekaj informacij in pojasnil glede na navedena vprašanja in iztočnice.

Najprej, res je, predlog zakona je v medresorskem usklajevanju in tudi v koalicijskem delu posredovan v skladu s postopki, kot sem tudi že najavila. Hkrati pa naj tudi povem, da seveda sledi izreku ustavne odločbe, kot je ta tudi naveden, in v vseh točkah podpira ta izrek. Seveda tudi na način, da je s tem zaveza udejanjena v zakonu.

Hkrati naj tudi informiram zbir, da je v tem trenutku v postopku kar nekaj šol za ustanovitev, in sicer tri osnovne šole in ena glasbena šola. V primerjavi s preteklimi leti je to seveda velik porast.

Bi se pa v odgovoru osredinila na povezljiv element, ki ste ga vsi izpostavili v svojih razmišljanjih in podanih videnjih. To je kakovost. Kakovost šolstva, izobraževanja, tudi znanosti, raziskovanja, ki nas povezuje vse skupaj v odgovornosti, da seveda skrbimo za razvoj vsakega posameznika v družbi tako, da bo čim bolj opolnomočen z znanji. Zato naj odgovorim, da je še posebej na ravni devetletke, skrb za kakovost tista, ki daje temelj osnovnim znanjem vsakega otroka, mladostnika. V ta namen razvijamo sistem KEKS, ki je tudi podlaga za sistemsko nadaljnje evalviranje in izhaja iz že obstoječih elementov evalviranja. Zakaj o tem govorim? Ker nam ta daje potem tudi izhodišča za mednarodne primerljivosti, ki so pomembne, ne glede na to ali govorimo o javnem ali zasebnem delu šolstva. Hkrati naj tudi povem, da se veliko aktivnosti opredeljuje tudi v opolnomočenju učitelja, preprosto za to, ker je to srž sobivanja v trikotniku učitelj-starši-otroci, ki hkrati s svojim dobrim sodelovanjem zagotavljajo tudi dobro izvajanje in kakovostno sodelovanje pri doseganju učnih ciljev.

Nenazadnje je posebna skrb v tem obdobju namenjena tudi nadarjenim. Ne glede na to, ali smo spet v javnem ali zasebnem delu, so nadarjeni talenti tisti, ki seveda razvijajo

slovensko družbo in ji dajejo še poseben doprinos, zato tudi pred nami projekt ustanavljanja centrov za nadarjene.

Omenjena je bila tudi Romska problematika in posebne potrebe. Na isti način se lotevamo tudi teh dveh tem, spet v duhu kakovosti, enakosti, nediskriminatornosti in predvsem prisluhniti otroku, kot tistemu, ki, ko stopi v šolo, zna in zmore dosegati svoje cilje.

Raziskovalni del in znanost. Tisto, kar moramo poudariti, je vrsta instrumentov, ki se v tem trenutku razvijajo prav za to, da bodo čim bolj dostopno, kakovostno in razvijajoče usmerili spodbude vsem tistim, ki želijo dosegati tudi nadstandardne rezultate in seveda doprinesiti Sloveniji v njenem sobivanju v znanstvenoraziskovalnem prostoru v svetu – od spodbud mladim raziskovalcem na začetku kariere, vlagamo 10 milijonov evrov; do pridruževanja Cernu; do raziskovalne infrastrukture, ki jo bogatimo še posebej na vzhodnem delu; do, to je tudi odgovor enemu od poslancev, tako imenovanih TTO, tehnoloških pisarn, ki bodo podlaga tako imenovanim podpornim okoljem, spet za dosego kakovosti in prepoznavnosti, odgovornosti do kakovosti pri prenosu znanja, ki nastaja v znanstvenoraziskovalnem delu.

In še morda posebno področje, ki se tiče ne le športa, ampak verjetno kar zdravega duha v zdravem telesu za celotno Slovenijo. Zdrav življenjski slog je projekt, ki bi ga želeli opolnomočiti ne le v sistemsko razmišljanje, ampak tudi udejanjanje v izobraževalnih programih. Vanj je vključenih preko 30 tisoč otrok že kar nekaj let, in to je tista podlaga razvoju športa, ki jo vsi potrebujemo, predvsem pa v odnosu do zdravega življenja. In pa seveda zagotovitev športne infrastrukture. Zato tudi predlagamo, da se čim večji del razpisov, ki so možni v omejenih finančnih okvirjih, nameni za lokalno skupnost. Zakaj odgovarjam na ta način, v tem trenutku? Kajti element kakovosti, ki ga velikokrat izpostavljamo, ni samo domena samega financiranja, je domena vrste predanosti, predvsem pa poslanstva tistih, ki gradijo šolsko polje, predvsem tistih, ki vsak dan prispevajo k temu, da v resnici ne le opolnomočimo, ampak tudi zagotovimo prihodnost otrokom.

Zato smo tudi k predlogu zakona, ki je danes v obravnavi z vidika izvrševanja ustavne odločbe, pristopili družbeno aktualno, v skladu z zatečenimi razmerami in tudi prihodnimi izzivi, ki bodo soočali prav to slovensko družbo kot tudi vse ostale evropske in tudi širše svetovne narode. Zakaj to poudarjam? Če namreč ne bo v osnovi zagotovljeno izvajanje kakovostnih pogojev za izvajanje izobraževalnih programov, potem seveda ne bomo dosegali tistih skupnih ciljev, za katere se vsi zavzemamo, za katere ste se zavzeli že vsi vi danes v povedanem in ki so tudi v vseh razmislekih, ki jih imamo za naprej za razvoj izobraževanja, znanosti, raziskovanja in tudi športa v Sloveniji.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa, gospa ministrica.

Besedo ima gospa Marjana Kotnik Poropat.
Izvolite, gospa Poropat, beseda je vaša.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): / mikrofon ni vključen/ Pardon.

Spoštovani podpredsednik, zahvaljujem se za besedo. Lep pozdrav, spoštovana ministrica, spoštovani kolegi, kolegice in ostali prisotni na današnji seji!

Danes obravnavamo interpelacijo zoper ministrico za izobraževanje, znanost in šport dr. Majo Makovec Brenčič zaradi odgovornosti za neukrepanje in zavlačevanje pri pripravi novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki bi sledila odločbi Ustavnega sodišča. To interpelacijo torej obravnavamo zaradi neizvrševanja odločbe Ustavnega sodišča. Neizvrševanje odločb pa ni samo ta odločba, ki ni izvršena, ampak imamo kar 12 odločb, ki niso izvršene, zato menim, da ni osnovni vzrok današnje interpelacije ta neizvršenost odločbe, ampak da gre za druge interese. Gre za zasebno šolstvo in gre za javno šolstvo. Gre torej za to, ali bomo imeli v Sloveniji vsem dostopno kvalitetno javno šolstvo ali pač ne.

V Demokratični stranki upokojencev Slovenije se zavzemamo za javno, vsem otrokom dostopno kvalitetno in brezplačno osnovno šolstvo.

Predlagatelj interpelacije ministrici očita, da ni ukrepala glede zahteve Ustavnega sodišča, ki je v odločbi z dne 4. decembra 2014 odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo.

Pri tem pa je treba opozoriti, da odločitev Ustavnega sodišča ni bila soglasna, da je glasovalo za takšno odločitev pet sodnikov, da pa so bili štirje sodniki od devetih proti. Odločitev torej ni bila soglasna in zato menim, da se je treba na današnji seji seznaniti z ločenimi mnenji. Zato vam bom prebrala odklonilno ločeno mnenje Ustavne sodnice dr. Etelke Korpič - Horvat, in sicer ne celo, ampak posamezne odstavke, ki se mi zdijo pomembni. Na prvi strani je pod 3. točko dr. Etelka Korpič – Horvat zapisala: "Nasprotno kot večina menim, da Ustava ne zahteva," torej ne zahteva, "da se mora osnovnošolsko izobraževanje v celoti financirati iz javnih sredstev, torej, da je osnovnošolsko izobraževanje nujno brezplačno. Menim, da Ustava tega ne zahteva niti za javne niti za zasebne šole. Zlasti tega Ustava ne zahteva v obliki "pravice otrok". Navedeno tudi dejansko ne velja, saj starši sami plačujejo učbenike in druge pripomočke ter aktivnosti, ki sodijo v okvir javnega programa." To je torej že širši problem, o katerem se tudi velja zamisliti. Če imamo v Ustavi zapisano, da je osnovno šolstvo brezplačno, bi moralo biti pač res

brezplačno, ampak upam, da do tega tudi pridemo. Potem bi pa prebrala še na strani 6 točko 15 iz zapisa dr. Etelke Korpič – Horvat. "Na vprašanje, ali je država dolžna v celoti financirati le javne šole, je Ustavno sodišče že odgovorilo v odločbi št. U-I-68/98 z dne 22. novembra 2001, ko je v 21. točki obrazložitve navedlo: "Zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, je v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z Ustavo." Ponavljam, ni v nasprotju z Ustavo. Če torej zaključim, odločitev ustavnih sodnikov je različna oziroma je neusklajena.

Omenila bi še to, da smo se na odločbo Ustavnega sodišča odzvali poslanci Desusa, SD in Združene levice s pobudo za spremembo Ustave Republike Slovenije. Predlog predloga za spremembo 57. člena Ustave Republike Slovenije je zapisan v smeri, s katerim bi v Ustavo zapisali: "Izobraževanje v javnih osnovnih šolah se financira iz javnih sredstev, izobraževanje v zasebnih osnovnih šolah pa se lahko financira v obsegu in pod pogoji ter v višini, kot to določa zakon." To financiranje bi torej prepustili ureditvi v zakonu. V skladu s tem predlogom bi državno financiranje osnovnega šolstva veljalo izrecno za javne šole, financiranje zasebnih osnovnih šol pa bi bilo prepuščeno zakonu. V predlogu za spremembo Ustave predlagatelj navajamo, da bi država osnovnošolsko izobraževanje po Ustavi obvezno financirala v javnih šolah, medtem ko bi imel zakonodajalec možnost, da bi financiranje zasebnih osnovnih šol, kot sem že rekla, uredil v zakonu. Vendar moram žal ugotoviti, da je uresničitev tega predloga zastala. Zato pričakujem od vas, spoštovana gospa ministrica, da si boste prizadevali, da se ta postopek nadaljuje in da se zaključí z vpisom spremembe v Ustavo.

Naj ponovim. V Poslanski skupini Desus se zavzemamo za javno, vsem enako dostopno kvalitetno osnovno šolstvo. Taka ureditev je v večini evropskih držav. Danes je bilo to tukaj že navedeno, pa bi samo spomnila, da Italija na primer za financiranje zasebnih šol ne namenja niti centa, Avstrija na primer 75%, Nemčija, kot smo slišali, od 70 do 93%, če se ne motim, na pamet govorim.

Dovolite mi, da na koncu izrečem še svoje mnenje o stavku, ki je bil danes izrečen v tem Državnem zboru: Odločba je obvezujoča in pika. To je gospa Novak danes povedala v stališču Poslanske skupine Nove Slovenije. Ponovila je ta stavek tudi spoštovana poslanka gospa Nada Brinovšek, ki je pa dodala še, da je treba to spoštovati. Res je, strinjam se, da je treba odločbe Ustavnega sodišča spoštovati, se pa človeku postavlja vprašanje ob tem, da Ustavno sodišče svojih odločitev ne sprejema enotno oziroma da sprejme različna stališča, da imajo sodniki pač različna mnenja in da tudi Ustavno sodišče kot celota sprejema v različnem času različne odločitve. Tu bi spomnila na to, da

je Ustavno sodišče s svojo odločbo leta 2001 odločilo, da je različno financiranje javnih in zasebnih šol v skladu z Ustavo. Leta 2001 je Ustavno sodišče torej odločilo, da je različno financiranje v skladu z Ustavo. Z odločbo leta 2014 pa je isto Ustavno sodišče svoje mnenje spremenilo in odločilo, da je prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organiziranju in financiranju vzgoje in izobraževanja v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo. V par letih tako različno mnenje. Kaj si naj jaz kot pravnica mislim o delu tega ustavnega sodišča? Naj rečem, da me skrbi.

Ko se državljani soočimo s tako različnima odločitvama Ustavnega sodišča in ustavnih sodnikov, seveda postajamo zaskrbljeni. Skozi to tudi izgubljam zaupanje v pravico in resnico – oprostite, pravico in resnico – ter pošteno odločanje Ustavnega sodišča Republike Slovenije. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Proceduralno, predlagatelj gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, podpredsednik.

Gospa Kotnik očitno ni poslušala moje uvodne predstavitev, zato, spoštovani podpredsednik, prosim, glede na to, da je gospa Kotnik Poropat pravica, da se ji dostavi odločbo iz leta 2001 in se potem opraviči nam kot predlagateljem in slovenski javnosti, ker laže oziroma zavaja.

Bom to obrazložil, še enkrat. Odločba Ustavnega sodišča iz leta 2013 govori o zasebnih osnovnih šolah in govori o financiranju javno veljavnih programov. Odločba iz leta 2001 pa razlikuje le javno in zasebno šolstvo. Ampak zakaj je razlika? Ker imamo Ustavo, spoštovana gospa pravica, ki v 57. členu v drugem odstavku govori: "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno." To je razlika, spoštovana gospa pravica. Ne gre za isto zadevo in drugo sestavo ali odločitev Ustavnega sodišča.

Spoštovani podpredsednik, izključno zato, ker je gospa pravica, predlagam, da se ji posreduje odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2001, da bo gospa pravica vedela, kaj bere, in ne bo lagala in zavajala.

Potem se bom javil še kot predlagatelj. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospa Poropat je slišala vašo pripombo.

Izvolite, gospod Tomaž Lisec, predlagatelj.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Saj vidite, gospa ministrica, ni problem naša interpelacija, problem so vaši koalicijski partnerji, ki verjetno ne bodo nikoli dovolili, da bi se odločitev Ustavnega sodišča v tem primeru uresničila. Bolj, ko boste šli bližje k uresnitvi Ustavnega sodišča, bližje boste tej vrsti in bolj oddaljeni od tiste vrste. Na koncu se bo pa treba prešteti,

ključni pa bodo glasovi Stranke modernega centra, ki se bodo morali odločiti, ali bodo spoštovali odločbo Ustavnega sodišča in predsednika ali ne.

Pa bom nadaljeval. Pustimo, da je gospa pravica. Gospa pravica je rekla, kako imamo še nekaj neizvršljivih odločb Ustavnega sodišča. Kdo je od leta 2002 vseskozi v vseh vladah? Edino DeSUS, tako da je edino od vas nekorektno, da govorite o tem, kako so neizvršljive odločbe Ustavnega sodišča, ker ste vseskozi zraven v koalicijah. To si lahko privoščijo Združena levica, ki so prvič tukaj, SMC, ki so prvič tukaj, SDS in ta stran so bili tako koalicija kot opozicija, DeSUS je pa vseskozi v vladah. In danes bodo največ vaši pravniki govorili o tem, kako imamo neizvršljive odločbe Ustavnega sodišča. Zelo nekorektno, spoštovani predsednik, ki tudi prihajate iz DeSUS.

Spoštovana gospa Kotnik Poropat, nobenih drugih interesov ni, le uresničitev odločbe Ustavnega sodišča. Pač je tema, ki dosega javno in zasebno. Vi ste govorili, kako pričakujete, da bo ministrica dala tudi stranki SMC zeleno luč, da se predlog za začetek postopka za dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona nadaljuje. Poglejte, kaj ste zapisali v tem tekstu:

"Da se na ustavni ravni prepreči poseg v avtonomnost in svetovno nazorsko nevtralnost osnovnošolskega izobraževanja." O nevtralnosti imamo lahko kakšno posebno sejo, pa boste videli. Ključno, kar zapišete, pa je, "da se odpravi protiustavnost, ki jo je peterica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovila v odločbi." Vi predlagate, da se odpravi protiustavnost, ki jo je petrica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovila v odločbi. Pričakujem, da to reče kak neizobražen državljani, ne pa poslanec Državnega zbora v tem državnem zboru, ki je po vrhu še pravnik, in da se pod to celo podpiše, da predlaga, da se opravi protiustavnost, ki jo je peterica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovila. Spoštovana gospa Kotnik Poropat, ni bilo soglasne odločitve. Če v Poslanski skupini SDS predlagamo, pa ne samo zato, ker smo zdaj v opoziciji, ampak na splošno, da nobena odločitev Državnega zbora ne velja, če ni sprejeta soglasno, jo boste podprli? Jo boste podprli? Skratka, nekaj je hipokrizija, nekaj pa dejansko stanje.

Na Ustavnem sodišču je bilo 5 proti 4 glasovanje. Tako kot marsikatera stvar v Državnem zboru ni soglasna, imajo tudi ustavni sodniki pravico, da glasujejo po svoji vesti. Če ste vi želeli brati eno odločbo, bi jaz lahko bral drugo, ki je pritrilno ločeno mnenje enega sodnika, ampak to je sodnik, ki mora iti z Ustavnega sodišča in ga boste nadomestili z levim ustavnim sodnikom.

Zanima me – ne samo od tistih, ki ste pravniki v koaliciji –, kako komentirate ta članek. "Politika odlaga odločbe Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja. Predsednik Ustavnega sodišča Miroslav Mozetič je v predstavitvi lanskoletnega

delo sodišče opozoril, da politika v zadnjih dveh letih," ko pa ni na oblasti SDS, to moramo povedati, da ne bo spet problem, "enostavno odlaga z izvršitvijo odločb Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja. To je z vidika pravne države zelo problematično, zlasti če je neizvršitev pogojena politično ali ideološko." Zato gre pri tej stvari. Ne očitati nam, ki želimo, da dobi po odločbi Ustavnega sodišča 0,7 % zasebnih osnovnih šol neko pravico, ampak je to v zadnjih dveh letih na vas, ki očitno želite, da še to izgine. Namesto izpolnjevanja odločb Ustavnega sodišča, vi predlagate začetek postopka, kjer želite odpraviti protiustavnost, ki jo je peterica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovili v odločbi, ker da ta odločba grobo posega v sistem osnovnošolskega izobraževanja.

Rekli ste, da moramo vsem zagotoviti dostopno javno šolstvo. Pa saj to obstaja. Jaz upam, da ministrica ne bo rekla, da to ne obstaja. Mislim, da se vsi strinjamo, da obstaja dostopno javno šolstvo. Kako je kvalitetno in ali so krivi kakšni slabi učitelji ali pa slab sistem, pustimo ob strani. Če je slab sistem, je odgovornost tudi naša kot poslancev.

Rekli ste, da mora biti brezplačno. Pa imamo spet debato. Bom začel s predlogom Poslanske skupine Združene leve, ki želi, da se nekaj naredi. Pa se spomnim debate, ko sem sam kot strokovni sodelavec na pobudo takratnega in sedanjega vodje Poslanske skupine Jožeta Tanka napisal Zakon o subvencioniranju dijaške prehrane, tako imenovani topel obrok. In je poslanka Socialnih demokratov v parlamentu kričala, da to pa ne, da to so pa bombončki. Zdaj se moramo pa odločiti, kaj želimo mi dati našim učiteljem in našim otrokom v šolah – ali bombončke, o katerih upam, da se strinjamo, ali pa reči, da ker ste napačni predlagatelji, je pa "kao" hinavščina. Zdaj se moramo odločiti, ali bo vse hinavščina ali pa bodo vse bombončki. Samo to se moramo odločiti. Ne pa, da ker je nekdo drug predlagatelj, je napačno, če bi pa mi predlagali, bi bilo pa to edino zveličavno.

Skratka, resnično, ne več o tem, da je bilo pet proti štiri, lepo vas prosim. Lahko damo potem še enkrat soglasno odločitev Državnega zbora, kar bi verjetno celo na referendumu ljudje izglasovali, ko bi rekli, da ne gremo ven iz dvorane Državnega zbora, dokler se soglasno ne zmenimo. Pa tudi na primer – se opravičujem, Violeta, ravno na nasprotni strani si, pa imava včasih zelo diametralno nasprotna mnenja –, če bi rekli: "Vidva se zmenita, ko bosta prišla na neki sredini skupaj, mora to veljati, ampak ne za eno leto, za nekaj let." To bi ljudje celo podprli. Ne pa da poslanka iz stranke, ki je 15 let del vladajoče koalicije, vseskozi govori, da je 5 proti 4 pa problematično. To se mi zdi pa zelo neokusno. Sem pa sam že predolgo v Državnem zboru, da bi poslušal take klevete. Večina vedno zmaga. Sem bil v koaliciji, vem, kako zgleda, sem v opoziciji, vem, kako zgleda, se marsikdaj ne strinjam z odločitvami

večine, jih pa sprejemam, ker ste na večinski strani. Enako prosim tudi poslance te koalicije, da to naredite.

Naj zaključim z gospo Kotnik Poropat. Kot pravnica mi povejte, ali je Ustavna komisija Državnega zbora nad ustavo in Ustavnim sodiščem. Če mi najdete dokument, kjer to piše, se vam javno opravičim. Dokler pa tega ne najdete, pa zavajate, da ne rečem še česa drugega, slovensko javnost. Zato podpiram besede ministrice, ki pravi, da bo šel zakon v smeri odločitve Ustavnega sodišča, ampak še enkrat rečem, bolj bo šel v smeri odločitve Ustavnega sodišča, več problemov bo imela ministrica v koaliciji in ne v opoziciji. Bom izrekel besede Ljudmile Novak, ki je nekoč rekla: "Prešteti se je treba." Pet plus devetnajst, pa verjetno tudi kolega zadaj, pa če gre vsaj še pol SMC k odločitvi Ustavnega sodišča, imamo večinsko podporo temu zakonu.

Strinjam se, tudi sam sem v uvodu povedal, da bi morali namesto teme, ali imamo zasebne in javne šole, govoriti o tem, ali imamo kakovostne in dobre javne šole, in če so kakšne slabe, ali je problem sistemski ali pa le v slabi opremi ali pa kakšen učitelju, ki se je iz takšnih ali drugačnih razlogov naveličal svojega poklica. Ampak v tem mandatu ste vi v koaliciji in imate škarje in platno v svojih rokah na tem področju.

Naj zaključim. Gospa ministrica in gospa državna sekretarka, upam, da čim prej tudi v opoziciji vidimo predlog zakona, da potrdite, da za razliko od marsikoga drugega ne govorite eno, delate pa drugo. Skratka, prej ko bo zakon v vladnih in tudi opozicijskih vrstah, prej vam bomo verjeli in zaupali.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Franc Jurša, postopkovno. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Naj takoj na začetku povem, gospod predsednik, da bi bilo predstavnika predlagatelja treba opozoriti, kajti on prehaja na osebne zadeve, ocenjuje posameznike oziroma posameznice, kar se mi zdi nekorektno in nepošteno. Z vaše strani bi pričakoval, da ga boste na to opozorili in mu teh početij ne dovolili.

Če govorimo o ustavni odločbi, potem moram vseeno reči, da ste za to pravi strokovnjaki na oni strani, ker je gospod Lisec vedno kazal na Desus, potem na SD, mogoče bo uspel skleniti kakšno ženitveno pogodbo skupaj s SMC, da se bo nekaj sprejelo. To naj se dogovorijo zunaj, na hodnikih, tu v dvorani pa se pogovarjamo o temi, o kateri se imamo namen pogovarjati oziroma katero ste, spoštovani, tudi predlagali. Ocenjevati z nazivom "levi sodniki" za mene pomeni, da nekdo ne obvladuje svojega področja in da je na tistem področju čisto levi. Ali ste mogoče mislili kaj drugače? Tega v tem trenutku jaz iz vaše razprave nisem mogel ugotoviti.

Očitane Desusu, da je v vseh vladah, pa ni korektno z vaše strani, spoštovani. Če ne bi mi bili v tisti vladi takrat in še enkrat kmalu, potem vi ne bi skušali slasti oblasti. Da nam zdaj očitane, da smo šli v "španovijo" z vami, pa je res nekorektno in nepošteno. Takrat smo šli, smo želeli biti državotvorni, smo želeli pač določene zadeve skupaj z vami tudi urediti. Prav je, da smo šli, da nismo odpirali tistih tem, ki bi jih mogoče odpirali, če nas ne bi bilo zraven.

In še 5 proti 4. Takšni so rezultati glasovanja in to so testni rezultati glasovanja. O tem človek lahko včasih malo podvomi.

Na tej točki bom končal, ker ne razpravljam, ampak sem želel opozoriti samo postopkovno na to, da bi vas moral, gospod Lisec, predsedujoči podpredsednik državnega zbora tudi opozoriti.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Jurša, v tem državnem zboru osebni napadi niso nekaj popolnoma novega, ampak je res. Zelo z lahkoto vam gre laž jezika, ampak potem ste to v drugem delu razprave malo skorigirali, zato smo recimo to upoštevali, da ste sami čutili, da nekaj ni v redu.

Gospa Poropat, izvolite, replika.

MARJANA KOTNIK POROPAT (PS DeSUS): Hvala lepa za repliko.

Jaz moram povedati, gospod Lisec, da se v tem državnem zboru s takim vašim načinom ne strinjam in da jaz kot poslanka lahko povem svoje mnenje, ki je pač tako, kot ga jaz vidim. Da me vi zdaj tu potem napadate, da sem pravica in da zato ne smem tega in onega ... jaz sem samo prebrala odločbe Ustavnega sodišča in povedala kako so bile sprejete.

Oprostite, če grem na nogometno tekmo, kjer da Ljubljana Mariboru en gol, Maribor pa nobenega, si mislim, da je to pač ena taka zmaga. Če pa je tekma in da pet golov Ljubljana Mariboru, Maribor pa nič, potem pa rečem: "Glej, kako so Ljubljančani dobri." Tako je tudi tukaj, ko je odločanje o neki zadevi na Ustavnem sodišču, pa imamo devet sodnikov in pet jih odloči tako, štirje pa drugače. To je skoraj polovica. Leta 2001 je bila ena odločitev, leta 2014 pa drugačna. Vi o nekaterih finсах govorite, v bistvu pa gre za financiranje javnega in zasebnega šolstva.

Še nekaj. Saj te zasebne šole so kvalitetne, jaz načelno nimam proti njim nič, ampak če nekdo ustanovi zasebno šolo, jo mora tudi financirati. Če bomo pa izenačili financiranje zasebnega in javnega šolstva, se bojim – to je moje mnenje, mogoče nimam prav –, da se bo to zasebno šolstvo razširilo predvsem na urbanih področjih. Kdo bo šel na podeželje, na Kozjak ali pa na primer v Osilnico, ustanoviti šolo? Zdaj je bila prilika, nihče se ni javil, da bi osnovno šolo v Osilnici ustanovil in jo izvajal.

Spoštovani, mislim, da je treba v tem državnem zboru malo strpnosti in poslušati. To

je bilo moje mnenje in imam pravico do njega. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Tomaž Lisec, postopkovno.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Kot predlagatelj!

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Kot predlagatelj, oprostite, sem narobe razumel.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala, gospa Kotnik Poropat. Seveda, strpnost, ampak težko si strpen, če nekdo na drugi strani laže.

Spoštovana gospa Kotnik Poropat, vi ste rekli, da je to skoraj polovica. Tudi tukaj imamo rezultate 40 : 39, skoraj polovica, ampak vedno obvelja od večine. Ti vaši dvomi, češ da ta odločitev pa ni bila prava, je nekorektno. Ker potem lahko dvomimo tudi v vse ostale odločitve na Ustavnem sodišču in tudi znotraj parlamenta. Spoštovana gospa Kotnik Poropat, rekli ste finese. Kot pravica bi morali najbolj točno vedeti, da je ravno v finсах, kako že pravijo, hudič se skriva v podrobnostih. Ravno v finсах je največ razlike. Ni bilo malo fines med odločbami Ustavnega sodišča iz leta 2001 in 2014. Ogromno jih je bilo in te finese, ki jih je bilo veliko so bile razlog in povod, zakaj so pobudniki na Ustavnem sodišču uspeli.

Rekli ste nekaj tudi glede razširitve in da ne moreš, kje je javna, ustanoviti osnovne šole, Jaz predlagam, spoštovana ministrica, ne za nas iz opozicije, ampak da poslancem koalicije poveste, kje se lahko, predvsem pa kje se ne sme ustanoviti zasebne šole, ker očitno imajo nekateri probleme s pojmom zasebna osnovna šola v vsako vas. Kar ni res.

Pa da ne bom jaz doktor izpadel, jaz vem, da vam je ministrica s sodelavci natančno opredelila, kaj in kako, da vas jaz ne bom zmotil s kakšno fineso. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Vseeno bi vas prosil, gospod Lisec, da ste malo manj ad hominem in malo več ad rem, ker nima smisla napadati poslanko, ker pove, kar pač misli, to pa najbrž že ni prepovedano. Hvala lepa.

Besedo ima gospod Matjaž Nemeč, pripravita naj se gospa Violeta Tomić in gospod Danijel Krivec.

Izvolite, gospod Nemeč.

MATJAŽ NEMEC (PS SD): Hvala lepa, spoštovani podpredsednik. Dober dan vsem skupaj!

Danes je rdeča nit predvsem to, da smo nekateri manj za zasebno, drugi pa malo manj za javno ali pa kakor koli obrnemo. Jaz se bom pa ravno tega dotaknil v enem delu, marsikomu se bo zdelo, da je to preveč lokalno, jaz pa trdim nasprotno, nacionalno in celo

mednarodno. Če mi dovolite, bom v dveh besedah predstavil svoj pogled na dano situacijo.

Prihajam iz sredine, kjer smo načeloma manj naklonjeni in bolj konservativni do širitve zasebnega šolstva iz več razlogov, ampak to pa ne pomeni, da smo proti zasebnem, da ne bo prišlo do pomote. Prihajam namreč iz regije, ki je bila v preteklih desetletjih, stoletju deležna veliko, če se mi izrečem, nekega kulturnega boja. Prišli smo namreč po 100 letih do tega, da smo se učili in naučili sobivanja na območju, ki je bilo relativno senzibilno, zgodovinsko gledano. V Primorskih novicah je 27. 9. pisalo "Goriška je dobila akademijo." Nato nadaljuje: "Prva akademija, ustanovljena v Sloveniji po letu 1945, in prva, ki ima sedež zunaj Ljubljane ter deluje izven tamkajšnje univerze, je Akademija za umetnost Univerze v Novi Gorici. Za akademijo si prizadevajo tudi v Mariboru, a neuspešno. Pridobitev prestižnega naziva na vsebino in izvajanje študijskih programov nima nikakršnega vpliva, bo pa povečala ugled ustanove in utrdila njeno mesto." Ravno o tem bi rad govoril. Primorci smo ponosni na to, da imamo prvo akademijo po letu 1945 in prvo akademijo, ki se ne nahaja v Ljubljani. Ampak tukaj se naše delo šele začne. Zato tudi opozarjam, da govorimo o privatni univerzi, ki pa ima bistveno širši pomen, ne samo za lokalno skupnost, ampak celo slovensko skupnost kot tudi mednarodno. Ker ta akademija namreč sodeluje tudi s štirimi drugimi, to so reška, graška in videmska. Govorim o mednarodni razsežnosti tega projekta, ki pa mu moramo dati predvsem tono neke stabilnosti. Zato je to moja pobuda in izkoriščam to priložnost, da vam na nek način predstavim, česa smo deležni na Goriškem in kako lahko tukaj kot država pripomoremo, da bi bil lahko vsaj ta vir financiranja stabilen. Ker trdim, da ima ta primer zasebnega šolstva, gobji pomen, saj ima namreč širše kulturni pomen. Govorim o temu, da te akademije ne obiskujejo samo Slovenci, obiskujejo jo tudi tujci. Šola oziroma program poteka v slovenskem jeziku, kar je pa zelo pomembno na simbolni ravni, je, da je fizično prisotna v stari Gorici, kot radi rečemo, v italijanski Gorici, in to v samem centru ob boku videmske univerze. Zato polagam na srce predvsem zavedanje, da so takšni primeri in takšni projekti vredni vse naše pozornosti, tudi s strani države.

Zato bi vas prosil, spoštovana gospa ministrica, v nadaljevanju, ko boste prišli do besede, če se lahko opredelite do tega vprašanja, ker verjamem, da je ne samo zame osebno in ne samo za Primorce, ampak za vse Slovence, tako čez mejo in v Sloveniji, to pomembno in ključnega pomena za razvoj kulture, izobraževanja in slovenstva na sploh. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica.

Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Če se smem kar odzvati na to, ker je to širše vprašanje.

Gre namreč za sistem koncesij, govorimo o celotni izobraževalni vertikali. Računsko sodišče, kot veste, nas je pozvalo, da pripravimo na nek način ne le sistemski pregled, ampak tudi definiranje kriterijev za podeljevanje koncesij, še posebej na visokošolskem področju. To seveda velja tudi za razumevanje, kaj pravzaprav koncesija kot takšna pomeni v našem šolskem prostoru, recimo s primerom, ki ste ga nakazali, kot so seveda tudi še drugi primeri. Smo ne le zavezani, ampak seveda tudi dolžni Računskemu sodišču v ustreznem roku predložiti način reševanja tovrstnih problemov, še posebej ko gre za podeljevanje koncesij v določenem lokalnem ali regionalnem območju, ki lahko daje svoj poseben pomen, kar ste tudi vi sami izpostavili. Pri nas morajo strokovne službe, in sicer sestavljena delovna skupina, pripraviti predlog, kar je tudi ena od zavez, ki smo jo pravzaprav dobili na mizo za to, da uredimo sistemsko videnje podeljevanja koncesij. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Violeta Tomić, pripravita naj se gospod Danijel Krivec in gospod Jani Möderndorfer.

Izvolite, gospa Tomić.

VIOLETA TOMIĆ (PS ZL): Spoštovani vsi prisotni in tudi tisti, ki nas spremljate preko medijev.

Absolutno se vsi strinjamo, da mora biti izobrazba vsem dostopna, takšna pa je seveda lahko samo, če je javno financirana. Zato se nam zdi nujno potrebno, da se jasno določi meja med zasebnim in javnim šolstvom.

Javno financiranje zasebnih šol, tako tistih s koncesijo kakor tistih brez nje, je za nas v Združeni levici popolnoma nesprejemljivo. Univerzalno dostopno šolstvo mora zagotavljati država, v nasprotnem primeru ne moremo nikoli v celoti odpraviti grožnje, da bo prišlo do prevlade zasebnega šolstva nad javnim. Takšno šolstvo ni univerzalno dostopno, ampak je selektivno na podlagi premoženja, kar utrjuje razredne delitve na revne in na bogate, kot se kaže na primeru ZDA, kjer imajo en šolski sistem za bogate in drugega za revne. Potem imamo takšne velike strokovnjake, ki jih nekateri opevajo, ki ne vedo, kaj se dogaja izven njihovega vidnega kroga, ki ne poznajo razlike med Slovakijo in Slovenijo in tako naprej. Seveda je s takšnimi izobraženci zelo lahko manipulirati.

Vse bolj očitne pa so tudi povezave med šolskim uspehom in socialno ekonomskimi razmerami družin, v katerih otroci živijo. Revnejši kot si,

slabši je tvoj šolski uspeh, na žalost, kajti taki otroci imajo slabši dostop do knjižnic, do prostočasnih dejavnosti, do krožkov in tako naprej. Prav na primeru našega poizkusa širitve kroga upravičencev do brezplačnih toplih obrokov v šolah, smo videli, kako težko je vladajoči politiki delati že najmanjše korake v smeri, da bi te neenakosti odpravilo. V državi, kjer se milijoni trošijo za vojaške ekspedicije v tujino, ekscesne plače politično nastavljenih menedžerjev, ki pod ceno prodajajo naše skupno težko pridobljeno premoženje, in za ustvarjanje dobičkov zasebnikov, je še vedno na tisoče otrok, ki živijo v lakoti in revščini. Skratka, tukaj ne gre samo za odpravljanje lahkote, gre predvsem za zagotavljanje enakih možnosti za izobraževanje čisto vseh otrok. Topel obrok namreč omogoči daljše bivanje v šoli, večjo koncentracijo pri poslušanju snovi in posledično vpliva seveda tudi na boljši učni uspeh.

Vse bolj očitno pa postaja, da je uspeh v šoli tudi vse bolj geografsko determiniran. Otroci iz urbanih središč imajo lažji dostop do izobraževanja kot tisti s podeželja. Ampak kljub temu smo na žalost priča ukinjanju podružničnih šol, kar ima za posledico, da morajo starši otroke v šolo voziti v oddaljene kraje, praviloma po katastrofalno slabih cestah, in zapravljajo dragoceni čas, ko bi se otroci lahko učili ali pa preživljali kakšne prijetnejše trenutke v krogu družine. Ministrstvo za izobraževanje zapira podružnične šole, predsednik Državnega zbora pa v njihovih poslopih slovesno odpira bankomate. Ta primer, ki je absurden, ampak je vendarle resničen, zelo dobro kaže na to, kako kapital udara v javne šole. Na simboličen in drugi drugačen način.

Javno šolstvo je vse od osamosvojitve naprej pod nenehnim udarom zasebnega sektorja, predvsem pa cerkve. Imeli smo zelo kvalitetne javne šole, čeprav nas poslanec SDS gospod Breznik zmerja, da so naše razprave skromne, predvsem duhovno skromne – nekateri imajo lastništvo nad duhovnostjo –, da smo produkti enoumja in podobno. Poslušajte, v šole smo hodili brezplačno, ne pa zastonj. Ravno zato, ker nismo zastonj hodili v šole, smo tukaj in imamo pravico do svojega mnenja.

Sodobna socialna država je dolžna zagotoviti čisto vsakemu posamezniku javno financirano osnovno raven izobraževanja. Namen privatizatorjev in komercializatorjev javnega šolstva pa je prevzeti nadzor nad družbeno veljavnimi vrednotami, ki veljajo v naši družbi vse od razsvetljenstva naprej.

Zadnja ofenziva na to področje pa je ravno interpelacija, ki jo danes obravnavamo. Simptomatično pa je, da ta interpelacija niti ne omenja nekaterih kršitev, kot so mogoče ministrični dodatki na stalno pripravljenost. Na tej točki bi prosila, da ministrica vendarle kakšno reče, ker njena odgovornost ni majhna. Ni bila samo udeleženka v nezakonitem ravnanju oziroma prejemnica, ampak del ožjega vodstva EF. Maja Makovec Brenčič je namreč na funkciji,

ki ima nalogo, da reformira visoko šolstvo in odpravi takšna in podobna protipravna ter nepoštena ravnanja, bojim pa se, da bodo že našli neko tako imenovano sistemsko rešitev za legalizacijo bonusov vodstvenim kadrom. Po drugi strani pa smo prejšnji teden pred vlado imeli demonstracije J skupine v javnem sektorju, to so čistilke, kuharice v vrtcih, šolah, strežnice v domovih za ostarele, ki kljub polni zaposlenosti živijo pod pragom revščine. To so vprašanja, ki so pereča in ki bi jih morali naslavljati.

Simptomatično je, da interpelacija niti ne omenja znanosti, ki je eden od ključnih poudarkov proračuna za leti 2017 in 2018, po drugi strani pa je poleti prišlo na dan, da se ARRS ni prijavil na razpis COFUND Marie Skodlowska-Curie Actions, kjer bi lahko pridobili sredstva v višini do 20 milijonov evrov. S tem bi ARRS pridobil sredstva za usposabljanje doktorskih študentov v Sloveniji in tudi za projekte, namenjene mobilnosti posameznih raziskovalcev med institucijami. Kaj je storilo ministrstvo? Kot vemo, ni storilo čisto nič. Kljub dodatnim približno 40 milijonom imamo še vedno sistemsko podfinancirano znanost in izobraževanje, ki v najtežji položaj postavlja vse bolj prekarizirane, se pravi, predvsem mlajše raziskovalce. In niti približno ni dovolj, da se varčevanje res počasi manjša. Znanost in izobraževanje bi morala biti razvojni temelj strateške politike države, pa to kljub vsem velikim in lepim besedam nista.

Niti besede ni o športni infrastrukturi, kjer je vse več šolskih igrišč pod ključem. Tudi tu se je na žalost zgodila neke vrste privatizacija javnih športnih površin, hkrati pa rekreacija postaja vse bolj komercializirana, se pravi plačljiva. V Združeni levici seveda jasno zagovarjamo, da mora biti to javna dobrina, za to infrastrukturo pa mora jasno poskrbeti država.

Naj se vrnem na vsebino interpelacije. Ta interpelacija se nanaša praktično zgolj in samo na odgovornost v zvezi z zavlačevanjem izvršitve odločbe Ustavnega sodišča, s katero je slednje ugotovilo neskladje Zakona o organizaciji in financiranju visokega šolstva z ustavo v tistem delu, ki govori o financiranju zasebnih šol. Ustavno sodišče je odločilo, da mora država v celoti financirati vse zasebne javne šole, zdajšnje stanje različnega financiranja pa razglša za neustavno. Odločbo je seveda utemeljilo s tem, da ustava zagotavlja pravico do brezplačnega osnovnega šolanja, ne glede na to, ali gre za šolanje v zasebni ali javni instituciji. Poleg javnih šol so v celoti financirane tudi zasebne šole s koncesijo, ne pozabimo pa, da tiste brez koncesije dobijo kar 85 % sredstev za svoje delovanje.

Da je utemeljitev Ustavnega sodišča šibka, je jasno tudi iz ločenega mnenja ene od ustavnih sodnic, ki ga je prej omenila tudi kolegica Kotnik Poropat, ki izpostavlja, da bi bila pravica do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja kršena le v tem primeru, če se otroci ne bi mogli vključiti v eno izmed šol iz javne mreže osnovnih

šol. Kot smo že nekajkrat slišali, je bila odločitev Ustavnega sodišča sprejeta s pet proti štiri.

To vendar kaže na izjemno negativne trende vdora zasebnih interesov v javno dobro. Pri zasebnih šolah gre za posebno obliko javno-zasebnega partnerstva, kjer se z javnimi sredstvi financira zasebne interese. Zasebni lastnik šole ima seveda dodaten lastni interes, bodisi profit bodisi širjenje svojih svetovnonazorskih ali ideološko verskih prepričanj. Po drugi strani pa javno šolstvo zagotavlja kvaliteto izobrazbo za vse, ne glede na to, ali so otroci s podeželja ali iz velikih prestolnic. V čem je torej problem?

Odločitev Ustavnega sodišča je dodatno zgrešena tudi zaradi trenutne podhranjenosti javnega šolstva, ki se mu z varčevalnimi ukrepi jemljejo finančna sredstva. Učiteljske plače so vse nižje, vse pogostejše se pojavljajo nestalne, prekarne zaposlitve, primanjkuje sredstev za infrastrukturo in didaktične pripomočke in podobno. Seveda na istih sredstvih, pri katerih se tako ostro varčuje, parazitirajo tako imenovane zasebne šole in s to odločitvijo Ustavnega sodišča tudi celo 100 odstotno. Ustava Republike Slovenije nikjer, pa jo berite kakor hočete, ne favorizira zasebnega šolstva. Gre še za en poseg minimalne večine ustavnih sodnikov v prid zasebnih interesov proti javnemu interesu, v prid politične desnice in kapitala.

Interpelacija je torej utemeljena na nedelu in zavlačevanju v zvezi z zgrešeno odločbo Ustavnega sodišča, po kateri bi država morala še celo povečati financiranje zasebnih šol. Da takšna interpelacija prihaja s strani SDS, parlamentarne izpostave Rimskokatoliške cerkve, pa nas sploh ne preseneča. / smeh v dvorani/ Me veseli, da vas vesli. Ravno zasebne šole v lasti cerkve so tiste, ki bodo v primeru, da bo do te implementacije prišlo, najbolj profitirale na račun države. Sama RKC pa je tako in tako najbogatejša institucija v državi, tudi zaradi nelegalnega vračanja zemljišč, do katerih sploh ni bila upravičena in bi, če bi bilo kaj božjega, lahko celo pomagala javnemu sektorju.

Tukaj predlagatelj kaže tudi na svojo dvoličnost. Moramo spomniti na sodbi Ustavnega sodišča z dne 2. 7. 2009 in z dne 14. 3. 2013, v katerih je Ustavno sodišče ugotovilo diskriminatorne določbe Zakona o registraciji istospolnih skupnosti in Zakona o dedovanju. Ustavno sodišče je takrat naložilo Državnemu zboru celo krajši rok za odpravo teh določb, ki diskriminirajo državljane na podlagi njihove spolne usmerjenosti, krajši rok, kot je to storilo v primeru državnega financiranja zasebnih šol. SDS skupaj z Rimskokatoliško cerkvijo že leta in leta onemogoča implementacijo teh dveh odločb Ustavnega sodišča in pri tem sploh ne izbira sredstev. Spomnimo tudi na izbrisane.

Ustvarjanje pogoje za uresničevanje osnovnih človekovih pravic je seveda za SDS popolnoma nepomembno. Ustvarjanje pogojev za parazitiranje javnega šolstva na račun zasebnega, zlasti cerkvenega šolstva, pa je seveda za SDS prioriteta. Absurdno je tudi

dejstvo, da si stranke, ki so največji apologeti prostega trga, na vse moči prizadevajo doseči 100 odstotno financiranje zasebnih šol s strani države. Če bi bili v svoji ideologiji dosledni, potem bi zahtevali, naj država subvencije zasebnim šolam popolnoma ukine. Te pa naj potem s konkurenčnimi programi in storitvami tekmujejo na prostem trgu. Kaj mislite, da smo samostojni kulturni delavci dobivali kdaj kakšen denar? Z lastnimi sredstvi smo naredili produkcijo in potem, če si bil dober na trgu, si preživel, drugače nisi. Nihče ni pričakoval od države posebnih daril.

Skratka, dilema med 100 odstotno in 85 odstotno financiranjem zasebnih šol iz javnega denarja je popolnoma nesmiselno. To financiranje bi moralo biti nič odstotno. Država je dolžna zagotavljati brezplačno univerzalno dostopno izobraževanje na vseh ravneh. Če to na nekem območju v nekem danem trenutku ni možno se seveda lahko omogoči neko financiranje in izvajanje javno veljavnih učnih programov na zasebnih šolah, ampak samo v obsegu, ki je določen na podlagi pogajanj med državo in zasebnim izvajalcem, in zgolj toliko časa, dokler država ni sama sposobna zagotoviti teh dejavnosti in teh programov v državnih šoli. Koncesije, tako v šolstvu in v zdravstvu ali kjerkoli drugod, so lahko zgolj mehanizem za premostitev problemov do tistega trenutka, ko je država sama sposobna prebivalcem zagotavljati te storitve. To seveda ne pomeni, da so zasebne šole kakorkoli prepovedane, ampak morajo te zasebne šole spoštovati vse z Ustavo in z zakoni določene pravice otrok, ki te šole obiskujejo, financirajo naj se pa tako kot vejo in znajo.

Nedopustno je, da bi ponudniki zasebnih storitev to počeli z našim javnim denarjem. Vsak ima lahko zasebno šolo ali pa zasebno ordinacijo, če ustreza nekim danim pogojem, toda lastno željo, lastno odločitev ali pa lastno ideologijo naj financira z lastnim denarjem.

Zato smo tudi predlagali spremembe ustave in tukaj tudi srčno upamo na podporo največje koalicijske stranke SMC. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Tomič.

Gospod Franc Breznik, replika.
Izvolite, beseda je vaša.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Najlepša hvala.

Marsikdo bi si mislil, da bom v repliki gospe Tomič marsikaj očital. Jaz bom najprej pozitivne zadeve povedal, kjer se strinjam z njo.

Prvič, podeželje je bilo izredno podhranjeno, kar se tiče javnega šolskega sistema, predvsem osnovnih šol, telovadnic in tako naprej. Dokazujemo, da je ravno v času Janševe vlade kolega minister Zver naredil največ na tem področju in zgradil največ novih osnovnih šol, novih telovadnic, recimo ravno na področju, iz katerega sam izhajam, v Slovenskih

goricah. Pred nekaj dnevi sva bila skupaj z nekdanjim ministrom za šolstvo, odličnim ministrom, v Vitomarcih, kjer je ravno podružnična šola, ki so jo zgradili. Ravnatelj iz Cerkvenjaka, gospod Žmavc, mu je po 10 letih, odkar že stoji ta šola, dal posebno priznanje in zahvalo. Leta 2006 je bila zgrajena, ravno zato, da se pomaga podeželju, da imajo tudi tisti iz družin z nizkim socialnim statusom pristop v domačem kraju in nimajo ostalih stroškov.

Hočem povedati, da mi razumemo, kaj pomeni socialna diferenciacija, mi razumemo, kaj pomeni socialna država, ampak mi razumemo to, da rabimo vsi enake izhodiščne položaje, spoštovani. V narodu, ki ima tako malo populacijo, rabimo enak izhodiščni položaj. Najbogatejši in tisti iz najrevnejših družin. Tistemu, ki ima izreden talent, je izredno priden, je motiviran in je iz najbolj revne družine, mu ta država mora omogočiti, da pride na najvišji položaj in da pride po kompletni šolski ali pa izobraževalni lestvici na položaj. Tako mi razumemo socialno državno, to je normalno in tako jo razume cel svet, zahodna civilizacija. Vi pa razumete, da je nemogoče, da je zasebno šolstvo nekaj grdega, nekaj ideološkega, nekaj, kar nam krade denar. Povejte mi, koliko afer glede dodatkov je bilo v zasebnem šolstvu? Naštejte mi! Naštejte mi ustanove, kjer so kradli javni denar. Kdo je kradel prihodnost mladim? Kdo je kradel šolske malice otrokom? Ravno ljudje, ki tukaj sedijo, ki so si v univerzi na fakultetah izplačevali dodatke. Katere fakultete? Tiste, ki imajo najmanj zaposljive diplomante, ki jih v bistvu sploh ne potrebujemo. Častnik Finance je z lestvico dokazal, da imajo tisti, ki so dobili največ teh dodatkov, na akademskem področju najnižje število točk. Ni bilo torej skoraj nobenega z medicinske fakultete, s tehnične fakultete, s kakršnegakoli vrhunskega inštituta, ki je certificirani v tujini. Najslabši akademski profesorji so torej dobili največ teh dodatkov.

Kaj hočem povedati? Možnost je v prihodnosti, v spopadu duhov, o katerem danes govorim. To je tisto, kar bo Slovenijo pripeljalo med najbolj visoke države, najbolj razvite države.

Ko kolegica Tomić danes govori o katoliški cerkvi, ki je grda, sem ravno dokazoval, da nam je Knafljeva ustanova od leta 1676 pomagala pri 500 vrhunskih akademskih znanstvenikih. Zadnjih 450 let, spoštovani kolegi, od Prešerna, Cankarja, Melika, Henrika Tume, Stefana in tako naprej, da ne naštevam še vseh ostalih akademskih "odličnežev".

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Breznik, hvala.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Tisti njeni, tisti, ki jih ona zastopa, tisti, ki so Združeni levici v ponos, pa so sfalirani ljubljanski lumpenproletariat.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dobro, gospod Breznik, hvala lepa.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Od Kidriča naprej. To je pa ta drugi nivo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Breznik, prosim, dajmo se ponovno uokviriti.

FRANC BREZNIK (PS SDS): To so tisti, ki so se izobraževali v Kumrovcu in Beogradu. To je bistvo te zgodbe.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Breznik, prosim.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Na eni strani akademska evropska elita, po drugi strani ... / izklop mikrofona/

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Breznik, primoran sem vam bil izklopiti mikrofona. Smo vas razumeli. / oglašanje iz dvorane/ Gospod Breznik, ne vem, čemu to počnete, ne vem, s kakšnim razlogom to počnete. Jaz sem vas lepo prijazno opozoril, vi pa neprijazno nadaljujete in vznemirjate postopke ter vaše sodelavce oziroma sopolisance. Tako vas lepo prosim ... / oglašanje iz klopi/ S čim gospa Irgl? S tem, da sem ga trikrat opozoril? Gospod Breznik ima tri minute možnosti in sem bil več kot tolerant, da sem mu dovolil, da je povedal svoje mnenje. Želi kdo kaj dodati? Gospod Hanžek, izvolite.

Dajmo se, lepo prosim, ponovno okviriti in se vrniti tja, za kar smo tukaj, lepo prosim.

Gospod Hanžek, izvolite, beseda je vaša.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): Ste že, predsedujoči, protestirali, ampak jaz osebno protestiram.

Protestiram proti žalitvam, da sem jaz faliran študent ljubljanske fakultete. Ko boste vi imeli toliko mednarodnih raziskav in mednarodnih poročil, za katere so v Združenih narodih rekli, da so vzorčna za cel svet, takrat boste lahko mene zmerjali s faliranim študentom Združene levice. Zdaj sem o sebi govoril. Tako je tudi pri drugih. Prosim, vzdržite se takšnih žaljivk, ker lahko jaz začnem naštevati komu drugemu kaj. Kar se mene tiče, imam dovolj mednarodnih, slovenskih in vseh ostalih referenc, da si ne dovolim take žalitve. Žal nikoli teh referenc ne postavljam ven, tudi zapisujem si jih ne, ampak kadar me pa kdo žali, jih pa žal moram pokazati. Nočem se z njimi postavljati, mi je vseeno. Ampak na to pa res ne pristajam. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Hanžek.

Gospod Breznik, preden vam dam postopkovno, jaz upam, da smo vsi razumeli to, kar ste nam povedali in vzeli vaše besede v zakup.

Gospod Franc Breznik, postopkovno, beseda je vaša. Nadaljujemo potem z gospo Irglovo, če sem prav razumel.

Gospod Franc Breznik, beseda je vaša za postopkovno.

FRANC BREZNIK (PS SDS): Hvala, gospod podpredsednik.

Imate prav v delu, da sem prekoračil 3 minute. Sprejmite moje opravičilo.

Kot drugo bi vas pa postopkovno prosil, da opozorite kolega Hanžka, da nisem žaljiv, da sem govoril o njihovih vzornikih, o katerih največkrat govorijo. Jaz se ne kažem s totalitarnimi vzorci nobenega totalitarnega režima, kot se vi kažete. To pomeni, da so največji sfalirani ljubljanski študenti, ki so speljali revolucije na Slovenskem, nam pobili kompletne akademske elite ali pa so zbežali v tujino, o kateri sem prej govoril, ali so jih vrgli s fakultete v Ljubljani, iz vseh šol, speljali so svojo doktrino, in to so pa vaši vzorniki, ker se kažete z njihovimi simboli. Nisem vas osebno žalil, da ste sfaliran študent, ampak sem govoril o vaših vzornikih.

Zato bi prosil, da ga postopkovno tudi opozorite, da naj ne spi na seji, da naj posluša. Če slabo sliši, pa imamo slušne aparate ali pa si lahko da slušalke gor. Toliko z moje strani. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Preden dam besedo gospodu Hanžku, vas lepo prosim, da bodimo spoštljivi drug do drugega.

Gospod Hanžek, beseda je vaša, izvolite.

MATJAŽ HANŽEK (PS ZL): O mojih vzornikih. Moj dedek je bil sicer revolucionar in komunist, bil pa je doktor prava, ki ga je naredil v tujini med obema vojnama. Ne bom govoril o svoji družini, ki so tudi lahko moji vzorniki.

Moji strokovni vzorniki so pa Nobelovi nagrajenci, od Amartya Sena naprej. Prosim, nehajte me tukaj žaliti.

Če se mislite na ta način v parlamentu pogovarjati o neki stvari, o kateri mislim, da se pogovarjamo, torej o šolstvu, mislim, da z vašimi nastopi natančno dokažete, kakšen nivo izobrazbe je pri vas, da malo vrnem. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Od naslednjega, ki bo imel besedo, pa pričakujem, da bo ponovno vrnil besede tja, kamor sodijo.

Gospod Tomaž Liseč, predstavnik predlagatelja, beseda je vaša. Izvolite.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala.

Kolegica Violeta je odšla, ampak vseeno. Rekla je, da je treba razločiti med javnim in zasebnim. Ampak mi, spoštovani, imamo ustavo. Še enkrat in ne vem, kolikokrat že, drugi odstavek 57. člena Ustave pravi: "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno." Tukaj je ta ločnica, o kateri bi danes morali debatirati. Če pa želite umakniti ta odstavek in ta člen, da

osnovnošolsko izobraževanje več ne bo obvezno, potem pa sploh ne bo nobenih problemov več, da postavite ločnice med javnim in zasebnim. Ravno o tem mi govorimo, o ločnici med zasebnim in javnim osnovnošolskim združevanjem. Resnično me moti, ko potem razpravljavci zaidejo v vsesplošno izobraževalno debato.

Ne bi se strinjal s kolegico Tomič, ki pravi, da je pri revnih in bogatih razlika, ali si uspešen ali nisi uspešen. To je žalitev do vseh tistih uspešnih mladih, ki prihajajo iz socialno-ekonomsko šibkih družin, ki so uspeli znotraj izobraževalnega sistema in potem poklicno. Res prosim, da ne bi tega posploševali kar na splošno, da tisti, ki so revni, ne morejo biti uspešni, in obratno. Tudi to, da naj bi izključno bogati hodili na zasebne šole, ne drži. Še enkrat, imamo zasebne šole z javno veljavnim programom in imamo privatne šole. V Sloveniji tega še toliko niti ne čutimo, tisti, ki so pa kadarkoli imeli kontakte s študenti recimo v Angliji ali Ameriki, točno vedo, o čem bi govorili, ko bi dali svojo letno članarino za fakulteto oziroma univerzo, koliko jih stane, njih in njihove starše, in koliko jih bo stalo potem, ko bodo študij zaključili.

Spoštovana gospa Violeta Tomič, o grožnji, da bo zasebno prevladalo. Leta 2016 je v Sloveniji 452 osnovnih šol, od tega so 4 zasebne, to je 0,8 %. Kakšna grožnja za prevlado! Pravite, da je 5 proti 4 problem, ker je napačna večina, tu je pa 0,8 % problem in grožnja, da bo zasebno prevladalo. Po mojih podatkih je v Sloveniji 182 srednjih šol, od tega so 4 zasebne, 2 %. Kakšna grožnja? Še enkrat, govorimo o dopolnitvi javne mreže, ne pa o grožnji. To mi res vedno dvigne pritisk, ko slišim tako posploševanje, kako je grožnja. Posplošujejo pa taki, ki imajo problem z odločitvijo 5 proti 4. To je problem, na drugi strani pa 1 % ni problem, če seveda za svoje navijamo.

Spoštovana Violeta Tomič je rekla, da je odločitev Ustavnega sodišča zgrešena. Resnično bo kmalu čas, ko nas bodo vse skupaj vrgli iz parlamenta. Zadnji čas je, da naredimo hodnik od naše strani pa do Šubičeve, do parkirišča, ker bomo nekoč imeli tule 50 tisoč ljudi, ki bodo rekli: "Vsi ste zgrešeni." Da neka poslanka za tretjo vejo oblasti lahko reče, da je odločitev Ustavnega sodišča zgrešena, ni samo nekorektno in nedostojno, ampak še kaj drugega. Lahko se tudi mi intimno kdaj ne strinjamo, koalicija in opozicija, ampak zakon je sprejet. Jaz lahko rečem, da je odločitev po mojem mnenju zgrešena, vendar bo morala veljati in jo bo treba upoštevati, pa če gre za cestnoprometne predpise, ki jih ljudje najbolj razumejo, ali pa za kakšne bolj pomembne zadeve. Treba jih je spoštovati in upoštevati. Ne pa, da nekdo reče, da je odločitev Ustavnega sodišča zgrešena in da zasebno parazitira javno in tako naprej. Kolega Franci je že povedal, da je največ afer v javnih šolah. Različne afere se pojavljajo tu in tam. Ali ste že kdaj slišali za

kakšno afero v waldorfski šoli, Osnovni šoli Alojzija Šuštarja, Montessori? Edina afero je bila tista, ki si jo je predsednik Vlade sam zakuhal, ko je šel na Osnovno šolo Alojzija Šuštarja aprila letos in rekel: "Kot pravnik in predsednik Vlade sem nesrečen, ker zamujamo z izvršitvijo ustavne odločbe." Če bi držale besede kolegice Violete Tomič, bo imel Miro Cerar dve zadevi manj, saj mu ne bo treba več hoditi na zasebne šole, ker jih ne bo več, in še takšnih nesmislov oziroma laži mu ne bo treba govoriti. Dvakrat bo lažje spal in dvakrat bo manj nesrečen.

Zdaj smo slišali, čigava ekspozitura smo SDS. Me zanima, čigava je Združena levica. Eni pravijo, da je Putinova, eni Madurova, ampak to naj se sami odločijo glede na oznake, ki jih imajo na svojih majicah. Večina njihovih predhodnikov je pa res pokojnih.

Bi pa opozoril kolegico Violeto Tomič, ki je govorila, kako je odločba Ustavnega sodišča s področja istospolnih neuresničljiva. Ampak, spoštovani, od leta 2013 Slovenske demokratske stranke ni več bilo v vladah. Če nam že kaj podtikate in pravite, da nismo edini zveličavni, kar tudi priznamo, nam ne podtikati, da smo krivi za neizvršitev odločbe Ustavnega sodišča iz leta 2013 in dalje, ko smo v opoziciji, tako pod vlado Alenke Bratušek kot pod vlado dr. Mira Cerarja. Vsaj korektne in točne naj bodo informacije, s katerimi poslanci operirajo. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala tudi vam.

Dr. Trček, ste želeli postopkovno? Izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo, predsedujoči.

Napaka, ki jo dela vsak politik, je da večina njih sklepa iz sebe na populacijo.

Danes sem se vozil s Hanžkom iz Maribora in sva med drugim razpravljala o tem, da je idole potrebno simbolično ubiti v najstniških letih, jaz sem rekel, da pri 16, Matjaž je rekel, da lahko tudi kakšno leto več. Jaz imam na svojem suknjiču sivo čapljo iz Škocjanskega zatoka. Te idole in takšne in drugačne simbole sem pa uspešno ubil v najstniških letih, kar seveda ne pomeni, da se kdaj po kom ne zgledujem. Ampak ne zdaj vaše zgodbe meni prodajati in posploševati. Tovrstnih žalitev po dveh letih ne bom več prenašal.

Prosim, predsedujoči, da vodite sejo v skladu s Poslovnikom.

Mi je pa že vnaprej jasno, da imamo še en izgubljen dan ob celi vrsti problemov, ki jih imamo v šolstvu, še zlasti v visokem in tudi kakšnem drugem. Hvala za besedo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj je bilo postopkovno, če prav razumem, ne?

Predlagatelj ima besedo.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Kolega Trček, meni je žal, da vas ni bilo v dvorani, ko je govorila

vaša kolegica Violeta Tomič, ki je rekla, da je SDS ekspozitura Rimskokatoliške cerkve. Zato sem se samo odzval z vprašanjem, čigava ekspozitura je potem njena stranka oziroma Združena levica.

Drugič pa, glede izgubljenega dneva, če je debatiranje o neizvršitvi odločbe Ustavnega sodišča stran vržen denar, potem bo slej kot prej prišel čas, ko bodo državljanke in državljani rekli, da je vsak dan, ko smo v parlamentu, izgubljen čas. Potem bo še kakšen dan prej treba zgraditi hodnik pod Šubičevo cesto, da bomo šli lažje in varno domov, ker bo enkrat tudi državljanom prekipelo, ko mi takole mahamo z neizvršljivimi odločbami Ustavnega sodišča, oni pa morajo spoštovati slovenski pravni red, ne samo zakone, ampak tudi Ustavo. Resnično, če je problem za tiste, ki bi raje bili doma, debatirati o ustavi in Ustavnem sodišču, potem pojdite domov in pustite tistim, ki želimo o tem razpravljati – posebej zaradi tega, ker govorimo o neizpolnitvi odločbe Ustavnega sodišča –, da to tukaj, v tako imenovanem hramu demokracije, tudi izvajamo.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Zdaj ima besedo najprej gospod Danijel Krivec, pripravita naj se gospoda Jani Möderndorfer in Žan Mahnič.

DANIJEL KRIVEC (PS SDS): Hvala za besedo, spoštovani predsednik. Lep pozdrav vsem prisotnim!

Kar težko se je zdaj vrniti nazaj na temo glede na predhodne razprave, ampak bom poskušal biti malo bolj konsistenten glede tega. Vsi ste že ugotovili, da je dejstvo, da je v naši ustavi zagotovljeno osnovnošolsko izobraževanje in da je to obveza. Na drugi strani pa imamo kršitev te ustave, ki jo je ugotovilo Ustavno sodišče. Mislim, da se okrog tega vsi strinjamo in zato je ta interpelacija sigurno potrebna, kajti kršitev se dogaja že dlje časa in ni bila odpravljena. Mislim, da glede na to, da smo vsi v parlamentu odgovorni, glede tega ne bi smelo biti neke težave.

Govora je bilo o izgubljenem dnevu s strani nekaterih in da so interpelacije nepotrebne in nekoristne. Jaz pa ugotavljam, da je bila ta zelo koristna, kajti ministrica je ravno v svoji tej uvodni razpravi povedala, da je že dala v proceduro novelo Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki bo dejansko šla v smeri, da se ta ustavna odločba, ki ni izpolnjena, izpolni. Se pravi, da je naša interpelacija že dosegla svoj namen, kakorkoli obračamo.

Skrbi me nekaj drugega. Če sem poslušal stališča poslanskih skupin in če v umestnem času pogledamo po spletnih straneh in po portalih, ugotovimo, da je odziv s strani nekaterih koalicijskih poslanskih skupin že v tem trenutku, ko je zadeva komaj v medresorskem usklajevanju, negativna. Eksplicitne izjave, da tega zakona oziroma te novele, ki jo je

spoštovana ministrica pripravila in gre v usklajevanje, pač ne bodo podprli. Nekdo torej v tem trenutku zavestno govori o tem, da ne bo podprl zakona, ki rešuje neustavnost, torej ne spoštuje ustave. Tukaj smo po moje pred kar velikim problemom.

Treba je tudi jasno povedati, za tiste, ki to spremljajo, da se ustavni odločbi iz leta 2001 in iz leta 2014 ne nanašata na isto tematiko. V letu 2001 je bilo govora o financiranju zasebnega in javnega šolstva na splošno, v primeru odločbe iz 2014 se govori eksplicitno o financiranju javnega programa, ki je verificiran tako v zasebni šoli kot tudi v splošnem programu javnih šol. V tem primeru gre za enako materijo, ki mora biti tudi zaradi ustavne diktacije, da je osnovna šola obvezna, kar je v ustavi, tudi na enak način sprovedena, kar pomeni, da mora biti tudi financiranje na ta način enako.

Veliko predhodnikov, predvsem s tiste strani, je govorilo o tem, da se dajmo pogovarjati o temi, da dajmo govoriti o konkretnih stvareh, istočasno pa, ne glede na to, da smo poslanci tudi zavezani k spoštovanju zakonodaje in tudi spoštovanju odločitev, pa vsi ali pa večina dvomi o tem, da je rezultat 5 : 4 relevanten. Upam, da ne bomo ugotovili, da je pet manjše kot štiri, ker so v tej smeri nekatere razprave s strani nekaterih tudi šle, saj so dvomili v to, ali je pet več kot štiri in navajali ogromno nekih argumentov, da bi nasprotna teza skoraj prevladala. Če pristanemo na to, potem tudi vse odločitve v Državnem zboru, ki niso sprejete z absolutno večino, za vas očitno ne veljajo in jih ni treba spoštovati. V tej smeri so šle vaše razprave, da je rezultat tako tesen, da tega skoraj ni treba spoštovati. Če pristanemo na to tezo, ki jo poskušate razviti, potem je to zelo nevarna igra. Jaz upam, da se je marsikomu le zareklo.

Tudi strahu pred tem, da bo zasebno šolstvo prevladalo, glede na to, da je zasebno šolstvo od osamosvojitve naprej na nek način dovoljeno in da se tudi izvaja, pa smo prišli komaj do 0,8 %, kar je predlagatelj lepo pojasnil, očitno ne pritrjuje. Še vedno smo daleč pod evropskim povprečjem, kar se tiče zasebnega šolstva.

Je pa treba v tej razpravi vseeno še večkrat opozoriti na to, da se ne sme mešati obeh ustavnih odločb, ki ju vi enostavno mečete v isti koš. Ne gre za splošno financiranje. V primeru zadnje odločbe, ki ni bila izpolnjena s strani ministrstva oziroma ministrice na svoji funkciji, se ta odločba nanaša na financiranje tistega dela programa v zasebnih osnovnih šolah, ki je potrjen in ki je enak kot v javnih šolah. To je zelo pomembno.

Nevarno je tudi, da nekdo polemizira s tem, ali je ustavna odločba zgrešena oziroma ali je ustavna odločba ustrezna. Če pristanemo na to tezo, potem se je treba vprašati, ali sedimo v pravem parlamentu oziroma ali je sploh parlament še potreben, pa tudi ostale institucije. Mislim, da je Ustavno sodišče v tem primeru sprejelo odločitev, ki jo mora zakonodajni organ

spoštovati in jo tudi izvesti. Tukaj ni spraševanja o tem, ali je primerna, neprimerna, pravilna ali zgrešena, kot so nekateri pred mano ugotavljali.

Če pa gremo na šolsko področje, o katerem ste tudi marsikateri pred mano razpravljali, se tukaj lahko s kolegi z druge strani v celoti strinjam na tistem delu, ko je bilo govora o tem, da pogoji za vse, ki hodijo v javne šole, niso izenačeni, tudi zaradi geografskega izhodišča oziroma pogojenosti, iz katerega dela prihajamo. To je dejstvo. S tem bi se bilo torej treba ukvarjati več kot pa s tem, kar se danes ne izpolnjuje v ustavni odločbi. Treba se je vprašati tudi, zakaj so vsi krožki in vse obšolske dejavnosti, ki so bile v preteklosti vezani na neke obveze učiteljev, v tem trenutku plačljivi in se s tem še dodatno obremenjuje tiste, ki so manj premožni.

Da ne govorimo o diferenciaciji, ki je bila uvedena v devetletki. V sedmem razredu se govori o tem, da je treba otroke razdeliti na tiste bolj sposobne in tiste manj sposobne. Če bi nekdo to poslušal, bi rekel, da se to verjetno dogaja v kakšni zasebni šoli. Ampak ne, dogaja se v javni šoli, kjer se v osnovni šoli vpeljuje diferenciacija. O tem bi se bilo treba tudi pogovarjati.

Prej je bila tudi večkrat omenjena zadnja problematika uvedbe oziroma zagotovitve toplega obroka za vse, ki so v izobraževalnem sistemu. Tu se tudi kar pozablja, da je bilo to že uvedeno, in to v našem mandatu. Glede na to, da govorite, da se je v našem mandatu zgodilo samo slabo, bi vas vseeno spomnil na to, da je to bilo vpeljeno in je bilo jasno z ZUJF takrat nekako prekinjeno. Vendar glede na to, da ste že dve leti in pol na oblasti oziroma v sedlu, bi lahko te stvari tudi uredili, če v tem trenutku drugače razmišljate.

Jaz bom to interpelacijo podprl, ker gre za kršitev in neizpolnjevanje zakonodaje oziroma ustavne določbe.

Glede na to, da je ministrica dala v proceduro zakon, ki na nek način rešuje to zadevo, pa je, kot sem rekel, ta interpelacija vseeno dosegla svoj namen. Glede na razprave bo ministrica ostala in ji želim veliko uspeha pri koordinaciji in usklajevanju te zakonodaje, najprej v medresorskem usklajevanju, še bolj pa takrat, ko bo ta zakon prišel na poslanske klopi. Kot sem rekel, je zelo zaskrbljujoče predvsem to, da nekateri že v tem trenutku izjavljajo, da tega zakona ne bodo podprli, da na drugi strani problematizirajo odločbo Ustavnega sodišča in govorijo o tem, ali je pravilna ali je zgrešena, se sprašujejo o tem, ali je pri 5 : 4 večina pet ali na štiri in podobne zadeve. To me pa na nek način skrbi. Mislim, da se je v preteklosti v tem parlamentu vseeno nekatere stvari bolj spoštovalo in tudi bolj upoštevalo kot pa v tem trenutku.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Jani Möderndorfer. Pripravita naj se gospod Žan Mahnič in gospod Kamal Izidor Shaker.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Hvala lepa, predsednik.

Najprej bi rad na začetku čestital mlademu kolegu, da so mu v stranki zaupali vodenje interpelacije. To je resna stvar, zato čestitke. / oglašanje iz dvorane/

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina, prosim.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):

Jaz bi rekel, da je seveda prav, da pri vsaki interpelaciji res razčistimo, kaj interpelacija je.

Vaš kolega, pravzaprav vodja, je na zadnji seji – sicer že nekajkrat prej, ampak mi je zadnja ostala tako sočno v spominu –, rekel naslednji stavek: "Prav je, da najprej sploh razčistimo, kaj sploh je interpelacija. Interpelacija je," zanj, "če jo poskušamo vsebinsko pogledati, v bistvu neke vrste inventura stanja po določenem obdobju, analiza stanja po določenem obdobju, se pravi inventura." Potem nadaljuje, da naj se, glede na to, da je dve leti v Vladi in da je tudi ministrica – to je namreč letelo na prejšnjo ministrico, ki smo jo imeli na interpelaciji –, ne jezimo, zakaj pravzaprav sploh diskutiramo.

Druga lastnost, ki jo ima vaš vodja – vidim, da je mladi kolega to zelo intenzivno prevzel –, je, da nas usmerja, o čem pravzaprav mi lahko danes govorimo. O predmetu interpelacije pravzaprav in o ničemer drugem. Pozablja pa dejstvo, da ves čas skače iz tega polja in ves čas omenja še vse ostale stvari, seveda pod pretvezo, da v resnici odgovarja na vprašanje.

Izobraževanje v naši državi je ena temeljnih pravic in, kar je še bolj pomembno, tako pomembna materija, da ima seveda svojo ustavno težo. Zato danes prav o njem tudi govorimo.

Vendar je bilo danes kar nekaj očitkov. Od enega od kolegov na moji desni strani je bil izrečen stavek, da je ta vlada znana po neizpolnjevanju ustavnih odločb. Temu seveda ni tako, kajti mislim, da je ni vlade v zadnjih 25 letih, ki ne bi izpolnila kakšne odločbe. Bodisi zato, ker je ni mogla, bodisi zato, ker ni dobila političnega soglasja znotraj tega zbora, bodisi tudi zato, ker je v resnici ni hotela in je raje počakala, da prej konča mandat in da postane neizvršljiva. Potem pa se izgovarja to – kar smo danes večkrat že slišali, pa bom potem z argumenti navedel –, češ saj mi bi to popravili, pa nismo mogli več, ker nismo bili v Vladi, ampak smo bili zopet v opoziciji.

Pa bom povedal, na katerem primeru to znano dejstvo kar naprej ponavljate. Danes smo govorili o izbrisanih. Jaz sem večkrat v tem prostoru že povedal, da je to ena največjih nacionalnih sramot, ki si jo je privoščila država, da je prišla na polju izbrisanih tako daleč, da je celo Evropsko sodišče moralo nekaj storiti in povedati svoje, potem pa smo se zganili. Vendar danes sem poslušal – to je pa nekaj najbolj perverznega, kar sem lahko slišal –, in to s tiste strani, kjer so bili največji zagovorniki tega, da se

ljudi izbrše in to ne malo –, da so naredili vse, da bi popravili ta ustavni zakon, saj so z ustavnim zakonom to hoteli popravljati.

Poglejmo, kaj so oni v resnici res hoteli takrat narediti. Leta 2004, ko še niste bili na oblasti, to je bilo februarja, torej četrta leta preden ste okusili slast štiriletne oblasti, ste vložili ustavni zakon, s katerim bi na svoj način popravili zakon, in to seveda retrogradno, v katerem ste določili določene diktacije, s katerimi bi dejansko v bistvu povedali, kdo v resnici ima pravico, da postane državljani oziroma kdo bo še naprej izbrisan. Zanimivo, o tem se ni niti glasovalo. Kolega, očitno drugim, da se lažejo, vi ste pa to namenoma spregledali ali pa niste rekli, ne bom pa uporabljal te besede, ki jo vi z lahkoto danes delite vsem nam, namreč to, da lažemo. Ta tekst je bil kmalu za tem tudi umaknjen, ne boste verjeli. Tudi glasovali nismo o njem.

Istega leta, avgusta meseca, par mesecev pred volitvami, ko je bilo vsem jasno, da ustavni zakon ne bo doživel niti razprave na Ustavni komisiji, ste oziroma je vaš šef vložil za potrebe volilne propagande zakon, ki je bil malce modificiran, zopet z istim sporočilom, kako retrogradno za nazaj potrditi, da so bili nekateri pravilno izbrisani. Ko vam to ni uspelo, se je potem mandat zaključil, ste prišli na oblast in ste pozabili na vse te ustavne popravke, kako je treba sklep Ustavnega sodišča popravljati.

Leta 2007 ste pa našli gospoda Mateja, takrat je bil minister za notranje zadeve, ki je spet pripravil zakon, s katerim bi seveda zopet na nek malo bolj fin način popravili materijo, ki se ji reče izbrisani. Ampak nikoli ni bil namen resno popravljati zadeve, ampak v bistvu na nek način legalizirati in rehabilitirati dejanje, ki je bilo storjeno – zdaj bom pa poudaril, da ne boste razumeli, da samo na vas leti – od levih, desnih in kogarkoli. Od vseh. Vsi so se takrat sprenevedali. Ampak seveda je bilo takrat to popularno. Ne boste verjeli, tudi o tem se ni razpravljalo, ampak je bilo z uradnim zaznamkom na koncu umaknjeno. To je bil vaš način popravljanja ustavnih odločb. Toliko o tem, kdo je kaj kako popravil.

Kaj smo hoteli povedati s tem? Ustavno sodišče je večkrat odločalo o tem. Dve odločbi sta bili ključni. To vi dobro veste. Danes je kolega Dragan Matić to že omenil. Bila je ustavna odločba iz leta 1999, kasneje 2003 in še v ESČP 2006-2012. Eno je takrat hotela popraviti gospa Kresalova. Kdo je zablokiral to? Kasneje je to popravil vaš bivši skupni kolega Virant, minister v vaši vladi, ampak takrat več ni bil vaš, je imel že svojo stranko. Vaše teorije o tem, kako se vi borite in izpolnjujeta ustavna določila so malce plehke. Ne zdržijo neke resne diskusije in trditev.

Druga stvar. Danes ste omenili istospolne oziroma raznospolne in naj mi ne bo preveč očitano, če bom rekel naslednji stavek. Ne se hvaliti s tem, da ste hoteli njihove pravice urediti tako, da ste jih hoteli registrirati kot

avtomobile. Kar je še bolj pomembno. Če je bil vaš namen iskren, če ste tako iskreno želeli urediti te pravice, predvsem sklep Ustavnega sodišča, zakaj tega niste naredili v tem mandatu? Zakaj niste podprli Zakona o partnerski zvezi, ki prav tako ureja te stvari in je uredil to odločbo. Če mene vprašate, pa je dejstvo, da se bo tudi ta zakon pojavil slej ko prej na Ustavnem sodišču, ker je tudi ta sporen. Ampak o tem kdaj drugič.

Če gremo naprej. Kaj je bilo v tej vladi narejenega, glede na to, da ste kar naprej očitali, kako v resnici ta vlada ne uresničuje sklepov Ustavnega sodišča? Zakon o dedovanju. Zelo jasno je popravil točno to rešitev, ki jo je Ustavno sodišče zapovedalo. Naslednje, Zakon o partnerski zvezi, ki sem ga omenil. Zakon o prekrških – s to novelo sta se implementirali dve odločbi Ustavnega sodišča, in sicer iz leta 2014 in iz 2013, s katero je bilo ugotovljeno, da je prvi stavek prvega odstavka 93. člena Zakona o prekrških, ki izključuje pravico do povračila plačane globe tudi v primeru, ko je prišlo do ustavitve postopka o prekršku zaradi zastaranja, v neskladju z Ustavo Republike Slovenije. Potem je bil še ukinjen uklonilni zapor, za katerega vsi vemo, da je bil tudi predmet spora odločbe Ustavnega sodišča. V parlamentarni proceduri imamo paket volilne zakonodaje, ki naj bi stvari rešil. Bom videl, če boste takrat sodelovali pri tem odpravljanju napak v našem volilnem sistemu, ki jih ugotavlja Ustavno sodišče. Potem imamo tukaj še zakon o arhivskem gradivu, ki vsebuje osebne podatke, torej varstvo osebnih podatkov, kar se tiče pacientov. Bomo videli, če boste tu zraven sodelovali, če ne boste spet ropotali s kakšnimi arhivi, kot smo navajeni z vaše strani. V pripravi pa je tudi stanovanjski zakon, ki bo implementiral odločbo Ustavnega sodišča iz leta 2015, s katero je Ustavno sodišče ugotovilo neskladnost z ustavnim načelom enakosti glede subvencije tržnih najemnin. Toliko o tem.

Vendar imam en resen problem. Danes ste do dveh popoldan govorili, da je 0,7 %, od dveh naprej ste pa govorili že o 0,8 %. Saj vam ne zamerim. Gre verjetno za lapsus, pač zareklo se vam je, ampak preprosto ne razumem, zakaj tako trmasto vztrajate – tukaj se bom z vami strinjal –, da je preprosto čisto vseeno, če so štirje sodniki razmišljali drugače. Jaz se strinjam. Ustavna odločba je ustavna odločba, za katero se ve, da če jih je 5, ali 6, ali 7, ali 8 ali pa 9 glasovalo za, vedno je veljavna. Vendar to ne pomeni, da ne smemo javno parlamentirati o njej, da je ne smemo celo kritizirati ali celo izraziti pomisleke, da se z njo ne strinjamo. Pa vam bom povedal, zakaj.

Vemo, kdaj je bila ustava sprejeta in jo uporabljamo. Do odločbe Ustavnega sodišča leta 2014 smo bili prepričani, da vsi razumemo ta drugi odstavek zelo jasno in zelo razumljeno. Po tej odločitvi ugotovimo, da nekdo, ki ima pravico komentirati, ne samo komentirati, ampak celo odločati pri razlaganju same ustave – in te

odločbe tudi veljajo –, ugotovi, da je nekaj narobe s tem drugim odstavkom. Jaz osebno z njim glede na ta način interpretacije nisem zadovoljen. Zdaj pa pozor! Ali ima Državni zbor pravico spremeniti ustavo, če ugotovi, da to ni tisto, kar se je mislilo ves čas in se je celo sistem gradil na tej drugi alineji in ves čas veljal in ga danes tudi v praksi uporabljamo? Če Ustavno sodišče tako razmišlja, zraven pa štirje ustavni sodniki celo razmišljajo, da oni tega tako ne razumejo, je toliko bolj pomembno, da se zavedamo, da je potem potreben razmislek o spremembi Ustave.

Sam sem sopodpisnik spremembe Ustave, vendar ko sem dajal podpis, sem jasno povedal, v takšni obliki, kot je predlagana, zagotovo ne, v spremenjeni jo bom podprl takoj, nimam dileme o tem. Kar pa ne pomeni, da ne bomo sprejeli zakona, ki bo tudi uresničeval sklep Ustavnega sodišča.

Kaj je vaš glavni očitke? Prepozno. Drži? Glede vsega ostalega, če sem prav razumel mojega predhodnika, bi pravzaprav v resnici mi morali to razpravo zaključiti, ker ji je že čestital in ji želi vse lepo naprej in, kar je še bolj pomembno, naj se čim bolj zavzame za to, da se bo zakon sprejel v nekem duhu. Od tukaj naprej imam pa problem. V katerem duhu? Kot namreč reče Jožef Horvat, žal ga danes ni tukaj, ki ima dostikrat navado reči – vsaj v magnetogramu pri izbranih je rekel – naslednji stavek: "Veste, morate razumeti, takrat se je sprejemala takšna odločitev, ker je bil duh časa takšen." Duh časa. Halo? O čem govorimo? O kakšnem duhu časa? Mi govorimo o dejstvih, kaj v resnici hočemo imeti. To so bistveni elementi pri odločanju. Zato jaz upam, da ne bomo sprejemali zakona, ki je v duhu nečesa, ampak predvsem v duhu tistega, kar želimo in smo kot večina prepričani, da moramo imeti.

Če je javno tako zanič, potem bi ga morali ukiniti. Ampak po drugi strani nekateri ne ločijo, kaj je tisto, čemur se reče zasebno, in bi radi danes, da razvijemo diskusijo in debato o zasebnstvu in o javnem sektorju. Mene ta diskusija ne zanima, ker sem že stokrat povedal, da mene nič ne moti zasebnstvo. Tudi daleč od tega, da bi dvomil, da ne bi bili sposobni izvajati določenega programa. Ampak ali je država dolžna to plačevati? Tukaj imam pa jaz resne pomisleke. Zakaj? Zakaj za božjo voljo je treba plačevati? Danes se z vami strinjam, da imamo zelo malo šol na polju zasebnega, in to je argument, s katerim se operira. Česa se bojite? Veste, česa? Vam bom jaz povedal, česa se jaz bojim, da ne bom govoril v imenu ostalih, pa se potem samo na mene odzivajte. Bojim se, da to odpira mnogo drugih vprašanj, in zato sem prepričan, da ministrica seveda ne more in ni mogla priti v tako kratkem času s celovito rešitvijo. Takoj za tem, ko se bo to razčistilo, odpira polje, ali bomo imeli vavčerski sistem ali ga ne bomo imeli. Bo res vsak lahko hodil in si izbral katerokoli šolo? Po tej logiki, dragi moji, ne potrebujemo več javnega šolskega sistema.

Potem imejmo pa vse zasebno pa bomo imeli vavčerski sistem pa se bodo ljudje sami po sebi odločali. Enkrat bo ena šola "preferirana", drugič druga, tretjič tretja.

Druga stvar je tudi vprašanje, kam z vsem vloženim kapitalom s strani države – oziroma davkoplačevalcev, kar imamo danes bistveno raje, ko se izražamo – v vso kompletno infrastrukturo. Oprostite, jaz vam danes napovedujem, da če bo obveljala ta logika, ki jo prodajate pritlehno od spodaj, pomeni, da bo vsa ta infrastruktura nekoč postala zasebna. Zakaj? Zaradi tega, ker ne bo nikogar več na javnem sektorju, ki bo to izvajal, ker se jim zdelo bo za malo. V zasebnih šolah so višje plače, seveda več delajo, več ur, ampak so tudi večkrat kršene pravice. To je tisto, kar je treba razčistiti. Ne povesod, ne za vsako ceno, pa vendar.

Sam osebno sem prepričan, da moramo mi graditi na javni mreži, na javnih priznanih programih – na samo priznanih, se opravičujem, tukaj imam problem –, ampak predvsem na javno veljavnih programih in s tem seveda tudi dvigovati kvaliteto, o kateri je govorila ministrica. Ne samo dvigovati, ampak konstantno tudi preverjati in nadzirati.

Zato lahko na koncu zaključim z naslednjim. Ministrica, vaša naloga je jasna, kaj morate pripraviti v najkrajšem možnem času. Ne bo pa enostavna, ker ko bomo prišli z zakonom, ste danes dobili uvod oziroma uverturo v to, kaj nas čaka, kakšna razgradnja tega zakona, ker sledilo se bo samo enemu konceptu – kako nekako pripraviti teren, da se bodo nekoč na široko odprla vrata tistemu, kar nikoli pri Slovencih ni bila vrednota. Vso srečo!

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Jani, saj veš, da moram malo replicirati, čeprav zelo spoštujem tvoja stališča, velikokrat se pa ne strinjava.

Jaz nisem govoril vsem vam, da lažete, sem pa govoril ljudem, ki so rekli, da je bilo 5 : 4 za njih sporno. Potem so govorili o eni odločbi, ki je bila drugačna kot ta odločba, in sem rekel, naj povejo resnico, kakšna je bila odločba iz leta 2001, kakšna je ta odločba iz leta 2014 in kje so razlike, ne pa da zavajajo oziroma lažejo.

Moram reči, da verjamem, da se glede izbrisanih in istospolnih nisi zlagal, ne poznam pa toliko zgodovine, ker se s temi področji nisem ukvarjal, čeprav sem bil že takrat v Državnem zboru. Raje bi vprašal kolegico Evo Irgl ali pa kolega Braneta Grimša, ali to drži ali ne drži, ampak bosta imela verjetno možnost razpravljati.

Tudi glede tega, ali je bil resen namen ali ni bil resen namen, jaz upam, da smo politiki za to, da so resni nameni. To bi lahko rekli tudi za predlog Združene leveice, ki ste ga najprej označili za populističnega, zdaj je pa kar naenkrat resen

namen. Včasih imamo tedensko probleme s tem, kaj je resno, kaj je pa demagoško.

Glede 0,7 ali 0,8 %, jaz se opravičujem, dobil sem čisto zadnje podatke, kjer piše 0,8 %, ne vem, ali je narobe zaokroženo. Vmes se pa ni nobene šole ustanovilo, tudi ta, ki naj bi bila od oktobra letos v razvidu - nekaj na "L" se ji reče, prej sem prebral, se opravičujem -, še vedno ne spremeni tega dejstva. Ne govorimo o razgradnji, pa če je 0,7 ali pa je 0,9, to je vsaj moje mnenje. Zato postanem zelo živčen, ko mi neko reče, da je 1 proti 99 neka razgradnja. To je res nategovanje te elastičnosti v matematiki.

Kolega Jani je govoril o 5 proti 4 in da se lahko komentira. Seveda, ampak ne v smislu, da se reče, da je odločba Ustavnega sodišča zgrešena in je ne bomo spoštovali. Tega Jani ni rekel, Jani je lepo komentiral in je bilo solidno. Če pa pravijo nekateri predhodniki, da je ta odločba zgrešena, rezultat ni pravičen in podobno, potem pa jaz dvomim v neko parlamentarno demokracijo, ki naj bi se jo šli v Sloveniji. Takšna razmišljanja me nekako napeljejo na neko misel, ali sploh rabimo Ustavno sodišče, če ga lahko mi povozimo z nekim ustavnim zakonom, oziroma neka srednja pot, ali rabimo Ustavno sodišče, če njegove odločitve ne bodo soglasne. To sem že prej vprašal, ali potrebujemo Državni zbor, če naše odločitve ne bodo soglasne, oziroma ali so naše odločitve, torej odločitve večine, ki izgledajo zadeve, primerne ali ne.

Tudi s tem, da je v duhu nečesa, se strinjam. Ampak prej je kolegica pravnična rekla, da so to finese, mi pa vemo, da ko debatiramo o zakonih, dobimo zakone z Vlade, pregledajo jih zakonodajno-pravne službe ministrstev, pregleda jih Zakonodajno-pravna služba Vlade, pregleda jih Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora. To so tiste finese, ki potem na koncu odločajo. Ne zaradi našega glasovanja za ali proti, ampak ko se ljudje srečajo v konkretnem življenju z določeno dikcijo določenega zakona, imajo problem najprej ljudje, ki ne razumejo, potem na primer uradniki, ki spet ne razumejo, ampak se morajo zmeniti, ali bo kakšna kazen, če nekdo nekega zakona ne upošteva.

Kolega Jani je rekel, da ima pomisleke, zakaj plačevati zasebno. Še enkrat, Jani, saj vem, da si vseskozi v dvorani in ti je že malo tečno, ampak govorimo o financiranju osnovnih šol in financiranju javno veljavnih programov, in to zato, ker imamo v Ustavi ta 2. odstavek 57. člena, da so osnovne šole brezplačne. Edino tukaj imamo mi to debato.

Glede te gradnje zasebnih kapacitet in tako naprej. Zasebniki sami zgradijo infrastrukturo, material, vzdrževanje in vse ostalo, torej je po tej logiki to cenejše za državo. Če bi imeli vse zasebne šole in bi rekli, da ministrstvo pa ne bo dalo več niti evra za gradnjo ali pa samo vzdrževanje prostorov osnovnih šol, jaz mislim, da bi bila ministrica verjetno prva zadovoljna s takim sklepom ali pa s takim zakonom, ker bi rekla: "Evo, pa sem se znebila ne samo

poslancev, ne samo županov, ne samo ravnateljev, ampak verjetno še kakšnega starša, ki verjetno pošiljajo bolj ali manj prijazne dopise na ministrstvo, češ da imajo v njihovi občini, v njihovem kraju šolo, ki je stara sto let, in nujno potrebujejo novo, novo, novo, novo, novo, novo, novo." Verjetno se ministrica ali pa vsaj tisti na direktoratu prime za glavo in reče: "Evo, še eden na takšnem kupu, ki želi od nas 10 tisoč evrov, večkrat pa govorimo o milijonskih zneskih." Zasebno je torej v tem primeru boljše za državo. Glede vavčerskega sistema, sem jaz danes že videl tudi na par omrežjih komentar, da naj vsi hodijo v slabše javne šole. To je katastrofa, da nekdo tako reče in da nekdo napiše. Povejmo, da imamo dobre javne šole in želimo oziroma jim pustimo, da jih obogatimo z zasebnimi. Tukaj prosimo za pomoč državo samo v tisti točki, ki je v skladu z ustavo, da so osnovne šole obvezne, in v skladu z odločbo Ustavnega sodišča, ki je reklo, da naj ne bo 85 odstotno financiranje, ampak 100 odstotno. Tukaj se še enkrat vračam na tisto odločbo iz 2001.

Zdaj pa me nekaj zanima, spoštovana ministrica. Kolega Jani je rekel, da so višje plače. Jaz bom prebral iz Bogatimo šolstvo, kjer piše: "Po zakonu sme ustanoviti osnovno ali srednjo šolo le zavod, ki je lahko zgolj neprofiten. Tudi plače učiteljev v zasebnih šolah po zakonu ne morejo biti višje od plač njihovih kolegov v javnih šolah, saj se ravnajo po predpisih, ki veljajo za javne uslužbenke." Upam, da to drži. Jani, ne, nisi se zlagal, verjetno si dobil napačno informacijo. Upam, da bo ministrica rekla, da je ta uravnilovka plačnega sistema tudi tukaj enotna.

Jani, strinjam se, da je treba graditi javno mrežo, absolutno, ampak ob tem dovoliti tudi kakšno zasebno osnovno šolo. Seveda ob predpogoju, da imata ministrstvo oziroma Vlada možnost, da reče stop šolam, ki bi drzno vznemirile naš politični ali pa ideološki prostor, ki ga mora varovati Ustava Republike Slovenije. Kot sem že prej rekel, si takšnih primerov, kot jih je prej povedal kolega Matič, verjetno nihče izmed nas v tem prostoru ne želi.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Jani Möderndorfer.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Tomažu bi repliciral samo v tistem delu, kjer se seveda ne razumeva oziroma me ni najbolje razumel, ko me je poskušal še enkrat poučiti ali pa je namenoma uporabil to možnost, češ o čem danes pravzaprav govorimo.

Da bo jasno. Govoril sem o tem, o čemer je Ustavno sodišče odločalo – bom zdaj zelo jasen – pred leti in o čem odloča danes. Tomaž, vem, da ves čas poučuješ poslance, da je to različno vprašanje. Da, na prvi pogled. V resnici pa ne. Za tistega, ki ve, katera so v resnici vprašanja v ozadju, gre za to – še enkrat ponavljam, govorim iz tistega dela, ki sem ga omenil v svoji razpravi

–, da se v resnici poskuša za to odločitvijo na široko vrata odpreti zasebnemu šolstvu, kar pomeni, da se moramo mi konceptualno v tej državi odločiti, ali bomo to dovolili ali ne. Pred zakonom naj bi bili vsi enaki. Nemogoče je dati ekskluzivno pravico ministru, ki bo seveda trenutno odločal, kaj je njemu prav in kaj ne. Zato ta koncept ne bo zdržal in zato se v tem delu midva, Tomaž, ne bova mogla razumeti. Sicer itak ni namen, da se midva razumeva, predvsem je namen, da Slovenci in Slovenke razumejo, o čem se mi pogovarjamo. Prepričan sem, da če bi bile kamere ugasnjene, bi mi po treh urah že končali to interpelacijo, ker bi nam zmanjkalo oziroma niti ne bi več hoteli. Toliko. Vse ostalo pa je ministrica že povedala in bo verjetno še nekajkrat morala žal ponoviti, še za tiste, ki spremljajo prenos popoldne in zvečer. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Žan Mahnič, pripravita naj se gospoda Kamal Izidor Shaker in Matjaž Han.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala za besedo, predsednik. Ministrski zbor, poslanke in poslanci!

Danes smo velikokrat naleteli na to, kako se ločita dva pojma, spoštovati, upoštevati in tako naprej. Jaz ne zagovarjam teze, da je sodbe sodišč treba spoštovati, zagovarjam pa in trdno stojim na tezah, da jih je treba upoštevati. Med spoštovanjem sodbe in upoštevanjem sodbe pa je velika razlika.

Samo za primerjavo. Ustavno sodišče je lansko leto reklo in dalo približno leto dni časa, da Ministrstvo za izobraževanje popravi to, kar jim je naložilo glede financiranja zasebnih šol. V tem letu so se zamenjale tri ministricice na Ministrstvu za izobraževanje in tega popravka, tega predloga zakona nismo dobili na mizo, dobili pa smo ga s strani Slovenske demokratske stranke, ko smo vložili predlog ZOFVI v parlamentarni postopek. Pa bi še nekako razumel, da je potrebno približno eno leto, da ministrstvo pripravi ustrezne popravke zakonodaje, če bi ministrstvo v tem letu prihajalo v Državni zbor z drugimi zakoni, ki bi delali reformo na drugih področjih v izobraževanju, ki bi prinašali novosti, ki bi odpravljali druge krivice. Vendar v zadnjem letu nismo dobili niti enega zakona z Ministrstva za izobraževanje, z izjemo ZViS, ki ga bomo obravnavali prihodnji teden na seji. Se pravi, da Ministrstvo za izobraževanje v zadnjem letu ni počelo nič oziroma ne počne nič že odkar je Vlada Mira Cerarja na oblasti. To, da ste sproducirali samo ZViS, pa še to ne novega zakona, ampak samo novelo in nekatere popravke, pač ni zame nobena reforma. Vse, kar je bilo okrog tega zakona, je bilo to, da smo se prepirali, ali bo slovenščina še ostala v univerzitetnem prostoru ali ne bo.

Ampak nimamo povsod enakih vatlov. Predstavljajte si, da bi 20. junija 2014, ko se je moral predsednik Slovenske demokratske

stranke gospod Janez Janša zglasiti v zaporu na Dobu, rekel, da ne bo šel tja, ker pač ta sodba zanj ni kredibilna, to ni relevantno, jaz v zapor na prestajanje kazni ne bom šel ali pa bom šel mogoče čez eno leto, ko bom nekaj stvari še uredil, ko bomo še kakšno novo dejstvo ugotovili in tako naprej. Kaj bi se zgodilo? Ali bi normalno gledali, da se ta zadeva krši, da ne gre v zapor? To se v slovenski državi trenutno počne že 10 mesecev, vse od januarja naprej, ko bi morala biti ta stvar urejena. Kaj bi takrat govoril predsednik Državnega zbora, kaj bi govoril predsednik Vlade, kaj bi govorili vsi tisti, ki so prisegali na etiko, moralo in so jih bila polna usta tega, kako je treba spoštovati pravno državo? Vprašajte tiste, kaj se jim zgodi, ki ne plačajo računa za elektriko, ki ne plačajo računa za komunalne storitve. Če ne plačaš računa za elektriko, te odklopijo. Te pač odklopijo. Te ne pustijo 11 mesecev, če ne plačuješ, niti te ne pustijo eno leto, kaj šele manj. Te enostavno odklopijo. Ministrica Vlade Republike Slovenije pa že 11 mesecev ni plačala računa, če govorim v prisposodobah, in je še kar priključena na elektriko. Brez problema, samo zato, ker je ministrica Vlade Republike Slovenije. Zopet imamo prvorazredne in drugorazredne državljane, kot jih je v preteklosti imenoval padli in propadli kandidat za šefa OZN dr. Danilo Türk. Ampak tako pač je. Nova etika in morala je razlikovanje prvorazrednih, ki jim je dovoljeno vse, in pa drugorazrednih, ki se jih odklopi z elektrike, če samo mesec, dva zamujajo s plačilom položnic.

Stalno tudi poslušamo, predvsem s strani teh, ki sedijo tukaj nasproti mene to, da je bil rezultat glasovanja na ustavnem sodišču 5 proti 4. Dajte mi povedati, kako si pa vi tolmačite glasovanje o interpelaciji ministric Anje Kopač Mrak, ko je bilo pa 43 proti 38. Kakšna logika je potemtakem v tem primeru? Pa je ministrica ostala. To ni problem. Pa jo je večina povozila na glasovanju, ampak ministrica ostaja, ker je pač tako zapisano, da mora biti 46 glasov proti njej. Ampak tukaj je ministrica ostala. Problematizirate pa večino Ustavnega sodišča. Vaša poslanka, bivša sodnica, dr. Jasna Murgelj je itak na Facebook napisala, da ko bomo menjali ustavne sodnike, bo pa vse drugače, bo pa vse bolje, ker bodo prišli spolitizirani vaši, pravi ustavni sodniki.

Ali imamo 0,8 ali imamo 0,7 ali imamo 1 %? Za tiste, ki ne veste, kako se to izračuna – 4 zasebne šole deliš s 452 osnovnimi šolami v Sloveniji in dobiš 0,8 %. Tu ni potrebne nobene velike znanosti. Govoriti, da teh 0,8 % ogroža ostalih 99,2 %, je približno tako, kot če bi Združene države Amerike dejale, da so vojaško ogrožene s strani Gane. Če gledamo vojaško in pa ognjeno moč, je Gana na 100. mestu, Združene države Amerike so pa na 1. mestu. Približno to vi hočete meni tukaj prodati, tisti, ki pravite, da je javno osnovno šolstvo ogroženo zaradi 0,8 % zasebnih osnovnih šol. S tem mi želite povedati, da so Združene države Amerike

vojaško ogrožene s strani Gane, neke afriške države, ki ima kvečjemu kakšno paramilico, ne pa resno vojsko. Čeprav je res, da smo mi pa na 111. mestu po ognjeni moči, torej smo še slabši od Gane, ampak o tem kdaj drugič.

Govorite, da mi želimo prikazati javno šolstvo v slabi luči. Edina stranka, ki je danes javno šolstvo prikazala v slabi luči, je Desus. Poglejte, kaj so napisali na Twitter. "Ali si res želimo, da bi se naši otroci že v osnovni šoli delili na tiste z elitno zasebno izobrazbo in tiste s slabšo javno izobrazbo?" Poslanska skupina Desus je to napisala na Twitter. S tem priznavajo oziroma nam dopovedujejo, da se državljani delimo na tiste z elitno zasebno in na tiste s slabšo javno izobrazbo. S tem ste povedali, da je javno slabo, privatno pa elitno, odlično, boljše. Tega si niti mi ne bi upali trditi. Tega si niti mi ne bi upali trditi.

Gospod Prikl, odkimavate mi, pogledajte, kaj ste napisali na Twitter, vaša poslanska skupina. To je stališče vaše poslanske skupine. To je pisalo na Twitterju.

Štiri zasebne osnovne šole – Waldorfska, Alojzija Šuštarja, Montessori in Zasebni vzgojno-izobraževalni zavod Waldorfska šola. S tem, ko vi niste pravočasno spremenili zakona ali pa vsaj potrdili zakona, ki ga je v parlamentarni postopek vložila Slovenska demokratska stranka, staršem teh otrok delate krivico. Kot je že moja kolegica gospa Nada Brinovšek prej povedala, 60 evrov mesečno plačujejo zaradi tega, ker vi niste storili tistega, kar bi morali. Tukaj pa pridemo do protislovja. S tem, ko je treba plačevati za program, ki bi moral biti 100 % sofinanciran s strani države, se pa ustvarja pogoje, da si lahko takšno izobraževanje privoščijo bogatejši. To se pravi, da morajo zaradi tega, ker vi ne sledite odločbi Ustavnega sodišča, ki nalaga, da se tudi zasebne osnovne šole financira 100 %, 60 evrov mesečno plačati tisti, ki se želijo tukaj šolati. To je 720 evrov letno. S tem pa so ustvarjeni pogoji oziroma jih ustvarjate ravno za tisto, proti čemur se borite, ko pravite, da so privatne šole za bogate, javne šole pa za vse ostale. Ni res. Ni res. Če bi bil program financiran 100 %, ne bi bilo treba plačati teh 720 evrov letno, potem pa lahko pride vsak, tako tisti, katerega starši imajo več prihodkov, kot tisti, katerega starši imajo malo manj prihodkov. Vi ste tisti, ki od januarja naprej ne uredite tega, da se naših najmlajših državljanek in državljanov ne bi delilo na bogate in revne oziroma na tiste z elitno privatno izobrazbo in tiste s slabšo javno izobrazbo, kot bi rekli kolegi iz Desusa. Vi ste tisti, ki počnete ravno to, kar očitajte nam, da smo za privatno šolstvo in da s tem privatnim šolstvom potem onemogočamo izobrazbo tistim, ki si tega ne morejo privoščiti. Seveda si tega marsikdo ne more privoščiti, če mora plačati 720 evrov letno zaradi tega, ker niste od januarja naprej popravili zakona ali pa vsaj potrdili našega. Ampak to se stalno ponavlja.

Pogosto slišim, da smo mi tukaj, da ščitimo manjšine, da je ta koalicija tukaj, da ščiti manjšine. Gospe in gospodje, tukaj imate manjšino, štiri osnovne šole in otroke, ampak vi zelo različno ščitite manjšine. Vi zelo različno ščitite manjšine oziroma so tudi te manjšine prvorazredne in drugorazredne. Ko gre za vprašanje istospolnih, ki so manjšina, takoj storimo vse, ko gre za vprašanje teh otrok, se pač lahko čaka, tudi čez roke, ki jih je postavilo Ustavno sodišče. Ko gre za pravice narodov bivše Jugoslavije, bomo takoj šli spreminjati Ustavo, jih priznali kot manjšine in kaj jaz vem, kaj še vse. Ko gre pa za te, ki plačujejo 720 evrov letno za šolanje svojih otrok, pa pač ne bomo storili nič. Preteklo je že enajst mesecev, odkar bi morala biti ta zadeva urejena, in sem prepričan, da jih bo preteklo še kar nekaj.

Glede zakona, ki ga je pripravilo ministrstvo, ki je v usklajevanju ali v obravnavi, saj ne vem. Najlažje je reči, da pripravljamo zadeve. Isto je z dualnim šolskim sistemom, enako je povsod drugod, ne samo na vašem ministrstvu. Pa ne bom šel na druga področja, kjer je v resorju, ki ga pokriva gospa ministrica, tudi hud problem. En problem je športna infrastruktura, o kateri smo sklicali sejo, ampak danes smo pač rekli, da se bomo orientirali samo na nespoštovanje pravne države in na nespoštovanje sodb slovenskih sodišč. Ampak to je pač praksa v tem parlamentu. Nekateri imajo hude probleme z Ustavnim sodiščem, nekateri so celo glasovali proti razpisu referenduma o Zakonu o zakonski zvezi in družinskih razmerjih. Lahko se pač ne strinjamo z Ustavnim sodiščem, lahko sodbe ne spoštujemo, vendar pa jo je treba upoštevati. Pa ne gre samo za Ustavno sodišče, ampak gre tudi za druga sodišča. Ob takšnih signalih državljanke in državljane res delite na prvo in drugorazredne.

Kje pa pristane politik, ki državljane deli na prvo in drugorazredne, ste pa videli v decembru leta 2012 in pa pred mesecem dni ob glasovanju v OZN. Tako in s takšnimi neuspehi pa politiki, ki državljane delijo na prvo in drugorazredne. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima ministrica za izobraževanje, znanost in šport dr. Maja Makovec Brenčič.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala, predsednik.

Samo želela bi pojasniti, kateri vsi zakoni so pa vendarle bili sprejeti od 13. maja, ko sem nastopila ta mandat.

ZOFVI se je spreminjal dvakrat, tudi na pobudo odbora, in smo tudi hitro odreagirali predvsem v določbah, ki se tičejo nasilja, evidenc in drugih pomembnih delov, ki se tičejo tudi materialnih in kadrovskih pogojev reševanja izvajanja šolskega programa, govorim o osnovnošolskem delu.

Prav tako je bil sprejet Zakon o izvajanju mednarodnih programov, tega smo čakali od osamosvojitve dalje.

Ravno tako smo čakali na sprejem Zakona o slovenskem ogrođu kvalifikacij, na katerega nas je opozarjala Evropa že precej časa.

Kaj pa je v proceduri? Najprej novela ZVŠ, kar ste tudi sami že omenili, v medresorskem usklajevanju je Zakon o vajeništvu, prav tako je že prešel v medresorsko usklajevanje Zakon o športu, ravno tako je v medresorskem usklajevanju ZOFVI, ki se tiče današnje teme.

Kaj pa je še v pripravi? V pripravi so zakon o osnovni šoli, izobraževanju odraslih, zakon o vrtcih, ki jih boste na E-demokraciji lahko videli do konca leta. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Žan Mahnič.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala predsednik.

Če me slučajno ministrica ni razumela. Prvič, večja vključenost otrok; drugič, dvig kakovosti vzgojno-izobraževalnega procesa in dosežkov učencev; tretjič, profesionalni razvoj pedagoških delavcev; četrto, komunikacija v maternem jeziku; petič, socialna in državljanka kompetenca; šestič, odzivnost izobraževanja na spremembe družbe in potrebe trga dela; sedmič, krepitev vseživljenjskega učenja. Veste, kaj je to? To so točke koalicijske pogodbe, to so točke koalicijske pogodbe vlade Mira Cerarja za mandat 2014–2018. O tem sem govoril, gospa ministrica, ne o nekih korekcijskih popravkih, ki pridejo skozi člani samo zato, da se nekaj naredi. O teh zadevah. Da ne govorimo še o priznavanju izkušenj neformalnega izobraževanja, da ne govorimo o dualnem šolskem sistemu, ki je sicer pilotni projekt in tako naprej. O teh zadevah sem govoril.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Kamal Izidor Shaker, pripravita naj se gospod Matjaž Han in gospod Bojan Podkrajšek.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala predsednik. Ministrica, kolegice in kolegi!

Jaz mislim, da je ministrica govorila ravno o teh točkah, ki ste jih naštel, gospod Mahnič. Sicer ste pa omenili, da ministrstvo popolnoma nič ni delalo zadnje leto, vendar je, kar je naštel ministrica in bom tudi jaz v svoji razpravi naštel, plod dela Ministrstva za izobraževanje.

Po poslušanju te razprave o Zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja, kar je sicer bistvo te interpelacije, lahko ugotovim, da se ta dvorana deli na skrajno zasebni del izobraževanja in pa skrajno javni del izobraževanja, mi, ki smo pa v sredini, pa z ministrico na čelu poskušamo iskati neko sredinsko rešitev, ki bo skladna z Ustavo.

Na tej točki bi lahko v bistvu zaključili to interpelacijo in nadaljevali potem – ne interpelacijo, ampak razpravo o tem –, ko bo Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja vložen v Državni zbor, seveda s to rešitvijo, ki jo

določa odločba Ustavnega sodišča. Mislim, da bi bilo to čisto zadosti. Morda je res še en izgubljen dan, ampak upam, da bo, ko bo Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja, ki sledi odločbi Ustavnega sodišča, vložen v Državni zbor, še prostor za razpravo o tej temi.

Drugače sem pa bolj optimistične narave in želim videti ali pa vidim bolj pozitivne stvari, ki jih poskuša narediti ministrstvo na čelu z ministrico za izobraževanje, katere delo je danes predmet obravnave v tem državnem zboru. Zato bi se želel osredotočiti na nekatere pozitivne stvari, ki jih je to ministrstvo v tem mandatu storilo, in na napore, ki jih to ministrstvo vlaga v neka usklajevanja, pogajanja, v neke razprave in diskusije, ki se odvijajo tekom celega leta.

Želel bi začeti z neko bolj aktualno temo, in sicer z urejanjem šolske prehrane. Ministrstvo za izobraževanje je kljub, zaprtem proračunu vložilo nemalo naporov, zato da bo to področje šolske prehrane uredilo in tudi razširilo število upravičencev do šolskih kosil oziroma malica.

Druga stvar, ki bi jo želel omeniti, je, da je Ministrstvo za izobraževanje v teh prvih dveh letih učinkovito reševalo problematiko zagotavljanja učbenikov v osnovni šoli, obnovljeni učbeniški sklad za tretje vzgojno izobraževalno obdobje, do konca leta bo oblikovan sistematični in vzdržni sistem obnavljanja učbeniških skladov, v letu 2017 pa bodo ti učbeniški skladi obnovljeni na vseh ravneh izobraževanja.

Tretja zadeva je uvajanje tujega jezika v osnovno šolo. To se mi zdi izredno pomembno, ker smo namreč neka majhna država, ki stremi k temu, da se učimo tujega jezika, zato se mi zdi, da je treba s tem začeti že v osnovni šoli. Ta ukrep se je izkazal za pozitivnega, saj se je kar 68 odstotkov vseh učencev odločilo za ta neobvezni izbirni predmet v osnovni šoli.

Četrta stvar je Zakon o vajeništvu, ki je bil danes že omenjen. Ta je v javni razpravi. Ministrstvo ga je dalo v javno razpravo in ta zakon bo pač uredil ključna področja oziroma status vajenca ter pravice in obveznosti delodajalcev, šol, zbornic in združenj delodajalcev ter seveda vseh ministrstev. Skratka, ureja se status vajeništva. Kolegi iz SDS ste že večkrat ta zakon vložili. Jaz upam, da boste tudi plodno sodelovali pri tej razpravi in da bo na koncu dosežen nek konsenz okoli tega zakona, ker mislim, da bi lahko tudi skupno naredili nek dober zakon, ki bo ali pa bi bil usklajen tako s koalicijo kot tudi opozicijo.

Peta stvar je Zakon o visokem šolstvu, ki se nanaša tudi na ustavne spremembe. Prejšnji teden smo ga obravnavali. Imeli smo že "žnjto" razpravo o tem Zakonu o visokem šolstvu, da ne govorimo o spremembah tega zakona, kjer se bo uredilo predvsem financiranje univerz. Seveda je bil tudi tukaj jedro spora tuji jezik. Mnenje o tem sem imel tudi možnost izraziti na koalicijskih usklajevanjih in tudi na sejah pristojnih delovnih teles, pa vendar. Zdi se

mi, da gre za pravo rešitev in tukaj tudi spodbujam ministrico, da se čim prej loti celostne prenove Zakona o visokem šolstvu. Kakorkoli že, ta zakon je ključen in pomemben za to, da se bodo študenti v prihodnosti naučili določenih znanj in prešli na trg dela.

O sofinanciranju doktorskega študija je Vlada sprejela Uredbo o sofinanciranju doktorskega študija, ki primerno ureja in sofinancira tudi doktorski študij, tako imamo cel diapazon oziroma sofinanciranje izobraževanja s strani države čisto do zadnje stopnje izobraževanja, kar se mi tudi zdi izjemno pomembno in dobro.

Druga stvar, ki je pomembna in sem jo želel še posebej izpostaviti, je to, da Ministrstvo za izobraževanje vodi pogajanja za vstop ali priključitev Slovenije v CERN, kar bi imelo tudi pozitivne učinke in posledice za raziskovalno dejavnost, za celoten izobraževalni sistem in tudi za celotno gospodarstvo.

Kar se tiče evropskih sredstev za raziskovalno dejavnost in povezovanja Ministrstva za izobraževanje z Ministrstvom za gospodarski razvoj in tehnologijo, bi želel izpostaviti, da je Slovenija ob sodelovanju Ministrstva za izobraževanje in Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo uspela pridobiti iz evropskih sredstev, mislim, da cirka 55 milijonov evrov, in sicer bo Ministrstvo za izobraževanje sofinanciralo 9 projektov v vrednosti do 55 milijonov evrov.

Naj ne pozabim omeniti tudi načrta razvoja širokopasovnih omrežij, ki je bil na nek način zadnja strategija, ki je še nismo imeli ali pa najbolj pomembna strategija, kamor sodi tudi Digitalna Slovenija 2020, kar je uspelo Ministrstvu za izobraževanje tudi realizirati. Upam, da bomo čim prej realizirali tudi infrastrukturo, ki je vključena v to strategijo, seveda pa potrebujemo še kakšna dodatna sredstva, ki bodo to zagotovila.

O Zakonu o športu bo verjetno še nekaj govora v prihodnjih mesecih oziroma do konca leta. Ta zakon se bo po 15 letih, če se ne motim, spreminjalo, prenavljalo. Tudi pri tem zakonu je ministrstvo vložilo kar nekaj časa in energije ter pripravilo skupaj s ključnimi deležniki, govorim o Olimpijskem komiteju, in ostalimi pomembnimi panožnimi športnimi zvezami.

Kar se tiče investicij, je Ministrstvo za izobraževanje financiralo 10 ključnih projektov, in sicer v vrednosti, mislim, da 17,5 milijona evrov.

Tako mislim, da je veliko teh pozitivnih stvari, ki jih je Ministrstvo za izobraževanje naredilo pod taktirko te ministrice, ki je danes pred nami, zavoljo ene ustavne odločbe, ki je ministrica ne želi na vrat na nos, oziroma ne, da ne želi, ampak išče primerno rešitev za to, da se ad hoc ne odločamo o tako pomembnih zadevah. Kot sem že na začetku povedal, se mi zdi ključno, da se je vseeno treba kdaj ustaviti, predihati, predebatirati, najti primerno rešitev. Mislim, da ta ministrica to počne tudi s tem, da ta ustavna

odločba še ni realizirana. Pa vendar, še enkrat poudarjam, da je ta zakon, ki je predmet današnje razprave, v medresorskem usklajevanju in bo v Državnem zboru, verjamem, v najkrajšem možnem času.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Moram se odzvati na predhodnika, kako je ta stran za skrajno zasebni izobraževalni sistem.

Ne. Mi imamo dokaj dobro javno mrežo, predvsem osnovnih šol. Se ne bom dotikal srednjih in višjih in visokih, prvič, ker imam malo drugačno mnenje, drugič pa to tudi ni tema današnje interpelacije. Ne, mi samo sledimo odločbi Ustavnega sodišča.

Se bom odzval najprej na kolega Möderndorferja. Jaz sem še enkrat preletel celotno odločbo Ustavnega sodišča. Če mi kdo najde kakšen stavek v te odločbi Ustavnega sodišča, ki preferira zasebnitvo, naj mi ga pove, ker ga jaz ne najdem. Odločitev je samo o tem, kaj imamo v Ustavi in kaj bi morali imeti tudi v zakonu. In tega nimamo.

Še enkrat, če je za koga ta dan izgubljen, naj se opravičil Državnemu zboru, gre lahko domov in bo še ostal vedno na plačilni listi. Razen zjutraj so imeli nekateri – predvsem zaradi prometnih težav, da ne bo problema –, problem z dostopom v Ljubljano, ko smo se verjetno vsi predolgo zadrževali v čakalnih vrstah v prometu. Tisti bi pa lahko ostali brez plače, ko jih ob tretjem pozivu predsednika, da pridemo preveriti našo navzočnost in potrditi dnevni red, ni bilo. Če ima kdo v glavi, kako je izgubljen dan, jaz mislim, da predsednik nobenega ne drži tu za hlače, da bi moral tu ostati. Če vas pa vodja Poslanske skupine SMC tako na kratko drži, je pa to problem Stranke modernega centra, ne pa vseh ostalih.

Še enkrat, za slovenske državljane in državljanke, nič več in nič manj ne bomo plačani, če je interpelacija ali pa če je ni. Razumem pa jezo določenih poslancev koalicije, da kadarkoli so oglašali opozicija, da je to za njih izgubljen dan, ampak nekaj je parlamentarna demokracija, četudi jo gledaš z viška moči in z viška koalicijske večine, jo moraš spoštovati.

Kolega Kamal je 80 % govoril o vsem drugem, samo o interpelaciji ne. Pa dovolite, da še enkrat povem. V interpelaciji namreč parlament zastavi formalna vprašanja Vladi ali v tem primeru posameznemu ministru, ki pa mora na vprašanja odgovarjati in s tem opravičiti svojo politiko. Kolega Kamal je o vsem drugem govoril, kaj vse je ministrica naredila. Ne vem, ali je želja, da še enkrat preberem, kaj vse ministrica ni naredila.

Bom začel pri raziskovalcih. Še ne dva meseca star članek z naslovom Kako je pol milijarde evropskih evrov šlo mimo slovenskih raziskovalcev.

Nezakonito sodelovanje pri pripravi dodatkov za stalno pripravljenost, prejetje teh nezakonitih dodatkov. Ampak mi smo šli samo na Ustavo, niti zakonov se nismo dotaknili, o tem bo verjetno kdo gospo ministrico vprašal pri interpelaciji Vlade. Neizvrševanje še nekaterih drugih odločb.

Zavlačevanje ali nesprejetje Zakona o športu. Povem medklic, eden najbolj znanih slovenskih športnikov znotraj tega omizja, poslanec, mi je rekel, samo da ne bo tak zakon sprejet, ker bo pogreb slovenskega športa. Toliko o tem osnutku Zakona o športu.

Zakon o visokem šolstvu in Zakon o raziskovalni dejavnosti, ki sta v normativnem planu že za konec leta 2014 oziroma zagotovo v letu 2015. Jaz sem ta vikend spet dobil dve elektronski sporočili, kaj je s to problematiko nedomišljenega zaključka prehoda iz starega na nov bolonjski sistem pri študentih, ko nekateri zaradi svoje ali pa zaradi napak drugih niso dokončali tega študija, zdaj pa so padli v to mašinerijo, kjer bodo tajkuni na področju visokega šolstva fino zaslužili in hkrati še finančno disciplinirali študente.

Vmes pa problematika šolskih bazarjev, kjer je vsaj zadnji uradni odgovor Ministrstva za finance, da zadeve letos decembra niso nič boljše, kot so bile lansko leto. Ministrstvo za finance, ni vse krivda resorne ministrice.

Vajeništvo. Tukaj se strinjamo, smo na tri četrt poti do tistega našega osnutka zakona, ki smo ga prvič predlagali. Kot sem rekel pri tistem zakonu, je isto tudi pri tem zakonu, da so vrata Poslanske skupine SDS vedno odprta, tudi niso tako skrita v teh labirintih Državnega zbora, da jih ministrica – tudi s pomočjo poslancev SMC, če je potrebno –, ne bi našla.

Področje športne infrastrukture. Lani smo predlagali amandma, letos smo vam ga predlagali, sklicali smo nujno sejo. Nekaj se izboljšuje na tem področju, vsaj glede na zadnji osnutek rebalansa in proračuna za naslednji dve leti, tako da upam, da bomo še kje kakšen evro izpraskali. Ampak zanimivo, ko enkrat opozicija pritisne, se pa le najde kakšen milijon. Ko pa govorimo o ustavni odločbi, pa je kar naenkrat to svetovni problem, ki ga v bistvu sploh ne bi smelo biti.

Kajti še enkrat, žalostno je, da govorimo o problematiki te odločitve, ki pač govori o javnem in zasebnem, ker bi morali ogovoriti o tem, da imamo odločbo Ustavnega sodišča, tudi če bi bila na kateremkoli drugem področju, in da ne govorimo o dobrih in pa slabih šolah. Toliko za ta del.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Kamal Izidor Shaker.

KAMAL IZIDOR SHAKER (PS SMC): Hvala predsednik, saj bom zelo kratek.

Kolega Lisec, če vi naštevate, česa ministrica ni naredila, lahko tudi jaz povem, kaj ministrica je naredila. To sem tudi storil.

Kar se tiče pa same interpelacije, sem pa v dveh stavkih čisto na začetku svoje intervencije oziroma razprave zaključil in skozi mojo razpravo tudi povedal, da je res evidentno, da ministrica ta problem ali pa ta zaplet, ki se je zgodil, zaradi katerega danes tukaj sedimo in zaradi katerega ta interpelacija je, evidentno želi rešiti že s tem, da je dala Zakon o financiranju vzgoje in izobraževanja v javno razpravo. Kot sem tudi v svoji razpravi povedal, bo še prostor za to, da bomo razpravljali o Zakonu o financiranju vzgoje in izobraževanja v tej dvorani oziroma še prej na matičnem odboru.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Še malo, pa bomo imeli občutek, da je ministrica iz kvote SDS. Vajeništvo predlagamo, ministrica nadaljuje. Govorimo o športni infrastrukturi, ministrica malo prisluhne. Govorimo o ZOFVI, spet malo prisluhne. Ampak ni še dokončno.

Še enkrat, če je povod za interpelacijo to, ker po mojem mnenju uradnik na Ministrstvu zaradi odklonilnega mnenja določenega dela koalicije ne pozna odločbe Ustavnega sodišča oziroma je noče izpolnjevati, je to problem ministrice. Še enkrat – pa vem, da bo kolega Matjaž Han govoril ravno o nasprotnem –, bolj, kot bo šel ta zakon v smeri izpolnitve odločbe Ustavnega sodišča, večje probleme boste imeli na tisti strani, ne na tej strani. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima končno gospod Matjaž Han, pripravita naj se gospod Bojan Podkrajšek in gospa Irena Kotnik.

MATJAŽ HAN (PS SD): Hvala lepa, predsednik. Spoštovana ministrica!

Tomaž je postal še vedeževalec, točno ve, kaj bom povedal, ampak se ni veliko zmotil. Jaz sem poslušal predlagatelja, gospoda Tomaža Lisca, ki je na široko razlagal, zakaj ta interpelacija in nas poučeval, kaj je ustava. Potem smo šli na številke, kaj je manj, kaj je več. Povedal je, da je 40 več kot 39. Moram reči, da tega nisem vedel. To je zanimivo. Kar se tega tiče, sem danes nekaj novega zvedel. Moram reči, da sva sicer s Tomažem znanca, dobra prijatelja, lahko rečem, izven te dvorane, ampak da si tak umetnik, da iz takih krčnih žil vse te predloge in pobude in vse te zadeve zagovarjaš, moraš biti umetnik. Ampak ko sem pa slišal Nado Brinovšek, sem pa videl, da je ta zadeva pripravljena in da SDS nima veliko mesa, kakor bi temu rekli, in da se suka v bistvu okoli enega stavka.

Pred mano je gospod Shaker rekel, da so tam tisti, ki imajo radi zasebno, tu smo pa tisti, ki zagovarjamo javno. Pa moram reči, da se ni nič zmotil. Dejstvo je, da mi zagovarjamo javno in bomo zmeraj te vrednote zagovarjali.

Problem pa je res mogoče včasih na sredini, ko ne vejo, kam bi šli, in zato smo danes tudi v tem stanju. Če bi mi, tako imenovana levosredinska koalicija, imeli jasno stališče, bi zdavnaj sprejeli ta zakon, v katerem bi pisalo to, kar piše zdaj. Ali pa bi najprej spremenili ustavo in potem bi jaz tudi Tomažu rekel, da je pač 60 več kot 30, in bi se na nek način morali sprizniti. Tako da se vse narediti, če imaš seveda voljo.

Zdaj bi pa vendar povedal še neko splošno oceno. Mi smo zapadli v zadnjem času v neko spiralo teh interpelacij, ki jih vloga največja opozicijska stranka, včasih pa, če tekmujejo, neka druga manjša politična stranka, iz katere danes skoraj nobenega ni v tej dvorani. Vsem skupaj se nam bo zaradi teh interpelacij že malo zvrtilo, na koncu bodo pa ta zapitek, kakorkoli Tomaž govori, da to nič ne stane in tako naprej, plačali ljudje, ker imamo poslanci tudi kaj drugega za delati. Vidim pa, da tudi prav velike aktivnosti tistih, ki vlagajo interpelacije, ni. Če pri taki interpelaciji sedita v tej dvorani dva in še od tega je eden predlagatelj Tomaž, ki se mora za vsakim javit, ker ga drugače v štabu spomnijo, potem vemo, da zadeva ni resna.

Naslednje, kar bi rad rekel, da se ne morem znebiti občutka, da vse interpelacije, ki jih vlagate, niso ravno povezane z nekimi problemi med ljudmi, ampak so čisto ideološke narave. Če pogledamo, ko smo interpelirali ministrico za zdravje, je bilo enako – javno, zasebno, koncesionarji, ne koncesionarji. Zdaj interpeliramo ministrico za šolstvo, je enako. Da ne govorim o tem, da se izrabljajo celo tragedije otrok, da se vloga interpelacije. Če se pa še s tem nič ne more, potem se pa vloži neka splošna interpelacija vseh, zato se bomo naslednji teden pogovarjali v tej dvorani o tem, kako je ta vlada slaba.

Glede izobraževanja bi rekel, da je za tem izobraževanjem in za to ministrico relativno burno dveletno obdobje, ki ga je pa dodobra razburkala odločitev peterice ustavnih sodnikov, ki so po mojem mnenju na glavo postavili utečeno in tudi s predhodnimi sodbami potrjeno razmerje med javnim in zasebnim. Zaradi tega očitnega razhajanja, po našem mnenju, smo se v Poslanski skupini Socialnih demokratov in takrat tudi v koaliciji odločili, da dopolnimo 57. člen Ustave, s katerim bi ohranili ustavno skrb države za javno šolstvo, zasebno, gospe in gospodje, pa bi prepustili ureditvi v zakonu. Ob tem pa smo zelo jasno zapisali, da ne izpodbijamo – in tega ne boste nikoli od mene slišali – doseženega nivoja zdajšnjega financiranja zasebnega šolstva, to je 85 %, in da smo prepričani, da naj ta okvir ostane takšen, kakršen je. Naš predlog pa le upošteva pomembne vsebinske razlike in moram reči, da je bil usklajen s prejšnjo garnituro ministrstva. Če se pa to ne bo zgodilo, pa smatramo, da bomo morali na nek način redefinirati tudi ustavno odločbo o tem, ali je Slovenija še socialna država. Zato bi se morala v Državnem zboru pojaviti ta večina, da bi lahko sprejeli

spremembo 57. člena Ustave in potem tudi zakon.

Jaz vem, da je šolstvo polje interesov, ki se mu politika težko upre, to se strinjam. Pri tem pa bi se rad dotaknil tudi novele zakona ZOFVI, ki ga je tudi zaradi tega pritiska interpelacije moralo ministrstvo vložiti v medresorsko usklajevanje. Seveda to nekaterim ni dovolj. Verjetno bo tam pisalo, kako se bo na nek način ta ustavna odločba sprejela, bi pa že zdaj povedal, da se nam zdi, ko smo samo videli nek okvir, sporen predvsem predlog, po katerem naj bi ministrstvo oziroma Vlada dala soglasje ob imenovanju ravnateljev. Soglasje politike k imenovanju ravnateljev nas pelje v nek prejšnji sistem in gre lahko na lokalno samoupravo, na razne ministre, ki lahko pridejo sporno, in tako naprej. Ne bi rad, da bi se politika vrnila v osnovne šole.

Še eno stvar bi rad poudaril. Zagovorniki popolnega proračunskega financiranja zasebnega šolstva radi govorijo, kako je treba skrbeti za to, da imajo otroci v zasebnih šolah enake možnosti kot njihovi otroci v javnih. Pa vas jaz vprašam, ali imajo iste pogoje ali nimajo tudi zaradi zasebnih sredstev bistveno boljše pogoje kot otroci v javnih sektorjih oziroma v javnih šolah. Ko se izgovarjate na to, kako malo denarja je treba dati za to, da bi ta zakon sprejeli, naj vas spomnim, da bi bilo bistveno boljše, da bi pustili, da se ministrstvo ukvarja s tem, kako se ne bo v dobri javni mreži osnovnih šol ukinjalo podružnične šole, recimo podružnice v Osilnici, v Cerknem, v Šmarju, na Završah in v Javorju. Ko se pa to dogodi, ste pa prvi, ki se razburjate, zakaj se nekatere podružnične šole ukinjajo, pa gre mogoče tudi samo za 30 tisoč ali pa 40 tisoč evrov denarja.

V glavnem, bom še jaz malo ideološki. Danes se pogovarjamo o tem, jutri se bomo pogovarjali o kakšnem verouku v šolah in bomo imeli ves čas to temo za neke ideološke prepire na tistem področju, kje jim ni mesta. Socialni demokrati smo bili in bomo zmeraj zagovorniki javnega. Mislim, da imamo odlično mrežo javnih šol in naj kar tako ostane. Hvala lepa.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Tomaž Liseč.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala.

Najprej sem zbežan. Zadnji stavek je bil, kako imamo odlično mrežo, prej pa je bilo rečeno, kako so javne šole slabše. Matjaž, isto si ... / oglašanje iz klopi/

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Tišina.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Tako je bilo rečeno s tvoje strani. Lahko potem pogledamo magnetogram, nobenega problema.

Ja, 40 je več kot 39, ima pa v koaliciji marsikateri izmed vas problem, ko vam Ustavno sodišče reče, da je 5 več kot 4 in da njihova odločitev

velja. Jaz nimam nobenega problema z tem. 5 je več kot 4, 40 je več kot 39. Ne spoštujem vedno, upoštevam jih pa, zakone in Ustavo. Tako pač je.

Začel bom s podružničnimi šolami in zasebnimi šolami, češ kako podružnice zapiramo, imamo pa na drugi strani zasebne šole. Ministrstvo je tisto, ki ima tukaj vse vzvode. Še enkrat bi prosil gospo ministrico, da pove, kje in na kakšen način se lahko ustanovijo zasebne osnovne šole, da boste videli, da niso noben babbav, da ne gre za nobeno – Kako že piše? –, grobo razgradnjo osnovnošolskega izobraževanja in tako naprej.

Še enkrat, tudi mi smo za javno, ampak mi smo za obogatitev z zasebnimi osnovnimi šolami, zato ker imamo Ustavo in na podlagi tega je Ustavno sodišče odločilo, kaj in kako.

Kolega Matjaž, upoštevanje ustavne odločbe ni ideologija. Upam, da se bova glede tega pa enkrat strinjala, da imamo Ustavno sodišče in njihove odločitve niso ideologija, ampak so odločitve devetih sodnikov Ustavnega sodišča, pa najsibo odločitev 5 proti 4 ali pa 9 proti 0. Ali pa obratno, ko ne sprejemo in ko reče vseh devet sodnikov, da določena zadeva ali pa določen zakon ne potrebuje spremembe zaradi njihove odločitve.

Če so nekateri tako socialni, vsaj kakor poslušam s strani Desus in SD, bi potem morali dati amandmaje v proračun, da vsem omogočimo vse. Vemo, da to ne bo šlo. Ampak govorimo samo o zasebnih osnovnih šolah. Bilo je rečeno, kako država financira. Država financira izključno javno veljavne programe. Še enkrat, resnično težko poslušam o tem, kako so bogati in revni in kako so tisti iz socialno-ekonomsko slabše rangiranih družin slabši pri uspehu. Še manj pa razumem, ko nekateri govorite o tem, kako so zasebne šole bogate, ampak tisto, kar je nadstandard, ne plača država, plačajo ustanovitelj in starši teh otrok. Jaz razumem, da ima marsikdo neko famo v smislu vsi enaki, ampak vsi enakopravni v revščini. Resnično ne razumem, kaj je problem pri tem enem odstotku otrokom v osnovnih šolah dati tisto, kar jim pripada. Pa ne zato, ker jim pripada zaradi SDS, ampak zato, ker jim pripada zaradi ustave in odločbe Ustavnega sodišča. Resnično ne vem, kje je tak problem.

Da, kolega Matjaž, suka se vse okoli enega stavku – neizpolnitev odločbe Ustavnega sodišča. Pika. Pač je resor ministrice za izobraževanje kjer danes čedalje bolj postaja očitno, da ima večji problem v koaliciji kot pa v opoziciji z izvrševanjem te ustavne odločbe. Očitno so se po naših predlogih zakonov in po naši interpelaciji zmgigali 2. novembra, tako sem zdajle dobil informacijo, in dali predlog zakona v medresorsko obravnavo.

Skratka, ne bomo rekli, da smo z interpelacijo uspeli, ker nam bo rezultat v škodo, saj ne bomo dobili več glasov kot tisti, ki boste ministrico zagovarjali, ampak en delček smo pa le

premaknili, če bo sprememba zakona res šla v smeri, kot jo je določilo Ustavno sodišče.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Replika, gospod Matjaž Han.

MATJAŽ HAN (PS SD): Zelo na kratko.

Tomaž me ni razumel. Mi ne problematiziramo Ustavnega sodišča. Ja, 5 je več kot 4, imamo pa pravico kot parlamentarna stranka, da tudi poskušamo spreminjati ustavo, ker so se oni pač izgovorili na ustavo.

Glede socialne. Jaz vem, Tomaž, da ti verjetno ne veš, kaj so vrednote socialne države ali pa socialistov ali pa socialnih demokratov. Sigurno to ni razdeljevanje denarja, sigurno ni to lar "talanje" denarja. Jaz si predstavljam socialo kot pravično in solidarno razdeljevanje tistega denarja, ki ga pač imaš. Hvala lepa.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Bojan Podkrajšek. Pripravita naj se gospa Irena Kotnik in doktor Mitja Horvat.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani predsednik, za dano besedo. Cenjena ministrica s sodelavkami, kolegice in kolegi!

Danes govorimo o interpelaciji na področju šolstva in izobraževanja. Sam seveda iskreno trdim, da je to področje izjemno pomembno v Republiki Sloveniji. Skozi ves dan smo tudi poslušali, ali je smiselno, da ta dan preživimo v tej dvorani ali ne. Jaz mislim, da bomo kmalu ugotavljali, mislim, da bo to v naslednjem tednu, ali je bilo smiselno dve leti in tri mesece vladanja vlade gospoda Cerarja ali ne. Se mi pa zdi, da ko govorimo o interpelaciji, naj še enkrat ponovim, da ko govorimo o izobraževanju, je pa to zelo pomemben segment.

Smo pa verjetno pred eno težavo, to težavo imata predvsem ministrica in predsednik Vlade. Spoštovana ministrica je po mojem mnenju seveda neka rešitev, neka izhodna rešitev, ker je tretja ministrica v 23 mesecih vladanja. Jaz vem, da je dvema ministricama oziroma predsedniku Vlade spodletelo. Prva je imela težave z enim segmentom, druga, ki jo je vzel z naglico iz Državnega zbora, je imela težave na drugem segmentu. Tudi za vas, spoštovana ministrica, se je potem skozi nekaj časa ugotovilo, da ste imeli težave z dodatki. Ampak nočem govoriti zdaj o tem in izgubljati preveč časa s tem.

Kaj je vaša največja težava, spoštovana ministrica? To potrjujejo tudi ravnatelj slovenskih šol. Tudi sam, ko sem vas prva dva meseca poslušal, sem bil skorajda prepričan, da je predsednik Vlade zadel z vašo strokovnostjo. Vse, kar ste povedali tukaj v Državnem zboru oziroma na odborih, ste tudi govorili ravnateljem slovenskih šol. Ko pa smo vsi skupaj pričakovali dejanja, tako mi v Državnem zboru kot ravnatelj slovenskih šol, pa ni bilo več dejanj. Seveda verjetno ni vsa krivda

na vas. Se mi zdi, da če nekdo nima trdne hrbtenice, mu nič ne pomagajo močne roke. To trdim seveda za Vlado Republike Slovenije, predvsem se to še enkrat izkazuje danes oziroma skozi ves mandat – ker je bilo tudi očitano, da smo preveč ozki, pa jaz mislim, da je prav, da smo ozki –, da se ta interpelacija, ki je bila vložena s strani Slovenske demokratske stranke –moram tudi povedati, da smo to enotno podpisali, nihče nas ni posiljeval, kot je nekdo v tem Državnem zboru tudi izrekel, je bila skupna odločitev –nanaša na spoštovanje Ustavnega sodišča.

Danes smo tudi veliko poslušali, kaj pomeni odločitev Ustavnega sodišča nekaj mesecev nazaj. 5 glasov za in 4 proti. Jaz se spomnim ene odločbe Vrhovnega sodišča, ko se je šlo za poslanca na začetku mandata. Kako so bili vsi načelni in dosledni, da se to upošteva, se je moralo upoštevati. Jaz trdim in mislim, da se tudi vi strinjate, da se strinjajo vsi v tem državnem zboru, da je ta odločba, o kateri danes cel dan govorimo, o kateri govorimo že nekaj mesecev, obvezujoča. To je dejstvo. Če se je ne upošteva, kot je vi ne upoštevate, ne bom trdil, da je to vse na našem zelniku zrastle, lahko je to stališče Vlade, predsednika Vlade, da se krši pravni red.

Je pa dejstvo, da govorimo o pomembnem zakonu, Zakonu o vzgoji in izobraževanju. Tudi tu so bile danes velikokrat povedane številke, koliko šol v javnem, koliko v zasebnem. Dejstvo je, da smo vsi skupaj ugotovili, da imamo 4 šole v zasebnem, kar v procentih v Republiki Sloveniji pomeni 0,8 %. Tudi sam se globoko strinjam, da so ti otroci v osnovnih šolah oziroma posledično njihovi starši upravičeni, da za te otroke ni treba plačevati.

Spoštovana ministrica, naj se dotaknem še enega zakona, ki ga čakamo, to je Zakon o športu, ki ga čakamo že kar nekaj časa. Bojim pa se, da bo na mizi zakon, ki ne bo v dobrobit športa. Ko govorimo o športu, športni infrastrukturi in športnikih, smo vse prevečkrat priča, da medalje okoli vratu dajejo tisti – pa zdaj ne mislim na vas, še enkrat ponavljam, ne mislim na vas –, ki jemljejo infrastrukturi na področju športa, predvsem pa jemljejo športnikom za njihov razvoj in za njihove pogoje, kar se tiče treningov.

Spoštovana ministrica, zato bom z vso odgovornostjo, tako kot sem tej interpelaciji prispeval podpis, za to interpelacijo tudi glasoval. Hvala.

PRESEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospa Irena Kotnik, pripravita naj se dr. Mitja Horvat in gospod Ivan Škodnik.

IRENA KOTNIK (PS SMC): Spoštovani predsednik, spoštovana ministrica, spoštovani predstavniki Vlade, kolegice, kolegi!

Današnja razprava ni ne prva in verjamem, da tudi ne zadnja, ko se poslance v tem državnem zboru pogovarjamo o

tem, kakšno šolstvo in predvsem kakšno osnovno šolstvo si želimo v naši državi. Žal mi je, da se danes nismo več pogovarjali o dobrih šolah, o slabih šolah, o kakovostnih šolah, o tem, kako zasebne šole bogatijo slovenski prostor v povezavi z upoštevanjem tradicije in pa razvoja posameznih izobraževalnih sistemov.

Slika ni vedno tako črna-bela, kot jo nekateri želijo prikazati, zato se tudi ne morem strinjati s trditvijo, ki so jo zapisali pobudniki ustavne presoje, da primerjava v evropskih državami kaže, da je pri nas zasebno šolstvo zelo slabo razvito v primerjavi z evropskim. Zasebno šolstvo v Sloveniji je kvalitetno razvito, vendar bi pri tem rada opozorila, da je potreben tudi uvid naprej. Uvid naprej glede na vse družbene spremembe, ki smo jim priča v Sloveniji in tudi v Evropi, tega se je treba zavedati in pa vnaprej jasno opredeliti pogoje ustanavljanja privatnih šol.

Današnja interpelacija je v četrti točki usmerjena v očitane neenakosti pred zakonom, ki bi naj bi ga s svojim delovanjem ustvarjala ministrica za izobraževanje, znanost in šport. Predlagatelji tako izpostavljajo, da so starši, ki so svoje otroke vpisali v privatne šole, diskriminirani, sklicujejo se tudi na človekove pravice, in sicer zato, ker je država ta program financirala le 85 % in ne 100 %. Pri tem bi poudarila naslednje, da bi Ustavno sodišče lahko že samo odločilo način izvršitve sodbe, kot je to storilo že v mnogih primerih prej. Zakaj tega ni storilo, je sicer avtonomna presoja Ustavnega sodišča, a vprašanje vseeno ostaja odprto. Verjamem, da starši, ki so svoje otroke vpisali v zasebne šole, jih niso vpisali zaradi odločitve Ustavnega sodišča, ampak zaradi lastne presoje, zaradi njihovega svetovnega nazora, etičnega, verskega prepričanja z njihovimi vrednostnimi usmeritvami in pa koncepti. Zato je odločitev za vpis otrok v zasebno šolo njihova lastna, z tem so bili seznanjeni, hkrati pa jim je bil omogočen vpis v javno šolo.

Večkrat smo že ob obravnavi predloga Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, ki ga je v parlamentarno proceduro vložila Poslanska skupina SDS, poskušali pojasniti, zakaj samo sprememba višine financiranja iz 85 % na 100 % ne bo sama po sebi odpravila neenakosti pred zakonom. Če želite ali ne, je Ustavna odločba iz leta 2014 posredno odprla še nekaj vprašanj, ki se nanašajo na delovanje zasebnih šol. Pri tem je treba obravnavati vprašanja v zvezi z javno veljavnostjo programov in evalvacijo izobraževalnih programov. Država je in mora biti odgovorna za kakovostno izobraževanje z zagotavljanjem ustreznih kadrovskega pogojev, z mrežo izvajalcev javnoveljavnih izobraževalnih programov in programov zasebnih šol, ki so pridobile javno veljavnost. Kar pa je najpomembnejše, novela ZOVFI, ki jo predlaga ministrica, sledi izreku in odločitvi Ustavnega sodišča.

Zasebno šolstvo je v članicah države Evropske unije zakonsko urejeno. V večini je pravica do ustanavljanja zasebnih šol eksplicitno zapisana tudi v Ustavi, ki zagotavlja pravico do izbire in pravico do svobode izobraževanja. To od nas zahteva tudi Ustava Republike Slovenije in tudi mednarodni dokumenti. A vendar so tudi ti zapisi v ustavah posameznih držav različni, zato velikokrat pavšalno izpostavimo takšne ustavne ureditve, ki so nam v določenem trenutku bližje. Tako ima na primer Nizozemska v svoji ustavi izenačeno financiranje javnih in zasebnih šol. Italija na drugi strani ima že na ravni ustave predviden zadržek glede enakovrednega financiranja zasebnih šol. Nenazadnje imajo tudi ostale evropske države v ustavah določeno brezplačno izobraževanje, pa je financiranje zasebnih šol kljub temu praviloma omejeno, zato je pomembno, da smo previdni, ko pavšalno poskušamo primerjati našo ustavo z ustavami drugih držav.

Švedska edukacija na primer kaže vse znake notranje skrite privatizacije oziroma marketizacije. Cilji izobraževanja na Švedskem je bil, da šole dovolj dobro izvajajo, proizvajajo in dosegajo izobraževanje, posledično pa se je spremenila vloga ravnatelja. Ravnatelj ni več pedagoški vodja, ampak je le še upravitelj. V ospredju so posel, dobiček, prodajanje produktov staršem in otrokom. V imenu zagotavljanja kakovosti so vpeljali različne tehnike nadzora, kot so standardi, ocenjevanje, revizije, merila uspešnosti in kazalniki. Tako je navidezni trg svobodnih šol postal vse bolj pomemben za švedski poslovni sektor. Prav tako so učitelji iz avtonomnih strokovnjakov postali storitveno usmerjeni delavci, kar je privedlo do razvrednotenja njihovih kompetenc. Švedska namreč ne postavlja zahtev glede učiteljskih kvalifikacij na zasebnih šolah, pri tem pa je po anketi 8 od 10 Švedov podalo negativno mnenje proti zaslužkarstvu v šolstvu.

Pri tem ne trdim, da je odločba Ustavnega sodišča dala temu zeleno luč, se pa je treba zavedati tudi takšnih tujih praks, ki jim ne smemo slediti. Pomembno je, da čim bolj stremimo k omogočanju splošne izobrazbe za vse prebivalstvo ter omogočanju čim višje ravni izobrazbe čim večjemu deležu prebivalstva ob ohranjanju že doseženih ravni.

Ministrica in ministrstvo s spremembo ZOVFI sledijo vprašanju, ki sem jih izpostavila, prav tako sledijo odločbi Ustavnega sodišča, zato interpelacije ne bom podprla. Hvala.

PREDSEDNIK DR. MILAN BRGLEZ: Besedo ima gospod Mitja Horvat, pripravita naj se gospod Ivan Škodnik in mag. Bojana Muršič.

DR. MITJA HORVAT (PS SMC): Najlepša hvala, predsednik, za dano besedo.

Kar bogat dan je za nami, veliko novega smo slišali, zlasti kar nekaj inventivnih načinov od tega, kako razlagamo odločitve

Ustavnega sodišča, do tega, kakšne so posledice te odločitve.

Nekako se ne morem izogniti osnovni misli, ki je bila izražena pri predstavitvi stališč in na kar smo nekajkrat opozorili, to je vprašanje javno in zasebno. Jaz mislim, da v tem primeru sploh ne gre za to vprašanje, kajti zelo jasno je Ustavno sodišče odločilo, da je zakonodajalec ravnal prav in da ministrstvo za šolstvo ravna prav, ko v našem prostoru dopuščamo tudi zasebno šolstvo. Zatakne pa se pri vprašanju, kdo naj ali kdo mora takšno iniciativo in takšen način izvajanja izobraževanja tudi plačati.

Več kot jasno je, da bi v primeru staršev, ki so vpisali svoje otroke na zasebne šole, zlasti tiste brez koncesije – ki so predmet današnje razprave, če bomo seveda začeli zares razpravljati o tem –, morali to plačati iz javnih sredstev. Vendar obstaja kar nekaj stališč, ki pravijo, da temu ni tako. Predvsem pri tistih, ki so se odločili ob mreži javnih šol – ne glede na to ali gre za javne zavode ali za tiste zasebne šole, ki so pridobile koncesijo in se s tem vključile v mrežo javnih šol –, ob tem pa sta še dve vrsti šol, ki opravljata to dejavnost, bodisi brez koncesije bodisi pa sploh ne gre za javno veljavne programe in gre za čisto zasebne šole. Od tam naprej pridemo do vprašanja, ali neko izobraževanje priznavamo ali ne. Vprašanje ni vezano samo na osnovno šolo, vprašanje je vezano na ves čas vzgoje, izobraževanja, tudi na podlagi svobodne izbire, kjer smo želeli predvsem preprečiti to, kar nam povsem neupravičeno tudi današnji predlagatelj interpelacije očita kot največji koalicijski stranki, pa tega nismo nikoli niti izrekli, niti imeli v mislih, niti s svojim ravnanjem tega ne izražamo.

Za nas seveda zasebno obstaja ob javnem in za nas zasebno ima svojo legitimno domovinsko pravico v naši družbi. Zatakne pa se pri vprašanju, ali je to treba financirati iz javnih sredstev. Cela vrsta primerov v aktualnem času, ki bi jih lahko našteval, pa se bom temu izognil, je, kjer se sprašujemo, kaj vse bomo iz javnih sredstev plačevali, zlasti zdaj, ko so kazalci uspešnosti pozitivni, ko nekateri, ki so sodelovali v manj ugodnem času ali pa niso uspeli učinkovito ukrepati oziroma navsezadnje tudi niso pravilno ukrepali in so prej poglobljali krizo, kot da bi nas pomagali izvleči iz nje, ne upoštevajo dejstva, da smo še vedno globoko pod kazalci, ki so bili v času od leta 2008 dalje. Zato se še vedno soočamo z omejenimi javnimi sredstvi in s temi javnimi sredstvi je, kot je pač določeno, treba ravnati gospodarno, ekonomično, primerno, smotno in še bi lahko naštevali. V omejenih sredstvih se je zakonodajalec odločil tako, kot se je odločil. Vi na strani predlagatelja pa boste pomagali in pobrskali po spominu, zakaj je 1996 leta v zakon prišla diktacija. Ali je bil to dogovor med koalicijo in opozicijo, ali je bilo to nekaj, kar se je lahko sprejelo kot družbeni konsenz, da se je celo financiranje zasebnih šol, ki niso bile vključene – niti preko koncesij niti ker so bile ustanovljene s

strani države ali občin – v sistem oziroma mrežo javnih šol, ustavilo pri 85 %.

Se pa seveda ne morem izogniti tistemu, kar potem sledi kot očitek ministrici, da ni spoštovala odločbe Ustavnega sodišča in je ni s predvidenimi spremembami realizirala v enoletnem roku, ki ga je postavilo Ustavno sodišče za to. Predlagatelj je uvodoma zagrozil, da bo namreč odreagir na razpravo vsakega, ki bo o določenih vprašanih razpravljal. Podobno kot kolega Mesec, ki ga zdaj žal ni več med nami, da bi mu lahko na to iz oči v oči odgovoril, ki pravi, da nismo dovolj pogumni, da bi sprejemali kakšne odločitve, kar moram odločno zanikati, čeprav je kar nekaj ur preteklo, ko se pravzaprav odzivam na tovrstna neprimerna in nesprejemljiva podtikanja.

V Stranki modernega centra smo se odločili, da vstopimo v politiko in nastopamo ves čas pogumno, zato da dosežemo določene spremembe, da presekamo s praksami kupčij in podobnih zadev, ki so v preteklosti rezultirale tudi v 85 % financiranju zasebnih šol brez koncesij, ki niso vključene v mrežo javnih šol. Približno si lahko predstavljamo. Tisti, ki imate podoben EMŠO kot jaz, veste, o čem govorim, tisti, ki ste nekoliko mlajši, pa je to šlo relativno mimo vas in vam ni prezentno, kakšne vrste dogovorov smo imeli v začetku naše samostojne države. Teh 15 %, ki je mučilo predlagatelje postopka pred Ustavnim sodiščem, je na las podobno tistim 15 %, ki jih slovenska katoliška cerkev ni več pripravljena financirati. Zdaj seveda nastane vprašanje, na koga naj se obrnemo, in kot je pri nas v navadi, na koga pa, če ne na državo. Naj država ima, saj zato imamo sredstva, in naj zagotovi nekaj, k čemur se je nekdo v preteklosti zavezal, da bo financiral, pa tega ni več pripravljen storiti.

85 % je dogovor. Dogovor, ki je bil sprejet na ravni zakonodajalca. V ustavnem redu ne najdem razloga, razen med razlogi, ki jih je navedlo Ustavno sodišče v svoji odločbi, na podlagi katere ste se zaradi neizvršitve zaveze enoletnemu roku odločili spremeniti neustavno določbo o 85 % financiranju. Pa si malce podrobneje pogledjmo, zakaj tako.

"Izobraževanje je svobodno." – 57. člen ustave Republike Slovenije, prvi odstavek. "Država ustvarja možnosti, da si državljani lahko pridobijo ustrezno izobrazbo." Toliko o svobodi. Liberalci nimamo nobenih težav pri prvem in tretjem odstavku.

Bistvo problema je ostalo v drugem odstavku, ki pravi: "Osnovnošolsko izobraževanje je obvezno in se financira iz javnih sredstev." Po veljavnem zakonu v 85 %. Zakaj je prišlo do dogovora za 85 % in ne kakršnegakoli drugega procenta, kot rečeno, boste predlagatelji sami vedeli. To boste vedeli tudi tisti, ki ste bodisi bili ali ste spremljali dogajanje v Državnem zboru, zakaj je prišlo do takšnega dogovora in je bil sklenjen kompromis. Ker drugega v politiki pač nimamo, kot sklepanja kompromisov. Zakaj ravno 85 %?

Drugo, kar bode v oči, je ta preskok, češ če je A B in je B C, potem je A C. Ni vedno tako. Temu Angleži pravijo – čeprav dr. Gorenak pravi, da se v Sloveniji govori samo slovensko, bom za vse tiste, ki razumejo tudi angleški jezik, tvegaj – "jump to conclusions". Ko se prenačimo v preskoku, ko iz neke misli preskočimo, da so posledice nekaj, kar smo si sami zamislili, zlasti takrat, ko bi takšne tudi radi videli. Od kod Ustavnemu sodišču ta preskok, da je uporabljal tudi brezplačno izobraževanje, če vemo in se velikokrat tudi sklicujete, spoštovani predlagatelji, na očeta ustave, da je izrecno, kar se vsi zavedamo, da brezplačnega šolstva pri nas nimamo. Četudi je obvezno in četudi se financira iz javnih sredstev, kot vsi starši zelo dobro vemo, brezplačnega šolstva, torej šolstva, v katerem ne bi imeli nobenih stroškov, ni, ne obstaja. Zato je škoda iz tega izhajati in potem reči, da če je torej brezplačno, potem mora država poskrbeti in financirati, ker v ustavi tako piše, da se financira iz javnih sredstev 100 %, ne glede na to, kaj nekemu pride na misel. Nobenih težav, če gre za javne zavode, ki jih ustanovi država ali občina in izvajajo javno veljaven program pod nadzorom, po navodilih, po organih, za katere nam je bilo pred časom – sicer za eno drugo področje – očitano, da kadrujemo in da hočemo zamenjati vse nadzornike. Seveda morajo tisti, ki v imenu javnosti sodelujejo v tem procesu in ki morajo spremljati proces, spoštovati in ravnati tako, kot sem uvodoma rekel, da z javnofinančnimi sredstvi gospodarimo ekonomično, gospodarno, kot dobri gospodarji in seveda spoštujejo omejitve, ki jih imamo.

Podobno je pri koncesionarjih, kjer nastopi koncedent, ki s koncesionarjem sklene koncesijsko pogodbo in o njej uredi obe vrsti vprašanj – tista, ki so iz zasebno-pravne sfere, da tako rečem, in tista, ki jih mora vnesti v koncesijsko pogodbo kot oblast, kot tisti, ki mora umno gospodariti, ekonomično ravnati s sredstvi in ki mora s sredstvi, ki jih imamo na razpolago, doseči čim boljši rezultat. Čim boljši rezultat, ki je zagotovo v tem, kar danes obravnavamo in kar se očita ministrici, v tem, da naj bo osnovnošolsko izobraževanje takšno, da bodo vsi posamezniki v tej družbi imeli osnovno znanje, da bodo s tem seveda bodisi nadaljevali izobraževanje bodisi se lahko polno vključili v družbo.

Če gremo zdaj samo še na vprašanje javno veljavnih programov. Javno veljavnih programov, ki jih sprejme država po svojih pristojnih organih. Ali gre tukaj tudi za tiste, ki si zamislijo program, kakršnega bi želeli izvajati, in ga ponudijo v smislu, kot ga imamo tudi v odločbi Ustavnega sodišča? Torej kot dopolnitev, kot vprašanje privatizacije, kot vprašanje bogatitve našega šolskega prostora. Nikoli in nikdar nisem trdil, da gre nagibanje na eno ali drugo stran na škodo drugega. Zelo jasno je, da mora soobstoj javnega in zasebnega nujno pripeljati do končnega efekta,

ki je v tem, da sta oba boljša. Zasebni zato, ker je v konkurenci z javnim, in javno, ker je soočeno s konkurenco zasebnega. Nikoli teh možnosti nismo omejevali in nikoli v nobenem primeru ne boste našli, da smo se zavzemali za to, da bi kakorkoli omejevali tudi zasebno pobudo na tem področju. Zasebne šole obstajajo in zasebne šole seveda izvajajo svoje programe. Podobno, kot bi vprašal na kakšnem drugem področju, bom tudi na tem področju vprašal, kaj vodi zasebnika, ki ustanovi recimo zasebno osnovno šolo z enakim programom, kot ga izvaja javni zavod. Komu na čast? Ali gre za zasebnika, ki izvaja nek program na podlagi koncesije, ali pa čistega zasebnika. Logično po naravi stvari je, da je različen program ali pa izvajanje tega programa, tudi o tem bi se lahko pogovarjali.

Končno, pri tem javno veljavem programu je bistveno samo to, ali ga priznavamo ali ga ne priznavamo. Seveda gre za to, ali je v javnih zavodih izvajan enak program, kot je tudi izvajan program v zasebnih šolah, ki imajo bodisi koncesijo bodisi koncesije nimajo, in je na podlagi čiste pogodbe med ministrstvom, ki je pravzaprav v položaju dobre volje, v kolikšni meri si lahko privoščimo, da financiramo izvajanje vzgojno-izobraževalnega programa v zasebni šoli iz javnih sredstev. Zagotovo lahko vodi ministrstvo samo ta osnovna ideja, da bogati prostor, da dviguje kvaliteto pri obeh in da je čisti zasebnik zainteresiran, da ponudi čim boljši program, da pridobi čim višja sredstva, ker to ministrstvo zlahka prepozna kot kvaliteto, ki bogati prostor, na drugi strani pa tudi pomaga istemu ministrstvu v nekem drugem smislu, ker je soočen s konkurenco zasebnega, kjer imajo starši po zakonu celo pravico izbire, da vključujejo otroke v mrežo javnih šol ali k izvajalcem zasebnih šol, ki imajo koncesijo ali pa so celo brez koncesije. Ta svoboda izbire je seveda za vse dobra in kot liberalcem, spoštovani predstavnik predlagatelja, bi nam bilo prav naravnost smešno očitati, kar si privoščite pavšalno očitati, da to ne bi bilo skladno z našo politiko. Svoboda izbire je vendar temelj naše politike. Zato seveda ne smete soditi po sebi, kako razmišljamo in kako delujemo mi, ki pa moramo jasno ponuditi tisto osnovo in tisto zavezanost, na katero ste uvodoma tako vehementno opozarjali, češ da nam je malo mar in da ne spoštujemo našega programa. Seveda je pravna država temelj našega programa in jo tudi v tem primeru spoštujemo.

Lahko bi tudi kakšno besedo rekel o spoštovanju in upoštevanju oziroma izvedbi na tej podlagi, kot je bilo rečeno, ampak zgodba o spoštovanju sodišča, spoštovani kolega Mahnič, je nastala pri vaši stranki. Od takrat naprej jo uporabljamo v našem prostoru ločitev o spoštovanju in nespoštovanju glede odločitev pravosodne veje oblasti, da ne bom rekel samo Ustavnega sodišča.

Ko torej razmišljamo o teh zadevah – če zdaj pustimo samo vsebino, ki je vsekakor

pomembna, ni pa bistvena za današnji dan –, imamo danes spet na mizi interpelacijo. Kot sem že pri vsaki interpelaciji, naj ponovim še enkrat, da upam, da boste lepega dne jasno postavili kakšno vprašanje, ne pa samo natrosili vrsto očitkov, kadar vlagate interpelacijo. Kajti na očitke je zlahka odgovoriti. Če bi pa jasno postavili vprašanje, tisto, ki tudi mene muči in ga zdaj ne bom izrekel iz politično-oportunih razlogov, na katero upam in verjamem, da bo tudi ministrica danes, če še ni, odgovorila in ki nas vse pesti, potem se bomo lahko pogovarjali o tistem, kar je bistveno. Ne da trosimo vse naokoli, do tega, kar ste si zdaj privoščili še na vaši strani, gospod Podkrajšek, stvari, ki nimajo nobene veze ne z ministrico za šolstvo ne z današnjo interpelacijo, neke vsesplošne očitke kar tako, iz političnih razlogov. Zresnimo se, skrajšajmo čas naših interpelacij in se ukvarjajmo s kakšnim bistvenim vprašanjem, ki ga tudi v tej interpelaciji, čeprav je podlaga zelo jasna, niste postavili in je edino vprašanje, ki tukaj je.

To vprašanje pa je, kdaj bomo prišli do odprave neskladnosti, ki jo je ugotovilo Ustavno sodišče. Naj ponovim še enkrat, ker nismo prvič pri tej temi, da je to zlahka opraviti. Črtamo prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja in je ta neustavnost odpravljena. To je zlahka narediti. Ustavno sodišče niti na enem mestu ne govori o odstotkih. To so samo razlogi, ki jih je navedel pobudnik za presojo Ustavnega sodišča. Nihče ne govori in zlasti nihče v tem prostoru, dokler nam ministrica tega ne pove, ne ve, kaj je to sto odstotkov. Kaj moramo financirati, da bomo pokrili to, kar je vaša osnovna teza in poteza, ki jo hočete doseči pri tej interpelaciji in ki ste jo že dvakrat poskusili, pa sem vam dvakrat tudi že odgovoril na to? Kakšnih sto odstotkov? Sto odstotkov česa mora financirati država? Starši imajo možnost izbire. Starši so vedeli, da vpisujejo svoje otroke na šole, kjer obstaja šolnina. Nikjer ni napisano in tudi iz odločbe Ustavnega sodišča ne sledi, da bi takšno šolnino, kot jo danes plačujejo na teh šolah, ki so danes zasebne in brez koncesije, torej točno ta znesek, plačalo ministrstvo ali Republika Slovenija iz proračunskih sredstev. Ti starši bodo lahko imeli še vedno šolnino. Tudi če bo nekaj, kar si danes predstavljamo kot teh 15 %, ki naj bi jih še plačali, bodo še vedno lahko soočeni s tem, da bodo morali na teh šolah plačevati šolnino, ker jim jo zakon omogoča. Ker za šolnino ne daje nobenih posebnih omejitev. To je stvar zasebne šole, ki ponudi izvajanje programa ter ga izvaja, in na drugi strani staršev, ki si želijo vpisati in želijo, da njihovi otroci dobijo prav takšno osnovnošolsko izobraževanje pri zasebni šoli, ki nima koncesije.

Več kot dovolj razlogov imate tudi v odločbi Ustavnega sodišča. Izognil se bom nevarnosti, da mi boste očitali 5 proti 4, zato ne govorim o 5 proti 4. Govorim enostavno o prevladujočih argumentih, ki jih je Ustavno

sodišče navedlo kot podlago za svojo odločitev, ki jo lahko komentiram, jo pa spoštujem. Trudimo se – če kdo, se jaz trudim –, da bi prišli do rešitve tega vprašanja. Ne izpodbijam, da je Ustavno sodišče odločilo tako, kot je odločilo. To mi pa ne odvzema možnosti, da komentiram, da je v tej isti odločbi Ustavnega sodišča kar nekaj pomanjkljivosti, nekaj preskokov misli, prehitrih sklepanj in na drugi strani dovolj argumentov, ki jih je treba pri pripravi in sprejemu novega zakona, ki bo čim prej odpravil ugotovljeno neustavnost. Dobro veste, da sem se že pred več kot pol leta tudi sam javno zavzel za to ter da upam in pričakujem, da bo do 1. septembra 2016 zakon sprejet. Zakon je v obravnavi, je pripravljen in upam, da bomo s skupnimi močmi seveda čim prej prišli do novega zakona, v katerem bomo odpravili vse tiste dileme, ki jih imamo danes.

Ampak še enkrat, kot rečeno, ob neutemeljenih očitkih ministrici je osnovno vprašanje čisto drugo in o njem se bomo morali resno pogovoriti.

Vam, ministrica, pa seveda vso srečo pri tem, da bi čim hitreje prišli do najboljše možne rešitve pri tem vprašanju. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Gospod Žan Mahnič ni bil dobro razumljen. Izvolite.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala.

Veseli me, ko doktor prava in profesor na Pravni fakulteti prizna, da se lahko komentira sodbe in delo sodišč ter daje komentarje, svoja mnenja, ker se spomnim, kakšne hude bitke so imeli v mandatu 2008-2011, ko je Slovenska demokratska stranka odpirala probleme pravosodja, češ da se ne sme, da bog ne daj, da bi kdo karkoli komentiral. Tukaj je napredek. Samo tukaj nisem bil razumljen, glede spoštovanja in nespoštovanja. Ni se šlo za to, gospod Horvat. Jaz sem rekel, da lahko spoštujemo ali lahko ne spoštujemo. Jaz slovenskega pravosodja ne spoštujem, ampak treba ga pa je upoštevati. To pa je razlika med spoštovanjem in upoštevanjem. Lahko spoštujemo sodbo in jo moramo upoštevati, lahko pa je tudi ne spoštujemo in jo prav tako moramo upoštevati. Upoštevanje na vsak način. Nisem govoril o upoštevanju in neupoštevanju, ampak o spoštovanju in nespoštovanju v nasprotju z upoštevanjem.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: / izklopljen mikrofona/

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Jaz pravim, da vedno z zanimanjem poslušam predvsem pravnike, pa ne zato, ker sva imela prej z gospo Kotnik Poropat eno tako besedno vojno, ampak zato, ker imam dva pravnika v ožji družini, pa so zelo zanimive

debate. Ampak če oba pravnik v ožji družini vprašam, kaj je razlika med spoštovanjem in upoštevanjem, bosta rekla, da je treba spoštovati odločbo Ustavnega sodišča in upoštevati.

Tukaj imamo še enkrat odločbo Ustavnega sodišča. "Prvi stavek drugega odstavka 86. člena ZOFVI je v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo." In to je treba rešiti v roku enega leta. Ste to naredili? Ste upoštevali? Jaz cenim, če ste si vi osebno prizadevali, da bi se to uredilo, ampak uredilo se ni.

Čudijo me besede pravnik, se opravičujem, ko ste rekli – seveda lahko komentirate –, da so se prenaglili in da so prehitro sklepali. Ampak saj tudi Državni zbor včasih sprejme neumne zakone, pa so. Piše tisto, kar je v izreku. Tudi, ko zakone sprejemamo, ne dobimo potem – razen redki zakoni s komentarjem – zraven še obrazložitev k 1. členu, k 2. Členu. Tega ni v Uradnem listu in Uradni list je tisti merodajen časopis, ki pove kaj in kako je prav.

Skratka, zanimivo, da so ustavni sodniki prehitro sklepali. Jaz upam, da ko bo kadarkoli Poslanska skupina SDS dvomila o odločitvah ustavnega sodnika – pa pustimo ob strani razmerje glasov –, da ne bodo vaše debate ravno nasprotno, kako se ne sme komentirati in vse ostalo.

Vprašali ste, kaj se naj plačuje. Kar je v Ustavi, je jasno. Osnovna šola je obvezna in temu sledi odločba Ustavnega sodišča, zato je točno vemo, kaj naj država plačuje, in to so javno veljavni programi v osnovnih šolah. V nobenih drugih šolah, samo v osnovnih šolah. Kaj so javno veljavni programi? Imajo roke, imajo platno in škarje na ministrstvu. Kot sem že prej rekel, če želi neka zasebna šola uvesti nek poseben predmet, naj ga starši plačajo. Če želi imeti kakšne dodatne pripomočke, naj jih starši plačajo. To je kot nadstandard pri nas. Ali bomo šli mi na naš standard spodaj v menzo ali pa bomo šli v elitno restavracijo, kjer bo nek obrok verjetno 25 evrov, nam pripada plačilo za malico, toliko kot je. Kar je višje, moramo sami doplačati. Isto je tudi v sklepu odločbe Ustavnega sodišča, da morajo spoštovati starši teh učencev. Kaj se torej plačuje? Plačujejo se javno veljavni programi. To je pa tako logično in tolikokrat zapisano v odločbi Ustavnega sodišča, da se resnično ne bi smeli spraševati.

Govorili ste o tem, kaj bi se morali vprašati. Vprašati bi se morali, ali je ministrstvo v roku enega leta izpolnilo odločbo Ustavnega sodišča. Vsi vemo, kakšen je odgovor. Ni je, ker ste imeli rok 9. 1. 2016. Spoštujem to, da so še določena druga vprašanja, ki so odprta, ampak imeli ste 12 mesecev časa, potem pa ste letos, po tem, ko smo vložili zakon, dali nekaj na E-demokracijo, kar se sploh ni te teme dotikalo. Zdaj, ko imate pa interpelacijo na dnevnem redu, ste pa hitro 2. novembra dali nek zakon – kar je sicer kakšen teden moralo trajati –, ki pa

ste ga dali v medresorsko usklajevanje. Kar se dogaja na tem področju, je izključno zaradi SDS, ker vas priganjamo zaradi odločbe Ustavnega sodišča, ne zaradi nas samih.

Spoštovani podpredsednik, nobene nuje ni po trkanju po mikrofону, nisem ne preglasen, ne predolg in verjetno tudi ne žaljiv. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Predolgi ste bili, ker ste prijavi repliko. Replika je 3 minute. / oglašanje iz dvorane/ Repli ste replika. Zato pa, ker ste predlagatelj, sem pa malo dlje čakal, to je pa tudi res. Gospod Podkrajšek tudi ni bil dobro ... / oglašanje iz dvorane/

Izvolite, gospod Podkrajšek.

BOJAN PODKRAJŠEK (PS SDS): Hvala, spoštovani podpredsednik, za dano besedo.

K repliki sem se prijavil iz razloga, ker je dr. Horvat omenjal moje ime.

Spoštovani dr. Horvat, naj povem, da ko greš na volitve, lahko gre za šalo, ko pa se volitve zgodijo in ko stopiš v koalicijo ter prevzameš vladanje, se pa začne delo. Tega dela se moraš z vso odgovornostjo zavedati.

Jaz sem danes govoril o dveh stvareh, in sicer o nedelu te ministrice in te vlade ter o nespoštovanju ustavne odločbe. Jaz mislim, da državljanke in državljani pričakujejo od vseh nas, ki smo bili izvoljeni v ta državni zbor, da sprejemamo takšne zakone, ki bodo v dobrobit slovenskih državljanek in državljanov. To oni od nas pričakujejo. Kdor tega ne razume, če tega koalicija ne počne, opozicija vložiti interpelacijo, ali išče napake ali pa opozarja na nedelo.

Danes govorimo o nespoštovanju ustavne odločbe, govoril pa sem tudi o nedelu te ministrice in te vlade.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa, gospod Bojan Podkrajšek.

Besedo ima gospod Ivan Škodnik, pripravita naj se mag. Bojana Muršič in gospa Eva Irgl.

Izvolite.

IVAN ŠKODNIK (PS SMC): Hvala za besedo. Spoštovana ministrica z ekipo, kolegice in kolegi poslanci!

Rdeča nit današnje interpelacije je prav gotovo odločba Ustavnega sodišča. Jaz se v to ne bom spuščal, ker nisem pravnik, je pa pred menoj kolega Mitja kar na široko nekako opisal stvari. Kolikor pa tudi sam poznam ministrico, se na tem dela. Zadeva pa ni tako enostavna, če kdo misli, da bo rešljiva v enem letu. Marsikatera stvar morajo še dozoreti, tudi ideološke zadeve so vmes, ampak to ne bom navezoval na te stvari. Hvala bogu, da zdaj v Državnem zboru vsaj manj govorimo o teh povojnih pobojih, kot smo včasih, pravzaprav je bilo pri vsaki interpelaciji govora o tem. Tukaj se je začelo nekaj spreminjati in moram reči, da s tem, kar se

je letos tukaj začelo, ko je zakon lansko leto predlagala Nova Slovenija in ji je ta vlada pravzaprav prisluhnila, so se na tem področju zadeve začele spreminjati. Jaz mislim, da je to zelo dobro. Tako se o tem že manj govori.

Jaz bi mogoče za začetek poskušal malo osvetliti stvari v drugi smeri, da stvari niso tako slabe, kot se v zadnjem času govori. V zadnjem času smo namreč imeli kar tri interpelacije, od ministra za infrastrukturo, zdravstvo, zdaj šolstvo, kasneje seveda sledi še kar cela vlada. Velikokrat takole poslušam strokovnjake, ko razpravljajo nepolitično, bodisi domače bodisi tuje. Prejšnji teden sem slišal od priznanega strokovnjaka, da Slovenija pravzaprav nima slabe infrastrukture, nima slabega zdravstva, tudi šolstvo je zelo dobro. Se bom mogoče posebej ustavil pri infrastrukturi. Marsikdo, ki me posluša zdaj na Koroškem, se bo vprašal, če sem malo zmešan, saj na Koroškem sploh nimamo prave ceste. Res je, da ta križ še ni dokončan, ampak ko bo tretja razvojna os nekako zaključila to cestno povezavo v Sloveniji, mislim, da bodo te ceste zelo dobre in da bodo stvari nekako dosegle tisti namen in osnovo za nadaljnje delo v naši državi. Enako mislim tudi za gospodarstvo. Minister je to obljubil, tudi pri sami interpelaciji je to omenil, in tudi Vlada, ki je bila na Koroškem, je to obljubila. Jaz seveda zaupam tako ministru kot Vladi. Ne tem se tudi dela, spremljam dogodke, in tudi bo.

Zdravstvo. Seveda so pred to ministrico reforme. Jaz zaupam v njo, da bo te reforme tudi izpeljala, tako da se bodo tudi tukaj, ko govorimo o nekih čakalnih vrstah, stvari uredile. Pa še kaj drugega.

Šolstvo. Imamo dobre šole, od srednjih do visokih šol in tako naprej, kar se vidi pri diplomantih, ki končajo in ki se zaposlujejo v tujini. Moram reči, da so zelo cenjeni zunaj. Zakaj ne dobijo službe doma, da so prisiljeni iti v tujino, je seveda druga zgodba. Ta vlada tudi ni kriva za to, da so se stvari pač tako spremenile, da je prišlo do krize, to se je dogajalo daljše obdobje.

Jaz bi mogoče na kratko malo orisal zgodovino ministrov na področju šolstva, ker sem pač bil v šolstvu 24 let, od tega sem bil štiri mandate ravnatelj. Moram reči, da je bil prvi minister, ki je zelo dobro, strokovno delal in veliko naredil, prav gotovo dr. Gaber. Tudi danes je bil pravzaprav omenjen. Ne bom rekel, da je v drugem mandatu, ko je bil zopet minister, delal s takim tempom naprej. Takrat se je seveda ukvarjal bolj s politiko. Ampak potem grem naprej. Kar enih deset, enajst ministrov se je zamenjalo v tem času. Vsekakor moram omeniti tudi dr. Zvera, da ne bodo s strani SDS rekli, da jih samo kritiziramo. On je bil zelo dober minister, z njim pogovarjati se je dalo in marsikaj reševati, vsekakor pa tega ne morem reči za drugega ministra iz SDS, iz njihove vlade, dr. Turka, ampak o tem ne bi podrobneje razpravljajal.

Bilo je rečeno s strani SDS, in sicer kolega Krivca, da je diferenciacija v osnovni šoli, kot da je za to kriva ta ministrica. Jaz jo poznam. Vem, da ko prihajajo učenci iz osnovnih šol v srednje šole, jih tam pravzaprav, če zelo poenostavim, je pač tak sistem, nekako grupirajo v skupino malo boljših, ki jih pripravljajo za zahtevne srednje šole in gimnazije, tiste malo slabše pa pustijo zadaj in so bolj za poklicne šole. Prav gotovo bo treba tudi na tem področju kaj narediti, ampak to se vleče že dlje časa in to niti približno ni stvar te ministrice.

Ko govorimo o zasebnem in javnem, ministrica nikoli ni govorila ali pa je bila kadarkoli v svojih izjavah proti zasebnemu šolstvu, ampak je vedno ali pa vedno govori, da zasebne šole dopolnjujejo javne šole.

Danes je bilo ugotovljeno, da je interpelacija dejansko inventura dela ministra ali ministrice. Lahko rečem, da je bilo kar veliko narejenega v zadnjem obdobju, v obdobju zadnjih dveh let. Vsekakor se ne morem strinjati s kolegom Žanom Mahničem, ko je govoril, da ta ministrica ni naredila ničesar. Če pogledam na Ministrstvo za šolstvo in šport, so tudi v preteklem letu tudi uspešno sledili trem ključnim strateškim ciljem. Prvič, pospešiti in razširiti sodelovanje izobraževanja in znanosti z gospodarstvom. Jaz mislim, da je sedanja ministrica ena redkih, ki tako jasno v svojih nastopih in govorih povezuje in govori, kaj vse je treba narediti, da se povežemo z gospodarstvom. To se vidi povsod, tudi po tem, da se v financiranju nekako v zadnjem času pozna, da je prisluhnila znanosti in kasneje tudi raziskavi in pa razvoju, saj so se v znanosti povečala sredstva kar za 5 odstotkov, zato je za letošnje in prihodnje leto tu indeks kar 105,6 oziroma, če gledamo vrednostno, to predstavlja 155,4 milijona.

Vem, da je bila ministrica velikokrat napadena – mislim, da petkrat –, saj je bil kar dvakrat vložen Zakon o vajeništvu s strani SDS. Ampak ni bilo nič slabega. Jaz sem pravzaprav vedno razpravljajal, se vključeval v to področje, ampak dejstvo je, da ta ministrica hoče to področje vajeništva rešiti sistemsko. Zato se nekako pripravlja pilotni model, kjer se bo pravzaprav maksimalno vključilo dvesto učencev iz ene generacije iz cele Slovenije, kjer se bo potem pač ugotovilo tiste najboljše stvari. Ministrica se zaveda, da je dualni sistem oziroma vajeništvo, ki je bilo ukinjeno 2006 –, ne bom govoril, da je bilo to v vladi SDS, saj je bilo ukinjeno zaradi tega, ker se takrat enostavno ni več dalo delati, ker je bilo financiranje bilo nedoločeno. Zelo lahko je peljati nek sistem, dokler je evropski denar, ko pa evropskega denarja zmanjka in ga mora financirati gospodarstvo, kar se je takrat pokazalo, je pa seveda sistem odpovedal. Zelo dobro se sliši, da moramo slediti modelom iz Avstrije, Nemčije, Švice. Seveda jim bomo. Ampak mi moramo tu nekako najti nek dogovor z gospodarstvom, z obrtno-gospodarsko zbornico. Na tem področju se stvari pripravljajo in jaz mislim, da bo tak

sistemski Zakon o vajeništvu vendarle rešil te probleme, ker je ključna osnova gospodarstva prav gotovo vajeništvo, ker je za vajence ali pa dijake, ki gredo skozi vajeništvo, vajeništvo način praktičnega pouka ali pa usposabljanja in prvi stik teh dijakov z realnim svetom. S tem se strinjam in vsekakor to tudi podpiram. Ne tem področju se dela. Velikokrat je bilo očitano, da ministrica temu ne prisluhne, ampak novela zakona je v pripravi in bo kmalu tudi na odboru.

Tudi na področju športa, je zakon o športu v pripravi, ampak tudi tu se je nekaj financiralo. Odprla sta se dva vrhunska športna objekta – Nordijski center Planica in Gimnastični center Ljubljana. Ministrstvo za izobraževanje in šport je oba projekta sofinanciralo iz lastnih virov in tudi iz evropskih sredstev. Tudi pri Uradu za mladino je bil letos prvič objavljen dvoletni javni razpis za sofinanciranje mladinskega dela v vrednosti 2,4 milijona evrov, namenjenih sofinanciranju programov mladinskega dela v letih 2016-2017, ki jih izvajajo organizacije v mladinskem sektorju.

Tudi v osnovnih šolah je bilo marsikaj narejenega. V šolskem letu 2016/2017 se bodo v Sloveniji drugošolci učili oziroma se že učijo tuji jezik, saj so zaključili projekt postopnega uvajanja tujega jezika v drugem razredu. To se je začelo že v letu 2015/2016, ko je več kot 86 % prvošolcev izbralo tuj jezik kot neobvezen izbirni predmet. Ministrica dr. Maja Makovec Brenčič je imenovala delovno skupino za ureditev položaja drugega tujega jezika v osnovni šoli, ki je pripravila izhodišča za javno razpravo.

Na vseh nivojih, vseh segmentih, področjih izobraževanja se torej vlaga in dela. Določene stvari, kot sem na začetku omenil, ki so povezane z ideologijo, pač morajo dozoreti. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima mag. Bojana Muršič, pripravita naj se gospa Eva Irgl in gospod Saša Tabaković.

Izvolite, gospa Bojana.

MAG. BOJANA MURŠIČ (PS SD): Hvala lepa, podpredsednik, za besedo. Spoštovani ministrica, kolegica in kolegi!

Po dobrih 8 urah razprave bi vsi tisti, ki sedimo večino časa v tej dvorani, lahko rekli, da bi to razpravo lahko zaključili po treh urah. Kajti če poslušamo vsebino, skoraj vsi poslanci zelo malo govorimo o različnih stvareh oziroma bi jih lahko strnili v dobre tri ure. Tudi moja razprava ne bo nič kaj drugačna.

Današnja interpelacija temelji na odgovornosti ministrice, ker še ni realizirala odločbe Ustavnega sodišča iz leta 2014, ki je določila, da je treba zasebnemu izobraževanju dodeliti dodatna javnofinančna sredstva. Odločitev Ustavnega sodišča je sicer nenavadna, saj je z odločitvijo zaobšla svoje pretekle sodbe in

spregledala številna vprašanja, ki jih odpira zahteva po izenačitvi zasebnega in javnega. Ta odločitev je bila sprejeta z odločitvijo petih sodnikov. Zdaj bi lahko rekla, zakaj menim tako. Menim, da se je treba ozreti tudi nekaj let nazaj. Ustavno sodišče je leta 2001 zapisalo, da je zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v nasprotju z ustavo. Takratna odločitev Ustavnega sodišča leta 2001 je bila soglasna. Tudi Evropsko sodišče za človekove pravice je v zadevi Belgian Linguistic menilo, da država ni dolžna niti ustanavljati niti financirati zasebnih šol, seveda pa ne sme preprečiti oziroma ovirati njihovega ustanavljanja in delovanja, tudi temu ne gre oporekati. Tudi mednarodne deklaracije in konvencije državam ne nalagajo, da finančno podpirajo zasebno osnovnošolsko izobraževanje, je pa res, da ga ne prepovedujejo. S tega vidika je mogoče razumeti tudi stališča in dejstva, da države praviloma zasebnemu izobraževanju namenjajo nižji delež javnih sredstev kot zasebnemu izobraževanju.

Slovenija je v tem med najbolj darežljivimi, kar se tiče javnofinančne podpore zasebnemu izobraževanju. Že danes velja, da v Sloveniji zasebnim šolam, ki izvajajo javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, osnovnega glasbenega izobraževanja, srednjega poklicnega in strokovnega izobraževanja in gimnazijam pripadajo sredstva v višini 85 % iz državnega proračuna. Zasebne šole imajo tako možnost sodelovati tudi na natečajih za učila in učne pripomočke, ki so namenjene javnim šolam. Pri financiranju gre za zelo kompleksno vprašanje. Morebitna uveljavitev sto odstotnega financiranja posega v krhko načelo svetovnonazorske laične javne šole na Slovenskem. Gre za to, da se z izenačitvijo financiranja briše mejo med tistim, kar je javno, državno, in tistim, kar je zasebno.

Ministrica za šolstvo in šport je ob svojem mandatu prevzela zelo široko področje. V moji razpravi ob imenovanju je bila moja podpora vezana na to, da bo v tem mandatu jasno opredelila in razmejila javno in zasebno. Seveda pričakujem, da bo tudi uredila.

Želim se dotakniti zgolj še ene zadeve v zvezi s sistemom izobraževanja oziroma osnovnošolskega izobraževanja. Prva in resna zahtevnejša stopnja izobraževanja v otrokovem življenju je osnovna šola, v katero vstopajo otroci s šestimi leti. Marsikdo je mnenja, da so otroci premajhni oziroma da so to najlepša otroška leta in da je prezgodaj. Tej trditvi je mogoče pritrditi, pa vendar imamo uvedeno devetletko, ki jo je treba prevetriti, učni proces pa prilagoditi potrebam. Vse prevečkrat se soočamo tudi z očitki, da so osnovnošolci preveč obremenjeni z vsemi nalogami in zahtevami, ki jih nalagajo učitelji in tudi učni proces. Ta obremenjenost sicer ni nekaj novega, se poraja in se srečujemo s tem že od vsega začetka. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Eva Irgl, pripravita naj se gospod Saša Tabakovič in gospod Uroš Prikl.

Izvolite, gospa Irgl.

EVA IRGL (PS SDS): Najlepša hvala za besedo. Spoštovane poslanke, spoštovani poslanci, spoštovana gospa ministrica, ki vas danes interpeliramo zaradi neupoštevanja odločbe Ustavnega sodišča in zaradi tega, ker ste kršili Ustavo Republike Slovenije!

V rokah držim Ustavo Republike Slovenije. Gre za najvišji pravni akt, ki ga je treba spoštovati, zlasti če si še del treh vej oblasti, in zaradi tega je treba upoštevati tudi odločbo Ustavnega sodišča.

Spoštovana ministrica, mogoče ne bi bilo odveč, če bi tudi vi večkrat v roke prijeli Ustavo Republike Slovenije, pa tudi še kakšen vaš minister, recimo minister za pravosodje, ki ima tudi renome, da poleg zakonodaje rad krši tudi Ustavo Republike Slovenije.

Danes, ko govorimo o kršitvah Ustave Republike Slovenije, je mogoče dobro načeti še eno vprašanje, ki je vezano na to, da mogoče ne bi bilo slabo, da bi ministri ob zaprisegi ne samo rekli, da bodo spoštovali ustavni red in delali po svoji vesti, ampak da bi dejansko fizično prisegli na Ustavi Republike Slovenije, da ne bom rekla na Bibliji oziroma Svetem pismu, ker bi me verjetno iz dvorane odnesli. Ampak podobno je v Združenih državah Amerike, kjer dejansko zaprisežejo na Ustavo in na Biblijo. To pa zato, ker to daje bistveno večjo težo temu, kar potem tudi sicer počneš na takšni funkciji kot je funkcija ministra. Jaz sem prepričana, da bi takšno dejanje, če bi – pa ne samo vi, zdaj govorim o celotni ministrski ekipi –, dejansko fizično zaprisegli na Ustavi Republike Slovenije, potem bi dali tudi fizično oprijemljivo težo, ki bi potem zlasti v zavesti naših doktorjev, ki jih imamo v tem sklicu parlamenta zelo veliko, sploh s področja prava, celo ustavnega prava, večje zavedanje, da je treba Ustavo spoštovati, kot minister pa izvrševati odločbe Ustavnega sodišča.

Ampak, spoštovana ministrica, v tej vladi, tukaj moram biti poštena, niste samo vi tisti, ki kršite Ustavo Republike Slovenije. Sploh pa niste samo vi tisti, ki v tem mandatu krši Ustavo Republike Slovenije. To, kar ste storili vi, je velikokrat tudi ravnanje vaših ministrskih kolegov in tudi naših kolegov poslancev, ki sedijo v tem državnem zboru.

V tem mandatu imamo kar enkrat in prvovrsten ustroj doktorjev prava, ki prihajajo zlasti iz Stranke modernega centra, ki bi že a priori morali zagotavljati odličen pregled dolžnosti in zavez, ki jih predpostavljata Ustava Republike Slovenije ter Ustavno sodišče. Ampak glej ga zlomka, tukaj se pa zalomi. Največ doktorjev znanosti imamo v tem državnem zboru, največ od teh doktorjev znanosti s področja prava, tudi ustavnih pravnikov, ampak

v tem mandatu imamo največ kršitev tako zakonodaje kot Ustave Republike Slovenije in s tem kršitev človekovih pravic. Če mi lahko, spoštovana ministrica, poveste, kaj vi menite o tem. Se dobro počutite v takšni vladi? Se dobro počutite kot ministrica v takšni vladi?

Jaz se ne bom spuščala v to, kar se je na začetku pogajalo z vami, da smo imeli velike probleme s tem, da smo sploh končno prišli do ministra za šolstvo v tem mandatu, ampak vendarle bi bilo dobro, da odgovorite tudi na vprašanje, kako vi gledate na Ustavo Republike Slovenije. Kaj vam ta knjižica osebno pomeni? Jaz lahko rečem, da smo prav vsi tukaj poklicani, da še posebej skrbno varujemo in spoštujemo Ustavo Republike Slovenije, predvsem zaradi tega, ker smo še vedno zelo mlada demokracija, ker moramo intenzivno delati na ohranjanju demokratičnih postulatov. Treba je torej spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine ter njihovo pravno varstvo. Kajti ravno eden izmed teh razlogov je bil povod za ustanovitev naše nove, mlade države, ki se seveda zagotovo spopada tudi z nekimi krči zaradi mlade demokracije, ampak če smo imeli prej Pisateljsko ustavo, če smo imeli nato Majniško deklaracijo, leta 1991 pa sprejeto Ustavo Republike Slovenije, potem se moramo zavedati, da so vse to temelji, na katerih je nastala naša nova država in kjer je treba spoštovati človekove pravice in temeljne svoboščine.

Ampak šla bom malce širše. V tem mandatu, glede na to, da govorim o spoštovanju pravne države, o spoštovanju tistih osnovnih temeljnih človekovih pravic, kar je tudi udejanjanje odločb Ustavnega sodišča, ne glede na to, kakšen je rezultat ali koliko od devetih ustavnih sodnikov jih glasuje za ali proti, če je na koncu rezultat takšen, da je odločitev takšna, kot je v tem primeru, da je treba torej sofinancirati in subvencionirati tudi zasebne šole. Potem ste, ministrica, to dolžni storiti. Vi pa že dve leti čakate, da bi to zadevo speljali do konca. Mene osebno to skrbi, glede na to da sem prej slišala s strani kolegov iz Stranke modernega centra, da to pravzaprav ni takšen problem in da se zavedate, da je to treba urediti. Zakaj potem namerno zavlačujete? Pa ja ne samo zaradi tega, ker so v koalicij partnerji iz SD, ki seveda na vse pretege temu nasprotujejo. Upam, da pa vendarle imate toliko hrbtenice, da veste, da je to vaša odločitev, ki jo morate izpolniti, ker je tako povedalo Ustavno sodišče. Upam, da imate toliko hrbtenice, če je že ne premore neka druga ministrica, ki bo zdaj že drugič interpelirana, ker je kršila človekove pravice. Upam, da vsaj vi imate toliko hrbtenice.

Mi imamo torej v tem državnem zboru neverjeten diapazon pravnikov, doktorjev prava, ki pa vedno znova dokazujejo, da je mogoče ta ustava le nek poljuben, fleksibilen tekst, ki lahko delaš z njim delaš, kar hočeš, oziroma ga poljubno interpretiraš. Poljubno interpretiraš, to je očitno. Pol leta ste se doktorji prava v koaliciji

ukvarjali s tem, da je treba odvzeti mandat Janezu Janši. Ustavno sodišče vam je potem povedalo, da ste ravnali protizakonito, neustavno, ampak vi nadaljujete s tem. In nihče se ni upravičil za to neustavnost, za to hudo, grobo kršitev človekovih pravic. Hudo, grobo kršitev človekovih ustavnih pravic. Človeku ste odvzeli mandat. Če me spomin ne vara, je prvi med enakimi, primus inter pares tega državnega zbora dejal, da če bo Ustavno sodišče povedalo, da je bil mandat odvzet protiustavno, bo odstopil s svojega položaja. Še danes je na tej funkciji in ravno tako boste glede na razpravo koalicijskih poslancev danes na tej funkciji ostali tudi vi, spoštovana ministrica.

Zakaj pa je temu tako? Jaz vedno bolj ugotavljam, da je tej koaliciji in očitno tudi Vladi, ki je sicer nastala na nekem humusu etike in morale, v resnici figo mar za pravno državo in s tem pravično državo, ji je pa zelo mar za oblast in za ohranjanje funkcije. Če temu ne bi bilo tako, danes nekateri ministri ne bi več sedeli v vladi dr. Mira Cerarja, ki je mimogrede ustavni pravnik. V vaši Vladi še vedno sedi minister, ki je kršil več zakonov, več uredb, kršil je ustavo Republike Slovenije, tako je povedalo tudi Ustavno sodišče, ampak je še vedno na svojem položaju. To je minister, kako zanimivo, za pravosodje. Na svojem položaju pa je še vedno zato, ker ga pri tem štiti predsednik Vlade, ki je doktor prava, celo doktor ustavnega prava. Perverzno! Ampak takšno je stanje v tej koaliciji in v tej vladi. Kako naj v takem komplotu, ki deluje na več nivojih, državljan sploh zaupa v pravno državo? Kako? Kako lahko zaupa v institucije pravne države, če pa najvišji predstavniki te države, ki so obenem še doktorji prava, mirno delujejo v nasprotju z ustavo Republike Slovenije, se požvižgajo na odločitve Ustavnega sodišča, obenem pa potem, ko namerno storijo napake, čeprav so sami doktorji prava in to vedo zelo dobro, kot je bilo recimo v primeru odvzema mandata Janezu Janši, ne odgovarjajo. Ne odgovarjajo in ostajajo na svojih položajih.

Kako naj torej državljan zaupa v takšno državo, da mu bo v pomoč ta država, da bo lahko verjel, da če se mu bo zgodila krivica, da bo na sodišču procesiran in da bo sodišče delovalo v skladu z resnico in zakonodajo, ne pa na podlagi političnih preferenc? Vedno bolj se ta neodgovornost iz pravosodnega sistema seli žal tudi v izvršilno vejo oblasti in v Vlado, ki jo vodi dr. Miro Cerar. Žal izgleda, da nekateri posamezniki, ki so sicer po stroki doktorji prava in jaz verjamem, da so lahko odlični na svojem področju, potem, ko pridejo in zasedejo politično funkcijo, začnejo zelo fleksibilno razmišljati o Ustavi Republike Slovenije. To je problem.

Ampak še nekaj drugega je pomembno, spoštovana gospa ministrica. Z neupoštevanjem odločbe Ustavnega sodišča in z zavlačevanjem izvršitve te odločbe Ustavnega sodišča vi tudi omalovažujete Ustavo Republike Slovenije. Kar pa mene osebno niti ne čudi,

glede na to da ni nič govora o tem, da v nekaterih slovenskih šolah, ki bi morale skrbeti za to, da se govori o tem, kaj predstavlja osamosvojitve Slovenije, da bi morali učence učiti o dosežkih in vrednotah demokracije, kamor sodi tudi spoštovanje in uveljavljanje človekovih pravic, raje obujajo Jugoslavijo in Titove pionirke, se pravi delujejo v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije. Ampak od vas, spoštovana ministrica, nisem slišala resnih opozoril, kaj boste storili s tistimi, ki kršijo Ustavo Republike Slovenije na tem področju. Jaz sem postavila več poslanskih vprašanj na to temo.

Nazadnje se je recimo tak dogodek zgodil v Osnovni šoli Bičevje na Viču v Ljubljani, kjer je zaskrbljen starš, ki se je udeležil proslave na osnovni šoli – ta proslava je bila posvečena petdesetletnici šole, kjer so seveda pričakovali, da bo ob takšni priložnosti slišalo kaj o zgodovini šole, o njenih dosežkih, rasti, ustvarjalnosti in tako naprej – ugotovil, da očitno živimo v nekem nenormalnem, ideološko sprevrženem okolju. Na proslavi so namreč učenci "igrali prizore, kako je bilo nekoč in danes, in uganili ste, poudarek je bil na nekoč. Uprizorili so sprejem otrok v pionirsko organizacijo s podelitvijo titovk, rdečih rutic in slavnostno pionirsko prisego vred. Nadaljevalo se je s prizorom iz razreda pod Titovo sliko, ki se je začel z Za domovino s Titom naprej, in šolsko uro o naši domovini SFRJ, njenem rojstnem dnevu, Jajcu, maršalu in tako dalje. Sedanost v šoli pa so prikazali v prizoru, v katerem se učenci prerekajo z učiteljico in ji grozijo, da jo bodo zatožili staršem." Nato dodaja ta gospod: "Resnici na ljubo pa je treba povedati, da je čisto na koncu pevski zbor vendarle zapel nekaj pesmi." Jaz sem potem na Vlado Republike Slovenije zaradi tega dopisa, ki sem ga dobila od zaskrbljenega in zgroženega starša, postavila kar nekaj poslanskih vprašanj. Zdaj vas sprašujem, ministrica, ali se vam zdi ravnanje ravnateljice osnovne šole, ki je dovolila to ideološko zlorabo otrok, strokovno in etično sprejemljivo. Jaz bi želela enkrat od vas javni odgovor. Zanima me tudi, ali boste ukrepali zoper odgovorne osebe, ki v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije, povečujejo totalitarni sistem, ki je grobo kršil človekove pravice. Zanima pa me tudi, kaj lahko starši teh otrok ukrenejo v takšnem primeru ideološke zlorabe in kakšne so njihove pravice. Tudi sicer me zanima, ali se s takšno indoktrinacijo naših otrok strinjate. To se mi zdijo pomembne stvari, ki bodo dale vedeti, kakšen je vaš način razmišljanja kot ministrice za šolstvo, ali gre dejansko tukaj samo za, ne vem, ne dovolj hitro reakcijo v zvezi z nespoštovanjem Ustave Republike Slovenije ali pa je to nek modus operandi te vlade. Vse to bomo lahko videli skozi ta vprašanja.

Spoštovana gospa ministrica, jaz bom vašo interpelacijo podprla. Vem, da ne bo izglasovana, ampak zato pa pričakujem, da boste nemudoma ta položaj v zvezi z

neupoštevanjem odločbe Ustavnega sodišča tudi rešili. Najlepša hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Saša Tabaković. Pripravita naj se gospod Uroš Prikl in gospa Nada Brinovšek.

Izvolite, gospod Tabaković.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Spoštovana ministrica, kolegice in kolegi!

Današnja razprava ob interpelaciji je pokazala, da se določene politike izrazito oportuno, ideološko opredeljujejo do vprašanja vzgojno-izobraževalnega sistema pri nas. Kot je bilo že iz predhodne razprave jasno zaznati, na eni strani problematiziramo, kadar šolska proslava bojda obuja totalitarne režime naše polpretekle zgodovine, na drugi strani pa ta ista poslanska skupina ne problematizira, kadar recimo ob novoustanovljeni šoli ali pa odprtju nove šole ali vrtca pride katoliški duhovnik in to šolo posveti. Tega moraliziranja torej jaz osebno enostavno ne kupim.

Prav tako se je pokazalo, da se ideološko nekateri poslanci opredeljujejo tudi do odločbe Ustavnega sodišča, ki naj bi narekovala izenačitev financiranja zasebnih šol z javnimi. Dejstvo je, da je to vprašanje, ki ga odločba naslavlja, v resnici širše družbeno vprašanje, ki enostavno zahteva, da se opredelimo do tega, kakšnega šolstva si v resnici želimo in pa kje so temelji dostopnosti šolanja in obveznosti države, da to dostopnost seveda uresniči. Da bi lahko bolje razumeli zatečeno stanje, ki je, se strinjam, v določeni meri slabo, moramo seveda pogledati, kaj se je v resnici dogajalo v preteklosti na področju historiat šolske zakonodaje. Pred skoraj dvema desetletjema smo bili namreč priča veliki šolski reformi, ki je potekala pod ministrom gospodom Slavkom Gabrom in njegovimi strokovnimi sodelavci, ki je preko bele knjige, v katero so bile uvedene konceptualne rešitve sistema vzgoje in izobraževanja po principu izbirnih predmetov, razširjenega predmetnika, kombinacije zunanje in notranje diferenciacije, enostavno zelo omehčala tudi razliko med javnim in zasebnim šolstvom oziroma jo nikoli niso izpostavili na način, da bi ti dve ravni tudi po tipu vloge, ki ga imata, enostavno razmejili. Imeli so to priložnost, lahko bi to storili, pa niso naredili. Verjetno tudi zaradi nekih političnih precepov, ki so se dogajali leta 1996 v naši državi. Enostavno je takrat tudi ta reforma potegnila poteze, katerih kratkovidne sadove seveda uživamo tudi danes. Zakonodaja se od takrat namreč ni bistveno spreminjala na način, da bi širše odgovorila na to zastavljeno zagato, ki jo obravnavamo danes ob interpelaciji. Namesto da bi se z nekim razumnim uvidom vsebinsko ukvarjali z razliko med javnim in zasebnim, so se danes spet nekateri poslanci v razpravah obmetavali z

ideološkimi floskulami, kar je po mojem mnenju vsekakor nekorektno, zato bi rad to temo s svoji razpravi usmeril vseeno malo drugače.

Če se želimo osredotočiti na pomen šolstva oziroma vzgoje in izobraževanja, si moramo v temelju postaviti vprašanje, katere naloge v resnici izvaja javna šola in katere zasebna ter kaj je tudi v obliki financiranja primarna dolžnost države. Ko govorimo o javni šoli, enostavno govorimo o javni mreži šol, ki zagotavlja dva izjemno pomembna edukacijska principa naše družbe. Prvi je razvoj znanosti in utemeljevanje njenih objektivnih dejstev, drugi pa je poenotenje splošnega etičnega vrednostnega sistema naše družbe. Slednje se mi zdi še posebej pomembno za kakovostno socializacijo in integracijo odraščajočih posameznikov v našo skupnost. Kaj to pomeni? To pomeni, da ne glede na to, kakšna je osebna okoliščina posameznika, ki se vpiše v javno šolo, kakšen je njegov socialni status, kakšno je njegovo versko prepričanje, javna šola vse te raznolikosti enostavno na nek način koherentno poenoti do te mere, da z nekimi skupnimi vrednotami lahko brez nekih večjih, tudi kulturnih, konfliktov bivamo v naši družbi. Torej se zagovor objektivne obravnave sveta preko znanosti v javnem šolstvu poskuša manifestirati tudi na način enakopravne obravnave različnih filozofij in prepričanj, pogledov na svet, ki jih javna mreža šol potem preko nekega učnega procesa seveda umesti tudi v nek skupen vrednostni sistem naše družbe.

Če seveda lahko zasebnim šolam priznamo tudi to kvaliteto razvoja znanosti in utemeljevanja objektivnih dejstev, ki jih razvoj znanosti ponuja, pa ostaja po mojem osebnem mnenju oziroma prepričanju bistveno vprašanje, v kolikšni meri lahko pravzaprav zasebno šolstvo, ki je nastalo iz vzgiba nekega interesen skupine, izpolnjuje nek normiran princip skupnega življenja. Po pravilu namreč interesno skupino vedno okvirja neka določena družbena, kulturna, vrednostna dogma. Dvom kot podstat liberalizacije duha in nekega civilizacijskega napredka pa ni samo človekova pravica, ampak je nek osnoven temelj, ki človeka v resnici dela človeka. To pomeni, da ima vsak pravico vprašati in izvedeti karkoli, ne da bi pri določenih institucijah, sploh pa vzgojno-izobraževalnih institucijah, naletel na določen izid neizgovorljivega, kar pomeni, da nekemu mlademu učečemu umu namesto nekega širokega netabuiziranega odgovora ta institucija ponuja ožji pogled na svet izključno zaradi nekih parcialnih prepričanj te iste institucije oziroma interesne skupine. Zato je po mojem mnenju na mestu vprašanje, koliko institucionaliziranih interesnih skupin je v resnici potrebnih, da se nek enoten, skupen vrednostni sistem razsloji do te mere, da bomo državljani namesto skupaj živeli drug mimo drugega v svojih vrednostnih vrtovih in kaj to dejansko potegne za sabo pri preizpraševanju temeljnih civilizacijskih norm, ki se konec koncev tičejo tudi naše ustave, na katero bi nekateri zelo radi

tudi konkretno prisegali, ker bi to bojda dajalo tudi bolj konkretne rezultate. Pri tem se pa ne sprašujem, o kaj pravzaprav ta dikcija v resnici pomeni za že pridobljene pravice, ki so tudi zagotovljene z ustavo. Mislim, da je to vprašanje oziroma kvalitetno naslavljanje tega vprašanja po mojem osebnem mnenju neka bistvena distinkcija med tem, kaj je sociološka vloga javnih šol in kje se znotraj tega v resnici pojavlja zasebni šolski prostor.

Zato je na mestu vprašanje, na kakšen način država to distinkcijo tudi ureja z zakonom, na kakšen način jo regulira, da bomo lahko govorili ne samo o interesu posameznika in njegovih pravicah, temveč tudi o javnem interesu kot interesu skupno dobrega v luči kvalitetnega sobivanja. Sistem popolnega izenačevanja financiranja javnih in zasebnih osnovnih šol namreč brez razmisleka v resnici zagotovo odpira tudi pot k vavčerskemu sistemu, kjer bi država posamezniku za njegovo izobraževanja dodelila določena sredstva, torej vavčer, ta pa bi se potem sam odločil, na kakšen bi ta sredstva porabil, kar seveda na kratko pomeni privatizacijo osnovnega šolstva po sistemu rangiranja šol. Različni programi bi potem kasneje terjali seveda določena različna sredstva, kar zelo posplošeno pomeni, da bi bil vpis šole zelo odvisen od socialnega statusa staršev, iz tega pa seveda izhaja tudi moja upravičena bojazen, da bi prišlo do segregacije otrok na podlagi njihovih posebnih okoliščin. To je tudi nekaj, kar je v resnici človekova pravica, in takšna segregacija je tudi prepovedana z ustavo, ko se danes na njo pravzaprav toliko izgovarjamo.

Ne smemo namreč pozabiti, da že sedaj zasebne šole po mojem mnenju po v resnici nekaj neulovljivih kriterijih sprejemajo otroke ob vpisu, seveda z izjemo, da se kot starš moraš strinjati z njihovim vzgojno-izobraževalnim principom in pa tudi svetovnim nazorom šole. To dejstvo enostavno ni zanemarljivo. Javne šole v tem smislu te diferenciacije ne delajo.

V končni fazi je to ugotovilo tudi Ustavno sodišče, ki je naložilo izenačevanje financiranja izključno za obvezen osnovnošolski program, ki je pridobil javno veljavo, torej takšno veljavo, kot jo ima tudi javni program, kar pa seveda ne drži za razširjen program in dodatne šolske vsebine, torej tiste, ki v resnici po ponudbi bogatijo šolski prostor in ki so v resnici namenjene vlogi zasebnim šolam. To pomeni, da seveda ustavna odločba nalaga, da se otrokom, ki obiskujejo program, ki je pridobil javno veljavo, tudi finančno s strani države zagotovo omogoči enakost pred zakonom in se jim tudi bo, ker se jim v resnici tudi že danes, kar pa seveda ne pomeni, da starši teh otrok ne bodo plačevali določenih prispevkov, če bodo otroci obiskovali določene vsebine ali tudi morda zaradi potrebe po določenem vzdrževanju infrastrukture in podobno, saj bo zasebna šola v tem smislu morala še vedno zagotavljati določen odstotek

lastnih sredstev, da bo te stroške lahko pokrila. Kaj to pomeni? To pomeni, da bodo starši enostavno še naprej morali kljub odločbi Ustavnega sodišča v resnici doplačati svojo izbiro, kar je popolnoma normalno in prav.

S tem, ko predlagatelj govori o enakosti z zakonom, se lahko seveda popolnoma strinjam, je pa treba povedati, na kateri del se ta enakost tudi glede financiranja nanaša in v katerem delu ta obstaja in bo obstajala še naprej. Zakon, ki je po končani javni obravnavi danes v medresorskem usklajevanju, v resnici celostno naslavlja vprašanje javnih in zasebnih šol, tudi v luči odločitve Ustavnega sodišča, saj razloči financiranje, pomen financiranja, uvaja tudi varovalke, ki so veliko bolj restriktivne pri pogojih, kdaj se lahko zasebna šola v resnici sploh odpre in kateri kriteriji kakovosti morajo biti izpolnjeni, da bi neka šola sploh lahko delovala tudi na način rednega evalviranja njenega dela. To pomeni, da je ministrstvo v resnici odločbo Ustavnega sodišča, kot je napovedovalo, umestilo v širši kontekst razumevanja vzgojno-izobraževalne politike in tako v določenem delu odpravilo tudi tiste zagate, katere je stroka v vsem tem času – teh 20 let, odkar smo nazadnje dejansko spreminjali v tem delu zakonodajo to vprašanje – enostavno prepuščala politiki. Zakon, ki zaobjema odločbo Ustavnega sodišča, je po mojem mnenju korekten in dober, zato upam, da ga bomo v kratkem tudi dobili v Državni zbor.

Bi pa zdaj še kratek komentar glede spremembe Ustave, ker je bilo to vprašanje danes tudi odprto s strani nekaterih poslancev, oziroma procesa ustavne spremembe, ki se dogaja v Državnem zboru. Tako sam kot tudi svet Stranke modernega centra načeloma seveda podpiramo spremembo Ustave, vendar bo vsekakor treba uskladiti soglasje, kako ta stavek v Ustavo zapisati na način, da bo imel smisel tudi v luči prej omenjenega vavčerskega sistema. Definirati je torej treba dolžnost financiranja mreže javnih šol in seveda na takšen način tudi vzpostaviti neko razliko med javnim in zasebnim tudi na ustavni ravni.

Jaz razumem pomislek, ki je bil danes tudi odprt, kar verjetno ni samo pomislek nekaterih poslancev, ampak tudi nekaterih pravnih strokovnjakov, da verjetno ni higienično spreminjati ustave na podlagi odločbe Ustavnega sodišča, ampak moramo se zavedati, da je Državni zbor seveda politično telo, ki je ne samo zakonodajalec, ampak tudi ustavodajalec, in je tako kot politično telo zavezano k spreminjanju Ustave, ker se enostavno razumevanje ustavnih postulatov s časom spreminja in te spremembe seveda zahtevajo tudi primerne odgovore. Odločitev Ustavnega sodišča glede tega vprašanja kot interpretata ustave je k tem spremembam v resnici samo po mojem mnenju pripomoglo, da ustavo razumemo kot nek etični temelj, nikakor pa ne seveda kot nek zabetoniran zid, ki se ga Državni zbor ne sme dotakniti. Ker če bi temu bilo tako,

potem seveda Državni zbor ne bi imel mandata za spremembo, pa jih ima, če gre seveda za ustavno večino v Državnem zboru, to je 60 poslancev ali več. Bistveno je, da sprememba Ustave, če bo do nje prišlo, razume in spodbuja zasebno šolstvo kot bogatitev šolskega prostora oziroma vzgojno-izobraževalnega procesa in ne kot posledično tudi nek obči vzorec privatiziranega državnega izobraževanja.

Vse dokler na to rešitev pravzaprav zelo podobno gleda tudi ministrstvo – torej na rešitev za to v resnici 20 let trajajočo zagato glede te teme – nikoli, po mojem mnenju, predlagatelj ne bo imel ne mojega temveč tudi glasu celotne Poslanske skupine SMC za interpelacijo.

V Poslanski skupini SMC ministrici želimo veliko uspehov še naprej, ob koncu mandata pa verjamemo, da bo zelo jasno, da rezultat njenega dela zagotovo ne bo zanemarljiv. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima dr. Maja Makovec Brenčič, ministrica.
Izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Hvala, predsedujoči.

Ker je bilo izpostavljenih nekaj tem, naj povzamem tudi nekaj naših odgovorov na povedano, hkrati pa seveda tudi vrsto izzivov, ki nas vse skupaj čakajo tudi v tem parlamentu.

Kar se tiče današnje razprave, tudi v luči ustave in ustavno-veljavnih načel, naj posebej poudarim spoštovanje 2. člena ZOFVI, ki pravzaprav izhaja iz ustavnih načel in ki govori o temeljnih vrednotah, ki jih moramo spoštovati ne le v osnovnem šolstvu, ampak v izobraževanju v celoti. Recimo zagotavljanje optimalnega razvoja posameznika, ne glede na spol, kulturo, socialno poreklo, veroizpoved, rasno-etnično, narodno pripadnost, telesno, duševno konstitucijo oziroma invalidnost, spodbujanje zavesti o integriteti posameznika, razvijanje zavesti o državni pripadnosti, nacionalni identiteti, vedenje o zgodovini Slovenije in njeni kulturi. Vzgojno-izobraževalni zavodi zato razvijajo zavest o državni pripadnosti in nacionalni identiteti z obeleževanjem praznikov. Skratka, vsa ta načela, ki so napisana v kar nekaj alinejah, seveda udeležajo to, kar tudi vsem nam sporočajo načela ustave. Zakaj pričujem ta moj uvod prav s tem? Ker je bilo na nekaj mestih izpostavljeno, kako in na kakšen način bomo pravzaprav očuvali spoštovanje ustave in udeležanje njenih načel. K temu se zavezujemo tudi z vidika današnje razprave o javnem in zasebnem in tudi že iz izhodišč povedanega, ki pa, naj poudarim, naj vse nas poveže ponovno v iskanju tiste najboljše kakovosti, ki jo lahko skozi vzgojno-izobraževalni sistem ponudimo posamezniku otroku.

Prav zato smo na ministrstvu odprli številne projekte in tudi sprožili razvoj normativnih

podlag, ki sem jih že omenjala, tako na področju Zakona o osnovni šoli, Zakona o organizaciji in financiranju vzgojno izobraževalnega sistema, Zakona o izobraževanju odraslih, Zakona o športu, novih izhodiščih sistemskih zakonov o visokem šolstvu in sistemskem Zakonu o znanosti in raziskovanju, o že sprejetih zakonih na področju mednarodnih programov ZOFVI na področju vrste napredka, ki je potreben vendarle tudi za dobro materialno in kadrovsko razvojno osnovo in tako naprej.

Zakaj pa poudarjam posebej tudi normativni del? Ta odzvanja naša strateška izhodišča, ki smo si jih zadali ne le na ministrstvu, ampak tudi na Vladi. Vlada je namreč osredinila vrsto prioritete, o katerih smo danes že govorili. Na ministrstvu udeležamo tri prioritete. Povezovanje izobraževanja, znanosti in raziskovanja z gospodarstvom, razvoj in zagotavljanje kakovosti, odličnosti, nadarjenosti in odpiranje šolskega prostora tudi na način, da spodbujamo vse to ne le skozi integralne vire, ampak predvsem tudi z razvojnimi projekti, ki jih črpamo iz evropskih sredstev. Odprta učna okolja, opolnomočenje učitelja, profesionalizacija učitelja, prav zaradi novih aktualnih družbenih razmer in zahtevnosti, ki jih prinašajo nove generacije in seveda celotna družba. Potem odpiranje učnega prostora in povezovanje z znanostjo tudi na način, kot so že omenjeni projekti pametne specializacije, kot je krepitev mladih raziskovalcev, kot je krepitev infrastrukture, tudi športne, kot je krepitev in razvoj tehnološkega prenosa in tudi prenosa družbenih znanj, govorim o ravnotežju družbenih in tehnoloških inovacij. Vse to zajemajo naši projekti, ki so že v teku. Zajemajo tudi zgodnje zaposlovanje, zajemajo raziskovalce z novo karierno potjo, zajemajo tudi, kot je bilo že do zdaj uspešno izvedeno, povezovanje med gospodarstvom in izobraževalnimi enotami na način, da se mladi ukvarjajo s konkretnimi projekti in s konkretnim reševanjem realnih problemov, s tem pa tudi mnogo lažje ovrednotijo svoj prehod na trg dela.

Zakaj poudarjam vse to? Zato, ker je bilo slišano, da v tem zadnjem obdobju dobrega leta in pol ni bilo storjeno nič v duhu vsega, k čemur nas zavezujejo tako normativni načrt kot seveda tudi ustavna načela. Mislim, da smo prav s temi projekti, skrbno rabo integralnih virov, predvsem pa načrtovanjem zasledovanja strateških ciljev udeležali prav to, kar ste izpostavljali v zadnjem sklopu razprave.

Kaj pa si vsi želimo ob tem? Ne le, da udeležamo to, kar so nam dane zaveze, ampak tudi da skrbno in premišljeno razpravljamo in udeležamo spremembe. Šolski prostor je prostor, ki ga je treba umirjeno spreminjati, evolutivno dograjevati, ne pa spreminjati čez noč. In zato razumem marsikaterega direktorja, direktorico, ravnateljca, ravnateljico, ki je v luči vrste spremembe, ki so bile v zadnjem času dane in ki jih je treba izvajati, tudi kot zakonodajne zaveze, da je še dodatno

obremenjen s tem, da zmore organizirati in izvajati kakovosten pouk na svoji šoli.

Prav v luči tega želimo v današnji razpravi poudariti to, da je treba mirno, premišljeno, hkrati pa transparentno odgovarjati na vse izzive in predvsem vse zadane zaveze, zato tudi premišljen odgovor v medresorskem usklajevanju o današnji obravnavani temi. Pričakujem, da bo na tem področju še naprej tekla razprava o vrsti elementov, ki smo jih odprli, a za katere smo vendarle zavezani v luči družbenih sprememb in predvsem razmisleka, ki je bil podan tudi z vaše strani, kaj je javno, kaj je zasebno.

Na koncu je pomembno, ne glede na to, v kateri šoli so otroci, da sledijo zavezam, ki že v izhodišču kot podlaga z ustavnimi načeli, hkrati pa zakonodajnimi zavezami prav 2. člen ZOFVI izvaja oziroma zahteva izvajanje na način, kot sem ga predstavila v izhodišču. Če to ni izpolnjeno, imamo inšpekcijske službe, ki najbolj neposredno pa tudi posredno preverjajo udejanjanje vseh zavez, ki jih damo v zakonih, in hkrati posredno pa tudi pogosto neposredno udejanjanje po ustavnih načelih. Hvala.

PODPRESEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospod Uroš Prikl, pripravita naj se gospa Nada Brinovšek in gospa Anita Koleša.

Izvolite, gospod Prikl.

UROŠ PRIKL (PS DeSUS): Hvala lepa, predsedujoči. Spoštovane kolegice, spoštovani kolegi, spoštovana ministrica s sodelavkama!

Zavedam se, da je težko po več kot osmih, devetih urah razprave, vezane na to interpelacijo, povedati kaj pretresljivo novega ali pa pretresljivo zanimivega, zato si ne delam utvar, da mi bo to uspelo. Hkrati ne morem izgubiti občutka, da postaja opozicija na nek način lovec na število vloženi interpelacij posameznim ministrom in ministricam te vlade. Ampak nič narobe, to je legitimna pravica opozicije in tudi časa, porabljenega ob teh razpravah, ne razumem kot izgubljenega, ampak vidim ali pa skušam videti maksimalno konstruktivnost.

Dr. Maja Makovec Brenčič je po mojem videnju, po mojem razumevanju in glede na spremljanje njenega dela ne le dobra, ampak zelo dobra ministrica. Skozi vso to razpravo tistih, ki zagovarjate interpelacijo, je nekako moč razbrati, da je rdeča nit vaših očitkov seveda to, da resnici na ljubo v obdobju od izdaje odločbe Ustavnega sodišča leta 2014 do danes ni bilo na tem področju narejeno to, kar nekateri od vas oziroma vsi skupaj pričakujemo. Ni bilo narejeno, kar pa ne pomeni, da tako ministrica, ministrstvo, koalicija, če hočete, ne spoštuje ali pa ne upošteva te odločbe. Seveda upoštevamo, seveda spoštujemo tako ali drugače to odločbo, čeprav ni nujno, da se seveda z njo strinjamo. Jaz mislim, da je bilo na

tem področju nekaj narejeno. Narejeno je bilo to, da je v proceduri tako imenovan ZOFVI oziroma Zakon o financiranju izobraževanja. Jaz sem prepričan – pa nočem biti v svojem izvajanju kontradiktoren, ni to edina odločba, ki ni uresničena, pa ni to izgovor – da ne bi bilo prav, da z rešitvami prehitavamo, da sprejemamo nepremišljene korake, nepremišljene poteze in potem delamo več škode kot pa koristi. Naj vas spomnim, da je nesporno – kar se tiče mene, kar se tiče Desusa in pretežnega dela ali pa celotne koalicije –, da zagovarjamo javno. Zagovarjamo javno na področju zdravstva, zagovarjamo javno na področju izobraževanja, ki je predmet današnje interpelacije. Če je to ideološka opredelitev, je pač ideološka opredelitev in jaz od te seveda ne bežim.

Mi si bomo prizadevali, da se bo dopolnil 57. člen Ustave Republike Slovenije, kjer med drugim piše, da je izobraževanje svobodno, osnovnošolsko izobraževanje pa, kot vemo, obvezno financirano iz javnih sredstev. Pri tem pa je treba zadevo dopolniti, da se zasebne šole lahko sofinancirajo, vendar v omejenem obsegu in na način, kot bo to določil seveda zakon, ki sem prepričan, ga bomo sprejeli.

Ob tej priložnosti moram povedati, da je bila zelo nekorektna razprava kolega Žana Mahničiča, ki nam je nekako položil v usta to, kar nikakor ni bilo izrečeno, še manj pa mišljeno, da je Desus tisti, ki želi na nek način delitev otrok na eni strani na elitno zasebno izobrazbo in na drugi strani slabšo javno izobrazbo. Seveda mi pri svojem zagovarjanju javnega izobraževanja, ki je mimogrede v tem trenutku odlično, kar je nesporno, ne želimo, da bi skozi neko privatizacijo šolskega oziroma izobraževalnega sistema prišli do tiste točke, ko bo pa dejansko javno oziroma tisto, kar bo od javnega ostalo, vredno vsega pomilovanja, slabo, nekonkurenčno, medtem ko se bodo za elitno izobraževanje lahko odločili samo otroci bogatih staršev. Ozrmo se malo naokrog, lahko pogledamo tudi na drugo stran Atlantika, pa bomo videli, kam lahko te zadeve seveda pripeljejo.

Jaz tukaj, na tem mestu, še enkrat trdim, da je naše javno izobraževanje, javno šolstvo odlično z vidika strokovnosti, da je geografsko relativno dobro pokrito – tega se bom še potem malo dotaknil –, organizacijsko, kadrovsko in še bi lahko našteval pa povsem optimalno. Seveda nikoli ne smemo biti zadovoljni, nikoli ne smemo priti do tiste točke, da ne bi obstoječega, tudi še tako dobrega sistema, še nadgrajevali, še dopolnjevali, še izboljševali. Mislim, da moramo vsi iti v to smer. Predvsem pa moramo težiti k temu, to je moje stališče, da ostane naše izobraževanje, naše šolstvo nevtralnno, tako v smislu ideoloških prepričanij, svetovnonazorskih, religioznih, kot tudi filozofskih stališč.

Jaz ne bom tukaj ponavljal tega, kar je kolegica Marjanka Kotnik povedala, ko je primerjala tisti dve odločbi Ustavnega sodišča,

eno iz ne tako davnega leta 2001 in eno iz konca leta 2014. Tista iz 2001 govori, da je "zakonodajalčeva odločitev, da država financira v celoti le javne šole, v katere lahko vpišejo svoje otroke vsi starši, v polju njegove presoje in zato ni v neskladju z Ustavo." Potem pa pride odločba Ustavnega sodišča 13 let kasneje, kar je za nekoga dosti, za nekoga malo, ki pač govori o tem, da je treba določene zadeve spremeniti, saj da menda niso v skladu z ustavnostjo, dasiravno ena izmed ustavnih sodnic pravi tudi takole: "V kolikšni meri bo država financirala osnovnošolsko izobraževanje, je njena suverena pravica."

Rezime vsega povedanega. Seveda si bomo maksimalno prizadevali, pa ne v izogib odločbi Ustavnega sodišča, dopolniti Ustavo in posledično tudi sprejeti zakon, da bo to imelo pozitivne posledice predvsem za šolajoče. Da ne bo tisti otrok, katerega straši imajo sredstva, da ga lahko izobražujejo, ga izobraževali, tisti, ki pa tega na žalost nimajo, pa bo ta otrok ostal prikrajšan te izobrazbe. Tukaj se samo po sebi ponuja odgovor. Rešitev je v javnem izobraževanju, javnem, vsem dostopnem izobraževanju. Tukaj pa malo kritike seveda mora biti, pa ni to kritika direktno na vas, ministrica, ampak morda na vse tiste monetaristične "ukrepe", bodimo odkriti in si natočimo čistega vina, v celotnem izobraževalnem sistemu, od vrtecv pa do faksa, to se pravi do univerze, kjer jemljejo vsako leto več sredstev oziroma je sredstev premalo, da bi lahko materializirali vse to, kar je zapisano v zakonih in česar so nas polna usta, tako politikov kot vse ostale strokovne in laične javnosti.

Mene zelo skrbi, kar sem rekel malo prej, da je relativno dobra geografska pokritost osnovnih šol. Relativno pa zato, ker smo v zadnjem času priča ukinjanju, pa niti ne poznam vseh podružničnih šol, ki se jih ukinja, čeprav so potrebna izjemno mala sredstva, da bi se jih lahko ohranilo pri življenju. Jaz mislim, da morajo iti napor v to smer, da se teh šol ne bo ukinjalo. Če se lahko bankomate postavlja nekje na periferiji, pa mora biti mesto tudi za kakšen oddelek osnovne šole.

Dalje, treba je seveda zagotoviti sredstva, da bodo otroci imeli ustrezne učne pripomočke, da se ne bo strop podiral na glavo učencem, da ne bo omet odpadal, in to, čemur smo bili v zadnjem času priča, da otroci v šoli ne bodo lačni oziroma da si iz naslova socialnega položaja njihovih staršev ne bo delala segregacija najmlajših v osnovnih šolah. Tu ni tolerance. To je pač treba zagotoviti ob vsem tem, kar seveda sodi v izvajanje obveznih in tudi razširjenih programov javnega šolstva pri nas.

Da ne bom narobe razumljen, jaz seveda načeloma nisem proti ustanavljanju zasebnih šol, dasiravno je moje osebno mnenje, še enkrat, da ne vidim neke potrebe po ustanavljanju teh šol, nikakor pa ne morem sprejeti privatizacije obstoječega šolskega

izobraževalnega sistema. Ta pa je lahko na dolgi rok, ne lahko, ampak bo škodljiva, če jo bomo dopustili.

Spoštovane kolegice in spoštovani kolegi. Ministrica uživa pri svojem delu mojo nesporno podporo. Ministrica, uživali jo boste vse do takrat, dokler boste branik ali pa zagovornik javnega, javnega in še enkrat javnega šolstva. Ne vidim nobenega razloga, da se ta stvar spremeni. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima predlagatelj, gospod Tomaž Lisec.

TOMAŽ LISEC (PS SDS): Hvala.

Dovolite, nekaj koalicijskih poslancev je šlo malo izven odločbe Ustavnega sodišča.

Gospa Muršič, odločitev je nenavadna, ampak to je odločitev Ustavnega sodišča. Spoštovana poslanka, verjetno tudi vas vprašajo, koliko odločitev je nenavadnih, ampak ljudje jih morajo upoštevati. Za vas bi bilo tako, da ljudje morajo spoštovati zakone, mi, poslanci, pa ne rabimo spoštovati odločitve Ustavnega sodišča. Če je to ta dikcija, ki se jo greste v Poslanski skupini SD, potem bo verjetno prej ministrica zapustila koalicijo kot pa koalicija ministrice.

Spet se je obšlo prejšnje sodbe in tudi zdaj je kolega Prikl omenjal sodbo iz leta 2001. Bom moral ob devetih zvečer še enkrat ponoviti, kakšna je sodba Ustavnega sodišča iz leta 2001 in kakšna iz leta 2014? Mi govorimo o odločbi iz leta 2014. Nihče nima problemov z odločbo iz leta 2001, ko je Ustavno sodišče reklo, da si osnovne šole, srednje šole, višje in visoke šole ne zaslužijo polnega financiranja javno veljavnih programov in vsega ostalega. Pika. Tistega nihče ne problematizira. Samo vi se sklicujete na to, da zdaj še ni neke nove sestave, ki še ni čisto radikalno leva in še ni čisto prav sprejela, in da je bil očitno problem, ker je bilo pet proti štiri.

Potem je kar nekaj predlagateljev reklo, kako imamo krhko načelo laične šole, kakšna je problematika s to nevtralnostjo šole. Za nekoga so pionirčki in rdeče zvezde nevtralnost, za marsikoga pa ne. Ampak tistim, ki imamo probleme s temi pionirčki in rdečimi zvezdami, se nam vi posmehujete, kljub temu da imamo tudi na tistem polju odločbe Ustavnega sodišča, ki govorijo kaj in kako so naši simboli. Pa se požvižgate na to, tudi v Državnem zboru se veselo obnašate in oblačite v različne peterokrake zvezde.

Prej je kolega Tabaković vprašal, kaj pa naj bi se plačevalo v tem zasebnem šolstvu. Še enkrat, odločba pravi: "Zakon je neustaven v delu, ki se nanaša na javno veljavne programe osnovno šolskega izobraževanja." To je treba izenačiti.

Zakaj o tem govorim? Spoštovani, poleg tega, da je fino, če si preberemo ta ZOFVI, ki se bo očitno končno še enkrat spremenil, imamo tudi Uredbo o merilih za oblikovanje javne mreže osnovnih šol in vsega ostalega. Nobenega

bavbava ni, da bi na račun tega financiranja javno veljavnih programov osnovnih šol trpela celotna mreža. Zakaj ne? Drugi stavek odredbe pravi: "Javno mrežo osnovnih šol sestavljajo javne osnovne šole in zasebne šole, ki imajo koncesijo." Vi pa danes skušate to negirati, kljub zakonu, kljub uredbi, kljub odločbi Ustavnega sodišča. Seveda se potem izgovarjate na to, da denarja ni. Denar je, samo prioritete morajo biti prave. Ampak če je denar za vse ostalo, mislim, da je prav, da je denar tudi za odločitve Ustavnega sodišča, za katere danes vsi poudarjate, kako jih je treba spoštovati in upoštevati.

Kot sem že rekel, čeprav vidimo, da danes z interpelacijo ne bomo uspeli, pa nam lahko daste vsaj eno pohvalo, da vas s temi novelami zakona, ki smo jih vlagali, in današnjo interpelacijo opozicija SDS poganja, ko vam neprestano držimo ta dokument, da enajst mesecev zamujate z uresničitvijo odločbe Ustavnega sodišča. Če nas ne bi bilo, sem prepričan, da niti pod razno ne bi bilo novele tega zakona, ampak bi šli še bolj v tej smeri, ki ste jo zapisali za spremembo ustave, da je treba odpraviti protiuustavnost, ki jo je peterica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovila v svoji odločbi. To bi bilo, če se mi v SDS in pa slovenska javnost ne bi vprašali, kako to, da ministrstva na čelu s predsednikom Vlade ter poslanci in poslanke ne spoštujemo ustavnega reda. Če tega ne bi bilo, pa vsaj delne minimalne podpore mašinerije, ki le ne more spregledati deset urne razprave, se to ne bi dogajalo.

Ampak še to se dogaja počasi. 9. 1. je bil rok, vi aprila daste nek osnutek, potem do septembra zamrznete vse, tiho, nikjer se nič ne najde, potem pa pride v začetku septembra interpelacija Vlade in kar naenkrat imamo zakon napisan in v medresorskem usklajevanju. Pa me zanima, če zakona ne bo v naslednjih treh mesecih, kakšni bodo vaši odgovori.

Zakaj to govorim? V obeh predlogih zakona, ki ste jih zavrnil, ste vsi vehementno poudarjali mnenje Vlade. Vsi poslanci. Da imamo Ustavno komisijo v Državnem zboru, ki debatira o tej temi. Zdaj pa kar naenkrat Ustavna komisija ni tako v prvem planu. Prej ste govorili, da bomo počakali odločitev Ustavne komisije v Državnem zboru, zdaj pa je kar naenkrat prioriteta izvrševanje odločbe Ustavnega sodišča. Zakaj? Zakaj ni bila že pred dvajsetimi meseci odločba Ustavnega sodišča v prvem planu? Ker ste mislili, da bomo vsi tiho. Ker imate, sploh tisti, ki ste na rovaš javnega, ki se kar zmrazite, ko slišite besedo zasebno, probleme.

Nekaj poslancev je danes kot mačka okoli vrele kaše debatiralo, češ da ste za zasebno, ampak jaz upam, da se poslanci SMC zavedate, da ste člani evropske skupine liberalcev in imate ogromno problemov z neko tako minimalistično odločbo Ustavnega sodišča. Pa izgovarjate se. Do danes je bilo to, kako je Ustavna komisija in kako je treba sistemsko rešiti, sem pa prepričan,

da bo v naslednjih mesecih, vsaj v delu koalicije, nek drug problem, ki ga boste morali razrešiti, in to vse v smeri, da zakon ne bi sledil odločbi Ustavnega sodišča oziroma da bi čim manj sledil odločbi Ustavnega sodišča.

Še najbolj katastrofalno je dejstvo, da očitno v tej koaliciji, ko jim kaj ne "paše" s strani Ustavnega sodišča, naredimo obvod in sprejmemo nek ustavni zakon ali pa spremenimo ustavo. Sprašujem vas, ali boste od zdaj naprej vsakič, ko vam kaj ne bo "pasalo", kar se pogosto zgodi, spreminjali ustavo. Vprašam vas, ali po vašem mnenju potem sploh še rabimo Ustavno sodišče oziroma ali ga rabimo samo v primeru, ko kima vladajoči koaliciji, ali pa ga rabimo, da odloča še o vsem ostalem, kar so njihove naloge, torej ugotavljanje zakonitosti zakonov kot tudi ostale pobude s strani zainteresirane javnosti, ki se obrne na Ustavno sodišče z različnimi vprašanji. Skratka, danes smo videli nek "preklik". Kar naenkrat je prišla neka novela zakona, ki bo zdaj vse rešila. Po tem, ko vas v Poslanski skupini SDS dvajset mesecev preganjamo, medtem pa zlivate gnojnico po nas, potem pa daste osnutek zakona in rečete, da je to, vladavina prava. Zakaj niste tega rešili v treh mesecih? Ne mi govoriti, da se ne da in da so potrebno ne vem kakšne sistemske rešitve. Vse se da. Prioritete morajo biti, vi pa ste želeli te prioritete skupaj z odločbo Ustavnega sodišča dati pod preprogo.

PODPREDSIEDNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Nada Brinovšek, pripravita naj se gospa Anita Koleča in dr. Franc Trček. Izvolite.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala, predsedujoči, za besedo. Lep pozdrav še enkrat vsem v dvorani!

Svojo razpravo bom začela tako, kot sem zjutraj začela svoje stališče. Žal živimo v državi, kjer nam vlada Vlada, ki ne spoštuje odločb Ustavnega sodišča, ne spoštuje odločb sodišč, kjer ministrstva ne spoštujejo zakonodaje in kjer se v bistvu kaznujejo tisti, ki na probleme opozarjajo, ne pa tisti, ki jih v bistvu ustvarjajo. Glede na to, kako teče razprava, se danes tu ne pogovarjamo o javnem ali zasebnem zdravstvu. Prej me je klicala kolegica, ki je rekla: "Nada, kaj? Danes se pogovarjate in odločate o tem, ali bo zdaj javno ali bo zasebno zdravstvo?" Sem rekla: "Ne, ne. Malo poslušaj." Je rekla: "Poslušam, ampak iz razprave ne morem razbrati, ker se samo to govori." Resnično, koalicija, ker pač nimate drugih argumentov, da bi branili ministrico, ki ni odločbe Ustavnega sodišča vpeljala v zakonodajo, ne morete narediti drugega kot to. Saj vam človek navsezadnje pač nekako ne more zameriti.

V bistvu se danes pogovarjamo o tem, da bi ministrica morala upoštevati odločbo Ustavnega sodišča, ki jo je sprejelo Ustavno

sodišče decembra 2014, objavilo v Uradnem listu 2015, začela pa je veljati januarja 2016. Ta odločba govori, da je treba odpraviti neskladje v zvezi z javnimi programi, ki so se do zdaj za zasebne šole financirali v višini 75 % tako, da bi se vnaprej financirale v višini 100 % kot javno veljavni programi v javnih šolah. In pika. Mi se danes pogovarjamo o tej odločbi Ustavnega sodišča, ki ni bila prenesena v zakon tako, kot bi morala biti.

Na to, da se to pač ni zgodilo, je opozoril že prejšnji predsednik Ustavnega sodišča, ki je v predstavitvi poročila o delu Ustavnega sodišča za leto 2015 opozoril, da politika, pazite, v zadnjih dveh letih, kot je rekel, odlaga izvršitev odločb Ustavnega sodišča, ker se z njimi pač ne strinja. Opozoril je tudi še, da je to z vidika pravne države zelo problematično, zlasti če je neizvršitev pogojena politično ali ideološko. Med odločbami Ustavnega sodišča pa je posebej omenil še vedno neizvršeno odločbo o financiranju zasebnih osnovnih šol. Tega ne trdim jaz kot Nada Brinovšek, ampak je to pri predstavitvi svojega poročila o delu Ustavnega sodišča rekel bivši predsednik Ustavnega sodišča.

Na to, da ta odločba še vedno ni izvršena, je opozorila tudi – mislim, da je bilo to 1. junija 2016 – Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora, ko je strokovna sodelavka takrat pri noveli Zakona o organizaciji in financiranju opozorila, da je ta rok, ko bi se morala ta odločba prenesti v zakon, potekel, in sicer 9. januarja 2016, kar je res. "Zato mora Državni zbor to odločbo čim prej realizirati, saj v nasprotnem primeru krši načelo pravne države in načelo delitve oblasti. Odločbe Ustavnega sodišča so namreč obvezne in Državni zbor jih mora pravočasno izvršiti." To je mnenje Zakonodajno-pravne službe in ne mnenje predlagatelja ali mene.

Glede na to, da smo v razpravi poslušali predvsem javno in zasebno, poslušali smo tudi o povojnih pobojih, tretji razvojni osi in tako naprej – kot sem že prej rekla, vam ne zamerim, ker ne morete braniti ministrice, ker ni naredila svojega –, se bom, spoštovani kolegi, v tej svoji razpravi v nadaljevanju osredotočila na odgovore ministrice, ki nam jih je poslala na našo interpelacijo. Nič drugega ne bom govorila.

Kaj smo mi ministrici očitali v tej interpelaciji? Očitani smo ji odgovornost za neukrepanje in zavlačevanje pri pripravi novele zakona v zvezi s to odločbo Ustavnega sodišča, očitani smo ji odgovornost zaradi kršitve Ustave Republike Slovenije, očitani smo ji opustitev dolžnega ravnanja kot pristojne ministrice in pa ustvarjanje neenakosti pred zakonom. Vse je povezano s to odločbo. Ministrica – jaz upam, da ste si vsi prebrali njen odgovor –, piše: "Očitke, ki izhajajo iz navedene interpelacije, v celoti zavračam kot neutemeljene v vseh točkah." Povejte mi, če to drugače razumete, ker jaz to razumem tako, da ministrica negira tudi odločbo Ustavnega sodišča, ker je

neutemeljena. Mi ji popolnoma nič drugega ne očitamo kot to, kar ji očita oziroma določa odločba Ustavnega sodišča. Če je to neutemeljeno, bog nas varuj takšne vlade.

Gremo naprej. Ministrica nadalje navaja: "Ustavno sodišče svoje odločitve ni sprejelo soglasno, temveč s 5 glasovi za in 4 glasovi proti." Mislim, to je pač smešno, da bomo še zdaj o tem, ko smo danes precej o tem govorili. Jaz mislim da to bi še otroci v prvem razredu razumeli, da če je neka odločitev sprejeta s 5 glasovi za in 4 proti, je odločitev sprejeta, pika. Tukaj se nimamo več kaj za pogovarjati, ali bomo nekaj potem naredili ali ne bomo.

Naprej ministrica piše: "Odločitev Ustavnega sodišča je med drugim sprožila tudi pobudo za spremembo Ustave." Ni res! Pobuda za spremembo Ustave je sprožila skupina poslank in poslancev s prvopodpisanim Matjažem Hanom. To ni nič spornega. Ampak ne pa Ustavno sodišče.

Naj vas spomnim, kaj je rekel prejšnji predsednik Ustavnega sodišča glede spremembe Ustave. Rekel je takole: "V primeru, da bi Državni zbor Republike Slovenije spremenil Ustavo in financiranje zasebnih osnovnih šol uredil drugače, kot so to določili ustavni sodniki, bi to", po njegovi oceni, "pomenilo, da bi Državni zbor zaobšel odločbo Ustavnega sodišča in da je vprašanje, ali bi bilo takšno zaobitje dopustno ali ne." Jaz mislim, da je o takšni izjavi treba malo razmisliti.

Ministrica tudi nadalje navaja, da se je Ustavna komisija Državnega zbora sestala, ampak ni sprejela nobenih končnih odločitev, ker je bila prekinjena zaradi precejšnjega razhajanja med samimi poslanci in stroko. Verjetno bo s svojim delom nadaljevala, jaz tako predvidevam.

Me pa čudi oziroma je to za ministrico pohvalno, ker pravi, da so se na odločitev Ustavnega sodišča s strokovnimi razpravami odzvali številni zainteresirani deležniki, kot na primer sindikati in tako dalje. Ministrica, tu vam moram izreči pohvalo, ker je to verjetno edino ministrstvo, ki nekako upošteva tudi mnenje drugih deležnikov ali pa stroke, medtem, ko na drugi strani vidimo ministrico za zdravje, ki vso zakonodajo, ki jo dela, piše v strogi tajnosti, stroke ne upošteva in tako naprej.

V mnenju je ministrica tudi navedla oziroma je poudarjeno, da je nov zakonodajni predlog po celovitem reševanju vprašanja zasebnih šol temelji na novih družbenih situacijah. Jaz sem že prej v stališču vprašala in mislila, da bom dobila odgovor od ministrice, katere so to nove družbene situacije. Jaz mislim, da ne mislite, da je to pač neka koalicija ali da je SMC neka nova družbena situacija. Ne vem. Boste povedali. Upam, da.

Ministrica, zdaj tudi pravite, da je bilo po sprejetju nove zakonodaje ustanovljeno večje število zasebnih vrtcev, tri osnovne šole in pa tri srednje šole. Mislim, da je že kolega dvakrat povedal, pa tudi jaz sem v stališču povedala, da

imamo 98,4 % javnih šol, 0,9 % šol, ki so sofinancirane zasebne šole, in pa le 0,7 % učencev, ki obiskuje neodvisne zasebne šole. Če se to potem bojimo, da se ena šola več ustanovi, pa mislim, da so zadnji podatki, da so ustanovljene štiri zasebne šole ... Bojda so tudi neki izračunani stroški v višini 300 tisoč evrov, da bi to državo več stalo, jaz mislim, da se država oziroma ministrstvo zaveda, da po drugi strani dobi nazaj, ker če je neka šola zasebna, pač državi ni treba dati za investicije za opremo in tako naprej, zato dobi tako država ena, dve, tri nazaj.

Nadalje pravite tudi, da ko so starši vpisovali svoje otroke v šolo v letošnjem šolskem letu, so bili pač seznanjeni z veljavno zakonodajo in da so bili seznanjeni tudi s pogoji financiranja. Ni res, ministrica. Niso bili seznanjeni s pogoji financiranja. Starši so verjeli, da bo država oziroma ministrica pripravila spremembo zakona v skladu z odločbo Ustavnega sodišča, ki govori, da od januarja 2016 dalje starši ne bi sofinancirali tistih 15 odstotkov oziroma okoli 60 evrov mesečno oziroma da to ne bi bil več njihov prispevek. Če se vam to zdi zanemarljivo, to je ena lepa položnica za elektriko ali pa za komunalo na mesec. To sprenevedanje, ministrica, je popolnoma odveč.

Začudila me je tudi ta vaša izjava, kjer pravite, da menite, da so zasebne šole, ki delujejo v Republiki Sloveniji in so pridobile javno veljavnost, s svojim rezultatom dokazale, da vzgojno-izobraževalno delo izvajajo kakovostno. Lepo in prav. Ampak zakaj potem v naslednjem stavku pravite, da je jasnejša ureditev navedenih vprašanj potrebna zaradi nastajanja novih šol? Če vse dobro delajo, če je zagotovljena konkurenca, zakaj? Upam, da vam ne bo prišlo v navado, tako kot na Ministrstvu za zdravje, kjer delajo analize za analizo, pa vemo, na kakšni podlagi in kako so narejene tiste analize.

To je glede vaših odgovorov na našo interpelacijo. Ne morem mimo tega, mislim, da kolega Tomaž ni omenil nekaterih razprav kolegov poslancev, ki so se mi zdele, ne bom rekla smešne, ampak raje žalostne za tole inštitucijo tukaj. Kolega Vilfan je prvi del svoje razprave nekako namenil nam in nam očital, da se gremo tukaj v Državnem zboru s tem, ko opozarjamo na to napako oziroma na nedelo ministrice, nek šov oziroma otroški vrtec. Spoštovani kolegi, če je še kdo med vami takega mnenja, potem ne vem, ali si zaslužimo, da sedimo tukaj ali pač ne. Rekel je še v nadaljevanju, da pri te interpelaciji ne gre za uveljavitev odločbe v zakonodajo, ampak da se bomo danes nekako prerekali, ali zasebno ali javno zdravstvo, da ali ne. Mislim, da je kolega Vilfan to našo interpelacijo razumel popolnoma narobe.

Če grem do kolega Vebra, škoda, da ni nobenega sedaj v dvorani. Ta je pač rekel, da je država dolžna poskrbeti za kakovost javnega

izobraževanja, zato Socialni demokrati interpelacije ne bodo podprli. Če je to nek izgovor, potem pa ne vem. Pravi tudi, da Socialni demokrati interpelacije kot nekega nastavka za razgradnjo javnega šolstva tudi ne podpirajo. Jaz ne vem, mi nimamo nobenega nastavka za razgradnjo javnega šolstva s to interpelacijo. Mislim, da marsikomu kar močno, bom rekla po domače, dela fantazija oziroma domišljija.

Moram reči, da sem pri stališču kolegice Kustec v začetku mislila, da nas, hvala bogu, vsaj nekdo razume, kaj želimo s to interpelacijo. Strinjam se, ko pravi, da je temeljna zaveza odgovornost, da spoštujemo odločitve Ustavnega sodišča. Super! Ampak že v naslednjem delu je preskočila na temo zasebno in javno, kaj se in kako se financira. Očitala je, da se z našimi interpelacijami – ona je četrta po vrsti – gremo nek prestiž. Jaz ne vem, spoštovani kolegi, opozicija je ja zato, da opozarja na napake, ki jih dela koalicija. Nobenega prestiža jaz ne vidim v teh naših predlogih za interpelacijo.

Še najbolj posrečena se mi je zdela pa na koncu kolegica Violeta. Ta je edina, ki od teh, ki sem jih naštel, zdaj sedi tukaj. Dejala si, da je odločba Ustavnega sodišča zgrešena. Če bomo imeli tak odnos do Ustavnega sodišča, če bomo imeli tak odnos do odločb sodišč, je res, kot sem na začetku dejala, bog nas obvaruj take države, kjer vlada vlada, ki ne upošteva odločb Ustavnega sodišče, odločb sodišč, zakonodaje in tako naprej.

Jaz verjamem, tudi to sem že rekla na začetku, da vam je danes težko braniti nedelo ministrice. Pa ne bom rekla nedelo, ker se na področju izobraževanja nekaj le naredi, ampak tega, da pač ni izvršila odločbe Ustavnega sodišča in tega, kar ji Ustavno sodišče pač. Navsezadnje vam potem ne zamerim, ker govorite o javnem in zasebnem, kolega je govoril o povojnih pobojih, o tretji razvojni osi, o pilotnih projektih, zdravstveni reformi. Nekaj je pač treba govoriti, da se čas nekako zapolni.

Še enkrat, kolegi. Danes se pogovarjamo o tem, zakaj se odločba Ustavnega sodišča še ni povzela v zakon oziroma zakaj se ni pripravila novela Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Še enkrat, ministrici očitamo odgovornost za neukrepanje in pa zavlačevanje v zvezi s to odločbo Ustavnega sodišča. Očitamo ji ustvarjanje neenakosti pred zakonom in opustitev dolžnega ravnanja pri izvrševanju politične funkcije. Jaz upam, kolegi, da ste razumeli našo interpelacijo. Tu se ne gremo javnega in zasebnega, ampak samo opozarjamo na to, da bi bilo treba odločbo Ustavnega sodišča v zakon nekako prenesti že januarja letošnjega leta. Hvala lepa.

PODPREDSNIK PRIMOŽ HAINZ: Hvala lepa.

Besedo ima gospa Anita Koleča. Dovolite, da preberem še ostale prijavljene razpravljavce: dr. Franc Trček, gospod Franc Jurša, gospod Jože Tanko in dr. Simona Kustec Lipicer.

Izvolite, gospa Koleča.

ANITA KOLEŠA (PS SMC): Najlepša hvala, gospod podpredsednik. Spoštovana ministrica, gospa državna sekretarka, člani Vlade, kolegice in kolegi!

Nekaj je pač treba govoriti, da čas teče ali nekaj takega. To je bila razprava gospe Brinovšek in njena razprava res dokazuje ravno to. Jaz moram reči, da sem prav ponosna na svoje kolege in kolegice, ki so danes razpravljali o tej temi. Mislim, da so zelo solidno govorili o današnji temi in seveda o naši ministrici, ki se pripravljajo na uresničitev odločbe Ustavnega sodišča. Tudi sama bi želela kakšno besedo reči v tej razpravi.

V nekem javnem mediju je pisalo, da o vprašanju, kakšno šolstvo želimo, ne more odločiti peterica sodnikov, pa četudi ustavnih. Jaz moram reči, da se s tem izredno strinjam. Ustavno sodišče je s svojimi stališči, ki se je zaključilo v odločbi, ugotovilo, da je koncept šolskega sistema neprimeren, ko se je v svoji razsodbi postavilo na stališče, da je država dolžna v celoti financirati osnovnošolsko izobraževanje, ne glede na to ali ga izvajajo javnopravni ali zasebni subjekti. Jaz mislim, da se vam ni treba, predlagatelji, pretirano sprenevedati, kajti če bi bilo vse skupaj tako zelo enostavno in enoznačno, kot zdaj to predstavljate, potem bi seveda ne bilo toliko tudi nasprotovanja ali pa vsaj, recimo temu, različnih stališč glede odločbe Ustavnega sodišča. Pa vas seveda ne bom dražila s tistim rezultatom 5 proti 4.

Kolegica Vesna, ki je zelo spoštovana profesorica in ena tistih profesoric, ki se resnično zavzema tudi za šolski sistem, kot je v veljavi, in ga zelo dobro pozna, je povedala, da je ustava koncepta našega šolstva Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju in nihče do zdaj te šolske ustave ni spremenil. Ker tudi sama predsednica Ustavnega sodišča pozdravlja, da smo državljani kritični do odločb Ustavnega sodišča, upam, da lahko tudi sama v nekem delu nekoliko pokomentiram odločbo.

Ko pogledam argumentacijo, ki se nanaša na mednarodno primerjalno plat, ki naj bi, ne vem, morda pomenila, da se pač časi spreminjajo, z njo pa tudi evropski šolski sistemi, pa vidimo, da je imelo tukaj Ustavno sodišče seveda pošteno težko delo. Razmejitev med javnim in zasebnim je sila nedosledno, kar je seveda razumljivo, zato ta argumentacija ne zdrži poenostavljenih primerjav. Zelo enostavno je namreč operirati s podatki o izjemno nizkih odstotkih zasebnih šol v Sloveniji v primerjavi z evropskim povprečjem ali pa celo s posameznimi izbranimi evropskimi državami, pri tem pa ne upoštevati vrsto pomembnih dejavnikov. Pa vendar, tudi, če

upoštevamo podatke, v kolikšnem obsegu katera evropska država sofinancira zasebne šole, potem lahko zelo hitro ugotovimo, da je Slovenija s 85 % financiranja celo preseгла evropsko povprečje financiranja zasebnih šol. Ko delamo te primerjave, pač moramo dobro poznati ureditev zasebnega šolstva v državah Evropske unije. To je približno tako, kot če bi na podlagi mednarodne primerjave poslanci odrekli pravico našim otrokom do šolskih malic in kosil, ker tako rekoč noben sistem v osnovnošolskem izobraževanju v Evropi tega ne pozna. To bi bil potem glavni argument, na podlagi katerega bi se odločali in ukinjali šolske prehrane v slovenskih osnovnih šolah, kar je seveda popolna neumnost.

Drugo pomembno dejstvo, ki sodnike Ustavnega sodišča postavlja v nekoliko kočljiv položaj, je njihovo razumevanje te mednarodne primerjave v luči obveznosti in brezplačnosti osnovnošolskega izobraževanja v odnosu do javnega financiranja. Iz te primerjalne analize, ki je v argumentaciji ustavne odločbe pravzaprav ni, strokovna javnost pa jo seveda še kako dobro pozna, sledi pomembnost načela suverenosti odločitve posamezne države, ali in v kakšnem obsegu bo financirala zasebne šole.

Potem bi lahko rekli tudi kakšno o argumentih, ki so jih imeli predlagatelji pri vlaganju sprememb predloga spremembe Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, na primer tisto o zagotovitvi pravice do brezplačnega osnovnošolskega izobraževanja, pa potem, če bi temu dodali še 20. točko izreka Ustavnega sodišča, da naj bi s polnim državnim financiranjem javno veljavnih programov zagotavljali pravico do brezplačnega obiskovanja javno veljavnega programa, ne glede na to, kdo ga izvaja, smo seveda že ugotovili, da se ta argumentacija nanaša na pravico, ki je ni, torej ne obstaja. Naša šola ni brezplačna, saj starši še vedno sami plačujejo tako učbenike kot tudi druge aktivnosti, ki so del javno veljavnega programa v osnovnih šolah.

Ministrici se je očitano tudi neenakost pred zakonom. Dosedanji predlogi poslank in poslancev SDS spremembe krovnega zakona v nobenem pogledu ne bi zmanjšali neenakost, saj se v predlogu spremembe 85. člena ne prepoveduje na primer zaračunavanje šolnin. Zato zgolj sprememba tega člena, kot so jo videli predlagatelji, tudi v pogledu zmanjšanja neenakosti, ne pomeni nobene dodane vrednosti.

Pa vendar je tudi v teh postopkih, ki so sicer predlagatelja pripeljale do interpretacije, najti dobro plat. Vsaj jaz jo vedno najdem in mislim, da smo jo tudi vsi skupaj, s tem ko smo ugotovili, da je ustavna odločba sprožila veliko tehtnih razprav, dobrih strokovnih študij, vrsto odličnih člankov, katerih rdeča nit je priložnost ustreznega razmisleka in politične diskusije glede financiranja mreže javnih osnovnih šol in nujnost potrebe po ohranitvi vsem dostopnega izobraževanja. Zato se je tudi naša ministrica

zadeve lotila na način odprte razprave in doseganja konsenza s šolskimi deležniki, če malo povzamem oziroma parafraziram gospoda Žigo Turka, ki je nekoč tudi imel željo izpolniti odločbo Ustavnega sodišča, pa mu to nikakor ni uspelo, zdaj pa to željo seveda zelo dobro uresničuje naša ministrica.

Ker nimam veliko časa, bom rekla samo še tole. Mislim, da je najpomembnejša predlagana sprememba dosedanje ureditve v zakonu enotno zagotavljanje ciljev sistema vzgoje in izobraževanja, vsaj tako smo seznanjeni s spremembami, ki prihajajo. V naši državi smo jih nekoč že sprejeli, sprejeli smo jih z družbenim konsenzom in se ne spreminjajo niti za učence javnih šol, niti za učence, ki želijo obiskovati šolo, na kateri se pouk odvija bodisi skladno s katoliškim etosom, z vrednotami kakšne druge religije ali pa morebiti waldorfskega načina izvajanja pouka. / izklop mikrofona/

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospa Koleša.

Besedo imata še gospod Franc Jurša in gospod Jože Tanko. Opravičujem se, doktor Trček je še pred vami, za doktor Trčkom pa gospod Jurša. Se opravičujem, doktor Trček. Beseda je vaša, izvolite.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Hvala za besedo. Dvajset minut časa bi prihranili, ampak vseeno hvala.

Moram reči, da z zadovoljstvom poslušam to debato, čeprav mi je v veliki meri dolgočasna. Zakaj? V bistvu zato, ker tukaj niti ne gre toliko za interpelacijo, ampak gre za interpretacijo. Velikokrat sem slišal danes, delno v pisarni, delno prek streama v avtomobilu, delno tukaj, besedo nevtralnno. Nevtralne šole ni in tudi nevtralnega ustavnega sodišča ni. To je dejstvo. O čem se zdaj mi tukaj zdaj pogovarjamo? Ali se pogovarjamo o teh sedmih ali osmih promilih ali po drugi strani o devetih promilih, ali se pogovarjamo o neki odločbi Ustavnega sodišča ali ne. Glede prvega lahko cinično rečem, da je bila pred prihodom vlade Mira Cerarja SDS v desetletju pred tem, od 2004 do 2014, več kot polovico časa na oblasti, pa bi lahko imeli 7 ali 8 % zasebnih šol, pa jih niste soustvarili.

Če se pa pogovarjamo o Ustavnem sodišču, bom rekel le to, da se globoko strinjam s tem, kar neki bivši ustavni sodnik navaja, kar je tudi nemška praksa, da je število ustavnih sodnic in sodnikov sodo in ne liho. Bi takoj podprl takšen predlog.

Ker šola ni nevtralna, je dandanes to v bistvu ideološka debata, kar ni nič narobe, kar ni nič napačno. Prihajamo iz različnih ideoloških polov, zastopamo različne poglede na šolstvo in živimo v 21. stoletju. Da je šola v srčiki ideološka, vidite že iz tega, da ko se sestavlja koalicija, običajno vedno tako imenovana zmagovalna stranka vzame šolski resor. To ni samo v Sloveniji, to je tudi kje drugje običajna praksa.

Pri tem, o čemer se pogovarjamo, nekako zelo lahko mešamo dve zadevi. Ta iztočnica o promilih in o sodbi Ustavnega sodišča je znotraj retorike SDS, ki se na interpelacije pač pripravi, zelo priročna in jo zelo dobro peljeje v 10, 14, 20 urah, kolikor časa pač je. To je tista dolgočasna predvidljivost. Na drugi strani pa je tudi dolgočasna predvidljivost vseh ostalih znotraj ideološke pozicije, včasih celo Združene levece, če sem samokritičen do sebe in tudi do mojih.

Šolsko polje in šolstvo seveda ni nevtralnno. Včeraj sem s hčerko gledal neke učne liste. Kmalu bo stara 8 let in trenutno imamo ta bum tako imenovanega kvazi podjetništva v osnovnih šolah. Potem je bilo eno vprašanje, če razume idiom in potem stavek teče naprej. Jaz bi se rad o takšnih zadevah pogovarjal tukaj, ampak večina poslank in poslanev verjetno nima toliko otrok v nekem šolskem sistemu kot jaz, ne vem, če je kdo rojen v podružnični šoli, kot sem sam, pa se mogoče niti tega tako ne zaveda in bom seveda tukaj govoril subjektivno. Ob dolgočasnosti se mi zdi ta interpelacija, pa ne bi rad solil pameti, tako kot jo je nekako očetovsko gospod Tanko nam ob naši prvi interpelaciji, kakšna je, kakšna ni ... Vsaka ekipa dela svoje, zelo je predvidljivo tukaj in nekaj blazno drugače očitno ne bo. Ampak meni se zdi ta interpelacija v bistvu tudi neodgovorna. Zakaj?

Moje osebno mnenje je, da bi gospa ministrica morala odstopiti že ob tisti aferi v zvezi z dodatki za pripravljenost in tako naprej. Midva sva tam nekje generacija, verjetno sva nekje približno skupaj postala tudi mlada raziskovalca, ampak recimo da sem bil jaz poreden, vi ste bili pa pridni znotraj tega sistema. Potem verjetno tudi ni naključje, v kateri stranki sem jaz, oziroma jaz nisem v stranki v koaliciji, in kje ste vi nekako pristali. Ampak to ne mislim zdaj slabšalno, to je pač sestavni del 21. stoletja. Celo prečenje šolskega pola ima celo vrsto težav in izzivov. Moje osebno mnenje je, ko o tem resno razmišljam, da je mogoče to ministrstvo celo preveliko, da bi mogoče bilo treba imeti od jaslic pa do konca srednje šole eno ministrstvo, potem pa eno ministrstvo, ki bi se nekoliko več ukvarjalo z visokim šolstvom.

V tej današnji debati se meša javno zasebno, potem pa, kot da ni neka druga dvojica, če hočete, neproračunsko in proračunsko. Predlagatelj je rekel, kako imamo eni blazne težave z zasebnim. Spoštovani kolega Lisec, oba sva s FDV, mimogrede. Nobelovec Coetzee pravi, da je samota blagoslov. Jaz to vrsto zasebnosti zelo cenim, jo imam zelo malo, odkar sem v parlamentu, in si je ne pustim vzeti. Imam tudi težave, cele vrste nekih zasebnih praks v podjetništvu in tako najprej, ampak ideološka pozicija Združene levece je zelo jasna. Mi smo za javno šolstvo, ki naj bo proračunsko financirano in tudi v večji meri brezplačno za vse otroke, kot je zdaj. Vsak od nas, ki je starš, kaj šele tisti iz plačilnega razreda J, ve, da šola ni zastonj, ni brezplačna,

je draga. Rad bi se tudi pogovarjal o učbenikih navsezadnje, o kvaliteti teh učbenikov, o ceni teh učbenikov. Rad bi se pogovarjal o varčevanju, ki ste ga začeli tako levi kot desni, ga izvajali in ga "zazujfali." Rad bi se pogovarjal o tem, da vedno bolj dobivam občutek, da se v tej družbi in v tem parlamentu vedemo, kot da ljudje mlajši od 40 let ne obstajajo. Zelo odkrito povedano. Mi se resno ne ukvarjamo s politikami mlajših od 40 let. Tam gleda mladi poslanec SDS, lahko bi govoril recimo o kariernem sistemu, sestavi in starosti Slovenske vojske, lahko bi govoril o prenovi in nadgradnji sistema mladih raziskovalcev, lahko bi govoril o tem, kako nekateri moji najboljši bivši študentje zdaj zaganjajo poskus stanovanjske zadruga.

Zelo jasna ideološka pozicija Združene leve je tudi sekularnost. V tej luči, da gre predsednik Republike Slovenije nekam in nekemu nekaj obljubi, je več kot zgolj novica za rumeni tisk, če se tako izrazim.

Rad bi se pogovarjal tudi o srednješolskem sistemu, ki je nekako naravnano tako – priznam, imam dokaj hudo disleksičnega sina –, ki stigmatizira vse, ki niso gimnazijci. Pa če se spomnite, mogoče ste pozabili, smo imeli neke štipendije za deficitarne poklice, ki so bile narejene kot atletska disciplina. Kdo bo prej "prilaulfal", jo bo dobil. To se je še enkrat potem ponovilo, pa je tista ministrica še vedno na svojem položaju.

Lahko bi se ure pogovarjal, izhajajoč iz nekega prečenja z ministrico in najinih bivših karier, delno zamrznjenih ali kakorkoli, o položaju v visokem šolstvu. Tu in tam vidimo kakšno damo na pomembnem položaju, vi ste bili prorektorica, vendar je pa kljub temu paternalističen in gerontokratski. To je tudi neka tema, ki bi jo v bistvu morali načeti.

Če je že ta interpelacija, bi se morali pogovarjati o rektorjih. Ali so rektorji nadbogovi? Kaj so oni v Sloveniji? Od treh rektorjev imamo dva rektorja, ki zelo lahkotno kršita slovenski pravni red, tudi glede Ustave bi lahko zelo hitro našli, potem pa poslušajš koga iz vaše ekipe v medijih – pa ga ne bom imenoval –, ki nekako zelo lahkotno reče, da je pa to avtonomija univerze. Zdi se mi, da bi se morali enkrat resno pogovoriti tudi, kaj je avtonomija univerze. Ampak ker seveda v politiko prihajamo iz univerze in gremo nazaj v univerzo, tudi na desni strani, ne le kje drugje, nekako teh tem ne bomo načenjali.

V tem kvazi uporabniškem oziroma podjetniškem diskurzu je bilo, da moramo naše šolstvo prilagoditi razmeram, spremembam, v katerih živimo. Kot neka bogata OECD država, bi se mi navsezadnje morali pogovarjati tudi o, bom uporabil nek stari besednjak, gospa ministrica, pasovnem financiranju bazične znanosti. Ker brez tega resne znanosti ni in resnih raziskav ni. Tudi za vse tiste, ki brskate na nekih / nerazumljivo/, ker vam je dolgčas, ko jaz to govorim, brez resne bazične znanosti, ki jo

je nekoč nekdo financiral, te možnosti dejansko ne bi imeli.

Rad bi se pogovarjal o neki nori ideji, ki jo slišim po ovinkih, da naj bi reakreditirali študijske programe na pet let. Jaz sem bil dve leti predstojnik katedre, pa nisem hotel več biti, ker sem takrat dobil na hrbet eno reakreditacijo, ki je šla na stand by. Gospa ministrica, to je norost. Jaz sem tudi napisal vprašanje Vladi, v katerem sem rekel, da je to norost. Ne bomo zdaj o izgovoru, kako gre znanost tako hitro naprej. Če imamo reakreditacije na pet let, to pomeni, da smo dobesedno skoraj non stop v reakreditaciji. To pomeni, da se bodo eno tretjino časa ljudje samo z reakreditacijo ukvarjali, namesto da bi delali tisto, kar je temeljno početje, torej raziskovali, se izobraževali in to nekako prenašali mladim rodovom. Že večkrat sem povedal, da naše univerze postajajo že na pol domovi upokojencev, pa ne bi bil rad žaljiv do generacije iz tretjega življenjskega obdobja. Pa to ni smešno. Ljudje, ki imajo približno urejeno eksistenco, če so bili malo bolj pridni kot jaz, so stari 45 let in več.

Lahko bi se pogovarjali o tem, da je številnim, kjer jaz zdaj živim, že predrago priti s Koroške ali Prekmurja v Maribor na študij, kaj šele v Ljubljano. To so neke teme, če se že pogovarjamo o tem, da bi se morali pogovarjati. Ideološka pozicija Združene leve je tako v šolstvu kot tudi kje drugje je inkluzivnost, vključljivost, ampak na ravni sekularnosti. Na ravni neke konfesionalnosti se potem pogovarjamo na kakšen drug dan, če hočete, o cerkvenih davkih, naj si ljudje preštejejo, naj to financirajo in znotraj nekih okvirov, če to ne preči nestrpnost v družbi ali pravni red, jaz nimam nobenih težav s tem, ampak ne plačljivo iz proračunskih postavk. Rad bi se pogovarjal o teh politikah minus 40, bom kar začel to besedo uporabljati, tudi o opolnomočenju mladih raziskovalk in raziskovalcev, asistentk in asistentov. Jaz sem že večkrat rekel: "Otroci, dokler se vi med seboj ne zmenite in vas enkrat pol na moji univerzi ne reče, da zdaj imate pa dosti, do takrat se ta gerontološki sistem ne bo razsul." Opolnomočenje tudi na ravni avtonomije financ teh mladih ljudi, pa imamo spet neke zaplete z novo shemo sofinanciranja doktorskih študijev. Skratka, neka cela tema, pa se niti športa nisem dotaknil, za katerega se mi osebno zdi, da bi bolj pristajal na Ministrstvo za kulturo, če sem iskren, pa še cele vrste zadev se zdaj nisem dotaknil. To so neke teme, o katerih bi se bilo nujno pogovarjati, kjer bi bilo nujno prisluhniti, razen tistim, ki so na pozicijah moči v šolstvu, kar je vedno bilo in bo prepleteno s politiko zaradi ideološke podstati vsega tega skupaj. Ampak do tega mi ne pridemo. Zdaj v krogu vrtimo eno zgodbo, ki je v bistvu onkraj tega, ali upoštevati Ustavno sodišče ali ne, skoraj bi si upal reči, da rahlo banalno. Tukaj pa imam cel niz. Če če bi bil v stranki, ki bi imela toliko poslancev kot SDS

ali SMC, bi lahko dve uri in pol vsebinsko govoril o celi vrsti zadev. V

Verjetno bi bilo treba tudi razmisliti o naših visokošolskih programih. Moji me bodo zdaj križali na ustanovah, kjer predavam. Ali jih je preveč, ali se podvajajo, ali so dobri, ali niso in tako naprej. Verjetno bi se bilo treba tudi pogovarjati o neki kvazi privatizaciji slovenskega javnega visokega šolstva, tako znotraj teh, kot se jim včasih reče, ne Janševih univerz kot nekih zavodov, ki so jih ustanovljale tako imenovane desne vlade in so privatni in v glavnem na budžetu, ki se razlikujejo samo po tem, da je nekoliko manj kontrole pri njih. Pa bi se lahko pogovarjali o habilitacijskih postopkih, o nekih fingiranih mednarodnih založbah v Angliji, o fiktivnih vpisovanih študentov, ampak seveda ne na način, da ta mladim ne bi omogočali izobraževanja. Ker to, kar ima ta družba ali pa nima ali pa bo imela, je pamet.

Znotraj tega ideološkega prečjenja bi se morali tudi pogovarjati, ali bo šolstvo bolj vzgojno ali bo bolj izobraževalno. Seveda nikoli ne bo nevtralnno. Sem že večkrat zelo jasno povedal, da za hobi zelo aktivno študiram izobraževalne sisteme. Zelo cenim neke skandinavske sisteme, zlasti finski sistem, ob tem pa tudi v neki meri avstralskega in novozelandskega, ker so eni od boljših sistemov, ki so nekako bolj resno zagrabili te zgodbe, ne na način kvazi podjetništva, kjer imamo projekt, plakat, tretje in četrto, kar radi počnemo pri nas, in tudi na nek način destigmatizirali. Mi bi morali mogoče tudi zaščititi otroke pred nekimi starši, ki nekako zelo padejo v to shemo ocenjevanj.

Rad bi se pogovarjal o tem, zakaj mi sploh potrebujemo ocenjevanje v osnovnih šolah. Resno bi se rad o tem pogovarjal. Osebnno menim, da ga ne bi potrebovali. Pa se mogoče večina ne strinja s tem.

Rad bi se pogovarjal o obšolskih dejavnostih, kar so nekateri načeli, ki so predrage. Rad bi se pogovarjal tudi o obsegu teh dejavnosti. Jaz bi rad uvedel zakon, da do polnoletnosti nihče ne bi smel trenirati več kot toliko in toliko. Eni zmajujete z glavo, ampak imamo tudi profesionalne športnike, ki delajo po tem. Ko sem govoril o 18 letih, meni je od religij najbližje bahajska, ker nepolnoletnim ne težijo z religiozno indoktrinacijo.

Skratka, cel niz nekih tem, nekih zadev, ki bi jih bilo treba predebatirati tukaj, predebatirati tudi s starši in navsezadnje tudi s tistimi, na katere običajno pozabimo, z otroki. Jaz se spomnim, ko smo delali neko prenovo portala FDV, pa me seveda niso hoteli tu, ker sem prehud hudičev advokat, pa sem šel tja in sem vprašal: "Kaj pa študentje? A na njih ste pa pozabili?" To so neke teme, o katerih bi se jaz, pa ne le jaz, rad pogovarjal in jih v bistvu razreševal, ampak se bojim, da se tu bolj pogovarjam sam s seboj, nekdo mi prikimava, nekdo mi nekako odkimava. Seveda bo pa področje šolstva vedno eno močno področje ideološkega boja tako v civilni

družbi kot v parlamentu, kjer se seveda ne bomo strinjali in se bomo nekako merili.

Seveda pa znotraj poteka te današnje seje tudi predlagatelji daleč od tega, da bi bili politično neumni. To, kar je gospa Brinovšek malo pred mano govorila, je seveda tudi neka obrambna pozicija, češ nismo mi spet toliko proti javnemu šolstvu.

Vsekakor več kot preveč nekih tem, ki bi jih morali načeti, pa jih žal še nismo in se tudi bojim, da jih žal ne bomo. Jaz se lahko zdaj usodem in spet napišem 30 vprašanj Vladi, da se bodo naši v hiši spet za glavo držali, tam nek revež bo dobil še to delovno nalogo na ministrstvu in me bodo potem odključali. Ampak to ni moj namen. Jaz tu ne govorim tega, kar bi bilo všečno, ampak to, kar mislim, da moram govoriti, saj je navsezadnje ta država tudi mene iz proračuna izšolala. Hvala za besedo.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, dr. Trček.

Besedo ima gospod Franc Jurša, za njim pa gospod Jože Tanko. Izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Podpredsednik, hvala lepa za besedo. Vsem skupaj prav lep pozdrav, še posebej pa interpelirani ministrici!

Soimenjak Franc Trček, če bi se želeli o vsem tem pogovarjati, potem bi morali skupaj z SDS razširiti to interpelacijo ali pa se odločiti in spisati novo. Ampak jaz bi vseeno priporočal, da tega ne počnemo, kajti v tej državi imamo verjetno več bolj pomembnih zadev, kot pa je sama interpelacija.

Jaz bom v začetku tudi povedal, da sem z ministri od 2006. leta na področju šolstva in tako dalje, da ne bom našteval, imel zelo pozitivne izkušnje oziroma sem imel zelo dobre kontakte. Moram reči, da so se bili več ali manj vsi ti, ki so bili na tej pomembni funkciji, dejansko na nek način tudi pripravljeni pogovarjati o problematikah, s katerimi sem prihajal do njih.

Ne prihajam iz šolstva. Kar nekaj teh zadnjih razpravljavk in razpravljavcev prihaja iz tega področja in na zadevo bistveno drugače gleda. Jaz na to gledam od zunaj in toliko, kolikor zadeve spremljam v Državnem zboru.

Za začetek – ne bi želel biti osladen, ampak bom vseeno povedal, da ne bom pozabil, ker sem že v letih – bi takoj povedal, da interpelacije zoper ministrico ne bom podprl in da ocenjujem, da gospa ministrica po svojih zmožnostih, močeh in prizadevanjih dobro opravlja svojo funkcijo.

Moram pa reči, da so predlagatelji interpelacije izbrali slab osrednji razlog interpelacije. Bom v nadaljevanju, v mojem kratkem razpravljanju povedal, zakaj.

Ocenjujem, da je javno šolstvo ključni steber našega razvoja in da je treba temeljito skrbeti, da bo javno šolstvo, kot ga poznamo zdaj, takšno ostalo oziroma da ga bomo v prihodnosti

še nadgrajevali. Mislim, da je dobro organizirano, da je organizacija šol na terenu geografsko gledano dobro razporejena, tako da ima večina učencev možnosti obiskovati javno šolstvo oziroma javne šole. Moram pa tudi povedati, da osebno ocenjujem, da je zasebno šolstvo zdaj dokaj dobro urejeno in da ne vidim nekih posebnih težav na tem področju. Moram povedati tudi to, da ocenjujem, da je nekdo, ki se je vključil v javno izobraževanje, tudi obljubil nek sofinancerski delež, zdaj pa je pač ugotovil in dobil to možnost ali priložnost, da to obveznost mogoče prenese na državo. Na koga drugega pa kot na državo? A država smo mi vsi skupaj in mi vsi skupaj bomo iz lastnega žepa morali dati za to razliko.

Treba je seveda spoštovati ustavne odločbe. Ves čas se očita ministrici in tudi koaliciji, da tega nista spoštovali oziroma da koalicija kot celota ni spoštovala. Na tem mestu moram takoj reči, da tudi vi, spoštovani kolegi, cel mandat niste spoštovali ustavne odločbe in je tudi skozi cel mandat niste realizirali. Zato sem trdil, da ste izbrali slabo osrednjo temo današnje interpelacije, kajti na drugi strani bi tudi mi lahko vam očitali in vam to govorili, kot so posamezniki o tej zadevi tudi govorili. Sam bom na tej točki nehal in tega ne bom več govoril.

Mogoče se je mlad kolega nasmehnil in si rekel sam pri sebi, da saj smo bili zraven. Res je to, ampak nismo imeli dovolj moči, da bi lahko te zadeve tudi spreminjali. Z našimi štirimi ali petimi poslanci to res ni bilo možno. Opozoriti vas moram vse skupaj ...

Podpredsednik, malo ju utišajte, prosim, da bom lahko nadaljeval.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Prosim za tišino v dvorani.

Gospod Jurša, izvolite.

FRANC JURŠA (PS DeSUS): Hvala lepa.

Opozoriti želim tudi na to, da smo 18. februarja lanskega leta v zakonodajni postopek vložili predlog za začetek postopka za dopolnitev Ustave Republike Slovenije z osnutkom ustavnega zakona, poslanci in poslanke Desusa pa smo bili v tem primeru tudi sopodpisniki tega akta. Povedati je treba, da je vprašanje glede samega novele zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, ki ga je vložila ministrica, kako se bomo v naši poslanski skupini v zvezi s tem opredelili. Zelo težko je to povedati vnaprej, bomo pa izpeljali razpravo, se koalicijsko usklajevali in se na koncu potem tudi odločili, v katero smer bomo ali ne bomo zadeve podprli.

Za zaključek mojega kratkega razpravljanja bi rekel naslednje. Kolegi in kolegice iz opozicije, interpelacije se vrstijo nenehno. Povem vam, da je sigurno to v korist koalicije, s tem se koalicija utrjuje. Zato vam predlagam, da v bodoče temeljito razmislite, kdaj boste vložili interpelacijo in zaradi česa boste

vložili interpelacijo. V tem primeru moram reči, da ste cilj zgrešili. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Jurša.

Imamo še zadnjega razpravljavca.

Gospod Jože Tanko, beseda je vaša, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Mogoče najprej stavek ali dva tistim, ki vodite današnjo sejo. Zelo dobro bi bilo, če bi prebrali točko dnevnega reda, pogledali Poslovnik in omejili razprave tistih, ki ne govorijo o točki dnevnega reda. Niti eden od koalicijskih poslancev, niti ministrica, ki je danes odgovarjala na očitke iz interpelacije, niso govorili o točki dnevnega reda. Spoštovani podpredsednik in tudi tisti, ki so pred vami vodili sejo, o vsem drugem je bilo iz koalicijskih klopi slišati v razpravah, razen o interpelaciji in odgovoru na interpelacijo. Ministrica je od dveh ur, najavljenih za razpravo, porabila celih 15 minut. Če njeno razpravo ali njene odgovore na očitke oziroma na očitke, saj gre v bistvu za en očitek, ki smo ga naslovili z interpelacijo, očistimo vsega balasta, ni odgovorila praktično nič. Nič. Jaz sem na nek način razočaran, da ministri, ki opravljajo tudi pedagoško funkcijo, niso v stanju odgovarjati na temo, ki je izvorno iz njihovega področja. Žal, ministrica, tako je. Kako bi vi ocenili recimo vašega študenta, če bi si to privoščil na izpitu? Mi lahko odgovorite, kako bi ga ocenili? Bi mu dali 10, bi mu dali pohvalo, bi ga spustili naprej? To, kar ste vi danes uprizorili ob pomoči koalicijskih poslancev, ni vredno vašega opravljanja takšne funkcije.

Mi smo pravzaprav razočarani tudi zaradi tega, ker ste vsi, ki ste razpravljali o interpelaciji – pač tisti, ki ste –, spregledali nekatera očitna dejstva. Mi smo vas vprašali v interpelaciji, zakaj niste v roku izpolnili obveze iz odločbe Ustavnega sodišča. Mi vas nismo spraševali v programu, o visokem šolstvu, o športu, o vsem drugem balastu, o katerem ste govorili, ampak izključno o tem, zakaj odločba Ustavnega sodišča ni spoštovana. Ni bilo odgovora.

V tem času, ko je bila ta odločba izdana, je Vlada dala v zakonodajni postopek dve noveli Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, eno lani in eno letos, in obe noveli sta bili sprejeti. Vendar se niti ena od teh dveh novel niti z vejico ni dotikala vsebine odločbe Ustavnega sodišča. Niti z vejico. Moram reči, da je takšno razumevanje delitve oblasti in spoštovanja pravne države pravzaprav kriminalno. Da si kdorkoli v tej državi dovoli in zagovarja nespoštovanje odločbe Ustavnega sodišča, zato ker naj po njegovem ne bi bila ustrezna večina ali pa premajhna večina, je škandalozno. Če imate kaj proti tej odločbi Ustavnega sodišča, bi jo izpodbijali na višjih instancah, na Evropskem sodišču, če vam ta odločba Ustavnega sodišča ni všeč. Pa nihče ni tega sprožil.

Moram reči, da se mi zdi tudi to, da se ministrica brani s tem, kot je zapisala, da očitke iz interpelacije zavrača, ker so neutemeljeni, tudi škandalozno. Škandalozno. Mi smo – bom prebral – v prvi točki od ministrice zahtevali odgovor, zakaj ni ukrepala in je zavlačevala pri pripravi novele Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, ki bi realizirala odločbo Ustavnega sodišča do roka, to je do 9. januarja letošnjega leta. Ministrica pravi, da je ta naš očitek neutemeljen. Zdaj pa sprašujem gospo ministrico, ali drži, da te odločbe niste realizirali do roka, ki ga je zapisalo Ustavno sodišče, do 9. januarja letos? Je ta očitek iz naše interpelacije neutemeljen in ga zavračate, ali je še vedno nerealizirano in je po domače povedano zadeva utemeljena? Želim odgovor. Ker to, kar ste nekateri poslanci brali iz odgovora ministrice, je pravzaprav tudi škandal, ker očitno ne poznate datumov, ne veste, katerega smo, niti vsebin ne poznate. Niti vsebin ne poznate.

Sprašujem naprej. Je ministrica odgovorna zaradi kršitve ustave in nespoštovanja odločbe Ustavnega sodišča, ker je ni naredila, ali ne? Ministrica pravi, da to zavrača in da je to neutemeljeno. Je res to neutemeljeno?

Nadalje ji očitamo opustitev dolžnega ravnanja. Ministrica je zapisala, da to zavrača in je to neutemeljeno. Dolžno ravnanje predstojnika ministrstva, torej ministra, je, da spoštuje pravni red in naredi vse, kar mora narediti, da so ustavne, sodne in zakonite norme spoštovane. Tega ni naredila. Pravi pa, da je naša interpelacija neutemeljena in da očitek zavrača. Kako je to možno? Ali živimo v vzporednem svetu, da veljajo za nekatere drugi datumi? Imate kitajski koledar ali kakšen drug koledar, ali imate tega, ki ga imamo vsi?

Mi očitamo ministrici, da se je z nerealizacijo odločbe ustvarila neenakost pred zakonom, kar je prepisano iz odločbe Ustavnega sodišča. Zato je tako odločilo, da je treba zagotoviti enako stanje za izvajalce javnih izobraževalnih programov, ne glede na to, na kakšen način se izvajajo – javno ali v zasebnem šolstvu. To je očitek Ustavne odločbe, ministrica pa pravi, da ta naš očitek v celoti zavrača in da je neutemeljen. Ne razumem.

Potem smo ji očitali opustitev dolžnega ravnanja pri izvrševanju politične funkcije, ki ima za posledico izgubo zaupanja v institucije pravne in socialne države. Ali je ta očitek, ki sledi iz odločbe Ustavnega sodišča, neutemeljen in ga je treba zavračati ali zadeva stoji? Tudi koalicijske poslance sprašujem, ali ste danes deset ur presedeli tukaj samo zato, da ste govorilo o vsem drugem, samo o tem šibkem odgovoru ministrice na očitano neizvrševanje odločbe Ustavnega sodišča ne?

Jaz razumem ministrico, da ne govori ali pa da ne more konkretno odgovorjati na razprave predlagateljev interpelacije, ker tisto, kar smo zapisali v interpelaciji, stoji od prve do zadnje črke, od prve do zadnje ugotovitve, od prvega

do zadnjega očitka. Da je zadeva še bolj kočljiva, je bila ta odločba, ki je bila izdana na osnovni pobude civilne družbe, izdana že v mandatu te vlade, spoštovani kolegi. To ni nek ostanek iz preteklih obdobj, ampak je bila ta odločba sprejeta že v mandatu vlade Mira Cerarja, to se pravi vaše koalicije. Res je, da takrat gospa ni bila ministrica, ker sta bili drugi dve njeni predhodnici, ki sta zaradi določenih zadev po hitrem postopku zapustili funkcijo, ampak dedič te ustavne odločbe sta pa gospa dr. Maja Makovec Brenčič in koalicija, v kateri ste vi.

Če imate kakšne druge dileme ali pa ste imeli kdajkoli kakšne druge pomisleke do kakšnih izvrševanj odločb, bi pač takrat tisti, ki ste bili, vložili interpelacijo proti takratnim ministrom. Mi se pogovarjamo o točki, ki je točno časovno zamejena. Reče se ji nerealizacija odločbe Ustavnega sodišča, ki ima številko, datum in izrek, potem pa naprej tudi obrazložitev. Mi se ne pogovarjamo ne o športnih dvoranah, ne o športnih rezultatih, rezultatih po Nakvisu, mednarodnih primerjavah in tako naprej, ampak izključno o tej točki dnevnega reda. Izključno. Da so stvari hude in pravzaprav tudi sporne, je problem tudi v tem, da tako vehementno dajete podporo ministrici za izobraževanje pri tej interpelaciji, kljub temu da niti eden med vami ne more potrditi, da je bila odločba Ustavnega sodišča realizirana do roka. Tudi danes, ko obravnavamo to interpelacijo, odločba ni realizirana.

Kako bo realizirana, spoštovana ministrica in kolegi iz koalicije? Predvidevam, da približno tako kot v Zakonu o gozdovih, ko ste odpravili vrednotnice oziroma prevoznice in jih nadomestili še z bolj komplicirano knjigovodsko listino. Najbrž bo ta postopek vsebinsko tekel na nek podoben način. Kompliciranje do nezavesti, obračanje besed, sprenevedanje, ne da bi karkoli naredili tako, da bi bila realizirana odločbe Ustavnega sodišča in da ne bi bile več kršene človekove pravice. Ustavno sodišče se je v svojem izreku namreč oprlo izključno na tisti člen Ustave, ki je znotraj človekovih pravic, se pravi na drugi odstavek 57. člena. Ni se ukvarjalo z nobenim drugim členom, ampak z drugim odstavkom 57. člena.

Spoštovani tisti, ki imate toliko moči in politične modrosti, da boste potrdili oziroma obranili ministrico na položaju, kljub temu da nihče med vami ne more zagotoviti, da je bila odločba v roku sanirana, pa še danes ni, potem moramo vedeti, v katero smer gre pravna država. Moramo vedeti. To se pravi, da če si v koaliciji, je dovoljeno vse, delaš lahko karkoli, vse je prav, če pa si v opoziciji, četudi imaš prav, nimaš prav. Jaz mislim, da je to na nek način kar hud problem.

Vprašam še enkrat. Bom vprašal čisto po šolsko, glede na to, da ste tudi pedagog, da ste predavatelj, da ste profesor. Če bi recimo vi meni dali en rok za to, da bi pripravil neko nalogo, seminarsko, kolokvij ali pa neko drugo

stvar, in mi predpisali datum, do kdaj moram to narediti, jaz pa bi prišel čez 9 mesecev k vam ali pa 10 mesecev k vam brez naloge, kaj bi rekli v koaliciji? Sem si zaslužil pozitivno oceno ali ne? Bi dali izpit ali ne? Ministrica, bi naredil pri vas na tak način recimo sprejemni izpit ali pa, ne vem, kaj predavate? Če bi prišel po 9 mesecih še vedno brez naloge k vam in prišel po frekvenco ali pa vpis ocene, kaj bi naredili? Katera vrata bi pokazali? Čisto preprosto vprašanje. To je šolski primer. Tukaj imamo točno šolski primer, kako se ministrica brani in jo koalicija brani na primeru, ko domača naloga ni narejena, vi pa ste ji obljubili odlično oceno. Razumi, kdor more. Nagrajeno nedelo. Ni druge. Nagrada za neopravljeno delo.

Da je problem po svoje še hujši, je tudi to, da se pač zavrnili dva predloga naših zakonov, ki smo jih vložili na to temo. Ministrstvo oziroma Vlada je dala v mnenju na tista dva naša zakona, da nista celovita, nista sistemska, pa sta edina dva, ki sta bila zavrnjena v tem državnem zboru z veliko vehemenco tistih, ki berete tekste, ki jih napiše Vlada, in ste pač ubranili to neustavno stanje. To ste storili na podlagi mnenja ministrice, Vlade. Ubrani ste neustavno stanje na tem področju. Potem pa pošljete vojsko davčnih uradnikov po tistih kostanjarjih, ki niso kakšnega računčka izdali pred 1. novembrom. To je to. Za nekatere inšpekcija in 500 evrov kazni, če ne izda nekega "pildka", ker je računal 2 evra, ko je izdal eno merico kostanja. Tu pa se ne realizira odločbe Ustavnega sodišča, ostajamo v neustavnem stanju, kršene so še naprej človekove pravice, pa se pritisne gumb za to, da pač nekdo ostane na tej funkciji, dobi plačo, in to vrhunsko plačo, in se drži to neustavno stanje naprej.

Mislím, da je bil enkrat letos okoli velike noči v škofovih zavodih tudi predsednik Vlade, ker se je šel na hitro tja pohvaliti, po tem ko smo mi vložili zakon, češ zdaj pa bomo v vladni koaliciji le pritisnili in naredili tisto rešitev, s katero bomo odpravili to neustavno stanje in zagotovili enakopravno financiranje za izvajanje potrjenih javnih programov. Predsednik Vlade je tam, po domače rečeno, vrgel na "finto" tiste posvečene osebe, s katerimi se je pogovarjal. Zlagal se jim je. Od tistega trenutka dalje, od tistega foto termina do vložitve interpelacije, pa je minilo od škofovih zavodov do vložitve interpelacije po leta, se v koaliciji ni zgodilo nič. Osnutek, o katerem govorite, je bil najbrž spisan že takrat, ko je šel predsednik Vlade v škofove zavode, ker je prišel povedati, kako se bo to uredilo. Od tam dalje pa se ni zgodilo nič. Toliko se ni premaknilo, dokler se ni zgodila ta interpelacija.

Da so problemi, kar zadeva spoštovanje pravnih norm v tej državi, s to koalicijo eksponentno narasli, je več kot očitno. Če se predsednik Vlade, ki je bil mimogrede tudi dolga leta pravni svetovalec Državnega zbora za ustavna vprašanja, na tak način loteva reševanja pravnih oziroma ustavnopravnih

lukenj, potem je nekaj z njegovim delom in tudi z delom te vlade hudo narobe. Nedopustno je, da je nekdo, ki je zbral več deset tisoč evrov honorarjev Državnega zbora in tudi še kje drugje, na tak način ponorčuje iz Ustavnega sodišča, ki je mimogrede vrhovna sodna instanca v tej državi, kar zadeva presojo skladnosti aktov z Ustavo. Je to dopustno, da se to dela na tak način? Glede na to, da ni predsednika Vlade, predlagam, da odgovori ministrica. Je to dopustno, da se na tak način kršijo akti, kršijo odločbe in se ohranja stanje, ki ni primerno in ki ohranja težave pri financiranju. Moram reči, da sem ob nekaterih razpravah, ki sem jih poslušal v tem državnem zboru, pa so bile nekatere povedane tudi iz profesorskih ust, lahko samo zgrožen. Samo zgrožen. Če profesorji oziroma pravniki zagovarjajo in branijo nedelo resorne ministrice na tak način, kot je bilo slišano, potem v tem mandatu ne moremo pričakovati nobenega izboljšanja stanja na nobenem področju, ker se povsod sledi tej logiki kršitve pravnih norm, ker se povsod sledi tej logiki kršitve ustavnih norm. Tisti, ki imajo največja bremena, so najbolj cenjeni ministri in koalicija te ljudi tudi najbolj intenzivno brani. Najbolj intenzivno brani.

Spoštovani. Namesto da bi probleme reševali, se koalicija zelo trudi, da jih ohranja odprte, da dela težavo še naprej, ustvarja nove institucije, ki naj bi se ukvarjale z varovanjem človekovih pravic, varovanjem enakosti. Zanima me, če se bo tej točki, torej nespoštovanju te odločbe, posvetil varuh načela enakosti. Ali je namenjen samo varovanju enakosti na kakšnih drugih področjih?

Mnogi ste tukaj govorili o tem, da imamo javno šolstvo, ki se financira iz javnih sredstev. Rad bi vas opozoril, da je v tej državi strašno malo javnih sredstev, tako ali drugače. Posredno ali neposredno plačamo to vse državljani iz zasebnih sredstev, preko davkov, preko prispevkov, takšnih in drugačnih, ves primanjkljaj boste obesili na državljane, ves javni dolg bodo plačali državljani in tako naprej. Tistega, kar ustvari država sama od sebe, je pri financiranju javnega zdravstva, javnega šolstva in še česa strašno malo. Jaz bi bil pri teh trditvah in teh zagovarjanjih mnogo bolj previden, ker so državljani tisti, ki prispevajo, ki se jim odtrga že pred plačo in še od plače, pa še poračun se naredi in tako naprej. Vse to je plačano iz teh virov. Zato bi morali imeti tisti, ki ste trenutno na oblasti, predvsem skrb, kako zagovarjati, kako zagotoviti ustrezno reševanje problemov in tudi stvari, ki so povezane z odločitvami institucij pravne države.

Mene tukaj tudi čudi, da se recimo ni oglasila varuhinja človekovih pravic, glede na to da je v odločbi Ustavnega sodišča problematiziran drugi odstavek 57. člena, ki se nanaša na človekove pravice. Niti enega odziva v tem primeru ni bilo. Seznanjena je z dejstvom, da odločba ni realizirana, pa se ni odzvala. Ali imamo Varuha človekovih pravic v tej državi zato, da državljane

brani pred delom ali nedelom institucij? Vlada je institucija. Če Varuh človekovih pravic spregleda tako očitne stvari, ki so povezane s to odločbo, potem Varuh človekovih pravic ne funkcionira, ne opravlja svoje naloge. Dolžan je in dolžan bi bil, da opozori Vlado, da se na tem področju stvari niso naredile in da se kršijo še naprej. Celotna skrb te uboge koalicije, za katero pravite, da se utrjuje z interpelacijami, je usmerjena pravzaprav samo v tisti stolp v Pisi, kot je nekoč gospod Han dejal, da je treba Ustavno sodišče malo poravnati, spremeniti naklon, gospa Murgel je pa zagrozila, kako se bo to naredilo. Poslanka SMC. To je očitno še edino orožje, ki je ostalo, da se bodo kakšne stvari spremenile tako, kot si vi želite. Ampak te deformacije, na katere verjetno računate in ki naj bi se zgodile z novo sestavo Ustavnega sodišča, tej državi ne morejo prinesiti popolnoma nič dobrega. Če zadeve ne stojijo, če zadeve niso zdrave, če niso logične, če niso ustavno skladne, potem, spoštovani kolegi, se na tem področju nima kaj spremeniti, razen poglobljanja napak in pa povzročanje dodatnih težav tistim, ki si tega ne zaslužijo. Zato kakšnih zadržkov o tem, da ne bi podprl predlagane interpelacije, ni. Glasoval bom za razrešitev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Tanko.

Prihajamo v sklepni del razprave, v kateri dobita besedo še gospa ministrica za izobraževanje, znanost in šport ter predstavnik predlagatelja interpelacije. Začnemo z ministrico za izobraževanje, znanost in šport, dr. Majo Makovec Brenčič.

Gospa ministrica, izvolite.

DR. MAJA MAKOVEC BRENČIČ: Spoštovani predsedujoči, spoštovani zbir!

Nikoli nisem zanikala, da mi je odločitev Ustavnega sodišča dobro poznana in da se zavedam, da jo je treba izvršiti. Pri tem sem poudarjala, da ob kakovostnem javnem in vse vključujočem šolstvu zasebno predstavlja dodatno izbirnost, vsebinsko bogatitev, raznolikost šolskega prostora. Menim, da smo s predlogom sprememb zakona, ki je bil posredovan v medresorsko usklajevanje, sledili tako odločbi Ustavnega sodišča kot tudi mednarodnim dokumentom in dejanskim družbenim razmeram. Rešitve, zapisane v zakon, so strokovno zahtevne in tudi zato je od njih potrebna strokovna diskusija, še posebej pa družbeni konsenz. Da je temu tako, je pokazala tudi današnja razprava.

Na ministrstvu postopke peljemo dalje, transparentno in premišljeno. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Replika, gospod Tanko. Izvolite, beseda je vaša.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani predsedujoči. Gospa ministrica!

Vi ste v svojem odgovoru na našo interpelacijo napisali, da vse naše navedbe zavračate, ker so neutemeljene. Pet točk smo napisali v naši interpelaciji, prej sem šel kronološko čez – nisem bil prvi, ampak so šli čez že pred menoj drugi kolegi – in sem terjal odgovor, katere navedbe iz te naše interpelacije zavračate in zakaj je neutemeljena. Prej sem vam povedal, da ste vi pedagog, ste profesor, stvar je navedena po točkah, zelo decidirano in tudi tak odgovor pričakujem. Je spoštovan rok ali ni spoštovan rok? So kršitve človekovih pravic še naprej ali niso kršitve še naprej? In tako naprej. Z dvema stavkoma, ki ste ju zdaj na koncu prebrali, ne morete opraviti na tak način s stvarjo, ki smo jo resno pripravili. Nobene točke interpelacije niste uspeli ne vi in ne vaši koalicijski podporniki v Državnem zboru argumentirano zavrniti. Niti ene. S takšnimi pavšalnimi ocenami, kot ste jih tukaj povedali, se ne moremo zadovoljiti. Slovenski javnosti je treba povedati, ali je narejeno ali ni narejeno, je v roku narejeno ali ni v roku narejeno in tako naprej.

Skratka, gospa ministrica, napisali ste stavek, da zavračate kot v celoti neutemeljeno. Razlogi v odgovoru na našo interpelacijo, na pisnem odgovoru namreč teh argumentov ni. Terjamo, da jih poveste ustno.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima predstavnik predlagatelja, gospod Tomaž Liseč. Izvolite.

TOMAŽ LISEČ (PS SDS): Hvala, predsednik, za dano besedo.

Tudi sam sem malo šokiran nad tako kratkim odgovorom, ker sem le pričakoval, ne samo po današnji razpravi, konkretne odgovore, tudi čisto takšne, pol-vsebinske, ker sem želel, da vi poveste poslancem koalicije, ki imajo ogromno težav s tem, kaj je javna mreža v Sloveniji na področju osnovnih šol, pa tega niste storili.

Pa bom jaz povedal za vse tiste poslance, ki imajo danes toliko problemov in se lovijo na teh finesah, kot je bilo rečeno, kaj je javna mreža osnovnih šol. Berem uredbo, da ne bo pomote. "Javno mreža osnovnih šol sestavljajo javne osnovne šole in zasebne šole, ki imajo koncesijo." Potem imamo pobudo predlagateljev za spremembo Ustave, ki ni niti približno podobna tisti odločbi Ustavnega sodišča iz leta 2001, ki je na splošno govorila o financiranju zasebnega šolstva, tako po vertikali kot tudi po horizontali. Ustavno sodišče je odločilo: "Prvi stavek drugega odstavka 86. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanje je v delu, ki se nanašajo na javno veljavne programe osnovnošolskega izobraževanja, v neskladju z Ustavo." To bi morali urediti v roku enega leta, kot je zapisalo Ustavno sodišče.

Danes pa smo seveda poleg tistega klasičnega repertoarja, diskreditacije predlagatelja, torej Poslanske skupine SDS, slišali tudi ogromno očitkov in diskreditacij Ustavnega sodišča. Pa smo spet ponavljali tisto zgodbo, da 5 proti 4 za marsikaterega poslanca koalicije ni sprejemljivo, slišali smo, kako so odločitve Ustavnega sodišča zgrešene, slišali smo, kako Ustavno sodišče prenačljeno sprejema odločitve in tako naprej. Mislim, da danes nismo v najslabši koži tisti, ki smo vedno diskreditirani, to je Poslanska skupina SDS, ampak so v najslabši koži dvoji. Kot prvo ustavni sodniki, ki se verjetno sprašujejo, kako globoko in kako levo bo padel ta stolp v Pisi, kajti očitno ta koalicija spoštuje odločbe Ustavnega sodišča samo takrat, ko jim paše, ko jim pa ne paše, pa želijo narediti obvod. To govori ta koalicija, ki je prišla na oblast, predvsem vladajoča stranka, z neskončnim ponavljanjem besed, kot so pravo, vladavina prava, pravna država, spoštovanje ustave in zakonov in tako naprej. Kaj vidimo po dobrih dveh letih? Ministrica v dveh stavkih z lahkoto ne zavrne očitkov iz interpelacije, ampak malo skomigne z rameni, predsednik vlade pa gre potem, ko v poslanski skupini naredimo svoj del domače naloge, ki bi jo morala narediti ministrstvo in koalicija, v zavod oziroma zasebno osnovno šolo in reče, da je nesrečen, in se spet ne naredi nič.

Moje osebno mnenje je, da je usoda ministrice negotova, pa ne pri tem glasovanju in pri tej interpelaciji, ko vemo, kakšno približno bo glasovanje, da bodo tisti, ki ne bodo spoštovali odločitve Ustavnega sodišča izglasovali podporo ministrici, ki ni upoštevala in sprejela ustrezne zakonodaje v predpisanem roku, ampak bo imela ministrica še več težav. Z vsakim korakom, ki ga bo naredila v tej obljubljeni noveli ZOFVI k uresničitvi odločbe Ustavnega sodišča, bo imela problem več, pa ne z opozicijo, ampak s koalicijo. Kajti tisti, ki se boste tudi v nadaljevanju ukvarjali s predlogom za začetek postopka za dopolnitev ustave na tem področju, boste imeli še vedno tale tekst pred sabo. Tekst, v katerem piše, da se želi, da se odpravi protiuustavnost, ki jo je peterica sodnikov Ustavnega sodišča ugotovila v svoji odločbi.

Jaz mislim, da smo danes morda vsaj z naše strani, torej Poslanske skupine SDS, naredili korak naprej v tem, da smo končno slišali, da obstaja nek osnutek zakona. Ampak to je premalo. Imamo odločbo Ustavnega sodišča, ki je začela veljati 9. januarja 2015. 9. januar 2016 je bil tako imenovani "deadline", do kdaj mora biti odločba izvršena. Ko smo enkrat predlagali zakon v Polanski skupini SDS, ste se seveda vehementno zasmeli in rekli, da vi pripravljate sistemske rešitve, ki bodo, tako je pisalo v odgovoru Vlade, pravočasno na mizi. Pa je bil tukaj januar leta 2016, ne bu ne mu. Pa smo v poslanski skupini še enkrat vložili zakon, ki bi sledil dikciji Ustavnega sodišča, pa spet ni bilo nič.

Dobili pa smo vmes klofuto z začetkom Ustavne komisije, dobili smo obisk predsednika Vlade, ki je bil namenjen piarju ter zadoščanju zasebnih osnovnih šol, kako bodo zadeve urejene, in dobili smo na E-demokraciji nek osnutek zakona, ki ga je pripravila Vlada, ki pa se tudi v tem tretjem poskusu – kajti že prej so dvakrat pripravili svoj zakon, ki se niti z A črko ni dotikal odločbe Ustavnega sodišča, glej ga, šmenta, tudi ne ukvarja z odločbo Ustavnega sodišča. Od aprila pa do septembra se ni zgodilo nič. Očitno so imeli eni zelo dolge parlamentarne in vladne počitnice.

Potem smo se v Poslanski skupini SDS odločili, da vložimo interpelacijo, da očitamo določene zadeve ministrici. Zdaj slišimo, da se kot neka protiutež pripravlja nek vladni zakon, ki naj bi 2. novembra zagledal luč sveta in šel v medresorsko usklajevanje v smislu "samo što nije".

Ampak danes ne s strani ministrice ne predstavnikov koalicije ni bilo odgovora, ali zavračate, da ste odgovorni za neukrepanje in zavlačevanje te novele, ali ste odgovorni zaradi kršitve Ustave Republike Slovenije in nespoštovanja Ustavnega sodišča, ali ste odgovorni zaradi ravnanja in opustitve dolžnega ravnanja kot ministrica in ali ste odgovorni zaradi ustvarjanja neenakosti pred zakonom. Odgovora nismo dobili, vsi pa vemo, kakšno je dejstvo. Ste odgovorni, kajti odločba Ustavnega sodišča je jasna. Ampak o tem, kakšno Vlado in Ustavno sodišče imamo, je največ povedal tale že preveč popisan članek bivšega predsednika Ustavnega sodišča, da politika odlaga odločbe Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja in posebej politika v zadnjih dveh letih enostavno odlaga z izvršitvijo odločb Ustavnega sodišča, ker se z njimi ne strinja. To je tista pravna koalicija, ki je veliko obljubljala dve leti, zdaj pa vidimo kaj in kako se v naši državi dogaja.

Danes nismo želeli razpravljati o določenih drugih temah na področju izobraževanja, znanosti in športa, kajti mislimo, da bo za to čas, ko bo interpelacija celotne Vlade. Smo pa na nek način hvaležni poslancem Združene levice, pa ne zaradi njihovega razmišljanja, ampak ker govorijo, da bi morali interpelacijo vložiti že takrat, ko smo izvedeli za nezakonito prejemanje in nezakonito sodelovanje ministrice pri pripravi dodatkov za stalno pripravljenost. Ampak kaj je več kot vložiti interpelacijo zaradi neizpolnjevanja odločbe Ustavnega sodišča? Če spoštujemo ustavni red Republike Slovenije, ni višjega akta, ki bi se ga lahko kršilo.

Spoštovani, če boste prisilili Poslansko skupino SDS, da bomo še v tem mandatu vlagali zakone za vsako neizpolnjeno odločbo Ustavnega sodišča, ki bo sprejeta v času tega mandata, ali pa za ugotovljeno nezakonito delovanje ministrov ali kakšnih državnih sekretarjev, me je strah, da bomo imeli vsakih 14 dni izredno sejo, ko bomo ugotavljali neustavnost in nezakonitost. Če damo klipinge

samo za ti dve leti nazaj, boste videli, koliko interpelacij smo zgrešili.

Ministrica je ob tem, ko je prisegla kot ministrica, rekla, da bo spoštovala pravni red. Pravni red je zapisan v Ustavi Republike Slovenije. Zdaj vidimo, kaj in kako se dogaja. Spoštovani, danes smo vam želeli v teh desetih urah povedati le eno, da ne izpolnujete odločbe Ustavnega sodišča. Nadaljuje se kršenje ustavnega reda Republike Slovenije. Ampak očitno je ta koalicija gluha za odločbe Ustavnega sodišča, še bolj pa je v tem konkretnem primeru sporno, da bo imela ta koalicija ogromno problemov, če bo želela vsaj približno udejanjiti tisto, kar je odločilo Ustavno sodišče, to pa je sto odstotno financiranje javno veljavnih programov v osnovnih šolah. Nismo želeli nič drugega, ne odpirati teme na področju srednjega šolstva, višjega, visokega šolstva, ne teme financiranja nadstandardov opreme in prostorov, ampak izključno to, kar je želelo oziroma kar je odločilo Ustavno sodišče. Pa tega v tej pravni državi leta 2016 koalicija, ki se sklicuje na vladavino prava in spoštovanje prava ter ima na čelu vlade moža, ki je ustavni pravnik, noče. Zato, spoštovani in spoštovane, imamo vsi skupaj en velik problem, ki pa ga vi ne želite razrešiti zato, ker je pobudnik Poslanska skupina SDS, tako pri predlogih zakonov kot pri predlogih, kot je današnja interpelacija.

Kar pa je žalostno in česar nas bo verjetno v prihodnje še bolj strah, posebej ob koncu tega mandata, da bodo različna sodišča, predvsem ustavna, odločala o tem, koliko zgrešenih neustavnih zakonov je ta vlada sprejela. Zanima me, koliko poslancev tedanje koalicije bo takrat v Državnem zboru lahko reklo: "Ja, kriv sem." Zelo malo. Hvala.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala vsem razpravljavcem.

Vsi, ki ste želeli, ste dobili besedo. Ker čas, določen za razpravo, še ni potekel, sprašujem, ali želi še kdo na podlagi 1. odstavka 71. člena Poslovnika zbora razpravljati? Vidim, da ja. Pred prijavo vas želim opozoriti, da se lahko k razpravi prijavite s pritiskom tipke za vklop mikrofona. Če želite razpravljati tudi predstavnik predlagatelja interpelacije gospod Tomaž Lisec in gospa ministrica dr. Maja Makovec Brenčič, prosim, da se prav tako prijavita s pritiskom tipke za vklop mikrofona. V tem primeru dobita besedo kot zadnja, in sicer najprej gospa ministrica in nato predstavnik predlagatelja. Prijava poteka.

Imamo devet razpravljavcev, kot prvi gospod Jože Tanko. Imate pet minut, izvolite.

JOŽE TANKO (PS SDS): Hvala lepa za besedo. Dejansko je treba nekatere stvari, na katere nismo dobili odgovora, ponoviti. Morda bo zdaj lažje prišlo do odgovorov, ker je tukaj z nami tudi predsednik Vlade, ki lahko prav tako v odgovorja okviru Vlade.

Ministrica je v svojem odgovoru napisala, da naše očitke zavrača v celoti in kot neutemeljene. Zdaj pa samo sprašujem ponovno, ali ministrica za šolstvo dr. Maja Makovec Brenčič spoštuje Ustavo. Ali ministrica za šolstvo dr. Maja Makovec Brenčič spoštuje odločbe Ustavnega sodišča? Ali se gospa ministrica trudi, da bi se odpravile kršitve človekovih pravic? To so samo tri vprašanja, na katera nismo dobili odgovora v prejšnjih razpravah, pa upam, da bomo dobili odgovor zdaj. Če ministrica vse to spoštuje, kar sem vprašal, potem me pa zanima, zakaj od 9. januarja do zdaj ni predlagala spremembe Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja, s katero bi odpravila napako tega zakona, in zakaj je dvema zakonoma, ki smo jih predlagali v Slovenski demokratični stranki, s katerimi smo odpravili oziroma, po domače rečeno, sanirali odločbo Ustavnega sodišča, nasprotovala Vlada in tudi potem vladna koalicija. Pričakujem, da bo tokrat odgovor tak, kot se spodobi. Pravzaprav sem res tudi razočaran, ker na taka vprašanja, ki so se pojavila do zdaj v razpravi, ni bilo nobenih resnih odgovorov ne s strani ministrice, ne s strani drugih vladnih funkcionarjev in tudi ne s strani koalicijskih poslancev. Hvala lepa.

PODPRESEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima mag. Branko Grims. Izvolite.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Hvala. Vsem prav lep pozdrav!

Včasih rad rečem, da bi rabili kakšno pojočo travico, da bi zaznala vse laži, ki se izrečejo. Kaj je danes pravzaprav tema, gospe in gospodje? To, da je Ustavno sodišče presodilo, da bi morali vsi otroci imeti enake možnosti, ne samo ko gre za javno, ampak tudi ko gre za zasebno šolstvo. Naložilo je vam, vladajoči koaliciji, državi, da to tudi uzakonite. Ministrica bi bila to prva dolžna storiti, ker je to v razvojnem interesu Slovenije, da tudi tistim iz socialno šibkih družin omogoči najbolj kvalitetno šolanje, ker je to v interesu otrok, pa tega zavestno ni storila. Zato bi morala iti takoj. Vsi, ki ste jo to branili, to presneto dobro veste. Prisegate na javno šolstvo. Ah, dajte no! Zakaj je pa potem Milan Kučan poslal hčerko na zasebno šolanje v tujino? Zakaj je dr. Lukšič, predsednik SD, svoje otroke šolal na zasebni šoli v škofovih zavodih? Zakaj levičarji s sindikalisti vred svoje otroke praviloma šolajo na zasebnih šolah, gospe in gospodje? Zato, da jim dajo primerjalno prednost, ker vedo, da tam dobijo najbolj kvalitetno izobrazbo, ki jo vi z vašim ravnanjem odrekate tistim iz socialno šibkih družin, ker jim s tem, ko vztrajate na neustavnem položaju, onemogočate, da bi jim država tisti del, ki je nujen, ki je obvezen, 100 % sofinancirala, kot je reklo Ustavno sodišče. To torej delate v škodo revnih, v škodo otrok, v škodo razvoja Republike Slovenije. Sram naj vas bo.

To Vlado vodi ustavni pravnik. Že on bi moral prvi ukrepati, že on bi moral zahtevati od

ministrice, da gre, ker zavestno, dolgotrajno krši Ustavo Republike Slovenije v škodo razvoja, v škodo otrok, v škodo enakih možnosti, kar je ustavna kategorija, pa tega ne stori.

Gospo in gospodje, kako je že z vašo etiko, moralo in odgovornostjo? Spomnimo se, če nekdo ukrade paštetko, mora takoj iti. Če nekdo ukrade nekaj elektronike, lahko obdrži službo. Če si nekdo prisvoji 40 tisoč evrov, je pa najboljši. Če pa nekdo zavozi strateški projekt, kot je recimo arbitražna, je pa nedotakljiv. Krasen primer tega, v škodo Slovenije in v škodo otrok, je danes tukaj. Jaz samo upam, da ljudje to gledajo in da to razumejo.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.
Gospod Jani Möderndorfer, izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC):
Hvala lepa, podpredsednik.

Kolega Tomaž, ki je danes vodil to interpelacijo nas je cel dan poučeval, kako govorimo o osnovnem šolstvu in ne o celotnem šolskem sistemu. Dajte malo disciplinirati vašega kolega. Kaj mene briga, kdo hodi kam, na katero zasebno šolo? Mislim, da to čisto nobenega ne zanima. To zanima samo kolega Grimsa, ki tule razgraja in kriči, kdo kam hodi. Nas pa zanima eno drugo vprašanje. Kaj bomo plačevali? To je tisto ključno in temeljno vprašanje.

Ampak glede na to, da smo se prijavi li k dodatnemu času, ki nam je ostal, sem se odločil, da bom razpravlj al predvsem samo zaradi vaše vodje, ki je bil seveda tako, kot v svoji znani maniri, na koncu, glede na to, da ste določili v svoji poslanski skupini Tomaža za to, da bo vodil interpelacijo, relativno zmeren. Ampak, kolega Jože, ti dobro veš, da če si nesramen do ljudi, potem dobiš tudi relativno takšen odgovor, kot ti pritiče. To si danes doživel. Zato se ne čudi, kako pravzaprav teče razprava.

Moj namen pa je bil predvsem opozoriti na eno dejstvo, ki se že večkrat ponavlja v Državnem zboru. Vprašanje, ali zapravljamo denar oziroma vehementno ponavljanje, da ne glede na to, ali imamo interpelacijo ali ne, smo enako plačani. To drži. Ampak ali moramo za ta denar res trošiti čas in energijo za nekaj, kjer pravzaprav ni izplena, namesto da bi počeli tisto, čemur je pravzaprav namenjeno in bi res kvalitetno porabili čas z nekim izplenom. To je seveda stvar presoje in pogleda vsakega posameznika tudi v tej dvorani. Sam osebno menim, da je ta interpelacija brezplodna, nima jasnega cilja. Glede na to, da ves čas ponavljate, da bo ministrica lahko opravljala delo naprej, in da se je že nekje na sredi interpelacije eden od vaših poslanskih kolegov zelo jasno zahvalil in zaželel ministrici, da dela naprej, je torej izguba časa.

Naj zaključim. Vodja Poslanske skupine SDS vehementno ponavlja eno in isto vprašanje, to pa je, o čem naj razpravljamo. Oprostite, ampak razpravljali bomo o tistem, o čemer smo

izzvani. Če se spomnimo, kadar ste bili sami predmet razprave oziroma ko so bili vaši ministri interpelirani, ste govorili od krompirja do aviona, vse, kar se je dalo, in vas nihče takrat ni pozival, ker vsi vemo, da se v času interpelacije odprejo vse mogoče in nemogoče bolečine in travme posameznikov, še posebej pa tiste, ki vas najbolj morijo.

Na koncu naj zaključim z enim samim dejstvom. Kolega Jože, v Državnem zboru nismo izvolili nobenega varuha enakopravnosti, ampak smo izvolili zagovornika načela enakosti. Mimogrede, niti ustanovljen še ni organ, ker niti ne more biti, ker trajajo neki določeni postopki. Predlagam pa, glede na to, da slabo poznaš zakon, da mu lahko pišeš osebno pismo. Verjamem, da ti bo odgovoril. Hvala.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, mag. Branko Grims.

MAG. BRANKO GRIMS (PS SDS): Spoštovani predsedujoči, jaz predlagam, da zelo resno opozorite gospoda Möderndorferja, da se v tem parlamentu pri tem, ko se znajdeš pred argumenti, na katere nimaš odgovora, res ne spodobi zateči k "kaj me briga". Kot ste dejali: "Kaj me briga, kdo koga šola kje na zasebnih šolah?" Pa bi vas moralo, gospod Möderndorfer, ker o tem, torej o enakih možnostih za otroke, v resnici vsebinsko govori Ustavna odločba, ki je temeljna podlaga za današnjo interpelacijo. Vsi tisti na levici z najvišjimi šefi vred, ki svoje otroke ob vehementnem javnem priseganju na javno šolstvo šolajo na zasebnih šolah, pričajo o neskončnem sprenevedanju in licemerstvu, ki je v škodo ustavnosti, ki je v škodo razvojnim možnostim Republike Slovenije in ki je predvsem v škodo otrok, zlasti tistih iz revnejših družin.

PODPREDSEDNIK MATJAŽ NEMEC:
Postopkovno, gospod Jože Tanko.

JOŽE TANKO (PS SDS): Gospod predsedujoči, jaz sem vas že v prejšnji razpravi opozoril, da bi bilo dobro, če bi tisti, ki sejo vodite, prebrali točko dnevnega reda in usmerjali razpravo. Zelo velika razlika je, če napišeš interpelacijo, kjer odpreš 8 vsebinskih sklopov in potem govoriš dejansko o tistem, kar govori gospod Möderndorfer, ali pa narediš interpelacijo, kot je tale, ki ima samo eno točko dnevnega reda, ki se ji reče izvršitev odločbe Ustavnega sodišča. Samo to je tema. Jaz mislim, da so bila vprašanja, ki so bila postavljena ministrici in tudi predsedniku Vlade, ki je zdaj pobegnil, korektna. Ali spoštuje Ustavo, spoštuje odločbe Ustavnega sodišča, spoštuje načelo varovanja človekovih pravic ali ne? Kajti o vsem tem govori odločba Ustavnega sodišča. Žal ni odgovorov na zelo konkretna in enostavna vprašanja.

Gospod predsedujoči, vi ste zato tukaj, da pač to delate in usmerjate. Če niste prebrali in če ne poznate vsebine, je težko voditi sejo. Tudi take

eskapade, kot si jih privoščijo gospod Möderndorfer, ker drugega itak ne more, ker odločbe Ustavnega sodišča očitno ni prebral, se lahko samo na tak način ukvarjaš z drugimi, ne s svojimi. Problem v tej državi so njegovi, ker oni ne delajo in ne realizirajo odločb Ustavnega sodišča, ne pa opozicija, Jože Tanko ali naši poslanci. Dobro bi bilo, da ko boste imeli kakšen kondicijski trening v koalicijskih strankah pred kakšno točko dnevnega reda, da nekaj časa namenite tudi tem vprašanjem, kako se pripraviti na sejo, da ne bomo pri tej točki dnevnega reda, ki se ji reče zagotovitev enakopravnega financiranja vseh osnovnih šol v Sloveniji, razpravljali o dronih, o tretji razvojni osi in tako naprej. Očitno pač nekateri ne znajo, ne obvladajo in potem počnejo vse tisto, kar bi morali vi preprečiti, tudi pri vaših kolegih in predvsem pri kolegih iz SMC.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala, gospod Tanko.

/oglašanje iz klopi/ Dovolite mi, gospod Möderndorfer, da vsaj odgovorim. Jaz se ne morem upreti skušnjavi, da izpeljemo še šest mnenj, še šest poslancev bi rado razpravljalo. Verjemite mi, da se ne želim spotikati ob malenkosti. Verjamem, da ima vsako mnenje svojo težo, ampak verjemite mi, da imamo neko drugo poslanstvo danes tukaj.

Gospod Jani Möderndorfer, želite postopkovno? Tudi vi? Želite? Izvolite.

JANI (JANKO) MÖDERNDORFER (PS SMC): Hvala lepa.

Moj postopkovni predlog je, predsedujoči, da seznanite kolege, ki sicer zelo dobro poznajo Poslovnik, da poslanci v Državnem zboru lahko govorimo in seveda tudi prevzemamo odgovornost za vse, kar smo izrekli. To, kar si pa nekateri posamezniki želijo, da bi nekdo rekel, je pa nekaj drugega.

Glede kondicijskih treningov predlagam, da jih osvojite. Imate dovolj denarja, vsaj po tistem, kar sem videl po izplačilu v dnevnem časopisju – torej absolutno –, pa še kakšnih manir bi se lahko navadili.

Sam osebno sem prepričan, da je čas, da poslanci prevzemajo odgovornost za izgovorjeno. Da boste lažje danes zvečer spali, pa še enkrat. Ne zanima me, kam katerikoli starši usmerjajo svoje otroke, v katerokoli šolo. Temu rečemo lahko, da me prav nič ne briga. Me pa zelo zanima, kaj plačujemo. Nekateri bodo seveda slabo spali. To je njihov problem, če imajo zaradi tega problem. Jaz ga nimam. Imam pa problem s plačilom. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Dr. Trček, beseda je vaša.

DR. FRANC TRČEK (PS ZL): Spoštovani kolegi, moj postopkovni predlog je, naj bodo postopkovna zgolj postopkovna. Jani kot

izkušen politik si je zdaj definitivno zaslužil opomin, pa še kdo pred njim.

Če pa že imam besedo. Vaši predlagatelji so razpravljali o različnih peterokrakih zvezdah. Jaz jih vidim tam kar nekaj. Očitno je SDS tudi proti tem zvezdam, če bi tako malo nadaljeval debato, ampak ne bom zlorabljal postopkovnega.

Prosim, da se končno že enkrat držimo Poslovnika. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala lepa.

Tudi jaz ga ne bom in se ga ne bom posluževal, ampak vseeno predlagam, da damo besedo gospodu Žanu Mahničju.

Izvolite, gospod Mahnič, beseda je vaša.

ŽAN MAHNIČ (PS SDS): Hvala, predsednik.

Grb Republike Slovenije ima šesterokrako zvezdo. Zvezde so res peterokrake na zastavi EU, ampak te zvezde so iz Marijinega kroga, torej iz Marijine krone, in ponazarjajo krščansko Evropo, s katero se je strinjal tudi podpredsednik Državnega zbora, ko je enkrat na Odboru za obrambo rekel, da bo Evropa krščanska ali pa Evrope več ne bo.

Da gremo zdaj na temo. Od dveh prijavljenih ur je ministrica za izobraževanje govorila samo 15 minut. To pove vse o interpelaciji, in sicer da interpelacija ni bila široka, da se ministrici ni očitalo vse od A do Ž, kar so govorili koalicijski poslanci, ampak se ji je očitalo točno določeno stvar, točno določen očitek, in to je, da ni sledila in upoštevala – ne spoštovala, ampak upoštevala – sodbe Ustavnega sodišča. Ministrica za izobraževanje oziroma celotno ministrstvo, ker je ona prišla šele aprila oziroma maja, prej sta bili še dve ministrici, v 23 mesecih ni bilo sposobno pripraviti zakona, ki bi sledil odločbi Ustavnega sodišča in ki bi odpravil neustavno stanje.

Mene še kako zanima, kje se kdo šola, predvsem če je to javna oseba, ki nekaj zagovarja, ko nastopa pred kamerami, v praksi pa počne drugače. So funkcionarji, bivši funkcionarji, ki so za javno, ki so proti privatnemu, svoje otroke pa šolajo na elitnih privatnih fakultetah. To javnost mora vedeti, ker ti ljudje potem nekaj govorijo, drugo pa počnejo v praksi. Približno 300 tisoč evrov letno bi bilo potrebnih za to, da bi se ta odločba spoštovala. Približno 300 tisoč evrov. V 23 mesecih je bilo problem spisati zakon, ki bi popravil to neustavno stanje, ob tem da smo v Slovenski demokratični stranki sami predlagali svoje spremembe.

Ampak, da je temu tako, je razlog pač nekeje druge. Tukaj imam seznam držav glede na študijo OECD, oziroma niti ni študija, ampak je bolj analiza, in pa razmerje med zasebnim in javnim šolstvom. Na repu držav so Slovenija, Hrvaška, Srbija, Črna gora, Romunija, Bolgarija in Rusija, torej države, ki imajo svoje korenine v totalitarnih sistemih, ki so vedeli, čemu šolstvo

služi, da služi predvsem indoktrinaciji in službi vzgajanju kadrov, vzgajanju mladine v pravi smeri. V smeri, ki bo državljanke delala takšne, kot jih država oziroma vladajoča garnitura potrebuje.

Mi smo napisali 5 glavnih očitkov v tej interpelaciji, in sicer da je ministrica odgovorna za neukrepanje in zavlačevanje pri pripravi novele Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja, da je odgovorna zaradi kršitve Ustave, zaradi ravnanja in opustitve dolžnega ravnanja kot pristojna ministrica, odgovorna zaradi ustavljanja neenakosti pred zakonom in pa odgovorna ravnanja in opustitve dolžnega ravnanja ministrice, k ima posledico izgubljen zaupanje v inštitucije pravne in socialne države. Tiste pravne države, ki so ga bila polna usta takrat še kandidata za predsednika Vlade Mira Cerarja.

Še enkrat, samo dva primera, kako bi se zgražali, če bi prišlo do njih. Prvi, sem že rekel, 20. junija 2014 se je glede na sodbo sodišča predsednik Slovenske demokratske stranke moral tri tedne pred kampanjo zglasiti na prestajanje zaporne kazni. Predstavljajte si, da bi takrat rekel, da si bo vzel še pol leta, 9 mesecev ali leto in da bo mogoče takrat prišel. To je ena zadeva, ki jo počne sedaj ministrica. Kakšno zgražanje bi bilo takrat, kako bi se oglašal predsednik Državnega zbora, predsednik Vlade in kaj jaz vem, kdo še vse.

Druga zadeva pa je razlika med prvorazrednimi in drugorazrednimi državljani. Predstavljajte si državljana, ki že 11 mesecev ne plača položnice za elektriko. Takšen državljan bi bil izklopljen. Tudi takšna ministrica bi morala biti že zdavnaj izklopljena.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Ljubo Žnidar, izvolite, beseda je vaša.

LJUBO ŽNIDAR (PS SDS): Hvala lepa.

Spoštovani, sam bom pričel razpravo s pedagoškega vidika. Vsi zelo dobro poznamo zelo znan rek, ki smo ga vsi dajali otrokom: Bodite pridni, pridno se učite in dobro vam bo šlo v življenju. Ampak časi se spreminjajo. Danes je ta rek, ki ga daje Vlada vsem državljanom, malce drugačen. Takšen je: Spoštovani otroci, bodite pridni, pridno se učite, saj ste vi prihodnost Avstrije, Nemčije, Kanade, Avstralije. To pa je rek sedanjosti. Zelo dobro vprašanje je postavil kolega Möderndorfer, ki je rekel, da je bistveno vprašanje, kaj mi pri šolstvu plačujemo. Jaz pa mu odgovarjam, da mi pri šolstvu plačujemo prihodnost Avstrije, Nemčije, Kanade, Avstralije in tako naprej. To plačujemo. Plačujemo dobro izobražene kadre za njihovo prihodnost in plačujemo njihovo prihodnost. Kajti danes že naši srednješolci in študentje gledajo po tujih državah, pri katerih poklicih je tam deficit in kje bodo imeli priložnost zaposlitve v teh sosednjih državah. To je usmerjanje naše mladine danes. To je naš sistem in sistem, ki ga daje Vlada z jasnim signalom, kam se vse te

stvari v državi peljejo. To je realnost, to ni govorjenje v tri dni. Vprašajte mlade, poslušajte jih, glejte njihove usmeritve, povzamite njihova razmišljanja in boste prišli do zelo dobrih odgovorov.

Jaz bi rekel, da včasih biti minister ni bilo kar tako enostavno. To je odgovornost, to je strokovnost, to je etičnost in še bi lahko našteval, ampak v današnjem času je pa biti minister dokaj enostavno. Ni nobene odgovornosti, lahko kršiš ustavo, lahko kršiš zakon, karavana gre dalje. Poznamo dobro ta rek. Nič se ne zgodi. Cel kup zagovorov, opravičil in še bi lahko našteval, kaj vse pride v zagovor, če minister teh najvišjih državnih aktov ne spoštuje. Danes je biti minister dokaj enostavno, ampak to v vladi Mira Cerarja, torej v aktualni vladi. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala. Gospod Saša Tabaković, izvolite, beseda je vaša.

SAŠA TABAKOVIĆ (PS SMC): Hvala lepa.

Moram se enostavno ponovno odzvati na nekatere navedbe predlagatelja, še posebej na tiste, ki jih je imel v svoji sklepni besedi. Predlagatelj je namreč navajal definicijo mreže javnih šol, kjer je govoril, da so to javne šole in zasebne šole s koncesijo, in je potem to navezoval na odločbo Ustavnega sodišča. Moramo biti natančni, ta odločba Ustavnega sodišča teh šol ne tangira. Odločba Ustavnega sodišča tangira tiste zasebne šole, ki nimajo koncesije, a izvajajo program, ki je pridobil veljavo javnega programa. To pomeni, da te šole ne izvajajo javnega programa, ampak izvajajo program, ki je pridobil veljavo javnega programa. Kaj to pomeni? To pomeni, da tem otrokom, ki so vpisani v to zasebno osnovno šolo, ni treba delati diferencialnih izpitov za to, da bi se jim osnovnošolska izobrazba priznala. To je zelo bistveno. Ko predlagatelj govori o tem, da nianse nekako niso pomembne, še kako so pomembne, zato ker nianse enostavno določajo bistvo nekega konteksta oziroma nekega okvirja, o katerem se pogovarjamo. Govorimo o odločbi Ustavnega sodišča, ki govori o financiranju. Odločba govori o financiranju na način doseganja nekega obveznega minimuma programa, ki je pridobil veljavo javnega programa, na enakovreden način, ki se dotika tudi javnega programa. To je zelo pomembno. Zakaj je to pomembno? To je pomembno zato, ker če pogledamo današnjo zakonodajo, vidimo, da so te šole zdaj financirane 85 % in da so tudi te šole potem na podlagi te zakonske uredbe izdajale, če lahko tako rečem, položnice, ki so jih imenovale ali šolnina ali kakorkoli, zato da so lahko ti učenci enakovredno prisostvovali pri programu oziroma da se je iz teh sredstev plačeval program. Odločba Ustavnega sodišča govori o tem, da je treba programe, ki so pridobili veljavo javnega programa, enako financirati kot javni program. To je seveda

popsem potrebno. Zakaj? Ker bodo na podlagi nove novele zakona te zasebne šole morale veliko bolj transparentno poslovati, ker do zdaj niso. Ker so dobile neko vrečo denarja, torej nek znesek, in so na podlagi tega potem lahko financirale program ali vzdrževanje infrastrukture in tako dalje. Zdaj pa bo popolnoma jasno, da te šole za izvajanje programa ne bodo smele izdati določenih položnic oziroma šolnin. Res pa je, da bodo še vedno lahko zahtevale prispevke, ki pa se bodo tikali samega vzdrževanja infrastrukture in pa nekih določenih razširjenih vsebin. To navajanje iz poslanske skupine SDS, ko so govorili, da so pa zdaj nekateri starši v zadregi, ker so na začetku mislili, ko so septembra vpisovali svoje otroke, da bo ta zasebna šola popolnoma brezplačna, enostavno ne drži. Zaradi tega, ker niso starši vpisovali svojih otrok v to šolo, ker so mislili, da bi bila brezplačna, ampak zato, ker jim je enostavno blizu vrednostni sistem, ki ga šola izvaja.

Tukaj bi bilo prav, da bi bili malo bolj natančni in da ne bi toliko zavajali. Toliko zaenkrat. Hvala lepa.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Besedo ima gospod Marjan Pojbič. Izvolite.

MARIJAN POJBIČ (PS SDS): Hvala lepa, spoštovani gospod podpredsednik.

Danes sem to razpravo poslušal vseskozi, ali tu ali pa v pisarni. Moram reči, da so nekatere stvari šle preko vsega, kar je normalno. Neverjetno je, da sem danes po tolikem času ponovno doživel, da se zarečenega kruha največ poje. To je rek, ki je danes v tem državnem zboru dokazan. Mi imamo predsednika Vlade, ki je ustavni pravnik. Danes in že velikokrat se je zgodilo v tem državnem zboru, da je tisti, ki je imel zaključno besedo s strani te koalicije, za zaključno besedo lahko prebral tri ali pa štiri stavke. Danes se je zgodilo to, o čemer uvodoma govorim, da je gospa ministrica porabila za zaključno besedo eno minuto in šestnajst sekund. Še to, kar je povedala, je prebrala iz tistega dokumenta. Vsakemu izmed nas, ki sedimo v tem parlamentu, je potem vse popolnoma jasno. V tej koaliciji, kot vseskozi očitata Slovenski demokratični stranki, lahko počenjate samo in izključno tisto, kar vam dovolijo. Še tega ne, da bi to znali povedati v štirih besedah ali v štirih stavkih, brez da to vsebino preberete. To je tisto, zaradi česar me izjemno skrbi prihodnost Slovenije, ker je nedopustno, nekorektno, skrajno neodgovorno. To, kar sem danes tukaj doživel, da si ministrica v zaključni besedi dovoli prebrati dva stavka, ki so ji ga napisali, predsednik Vlade pa je ustavni pravnik in gre uresničitev osnovne odločbe. Gospa ministrica, ker vem tudi drugi del tega problema, ni tista, ki bi nasprotovala uresnitvi in je takoj predlagala zakon, da bi to problematiko razrešil, ker so mi to povedali kolegi iz SMC. Torej je jasno, kdo je

tisti, ki jo pri tem ovira in ji preprečuje, da bi to naredila takoj, ker se zaveda, kakšne posledice so, če ne bo sprejela ustrezne odločitve ta vlada, ko gre za rešitev te zadeve, o kateri smo danes govorili.

Danes je nekdo izmed koalicijskih partnerjev te koalicije zelo vehementno nastopil – kar me je sicer zelo presenetilo, moram reči –, in je tudi med drugim dejal, da se interpelacije vrstijo pogosto, da bo koalicija postala samo še močnejša in trdnejša ter da naj v Slovenski demokratični stranki tega ne počenjamo. Jaz nisem mogel razumeti. Ali je to mogoče? Ali živimo v istem svetu? Ali sedimo v istem parlamentu? Ali vi mislite, da v Slovenski demokratični stranki vlagamo interpelacije zato, da bi združevali koalicijo, ali jih vlagamo zato, ker želimo opozoriti na nepravilnosti, na nezakonnosti in na vse tisto, kar ne gre v pravo smer v tej koaliciji. Upam, da boste koalicijske stranke te koalicije in Vlada enkrat to razumele. Kako dolgo boste še potrebovali? Dve leti in pol že potrebujete, da vas opozarjamo, pa se nič ne spremeni. Resnično si želim, da bo enkrat nastopil pravi trenutek. Ta trenutek prihaja in se vam približuje in takrat se vas bo zelo malo v tej koaliciji smejalo na tak način, kot se danes nekateri poslanci v tem parlamentu smejite. Ker ne razumete stvari, ker ste tukaj zato, da pride mesec okoli in da vzamete plačo. Vam je čisto figo mar za naše državljanke in državljane, za tiste s 400, 300 in ne vem, koliko evri pokojnine, za tiste, ki jih je vse več na minimalni plači, za tiste, ki jih je vse več na Zavodu za zaposlovanje, in za tiste, ki jih je vse več v Avstriji in drugih državah, ki zapuščajo to državo.

Neverjetno je, kako daleč smo prišli v tej državi in kako daleč je ta "sposobna koalicija" pripeljala našo domovino. Žalostno. Upam, da bo čim prej konec te neumnosti, da bodo Slovenci lahko ponovno normalno zaživel.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Hvala.

Gospa Nada Brinovšek, izvolite, imate besedo.

NADA BRINOVŠEK (PS SDS): Hvala lepa za besedo, predsedujoči.

To je bila peta interpelacija, ki smo jo v Slovenski demokratični stranki vložili v tem mandatu. Moram reči, da so se ministri bolj ali manj uspešno ali pa neuspešno zagovarjali pri teh interpelacijah. Se bom navezala na besede kolega Marjana. Od dveh ur, ki jih je imela ministrica danes na razpolago za svoj zagovor, je porabila 17 minut. 17 minut! 17 minut, ministrica, ste porabili, pa ne za nas, ampak za starše tistih otrok, ki obiskujejo zasebno osnovno šolo in še vedno neupravičeno plačujejo 60 evrov mesečno. Ja, še vedno plačujejo. To pokaže nenazadnje vaš odnos do vašega dela, do našega dela, do dela Ustavnega sodišča in odnos do staršev.

Spoštovani kolegi, sprašujem vas, kakšne vatlje imate. Vaša kolegica Julijana

Bizjak Mlakar je morala odstopiti zaradi tega, ker ni spoštovala sklepa Vlade. Ministrica Maja Brenčič pa ne bo oziroma, kakor mi je znano, ne boste glasovali za to interpelacijo, ker ne upošteva odločbe Ustavnega sodišča. Ali se vam zdi to normalno? Se vam zdi, da živimo v neki normalni državi? Meni se to ne zdi normalno. Hvala.

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Gospod Tomaž Liseč, izvolite.

TOMAŽ LIŠEC (PS SDS): Najprej dva odgovora.

Gospod Tabakovič pravi, da ne smemo zavajati, pa dvakrat sam zavede.

Drugič, kolega Jani Möderndorfer pravi, kako imamo pomembne teme pred nami, da nekaj predlagamo, ampak karkoli predlagamo, vse zavrnete. To je ta vaš odnos, ki se ga greste. Vsi smo danes želeli povedati, kaj je interpelacija. In kaj je več kot interpelacija, če nekdo krši ustavni red Republike Slovenije in ne izpolnjuje odločbe Ustavnega sodišča?

V Poslanski skupini še vedno menimo, da je ustava najvišji akt v naši državi. Kako naj pričakujemo od vseh državljanov in državljanek, da spoštujejo zakone in spoštujejo ustavo, če pa imamo tukaj ministre, ki ne spoštujejo ustave in se jim nič ne zgodi. Še več, imamo Ustavno sodišče in njihove odločbe so obvezne, ampak ta vlada, ki je nastala po tem, ko je obljubljala nebesa ob vladavini prava, se na to Ustavno sodišče poživlja. Še več, imamo ministre, ki so za odločitve pri vodenju ministrstva odgovorni. Tukaj imamo ministrico, ki ne spoštuje odločbe Ustavnega sodišča, in nad njo je predsednik Vlade, ki je ustavni pravnik in ne spoštuje odločbe Ustavnega sodišča. Ker predsednik Vlade ni zmožni odgovornosti, da bi sam naročil ministrici za izobraževanje, znanost in šport, da mora nemudoma izpolniti odločbo Ustavnega sodišča, je predsednik Vlade tisti, ki je najbolj odgovoren, da odločba Ustavnega sodišča še ni izpolnjena, in je tisti, ki sam krši ustavni red, in je tisti, ki bo očitno tudi danes z narekom glasovanja poslancem koalicije poskrbel, da bomo imeli še naprej neustavno stanje.

Prej je bilo rečeno, da bodo nekateri slabo spali. Ja, nekateri bodo slabo spali. Najprej ustavni sodniki, kajti razprave koalicijskih poslancev so jih popolnoma degradirale, kako so njihove odločitve zgrešene, kako so njihove odločitve prehitre, kako jih niti ni treba spoštovati, še posebej, kadar je tesen rezultat.

Slabo bodo spali starši in otroci v teh zasebnih osnovnih šolah, ker bodo videli, bom povedal po domače, da jim ta koalicija in ta vlada natikata rogove. Med tem ko pričakujejo, da bo Vlada izpolnila svoje odločbe Ustavnega sodišča, bodo oni zaradi tega, ker Vlada tega ne bo naredila, še naprej primorani plačevati tisto, kar bi jim moralo pripadati tako kot vsem ostalim v javni mreži osnovnih šol.

Slabo bo verjetno spala tudi ministrica, ki je med nekim tnalom in nakovalom, kajti na eni strani je določen manjši del v koaliciji, ki le želi izpolniti odločbo Ustavnega sodišča, na drugi strani pa imamo tiste, ki so se podpisali pod zahtevo za spremembo Ustave na tem področju.

Spoštovani, veste, kdo bo spal najmanj? Predsednik Vlade, ker bo še vedno nesrečen, ker kot pravnik in predsednik Vlade zamuja z izvršitvijo ustavne odločbe. Pa lahko noč!

PODPREDSIEDNIK MATJAŽ NEMEC: Spoštovani, zaključujem razpravo o interpelaciji in prehajamo na odločanje.

Poslanke in poslance prosim, da preverite delovanje glasovalnih naprav.

Predlagatelji interpelacije predlagajo zboru, da po opravljeni razpravi sprejme naslednji sklep: Državni zbor na podlagi vložene interpelacije izreka nezaupnico ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič.

V skladu z drugim odstavkom 118. člena Ustave Republike Slovenije bo nezaupnica ministrici izrečena, če bo zanjo glasovala večina vseh poslank in poslancev, to je 46 glasov in več. Če bo nezaupnica izglasovana, se šteje, da je ministrica razrešena.

Glasujemo. Navzočih je 68 poslank in poslancev, za je glasovalo 18, proti 48.

(Za je glasovalo 18.) (Proti 48.)

Ugotavljam, da ministrici za izobraževanje, znanost in šport dr. Maji Makovec Brenčič zaupnica ni bila izglasovana.

S tem zaključujem to točko dnevnega reda in tudi 36. izredno sejo Državnega zbora. Vsem skupaj želim miren in sproščen večer. Hvala lepa vsem skupaj.

Seja se je končala 7. novembra 2016 ob 20.54.

INDEKS GOVORNIKOV

B

BAČIČ, MARIJA	31
BON KLANJŠČEK, MIRJAM	16
BREZNIK, FRANC	35, 48, 49, 50
BRINOVŠEK, NADA	21, 78, 94

D

DIMIC, IVA	33
DOBOVŠEK, DR. BOJAN	35

G

GRIMS, MAG. BRANKO	90, 91
--------------------------	--------

H

HAN, MATJAŽ	61, 63
HANŽEK, MATJAŽ	49, 50
HORVAT, DR. MITJA	64

I

IRGL, EVA	71
-----------------	----

J

JURŠA, FRANC	44, 84, 85
--------------------	------------

K

KOLEŠA, ANITA	81
KOTNIK POROPAT, MARJANA	42, 45
KOTNIK, IRENA	63
KRIVEC, DANIJEL	51
KUSTEC LIPICER, DR. SIMONA	18

L

LISEC, TOMAŽ	6, 25, 32, 40, 43, 45, 50, 51, 55, 60, 61, 62, 67, 77, 88, 95
--------------------	---

M

MAHNIČ, ŽAN	56, 58, 67, 92
MAKOVEC BRENČIČ, DR. MAJA	10, 41, 46, 58, 75, 88
MATIČ, DR. DRAGAN	28, 38
MESEC, LUKA	14
MÖDERNDORFER, JANI (JANKO)	53, 56, 91, 92
MURŠIČ, MAG. BOJANA	70

N

NEMEC, MATJAŽ	45
NOVAK, LJUDMILA	15

P

PODKRAJŠEK, BOJAN	63, 68
POJBIČ, MARIJAN	94
PRIKL, UROŠ	76

S

SHAKER, KAMAL IZIDOR	58, 60
----------------------------	--------

Š

ŠKODNIK, IVAN 68

T

T. VATOVEC, DR. MATEJ 32

TABAKOVIČ, SAŠA 73, 93

TANKO, JOŽE 85, 88, 90, 91

TOMIČ, VIOLETA 46

TRČEK, DR. FRANC 51, 82, 92

V

VEBER, JANKO 13

VERVEGA, VESNA 38

VILFAN, PETER 24

Ž

ŽNIDAR, LJUBO 93

LEGENDA

- PS SMC – Poslanska skupina Stranke modernega centra**
- PS SDS – Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke**
- PS DeSUS – Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije**
- PS SD – Poslanska skupina Socialnih demokratov**
- PS ZL – Poslanska skupina Združena levica**
- PS NSi – Poslanska skupina Nove Slovenije**
- PS IMNS – Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti**
- PS NP – Poslanska skupina nepovezanih poslancev**
- NeP – Nepovezani poslanec**